COLECȚIA DE LEGI „M. A. DUMITRESCU“

No. 2

CODUL DE COMERȚ

DIN ANUL 1887

AȘA CUM E ACTUALMENTE IN VIGOARE
IN URMA MODIFICĂRILOR DIN
1895, 1900, 1906 ȘI 1925

DIMPREUNĂ CU

REGULAMENTUL CODULUI DE COMERȚ

ȘI

REGULAMENTUL DE SERVICIU AL SINDICILOR

EDIȚIA VI

Editura „ANCORA“, BUCUREȘTI

www.digibuc.ro

COLECȚIA DE LEGI „M. A. DUMITRESCU"

No. 2

CODUL DE COMERȚ

DIN ANUL 1887

AȘA CUM E ACTUALMENTE IN VIGOARE
IN URMA MODIFICĂRILOR DIN
1895, 1900, 1906
și
1925

BUCUREȘTI
Editura ANCORA, S. Benvenisti & Co.
4-6, Str. Emigratului, 4—6

www.digibuc.ro

CODICE DE COMERŢ

AL

REGATULUI ROMÂNIEI

CARTEA I.

DESPRE COMERŢ IN GENERAL

TITLUL I.

Dispoziţiuni generale.

Art. 1. — In comerţ se aplică legea de faţă.

Unde ea nu dispune se aplică codicele civil — *Ital. 1*

2. — Bursele, bâlciurile (iarmaroc-urile), târgurile, docurile şi intrepozitele, precum şi celelalte instituţiuni cari serv comerţului, se regulează prin legile şi regulamentele lor speciale. — *Ital. 2.*

www.digibuc.ro

TITLUL II.

Despre Faptele de comerţ.

3. — Legea consideră ca fapte de comerţ :

1) Cumpărările de producte sau de mărfuri spre a se revinde, fie în natură, fie după ce se vor fi lucrat sau pus în lucru, ori numai spre a se închiria ; asemenea şi cumpărarea, spre a se revinde de obligaţiuni ale Statului sau de alte titluri de credit circulând în comerţ ;

2) Vânzările de producte, vânzările şi închirierile de mărfuri în natură sau lucrate, şi vânzările de obligaţiuni ale Statului sau de alte titluri de credit circulând în comerţ când vor fi fost cumpărate cu scop de revânzare sau închiriere ;

3 Contractele de report asupra obligaţiunilor de Stat sau a altor titluri de credit circulând în comerţ ;

4) Cumpărările şi vânzările de părţi sau de acţiuni ale societăţilor comerciale ;

5) Orice întreprinderi de furnituri ;

6) Întreprinderile de spectacole publice ;

7) Întreprinderile de comisioane, agenţii şi oficiuri de afaceri ;

www.digibuc.ro

8) Intreprinderile de construcţiuni;
9) Intreprinderile de fabrici, de manufactură şi imprimerie;
10) Intreprinderile de editură, librărie şi obiecte de artă când altul decât autorul sau artistul vinde;
11) Operaţiuni de bancă şi schimb;
12) Operaţiuni de mijlocire (samsărie) în afaceri comerciale;
13) Intreprinderile de transporturi de persoane sau de lucruri pe apă sau pe uscat;
14) Cambiele şi ordinele în producte sau mărfuri;
15) Construcţiunea, cumpărarea, vânzarea şi revânzarea de tot felul de vase pentru navigaţiunea interioară şi exterioară şi tot ce priveşte la echiparea, armarea şi aprovizionarea unui vás;
16) Expediţiunile maritime, închirierile de vase, împrumuturile maritime şi toate contractele privitoare la comerţul de mare şi la navigaţiune;
17) Asigurările terestre, chiar mutuale în contra daunelor şi asupra vieţei;
18) Asigurările chiar mutuale, contra riscurilor navigaţiunii;
19) Depozitele pentru cauză de comerţ;
20) Depozitele în dockuri şi întrepo-

www.digibuc.ro

zite precum şi toate operaţiunile asupra recepiselor de depozit (varante) şi asupra scrisurilor de gaj, liberate de el.—*Ital. 3.*

4 — Se socotesc, afară de acestea, ca fapte de comerţ celelalte contracte şi obligaţiuni ale unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă sau dacă contrariul nu rezultă din însuşi actul. — *Ital. 4.*

5. — Nu se poate considera ca fapt de comerţ cumpărarea de producte sau de mărfuri ce s'ar face pentru uzul sau consumaţiunea cumpărătorului, ori a familiei sale; de asemenea revânzarea acestor lucruri şi nici vânzarea productelor pe cari proprietarul sau cultivatorul le are după pământul sau, sau cel cultivat de dânsul. — *Ital. 5.*

6. — Asigurările de lucruri sau stabilimente cari nu sunt obiectul comerţului şi asigurările asupra vieţei sunt fapte de comerţ numai în ce priveşte pe asigurător.

Comptul curent şi cekul nu sunt considerate ca fapte de comerţ în ce priveşte pe necomercianţi, afară numai dacă ele n'au o cauză comercială. — *Ital. 6.*

www.digibuc.ro

TITLUL III.

Despre comercianţi.

7. — Sunt comercianţi aceia cari fac fapte de comerţ, având comerţul ca o profesiune obicinuită, şi societăţile comerciale. — *Ital. 8*

8. — Statul, judeţul şi comuna nu pot avea calitatea de comercianţi. — *Ital 7.*

9. — Orice persoană care, într'un chip accidental, face o operaţiune de comerţ, nu poate fi considerată ca comerciant; ea este însă supusă legilor şi jurisdicţiunii comerciale pentru toate contestaţiunile ce se pot ridica din această operaţiune.

10. — Minorul de orice sex, pentru a puteà face comerţ şi prin urmare a fi considerat ca major, întrucât priveşte obligaţiunile contractate de dânsul ca comerciant, va trebui să aibă etatea de 18 ani împliniţi, să fie emancipat, să aibă autorizaţiunea înscrisă a tatălui său sau în caz de moarte, interdicţiune ori absenţă a tatălui, aceea a mamei sale; iar în lipsă de tată şi mumă, autorizaţia tutorelui cu avizul consiliului de familie omologat de tribunalul civil.

Actele de emancipare şi de autorizare vor fi prezentate la tribunalul în

www.digibuc.ro

jurisdicţiunea căruia minorul voeşte a-şi stabili domiciliul său comercial. spre a fi transcrise în registrul destinat pentru aceasta şi afişate în sala tribunalului, în sala comunei, în localurile bursei celei mai apropiate, dacă vor fi, şi publicate în foaia anunciurilor judiciare a locului ; toate acestea prin îngrijirea grefei.

Grefierul tribunalului va păstrà la dosar proba că afişările şi publicaţiunea s'a făcut.

Inaĭnte de transcriere, afişare şi publicaţiune, minorul nu va putea începe comerţul său. *Ital. 9.*

11. — Dispoziţiunea articolului precedent este aplicabilă minorului emancipat, chiar necomerciant, pentru actele pe care legea le consideră ca fapte de comerţ.—*Ital. 10.*

12. — Minorul comerciant în condiţiunile art. 10, pentru tot ce priveşte comerţul său, poate ipoteca şi înstrăină imobilele sale, fără a aveà necesitate de vre-o nouă autorizaţiune.—*Ital. 11.*

13. — Tatăl sau muma care exercită puterea părintească sau în lipsă-le, tutorul nu pot continuà comerţul în interesul unui minor dacă nu vor fi autorizaţi, cel dintâiu de tribunalul civil şi cel de al doilea prin încheierea

www.digibuc.ro

consiliului de familie omologată de tribunal.

Actul de autorizare va fi afişat şi publicat conform art. 10. — *Ital 12.*

14. — Interzisul şi cel pus sub un consiliu judiciar nu pot fi comercianţi şi nici a continua un comerţ.

15. — Femeia măritată nu poate face comerţ fără consimţimântul expres sau tacit al bărbatului său. — Consimţimântul bărbatului se prezumă când exerciţiul comerţului femeei este public şi notoriu afară numai dacă bărbatul a prohibit aceasta în mod expres prin declaraţiune publicată în forma art. 10 § 2.

Când femeia nu face decât vinde în detaliu mărfurile traficului bărbatului, ea nu poate numai prin aceasta să fie considerată ca comerciantă.

Dacă bărbatul este minor, el nu va puteà autorizà pe femeia sa a face comerţ decât numai dacă va fi fost şi dânsul autorizat a da acest consimţimânt după regulele şi în formele prevăzute de art. 10.

Dacă bărbatul este interzis sau absent, autorizaţiunea va fi dată de tribunalul civil.

Femeia, deşi comerciantă, nu poate însă intrà într'o societate comercială,

www.digibuc.ro

n care 'şi ar luà o răspundere nemărginită, fără autorizaţiunea specială a soţului, sau, în caz de interdicţiune ori absenţă a acestuia, fără acea a tribunalului civil.

In caz când soţul autorizà pe femeie în scris, autorizaţiunea va fi transcrisă, afişată şi publicată conform art. 10. — *Ital. 13, 14.*

16. — Femeia comerciantă poate, fără autorizaţiunea soţului său, a stà în judecată şi a se obligà pentru tot ce priveşte comerţul său.

Ea poate pentru acest sfârşit, a ipotecà şi înstrăinà toată averea sa fără consimţimântul soţului.

Cu toate acestea, bunurile dotale nu vor putea fi ipotecate sau înstrăinate decât în cazurile şi după formele prevăzute de codicele civil. — *Ital. 14.*

17 — Când prin contractul de căsătorie bărbatul va avea vre-un drept asupra bunurilor câştigate de femeie, aceste bunuri şi veniturile lor rămân exclusiv afectate la plata datoriilor comerciale.

18. — Autorizaţiunea de a face comerţ, dată minorului de către părintele său sau de către tutor în condiţiunile prevăzute mai sus, precum şi aceea dată de către bărbat femeii, pot fi re-

www.digibuc.ro

vocate în orice timp. Actul de revocare însă trebuie să fie făcut cu observarea formelor prevăzute la art. 10.

Cu toate aceste, dacă minorul sau femeia începuse a exercita comerţul, revocarea nu va putea produce nici un efect de nu va fi aprobată şi de tribunalul civil, după ce acesta, în camera de consiliu, va fi ascultat pe minor sau pe femeie şi pe acela cari le-au retras autorizaţiunea.

In nici un caz revocarea nu poate vătama drepturile celor de al treilea, nici chiar pentru afacerile în curs de executare. — *Ital. 15.*

19. — Contractul de căsătorie între persoane dintre cari una este comerciantă, va trebui să fie trimis în copie certificata, în termen de o lună dela data lui, de către ofiţerul stării civile care a celebrat căsătoria, la tribunalul în jurisdicţiunea căruia se găseşte stabilimentul comerciantului, pentru a fi publicat conform art. 10. — *Ital. 16.*

Ofiţerul stării civile, care va omite a îndeplini îndatorirea impusă prin acest articol, va fi supus la o amendă de 25 până la 100 lei; iar dacă omisiunea a fost făcută cu rea credinţă, la destituire; în amândouă cazurile, fără prejudiţiul drepturilor părţilor interesate.

www.digibuc.ro

20. — Dacă soţul devine comerciant în urma căsătoriei sale, dânsul este dator să depună copie de pe contractul său de căsătorie în termen de o lună socotit d'n ziua când şi-a inceput comerţul, sub pedeapsă, în caz de faliment, de a fi considerat ca un bancrutar simplu. — *Ital. 18.*

21. — Cererea de separaţiune de patrimonii între soţi dintre cari unul este comerciant, trebuie să fie publicată în modul prevăzut la art 10.

Hotărârea asupra cererii de separaţiune nu va putea fi pronunţată decât după o lună de zile dela sus zisa publicţiune.

Dacă se admite separaţiunea, hotărârea definitivă va trebui să fie publicată tot în acelaş mod, în termen de o lună dela data ei.

In lipsa acestei publicaţiuni, creditorii comerţului soţului pot opune, ori când interesul lor o cere, nulitatea separaţiunii pronunţate şi să atace restituirea drepturilor dotale ale femeei, dacă a avut loc

Deosebit de aceasta ei pot să exercite acţiunea ce le acordă art. 975 din codicele civil, când separaţiunea ar fi fost făcută în frauda drepturilor lor. — *Ital. 19.*

www.digibuc.ro

TITLUL IV.

Despre Registrele comercianţilor.

22. — Registrele obligatorii pentru comercianţi sunt: registrul jurnal, registrul inventar şi registrul copier. — *Ital 21.*

23. — Orice comerciant este dator ca în registrul jurnal să înscrie pe fiecare zi ce are să ia şi ce are să dea, operaţiunile comerţului său, convenţiunile, acceptaţiunile sau girurile efectelor comerciale, şi în general tot ce primeşte şi plăteşte sub orice titlu, trecând la fiecare finit de lună şi sumele întrebuinţate pentru cheltuelile casei sale. Acest registru jurnal este deosebit de alte registre ce se obişnuesc în comptabilitatea comercială ,dar cari nu sunt obligatorii - *Ital. 21.*

24. — Comerciantul e s t e dator a forma la începutul comerţului său şi în fiecare an, sub a sa semnătură, un inventariu de averea sa mobilă şi imobilă şi de datoriile sale active şi pasive, încheiând bilanţul cuvenit. Acest inventariu şi bilanţ le va copia în registrul special pentru aceasta şi le va semna.

Toate efectele şi datoriile active tre-

www.digibuc.ro

buesc evaluate în inventariu si bilanţ după preţul curent la epoca facerei inventariului.

Da oriile active greu de încasat sau îndoioase se vor preţui după probabilitate; creanţele ce nu se pot încasa se vor înscrie numai pentru memorie.

Dacă sunt mai mulţi tovarăşi solidari, trebue să subsemneze fiecare.—*Ital. 22.*

25. - El este ţinut a copia în registrul special şi după ordinea zilei toate scrisorile ce trimite.—*Ital. 21.*

26. — Registrele obligatorii vor fi numerotate pe fiecare pagină şi, afară de registrul copier, parafate de un judecător al tribunalului locului de reşedinţa al comerciantului, sau de către judecătorul ocolului respectiv în localităţile unde nu există tribunal.

Pe ultima pagină a acestor registre judecătorul va constata numărul filelor te compun fiecare registru şi va semna această certificare pun ând sigi ul tribunalului sau al judecatoriei —*Ital 23.*

27. – Registrele pe cari comerciantul este obligat a le avea, afara de copier, vor fi prezintate tribunalului sau judecatorului de ocol la finele fiecăruia an comercial spre încheiere şi viză.

Tribunalul sau judecătorul de ocol

www.digibuc.ro

va pune imediat, sub ultima operaţiune înscrisă, următoarea vizâ: Astăzi la . . . „anul . . . s'a prezintat registrul (jur„nal inventariu) al comerciantului . . . „şi s'a vizat cu a noastră semnătură", punându-se şi sigiliul tribunalului sau judecatoriei.

Nici un fel de taxă, timbre sau altele nu se vor percepe pentru îndeplinirea formalităţilor prevăzute în aceste două articole. - *Ital. 23.*

28. – La fiecare tribunal comercial şi. în localităţile unde acestea nu exist, la fiecare tribunal de judeţ se va ţine un registru în care se va înscrie numele comercianţilor cari şi au prezintat registrele lor, ce anume registre, precum şi numărul filelor fiecărui. Tot astfel se va urmà şi cu registrele pe cari comerciantul le prezintă anual pentru înnoire şi vizá.

Dacă numerotarea sau viza unui registru a fost facuta de judecatorul de ocol, atunci acesta, la finele fiecărui an este dator să trimită un tablou tribunalului judeţului sau tribunalului comerciat respectiv. *Ital. 24*

29. – Registrele comercianţilor vor fi ţinute în limba română sau în vreuna din limbile moderne europene, după ordinea datei fiecărei operaţiuni,

www.digibuc.ro

fără a se lăsă vreun loc în alb, fără ştergere sau adăogire: se pot face îndreptări şi ştersături dacă aceasta este necesar; se vor face însă numai astfel că cuvintele îndreptate sau şterse să fie citibile. — *Ital. 25.*

30. — Comercianţii sunt datori a păstra, în timp de 10 ani dela cea din urmă viză, registrele pe cari legea le impune a ţine, precum şi scrisorile şi telegramele primite.

Asemenea sunt datori a păstra, cel puţin până la doi ani, facturile mărfurilor cumpărate şi introduse în stabilimentele lor. — *Ital. 26.*

31. — Comunicaţiunea registrelor nu poate fi ordonată de judecată după cererea unei părţi decât în afaceri de succesiuni, comunităţi de bunuri, societăţi, şi în caz de faliment. — *Ital. 27.*

32. — In cursul unei contestaţiuni şi oricare ar fi natura ei, judecata, după cererea unei părţi sau chiar din oficiu, va puteà ordonà înfăţişarea registrelor spre a se extrage dintr'însele numai ceea ce este privitor la litigiu. — *Ital. 28.*

33. — Când registrele oferite, cerute sau ordonate a se înfăţişà se află în circumscripţia unui alt tribunal, judecătoria va adresà o comisiune roga-

www.digibuc.ro

torie tribunalului sau judecătorului de ocol respectiv pentru a luà cunoştinţă de conţinutul acelor registre, a-l consemnà într'un proces verbal şi a-l trimite tribunalului unde cauza este pendinte. — *Germ. 39.*

34. — Dispoziţiunile cuprinse în prezentul titlu nu se aplică colportorilor, comercianţilor cari fac micul trafic ambulant. cărăuşilor sau acelor al căror comerţ nu ese din cercul unei profesiuni manuale. — *Germ. 10.*

TITLUL V.

Despre obligaţiunile comerciale în general.

35. — Contractul sinalagmatic între persoane depărtate nu este perfect dacă acceptarea n'a ajuns la cunoştinţa propuitorului în termenul hotărât de dânsul sau în termenul necesar schimbului propunerii şi acceptării, după natura contractului.

Propuitorul însă poate primi ca bună şi o acceptare ajunsă peste termenul hotărît de dânsul, cu condiţiune ca să încunoştiinţeze îndată pe acceptant despre aceasta — *Ital. 36.*

36. — Când propuitorul cere executarea imediată a contractului, şi un

www.digibuc.ro

răspuns prealabil de acceptare nu este cerut şi nici chiar necesar după natura contractului, atunci contractul este perfect îndată ce partea cealaltă a întreprins executarea lui. — *Ital. 36.*

37. — Până ce contractul nu este perfect. propunerea şi acceptarea sunt revocabile. Cu toate acestea deşi revocarea împiedică ca contractul să devie perfect dacă ea însă ajung la cunoştinţa celeilalte părţi după ce aceasta întreprinsese executarea lui, atunci cel ce revoacă contractul răspunde de daune interese. — *Ital. 36.*

38. — In contractele unilaterali propunerea este obligatorie îndată ce ajunge la cunoştinţa părţii careia este făcută. — *Ital. 36.*

39. — Acceptarea condiţionată sau limitată se consideră ca un refuz al primei propuneri şi formează o nouă propunere. — *Ital. 37.*

40. — Când urmează a se hotărî adevăratul preţ sau preţul curent al productelor, mărfurilor, transporturilor, navlului, al primelor de asigurare, cursul schimbului, al efectelor publice şi al titlurilor industriale, ele se ia după listele bursei sau după mercurialele locului unde contractul a fost încheiat sau, în lipsă, după acelea ale locului

www.digibuc.ro

celui mai apropiat, sau după orice altfel de probă. — *Ital. 38.*

41. — Când moneta arătată într'un contract nu are curs legal sau comercial în ţară şi când cursul ei n'a fost determinat de însaşi părţile plata va putea fi făcută în moneta ţării după cursul ce va avea schimbul la vedere în ziua scadenţei şi în locul plăţii; iar când în acea localitate n'ar fi un curs de schimb, după cursul pieţei celei mai apropiate, afară numai dacă contractul poartă clauza „efectiv" sau o altă asemenea. — *Ital. 39.*

42. — In obligaţiunile comerciale codebitorii sunt ţinuţi solidariceşte, afară de stipulaţiune contrarie

Aceiaşi prezumpţiune există şi contra fidejusorului, chiar necomerciant, care garantează o obligaţiune comercială.

Ea nu se aplică şi la necomercianţi pentru operaţiuni cari în cât îi priveşte, nu sunt fapte de comerţ. — *Ital. 40.*

43. — Datoriile comerciale lichide şi plătibile în bani produc dobândă de drept din ziua când devin exigibile. — *Ital. 41.*

44. — In obligaţiunile comerciale judecătorul nu poate acorda termenul de graţie permis de art. 1021 din codicele civil. — *Ital. 42.*

www.digibuc.ro

45. — Retractul litigios prevăzut de art. 1402, 1403 şi 1404 din codicele civil nu poate avea loc în caz de cesiune a unui drept derivând dintr'un fapt comercial. — *Ital. 43.*

46. — Obligaţiunile comerciale şi liberaţiunile se probează:

Cu acte autentice;

Cu acte sub semnătura privată;

Cu facturi acceptate;

Prin corespondenţă;

Prin telegrame;

Cu registrele părţilor;

Cu martori, de câte ori autoritatea judecătorească ar crede că trebue să admită proba testimonială, şi aceasta chiar în cazurile prevăzute de art. 1191 codicele civil.

In fine, prin orice alte mijloace de probă admise de legea civilă. — *Ital. 44.*

47. — Telegrama face probă, ca act sub semnătură privată, când originalul este subscris de însăşi persoana arătată într'însa ca trimiţătorul ei. Ea face aceiaşi probă, chiar dacă această persoană este subscrisă de o altă mână, când ar fi probat că originalul a fost predat oficiului telegrafic sau trimis spre a i se predă de însăşi acea persoană.

Dacă subscrierea originalului este

www.digibuc.ro

autentificată de autoritatea competentă, atunci se aplică principiele generale, In caz când identitatea persoanei care a subscris sau predat originalul telegramei s'a stabilit prin alte moduri prevăzute de regulamentele telegrafo-poştale, proba contrarie este admisă.

Data telegramelor stabileşte, până la proba contrarie, ziua şi ora în care ele au fost în adevăr expediate de oficiurile telegrafice. — *Ital. 45.*

48. — In caz de eroare, schimbare sau întârziere în transmiterea unei telegrame. se aplică principiile generale asupra culpei. Cu toate acestea, trimiţătorul unei telegrame se prezumă afară de orice culpă dacă a îngrijit a o colaţionà sau recomanda conform dispoziţiunilor regulamentelor telegrafo-poştale. — *Ital. 46.*

49. — In comerţ, mandatul şi orice declaraţiune de consimţimânt chiar judiciar, transmise prin telegraf cu subscrierea declarată autentica de autoritatea competentă. sunt valabile şi fac probă în justiţie — *Ital. 47.*

50. — Registrele comercianţilor, ţinute în regulă, pot face probă în justiţie între comercianţi, pentru fapte şi cestiuni de comerţ.

www.digibuc.ro

Inscrierea în registre, făcută de prepusul care ţine scriptele sau este însărcinat cu comptabilitatea, are acelaşi efect ca şi când ar fi facută de însuş stăpânul. — *Ital 48.*

51. — Registrele pe cari comercianţii sunt obligaţi a le aveà şi cari nu vor fi ţinute în regulă şi nici învestite cu formele prevăzute de lege, nu sunt primite a face probă în justiţie, spre folosul celui ce le-a ţinut.

Neîndeplinirea prescripţiunilor legi în această privinţă poate atrage încă după sine aplicaţiunea pedepselor prevăzute în caz de faliment. — *Ital. 49.*

52. — Registrele comercianţilor chiar neţinute în regulă fac probă contra lor. Partea însă care voeşte a se referi la dânsele nu poate scinda conţinutul lor. — *Ital. 50.*

53. — Dacă partea, la registrele căreia cealaltă parte oferă să dea crezământ, refuză a le prezenta, judecata poate deferi acestei din urmă jurământ asupra obiectului contestaţiunei. *Ital. 51.*

54. — Judecata este în drept a aprecià dacă se poate atribui conţinutului registrelor unui comerciant un caracter de validitate mai mult sau mai puţin mare, dacă trebue a se renunţà la această probă în caz când registrele

www.digibuc.ro

comerciale ale părţil r nu concordă, sau a atribui o credinţă mai mare registrelor uneia din părţi. — *Ital. 52.*

55. — Când codic le comercial cere proba prin scris, proba testimonială nu poate fi admisă decât în cazuri e în cari ea este permisă şi de codicele civil. — *Ital. 53.*

56. — Dacă un act este comercial numai p ntru una din părţi, toţi contractanţii sunt supuşi, încât priveşte acest act, legii comer iale, afară de dispoziţiile privitoare la persoana chiar a comercianţilor şi de cazurile în cari legea ar dispune altfel. — *Ital. 54.*

57. — Data actelor şi a contractelor comerciale trebuie să arate locul, ziua, una şi anul.

Ea poate fi stabilită faţă cu cei de al treilea, prin toate mijloacele de probă arătate în art. 46.

Data arătată în cambiă şi în orice alte titluri la ordin precum şi în girurile lor, se consideră drept adevărată până la proba contrarie. — *Ital. 55.*

58. — Posesorul unui titlu la purtător, uzat, stricat sau distrus, are dreptul ca contradictoriu cu emitentul să ceară un duplicat al acestui titlu sau un titlu echivalent.

Cheltuelile privesc pe reclamant.

www.digibuc.ro

In privinţa titlurilor datoriei publice, a biletelor de bancă şi a altor titluri de asemenea natură, se observă legile speciale.

Revendicările titlurilor la purtător perdute sau furate nu se admite decât contra aceluia care le a găsit sau furat şi contra acelora cari le-au primit cu orice titlu, cunoscând viţiul cauzei posesiunii.—*Ital. 56. 57.*

59. — Orice obligaţiune comercială trebue să fie executată în locul arătat prin contract sau în locul care ar rezulta din natura operaţiunei ori din intenţiunea părţilor contractante.

In lipsă de o clauză expresă contractul trebue să fie executat în locul unde cel ce s'a obligat îşi aveă stabilimentul său comercial sau cel puţin domiciliul ori reşedinţa, la formarea contractului.

Dacă însă urmează a se preda un lucru determinat, care după cunoştinţa părţilor se găsea într'altă parte în momentul formărei contractului, atunci predarea se va face în acel loc. — *Germ. 324.*

www.digibuc.ro

TITLUL VI.

Despre Vânzare.

60. — Vânzarea făcută pe un preţ nedeterminat în contract este valăbilă dacă părţile au convenit asupra unui mod de a-l determina în urmă. — *Ital. 60.*

61. — Vânzarea făcută pe adevăratul preţ sau pe preţul curent este asemenea valabilă. In acest caz preţul se determină conform dispoziţiunilor. art. 40

Determinarea preţului poate fi încredinţată arbitrului unei a treia persoane desemnate în contract sau rămase a se alege în urmă.

Când persoana desemnată sau aleasă nu voeşte sau nu poate primi, părţile trebue să proceadă la o nouă numire.

Dacă părţile nu se învoesc, numirea se face de justiţie. — *Ital. 60.*

62. — Când mărfurile vândute sunt arătate în contract numai prin cătăţime, fel şi calitate, fără nici o altă indicaţiune de natură a desemnà un corp cert şi determinat, vânzătorul este obligat a predà în locul şi în timpul stipulat. cătăţimea. felul şi calitatea convenite chiar dacă mărfurile cari ar fi fost la dispoziţiunea sa în momentul formărei contractului, sau pe cari el şi

www.digibuc.ro

le-ar fi procurat în urmă în executarea lui, ar fi perit, sau dacă expedierea sau sosirea acelor mărfuri ar fi fost împiedicată din vre-o cauză oarecare — *Ital. 61.*

63. — Vânzarea mărfurilor cari se află în călătorie cu arătarea vasului care le transportă sau care urmează a le transporta, este supusă condiţiunii sosirei în bună stare a acestui vas.

Dacă vânzătorul îşi rezervă drepturile ca, în timpul fixat prin convenţiune, să arate vasul care transportă sau urmează a transporta mărfurile vândute şi dacă acest termen a trecut, cumpărătorul are dreptul să ceară sau execuţarea contractului sau daune interese.

Pentru aprecierea pagubei causată, judecata va ţine seamă de timpul fixat pentru predarea mărfurilor vândute sau de acela determinat pentru desemnarea vasului.

Dacă prin convenţiune nu se fixează vre-un termen pentru arătare vasului, cumpărătorul e în drept a cere ca termenul să fie fixat de justiţie. — *Ital. 62.*

64. — Dacă prin contract, sau mai în urmă, s'a fixat un termen pentru sosirea vasului în care se află mărfurile ce călătoresc şi termenul expiră fără ca vasul să fie sosit, cumpărăto-

www.digibuc.ro

rul are dreptul a renunța la contract sau a-i prelungi termenul odată sau de mai multe ori.

Când însă nu s'a fixat nici un termen pentru sosirea vasului, se înțelege că părțile au luat drept termen timpul necesar pentru împlinirea călătoriei.

In caz de întârziere, justiția, ținând seamă de împrejurări, poate fixà un termen, și dacă și acest termen expiră fără ca vasul să sosească, contractul se consideră ca reziliat.

In nici un caz Justiția nu poate fixà un termen mai lung decât de un an, socotit din ziua plecării vasului dela locul unde mărfurile vândute au fost încărcate. *Ital. 63, 64.*

65. — Dacă în cursul călătoriei, din cauză de forță majoră sau caz fortuit, marfa vândută este transportată din vasul designat pe un alt vas, contractul nu se desființează, și vasul pe care s'a făcut transportul se consideră, pentru toate efectele contractului ca substituit primului vas. — *Ital. 65.*

66. — Avariele întâmplate în timpul călătoriei reziliază contractul dacă mărfurile sunt până într'atât deteriorate încât nu mai pot servi la întrebuințarea pentru care fusese destinate.

In orice alt caz, cumpărătorul este

www.digibuc.ro

dator să primească mărfurile în starea în care se vor afla la sosire, însă cu o potrivită scădere de preţ. — *Ital. 66.*

67. — Când, mai înainte de expirarea termenului fixat pentru executarea convenţiunii, una din părţi a oferit celeilalte predarea lucrului vândut sau plata preţului, şi aceasta nu-şi îndeplineşte la termenul fixat obligaţiunea sa, atunci convenţiunea rezolutorie se împlineşte de drept în favoarea părţii care îşi executase obligaţiunea sa.

In lipsa de asemenea oferte sau de stipulaţiuni expresse rezilierea contractului se regulează după dispoziţiunile codicelui civil privitoare la condiţiunea rezolutorie tacită. - *Ital. 67.*

In amândouă cazurile cel în culpă răspunde de daunele-interese cauzate.

68. — Când cumpărătorul unui lucru mişcător nu şi îndeplineşte obligaţiunea sa, vânzătorul are facultatea sau a depune lucrul vândut la o casă acreditată de comerţ pe socoteala şi cheltuiala cumpărătorului, sau de a-l vinde

Vânzarea se va face prin licitaţiune publică, sau chiar pe preţul curent dacă lucrul are un preţ la bursă sau în târg, de către un ofiţer public însărcinat cu asemenea acte şi cu dreptul pentru

www.digibuc.ro

vânzător la plata diferenţei dintre preţul obţinut şi acela convenit la prima vânzare, precum şi la daune-interese.

Dacă neexecutarea contractului provine din partea vânzătorului, cumpărătorul are dreptul de a face să se cumpere lucrul de către un ofiţer public însărcinat cu asemenea acte.

Cumpărătorul are dreptul a pretinde diferenţa în mai mult dintre preţul plătit a doua oară şi acela convenit cu primul vânzător, precum şi a cere daune-interese dacă ele se cuvin.

Partea care va uzà de dreptul ce i se acordă prin acest articol, este datoare să încunoştiinţeze prealabil despre aceasta pe cealaltă parte contractantă. — *Ital. 68.*

69.—Dacă termenul stipulat într'un contract de vânzarea unui lucru mobil este esenţial naturii operaţiunei partea care voeşte executarea convenţiunii, fără să ţie seamă de expirarea termenului stipulat în favoarea sa, trebuie să încunoştiinţeze pe cealaltă parte în termen de 24 de ore dela expirarea termenului.

Chiar în acest caz vânzarea lucrului nu se poate face decât a doua zi după încunoştiinţare. — *Ital. 69.*

www.digibuc.ro

70. — Cumpărătorul unor mărfuri sau producte provenind din o altă piaţă este dator să denunţe vânzătorului viţiele aparente în timp de două zile dela primire, ori de câte ori un timp mai lung, n'ar fi necesar din cauza condiţiunilor excepţionale în care se află lucrul vândut sau persoana cumpărătorului.

El este dator să denunţe viţiele ascunse ale lucrului în cele dintâiu două zile dela descoperirea lor.

O lată acest termen expirat, cumpărătorul nu mai poate fi primit a reclamà ceva pentru viţiele lucrului vândut. — *Ital. 70.*

71. — Prezidentul tribunalului şi acolo unde nu există tribunal, judecătorul de ocol poate ordonà după cererea cumpărătorului sau a vânzătorului, ca atât calitatea cât şi starea în care se află lucrul vândut să fie constatate de unul sau mai mulţi experţi pe cari-i va numi din oficiu.

Prin aceiaşi ordonanţă de numire a experţilor, sau prin o alta prezidentul tribunalului sau judecătorul de ocol poate ordonà sau sechestrarea lucrului vândut, sau depunerea lui într'un depozit public sau într'alt loc pe care-l va desemnà şi dacă păstrarea lucrului poate

www.digibuc.ro

aduce mari pagube sau ocaziona cheltueli însemnate, chiar vânzarea acelui lucru pe socoteala celui ce se cuvine şi în condiţiunile ce se vor determina prin însăşi ordonanţa. — *Ital. 71.*

72. — Ordonanţa prezidentului tribunalului sau judecătorului de ocol va trebui să fie comunicată, înainte de punerea ei în lucrare, celeilalte părţi sau reprezentantului său, dacă vreunul din ei se află în localitate.

In caz contrariu, ordonanţa va fi comunicată în termenul prevăzut de art. 137 din procedura civilă, dela executarea ei.

Cumpărătorul care nu va voi a beneficia de dispoziţiunile cuprinse în articolul precedent, va trebui în caz de contestaţiune, să probeze atât identitatea cât şi viţiele mărfei cumpărate de dânsul — *Ital. 71.*

73. - Dispoziţiunile coprinse în art. 67, 68 şi 69 se aplică şi la contractele de bursă încheiate după formele prevăzute de legea ei specială. — *Ital. 72*

www.digibuc.ro

TITLUL VII.

Despre report.

74. — Contractul de report constă în cumpărarea pe bani gata a unor titluri de credit circulând în comerţ, şi în revânzarea simultaneă cu termen şi pe un preţ determinat către aceeaş persoană a unor titluri de aceeaşi speciă.

Pentru validitatea contractului este necesar predarea reală a titlurilor date în report

Proprietatea lor se transferă la cumpărător.

Părţile pot stipula ca primele, rambursurile şi dobânzile ce se vor cuveni titlurilor în termenul reportului, să rămână în profitul vânzătorului. — *Ital. 73.*

75. — Revânzarea titlurilor date în report poate fi prelungită prin voinţa părţilor, pentru unul sau mai multe termene succesive. — *Ital. 74.*

76. — Dacă, la expirarea termenului reportului, părţile lichidează diferinţele spre a face separat plăţile lor şi reînoesc reportul asupra unor titluri ce diferă prin cantitatea sau specia lor, sau pe un alt preţ atunci se consideră că părţile au încheiat un nou contract de report. — *Ital 75.*

www.digibuc.ro

TITLUL VIII.

Despre Societăţi şi despre Asociaţiuni comerciale

CAPITNLUL I.

Despre Societăţi.

SECŢIUNEA I.

Dispoziţiuni generale.

77.—Societăţile comerciale au drept oblect unul sau mai multe fapte de comerţ, şi se deosibesc în următoarele feluri:

1. Societatea în nume colectiv (coprinzător) ale cărei obligaţiuni sociale sunt garantate prin responsabilitatea nemărginită şi solidară a tuturor asociaţilor;

2. Societatea în comandită ale cărei obligaţiuni sociale sunt garantate prin responsabilitatea nemărginită şi solidară a unui sau mai multor asociaţi comanditaţi, şi prin responsabilitatea unui sau mai multor asociaţi comanditari mărgi-

www.digibuc.ro

nită la o sumă determinată, care poate fi reprezentată şi prin acţiuni;

3 Societatea anonimă în care obligaţiunile sociale sunt mărginit garantate numai până la concurenţa unui capital determinat şi de care fiecare asociat nu răspunde, decât numai cu sumele ce s'a obligat a pune în societate sau cu valoarea acţiunilor sale. — *Ital. 76.*

78. — Societatea în nume colectiv, societatea în comandită simplă şi societatea în comandită prin acţiuni există sub o firmă socială

Societatea anonimă nu are firmă socială şi nu poate fi determinată prin numele nici unuia din asociaţi; ea este însă calificata printr'o denumire particulară sau prin arătarea obiectului întreprinderii sale. Această denumire sau arătare trebue să se deosibească lămurit de aceea a oricărei alte societăţi.

Societăţile sus arătate constituesc în raport cu cei de al treilea, o persoană judicată distinctă de aceea a asociaţilor. *Ital 77.*

79. - Noul asociat al unei societăţi constituită răspunde, ca şi ceilalţi, de toate obligaţiunile contractate de societate înaintea admiterii lui, chiar dacă s'ar fi schimbat firma socială.

Orice convenţiune contrarie n'are e-

www.digibuc.ro

fect faţă cu cei de al treilea.—*Ital. 78.*

80. — Cesionarul şi asociatul asociatului n'au nici un raport juridic cu societatea; ei participă numai la beneficiile şi pierderile cuvenite asociatului în proporţiune cu partea de interes ce li s'a atribuit. — *Ital. 79.*

81. — Asociatul care a vărsat în societate una sau mai multe creanţe nu este liberat, decât după ce societatea a obţinut plata sumei drept care s'a făcut vărsământul.

Dacă plata nu s'a putut obţine prin urmărirea debitorului, asociatul răspunde de suma datorită cu dobânda legală din ziua scadenţei creanţelor vărsate, deosebit de daunele interese ce s'ar cuveni. — *Ital. 80.*

82. — Când valoarea lucrurilor vărsate de un asociat nu s'a fixat de către contractanţi, se presupune ca convenită valoarea curentă din ziua fixată pentru vărsare, după cota bursei sau mercurialele locului unde'şi are sediul societatea, şi în lipsă, după o estimaţiune făcută de experţi. — *Ital. 81.*

83. — In lipsă de stipulaţiune contrarie, lucrurile vărsate devin proprietatea societăţii. — *Ital. 82.*

84. — Asociatul care întârzie să verse partea sa este răspunzător de

www.digibuc.ro

daunele-interese cauzate, şi, dacă mîza s'a stipulat în numerar, este ţinut de drept, şi fără nici o cerere, la plata cu dobânda legală a acestei sume, din ziua în care trebuia să se facă vărsământul, fără a fi scutit de daune interes, dacă ele s'ar cuveni, şi deosebit de dispoziţiunile art 170 şi 188. -- *Ital. 83.*

85. — Asociatul nu poate opune societăţii, în compensaţiunea daunelor ce i a cauzat prin dol, abuz de putere sau greşală, foloasele ce i-ar fi adus în ori ce chip ar fi. — *Ital. 84*

86. - Creditorii particulari ai asociatului nu pot, în timpul duratei societăţi să-şi exerciţe drepturile lor decât numai asupra părţii din beneficiile cuvenite asociatului după bilanţul social; iar dacă societatea este dizolvată asupra părţii ce i-ar veni din lichidaţiune.

Cu toate acestea, ei pot sechestră orice parte. şi, în societăţile în comandită prin acţiuni şi anonime, pot sechestrà şi chiar vinde părţile sau acţiunile debitorului lor. — *Ital. 85.*

87 — Participarea la beneficii concedată împiegaţilor sau altor agenţi ai societăţii, ca plată totală sau parţială a muncei lor, nu le atribue numai printr'aceasta calitate de asociaţi.— *Ital. 86.*

www.digibuc.ro

SECŢIUNEA II.

Despre forma contractului de societate

86. — Contractul de societate trebue făcut prin act scris.

Societăţile în comandită prin acţiuni şi societăţile anonime trebuesc constituite prin act autentic. — *Ital. 87.*

87. — Actul constitutiv al societăţilor în nume colectiv şi al societăţilor în comandită simplă, afară de dată, trebue să coprinză:

1) Numele, prenumele sau firma comercială şi domiciliul asociaţilor;

2) Firma socială şi sediul societăţii;

3) Asociaţii cari au semnătura socială;

4) Obiectul societăţii, partea pusă în societate de fiecare asociat dacă este în numerar în creanţe sau în alte bunuri, valoarea ce li s'a dat şi modul evaluării;

5) Partea fiecărui asociat în beneficii şi perderi;

6) Epeca când trebue să înceapă societatea şi aceea când ea trebue să înceteze. — *Ital. 88.*

88. — Actul constitutiv sau statutele societăţilor anonime şi acelea ale societăţilor în comandită prin acţiuni trebue să arate:

www.digibuc.ro

1) Denumirea şi sediul societăţii, ale stabilimentelor şi reprezentanţelor sale;
2) Felul şi natura afacerilor cari constituesc obiectul societăţii;
3) Suma capitalului subscris şi a celui vărsat;
4) Persoanele asociaţilor şi domiciliul lor sau numărul şi valoarea nominală a acţiunilor, cu arătare dacă sunt nominative sau la purtator, dacă acţiunile nominative pot fi convertite în acţiuni la purtător şi *vice-versa*; scadenţa şi sumele vărsămintelor ce au să facă asociaţii sau acţionarii;
5) Valoarea creanţelor sau a altor bunuri puse în societate;
6) In ce mod trebuesc făcute bilanţurile, calculate şi împărţite beneficiile;
7) Avantajele sau deosebitele drepturi concedate fondatorilor;
8) Numărul administratorilor, drepturile şi datoriile lor cu arătare cari dintr'înşii au semnătura socială; iar în societăţile în comandită prin acţiuni, numele, prenumele şi domiciliul comanditaţilor;
9) Numărul censorilor;
10) Puterile adunării generale, condiţiunile pentru validitatea deliberaţiunilor sale şi pentru exerciţiul dreptului de vot, dacă s'a înţeles a se deroga,

www.digibuc.ro

în această privinţă, la dispoziţiunile art. 158, 159 şi 160;

11) Epoca când începe şi când încetează societatea.

Pe lângă acestea, în actul constitutiv al societăţii urmează să se mai arate documentele conţinând subscripţiunile asociaţilor şi probele depunerii primului vărsământ în modul prescris de art. 134. — *Ital. 89.*

91. — In termen de 15 zile dela data actului constitutiv al societăţii în nume colectiv şi al societăţi în comandită simplă, un duplicat al actului constitutiv dacă este sub semnătura privată sau o copie certificată conform cu originalul dacă actul este autentic, se va depune la grefa tribunalului de comerţ în jurisdicţiunea căruia societatea şi-a stabilit sediul său, pentru a fi transcris în registrul pentru societăţi. In acelaş timp se va depune şi extracte după actul constitutiv, conţinând indicaţiunile cerute d art. 89, pentru a fi afişate în sala tribunalului, în sala primăriei şi în localurile bursei celei mai aproape.

Transcripţiunea şi afişările se vor face în urma unei ordonanţe prezidenţiale — *Ital. 90.*

92. — Actul constitutiv şi statutele societăţilor în comandită prin acţiuni şi

www.digibuc.ro

ale societăţilor anonime se vor depune, prin îngrijirea şi sub răspunderea administratorilor, în cele 15 zile după ce va rămânea definitivă încheierea judecătorească care a autorizat înfiinţarea societăţii, la grefa tribunalului comercial în circumscripţiunea căruia este stabilit sediul societăţii Transcripţiunea şi afişarea actului constitutiv şi a statutelor în formele prescrise de articolul precedent se vor face în urma unei ordonanţe a tribunalului, dată în camera de consiliu faţă de procurorul tribunalului.—*Ital. 91.*

93. — Dacă societatea, în momentul constituirii sale sau în urmă instituе una sau mai multe reprezentanţe afară de circumscripţiunea tribunalului în care se află sediul său, sau a celorlalte stabilimente sociale mandatul dat reprezentantului trebue să fie depus, transcris şi afişat în forma şi în termenul stabilit prin art. 9 la tribunalul comercial în circumscripţiunea căruia este instituită reprezentanţa.

Societăţile în comandită prin acţiuni şi anonime trebuesc, prin stăruinţa şi sub răsounderea administratorilor, să depună şi să facă a transcrie şi afişă procesul-verbal al deliberaţiunii relativ la înfiinţarea a noui stabilimente sau a

www.digibuc.ro

noui reprezentanţe în România sau în străinătate, mai înainte de executarea lui, la grefa tribunalului comercial în circumscripţiunea căruia este stabilit sediul societăţii şi la a celor tribunale în circumscripţiunea cărora îşi au sediul nouile stabilimente sau noile reprezentanţe.

Administratorii sunt datori să ceară şi să stăruie ca acest proces-verbal să se treacă în registrul pentru societăţi, pe marginea actului constitutiv al societăţii. — *Ital. 92.*

94. — Un extract după actul constitutiv al societăţilor în nume colectiv şi în comandită simplă, identic cu cel prevăzut de art. 91, va trebui să fie publicat, în termen de o lună dela depunerea actului constitutiv la tribunal, prin stăruinţa administratorilor, în Monitorul Oficial şi în foaia anunciurilor judiciare a locului unde societatea îşi are sediul, stabilimentele sau reprezentanţele sale. — *Ital. 93.*

95. Actul constitutiv şi statutele societăţilor în comandită prin acţiuni şi anonime se vor publica prin îngrijirea administratorilor, în întregul lor şi împreună cu toate documentele relative la constituirea societăţii, în Monitorul Oficial şi în foaia anunciurilor judici-

www.digibuc.ro

ciare a locului unde societatea îşi are sediul, în termen de o lună dela data ordonanţei tribunalului, prevăzut de articolul 92. *Ital. 94, 95.*

96. — Schimbarea, retragerea sau excluderea asociaţilor; schimbările firmei sociale, ale sediului sau ale obiectului societăţii, sau ale asociaţilor cari au semnătura socială; reducerea; sporirea sau reconstituirea capitalului, dizolvarea înainte de termenul stabilit în contract; fuziunea cu alte societăţi şi prelungirea peste termenul sus zis, trebue să rezulte, pentru societăţile în nume colectiv şi în comandită simplă, dintr'o declaraţiune sau deliberaţiune expresă a asociaţilor; iar actele relative trebue să fie depuse, transcrise, afişate şi publicate conform dispoziţiunilor din articolele precedente.

Actele sus zise şi în general toate schimbările introduse la dispoziţiunile actului constitutiv sau statutele societăţilor în comandită prin acţiuni şi anonime, trebue să rezulte dintr'o decisiune luată în conformitate cu prescripţiunile legii şi actului constitutiv sau statutelor. Această deciziune se va depune la grefa tribunalului de comerţ. Tribunalul va verifica dacă condiţiunile stabilite de lege au fost îndeplinite şi

www.digibuc.ro

va ordona transcripţiunea ei în registrul pentru societăţi. Transcripţiunea, afişarea şi publicarea zisei deciziuni se va face conform prescripţiunilor art. 92 şi 95 — *Ital. 96.*

97. — Oricare asociat are dreptul de a îndeplini cu cheltuiala societăţii formalităţile prescrise pentru depunerea şi publicaţiunea actului constitutiv şi a statutelor societăţii, precum şi actelor prevăzute în art. 96, sau de a cere ca administratorii societăţii să fie condamnaţi la îndeplinirea lor. — *Ital. 97*

98. — Societatea nu este legal constituită, mai înainte de îndeplinirea formalităţilor prescrise de art. 88, 91, 92, 94 şi 95. — *Ital. 98.*

Asociaţii, fondatorii, administratorii şi toţi acei cari mai înainte de constituirea societăţii lucrează în numele ei, îşi iau o responsabilitate nemărginită şi solidară pentru toate obligaţiunile ce contractează. — *Ital. 98.*

99. — In lipsă de act scris şi a publicaţiunilor ordonate de articolele precedente pentru societăţile în nume colectiv şi în comandită simplă, fiecare din societari are dreptul să ceară disolvarea societăţii.

Efectele disolvării încep a curge din ziua cererii.

www.digibuc.ro

Lipsa formalităţilor sus zise nu va putea să fie opusă de către asociaţi celor de al treilea.

In societăţile în comandită prin acţiuni şi anonime, subscriptorii acţiunilor pot cere să fie liberaţi de obligaţiunea ce decurge din subscripţiunile lor, dacă vor fi trecut trei luni dela expirarea termenului prevăzut de art. 92 pentru depunerea actului constitutiv şi această depunere nu s'a efectuat. — *Ital. 99.*

100. — Schimbările actului constitutiv sau ale statutelor, ori care ar fi felul societăţii, nu au putere până ce mai întâiu nu vor fi transcrise şi publicate în conformitate cu dispoziţiile articolului 96.—*Ital. 100.*

101. — Capitalul social nu se va putea reduce decât după trecere de trei luni din ziua în care va fi apărut în *Monitorul Oficial* şi în foaia anunciurilor judiciare publicaţiunea declaraţiunei sau deliberaţiunei societăţii în această privinţă, cu înştiinţarea expresă că acei cari ar avea veri un interes pot face opoziţiune în acelaş termen.

Opoziţiunea suspendă executarea deciziunii luată pentru reducţiunea capitalului până la retragerea sau respin-

www.digibuc.ro

gerea eî prin hotărâre definitivă — *Ital. 101.*

102. — Creditorii particulari ai asociatului în nume colectiv, sau ai asociatului responsabil fără limită în societatea în comandită, ale căror drepturi sunt lichidate prin sentinţă definitivă, pot face opoziţiune la deliberaţiunea asociaţilor privitoare la prelungirea societăţii peste termenul stabilit pentru durata sa.

Opoziţiunea făcută în cele 10 zile dela publicaţiunea deliberaţiunei suspendă, în privinţa oponenţilor, efectul prelungirei societăţii.—*Ital. 102.*

103. — Dizolvarea societăţii înainte de expirarea termenului hotărât pentru durata sa n'are efect faţă cu cei de al treilea, decât numai după trecere de o lună dela publicarea actului de disolvare.—*Ital. 103.*

104. — In orice contract scris, stipulat în interesul societăţii şi în ori ce act, scrisoare, publicaţiune sau anunţ, emanând dela o societate, va trebui să se arate lămurit felul şi sediul societăţii.

Capitalul societăţii în comandită prin acţiuni şi anonime va fi arătat în aceste acte, după suma efectiv vărsată rezultând din ultimul bilanţ aprobat — *Ital. 104.*

www.digibuc.ro

SECŢIUNEA III.

Despre deosebitele feluri de societăţi

§ 1. *Despre societatea în nume colectiv*

105.—In societatea în nume colectiv numai numele asociaţilor sau firmele lor de comerţ pot face parte din firma socială.

Asociatul care are semnătura socială nu o poate transmite sau ceda, dacă această facultate nu i s'a dat prin contract. In caz contrariu, obligaţiunea contractată de cel substituit rămâne în riscul acestuia şi al mandantului său, iar societatea nu este obligată către substituit decât numai până la concureuţa sumei beneficielor ce se va fi realizat din operaţiune.—*Ital. 105.*

106. — Asociaţii în nume colectiv sunt obligaţi solidar pentru operaţiile făcute în numele şi pentru comptul societăţii sub semnătura adoptată de dânsa de către persoanele autorizate a administra.

Cu toate acestea, creditorii societăţii nu pot pretinde să fie plătiţi de asociaţi cu din averea lor mai înainte de a fi exercitat acţiunea în contra societăţii. —*Ital. 106.*

107. — Celelalte puteri ale asocia-

www.digibuc.ro

ţilor administratori se regulează după dispoziţiunile art 1514 până la 1517 din codice e civil.

Majoritatea determinată prin părţile de interes decide asupra opoziţiunii unui sau mai multor asociaţi, prevăzută în paragraful I al art. 1517. – *Ital. 107.*

108. — Majoritatea asociaţilor, afară de stipulaţiune contrarie, nu are dreptul de a schimba sau modifica felul societăţii şi convenţiun le sociale, şi nici nu poate face alte operaţ uni de cât cele determinate prin contract. — *Ital. 108*

109. — Fiecare asociat are acţiune contra societăţi, nu numai pentru sumele cheltuite peste cap talul promis în folosul societăţi şi pentru procentul legal al acestei sume, dar încă şi pentru obligaţiunile contractate de buna credinţă pe seama societaţii.

Dacă asociatul prin actele făcute în această calitate încearcă perderi sau daune, el trebue să fie d spăgubit de tot ce a perdut şi de daunele suferite. — *Ital. 109.*

110. — Asociatul care fără consimţământul scris al celorlalţi asociaţi, întrebuinţează capitalurile sau lucrurile societăţii în folosul sau specula sa proprie sau în acea a unei a te persoane, este obligat să restitue societăţii bene-

www.digibuc.ro

ficiile ce au rezultat şi daunele interese cuvenite, fără prejudiţiul acţiunii penale de va fi caz. — *Ital. 110.*

111. — Nici un asociat nu poate lua din fondul comun mai mult decât i s'a fixat pentru cheltuelile sale particulare. Asociatul care contravine acestei dispoziţiuni este responsabil de sumele luate ca şi cum n'ar fi vărsat miza sa întreagă, fiind obligat şi la plata daunelor interese. — *Ital. 111.*

112. – Asociaţii în nume colectiv nu pot să se intereseze ca asociaţi cu responsabilitate nemărginită în alte societăţi având acelaşi obiect, nici să facă operaţiuni pe comptul lor sau pe comptul altor persoane în acelaş fel de comerţ, fără consimţimântul celorlalţi asociaţi.

Consimţimântul se presupune ca dat dacă interesele sau operaţiunile fiind anterioare contractului de societate şi cunoscute de către ceilalţi asociaţi, aceştia n'au stipulat ca ele să înceteze. — *Ital. 112.*

113. - In caz de contravenţiune la dispoziţiunile articolului precedent, societatea deosebit de dreptul ce îi este recunoscut prin art. 188, poate sau să decidă că asociatul a lucrat pentru comptul ei, sau să ceară daune interese.

www.digibuc.ro

Acest drept se stinge după trecerea de trei luni din ziua când societatea va fi avut cunoştinţă de aceste fapte, fără să fi luat vre-o hotărâre. — *Ital. 113,*

§ 2. Despre societatea în comandită.

114. — Societatea în comandită se administrează de către asociaţi cu responsabilitate nemărginită.

In societăţile în comandită prin acţiuni, unicul administrator sau cel puţin o *treime* din numărul administratorilor vor fi români.

Numai numele asociaţilor, cu responsabilitate nemarginită şi firma lor comercială pot face parte din firma socială.

Dacă în contra acestei dispoziţiuni, firma cuprinde şi numele asociatului comanditar, acesta devine responsabil solidar şi fără limită de toate obligaţiunile societăţii. — *Ital. 114.*

115. — Când sunt mai mulţi asociaţi obligaţi solidar sub o firmă socială, şi în acelaş timp asociaţi comanditari, fie că asociaţii obligaţi solidar administrează toţi împreună, fie că administraţiunea generală s'a confiat unuia sau mai multor dintr'înşii, societatea

www.digibuc.ro

este în acelaş timp societate în nume colectiv faţă cu asociaţii obligaţi solidar şi societate în comandită faţă cu comanditarii.—*Ital. 115.*

116. — Dispoziţiunile art. 106, 112 şi 113 sunt aplicabile asociatului sau asociaţilor obligaţi solidar. *Ital. 116.*

117. — Asociatul comanditar răspunde până la concurenţa mizei sale de perderile şi de datoriile sociale.

El nu poate fi constrâns să restitue părţile de interes şi dividendele sociale ce a percepul de bună credinţă şi conform bilanţurilor regulat făcute din cari rezultau acele beneficii.

In caz de împuţinare a capitalului social, nu se va mai procede la plata de dividende până ce din beneficii nu se va împlini treptat capitalul social — *Ital. 117.*

118 — Comanditarul nu poate face nici un act de administraţiune din care să nască drepturi sau obligaţiuni pentru societate, nici chiar în virtutea unei procuraţiuni generale sau speciale pentru o seria sau natură de afaceri. Orice fapt contrariu acestei prohibiţiuni îl face responsabil fără limită şi solidar către cei de al treilea pentru toate obligaţiunile societăţei.

www.digibuc.ro

Dacă procuraţiunea este specială pentru o anume afacere comanditarul răspunde personal şi solidar cu societatea de obligaţiunile rezultând din acea afacere.

Avizul şi consiliele, actele de control şi supraveghiare numirea şi revocarea administratorilor în cazûrile prevăzute de lege şi autorizaţiunile date administratorilor în limitele contractului social pentru acte cari trec peste puterile ior, nu leagă pe asociatul comanditar. — *Ital: 117.*

119. — In societăţile în comandită prin acţiuni, administratorul poate fi revocat de către adunarea generală a acţionarilor printr'o deciziune luată cu majoritatea cerută de art. 160, cu rezerva pentru asociaţii oponenţi de a uzà de facultatea ce le este acordată prin penultimul aliniat de sub acel articol.

Administratorul revocat rămâne responsabil catre cel de al treilea pentru obligaţiunile ce a contractat în timpul administraţiunii sale, cu dreptul de recurs în contra societaţii

Dacă revocarea s'a făcut fără cauză bine-cuvântată, administratorul revocat are dreptul la daune-interese. — *Ital. 119.*

www.digibuc.ro

120. — Adunarea generală cu majoritate şi sub rezervele arătate în articolul precedent poate subrogà o altă persoană administratorului revocat, mort, falit, interzis sau legalmente incapabil; dacă însă sunt mai mulţi administratori, numirea va trebui sa fie aprobată şi de către aceştia.

Administratorul subrogat devine asociat comanditar cu responsabilitate nemărginită. — *Ital. 120.*

§ 3. Despre societatea anonimă.

121. — Societatea anonimă trebue să aibă un număr de cel puţin 7 asociaţi.

122. — Societatea anonimă se administrează de către unul sau mai mulţi mandatari timporali, revocabili, asociaţi sau nu.

Unicul administrator, sau cel puţin o *treime* din numărul administratorilor vor fi români.

In societăţile ale căror statute permit dobândirea de imobile rurale, altele de cât cele destinate la construcţia unui stabiliment industrial, sau la o exploatare industrială şi dependinţele lor, jumătate plus unul din numărul administratorilor vor fi români. — *Ital. 121.*

www.digibuc.ro

123. — Administratorii, prin faptul administraţiunii lor nu se obligă personal pentru afacerile sociale.

Cu toate acestea, ei răspund de executarea mandatului lor şi de ceea ce decurge din obligaţiunile pe cari legea le impune.

Dânşii nu pot să facă alte operaţiuni decât acelea cari sunt expres menţionate în actul constitutiv: în caz de abatere sunt răspunzători atât către cei de al treilea, cât şi către societate. — *Ital. 122.*

124. — Fiecare administrator trebue să dea pentru gestiunea sa o garanţie care să reprezinte a suta parte din capitalul social, fără ca totuşi această garanţie să poată fi mai mică de 8.000 lei.

Cu toate acestea, prin actul constitutiv se poate stipula ca garanţia să nu treacă peste 15 000 lei când capitalul societăţii este de 5 000.000 cel mult, nici peste 30.000 lei când capitalul este mai mare de 5.000.000.

Garanţia va putea fi depusă în numerar sau în efecte publice sau acţiuni ale societăţii pe valoare nominală.

Garanţia se va efectuà prin depunerea acţiunilor în casa societăţii, dacă

www.digibuc.ro

prin actul constitutiv sau de către adunarea generală nu s'a desemnat un alt loc.

Dacă acţiunile depuse sunt la purtător, ele se vor converti în acţiuni nominative, şi în orice caz se va face menţiune în registrul acţiunilor că dânsele serv ca garanţie.

Dacă capitalul nu este împărţit pe acţiuni şi dacă modul cum are să se dea garanţia nu este hotărît prin actul constitutiv, tribunalul comercial determină garanţia — *Ital. 123*

125.—Numirea administratorilor se face de către adunarea generală; cu toate acestea primii administratori pot fi numiţi prin actul constitutiv, însă termenul mandatului lor nu poate trece peste patru ani.

Dacă durata mandatului nu este fixată, se presupune că el a fost dat pentru doi ani.

Dacă administratorii numiţi în acelaşi timp sunt mai mulţi decât unul, jumătate dintr'înşii se retrag din administraţiune la împlinirea jumătăţii termenului mandatului, şi trebue să fie înlocuiţi.

Dacă administratorii sunt în număr

www.digibuc.ro

neegal, atunci se retrag jumătate dintr'înşii mai puţin unul afară numai dacă nu s'a stipulat într'altfel

Sorţul decide cari sunt administratorii ce trebuesc să se retragă.

Administratorii sunt întotdeauna reeligibili, când actul constitutiv sau statutele societăţii nu dispun într'altfel.— *Ital. 124.*

126.—In caz de vacanţă a unui loc de administrator, ceilalţi administratori întruniţi cu censori şi deliberând, în prezenţa a două treimi şi cu majoritatea absolută, procedează dacă actul constitutiv sau statutele nu dispun într'altfel, la înlocuire printr'un alt administrator până la convocarea adunărei generale.

Când este un singur administrator şi acesta se retrage, adunarea generală va rebui să fie convocată.

In caz de moarte sau de împiedicare fizică, numirea provizorie se va face de catre censori: însă adunarea generală va fi convocata de u gentă pentru numirea definitivă a administratorului. — *Ital. 125.*

www.digibuc.ro

SECŢIUNEA IV.

Dispoziţiuni comune societăţilor în comandită prin acţiuni şi societăţilor anonime.

§ 1. Despre constituirea societăţii.

127. — Fundatorii sunt responsabili solidar şi fără limită de obligaţiunile ce contractează pentru constituirea societăţii, cu drept de recurs în contra acesteia, de va fi caz.

Ei iau asupră-le consecinţele actelor şi cheltuelilor necesarii constituirii societăţii, şi dacă aceasta, din orice cauză ar fi, nu se poate constitui, fondatorii nu pot recurge contra subscriptorilor acţiunilor. — *Ital. 126.*

128. — Avantagiile particulare sau deosebitele drepturi ce fondatorii îşi rezervă la constituirea societăţii, trebuesc arătate în actul constitutiv al societăţii. Ele trebuesc să fie aprobate de adunarea generală, prevăzută prin art. 135. Ele nu pot fi reprezentate sub o altă formă, decât printr'o tantiemă din beneficiile neto ale societăţii, şi plata lor nu po te avea loc înaintea aprobării bilanţurilor. — *Ital. 127.*

www.digibuc.ro

129. — Societatea se poate constitui printr'unul sau mai multe acte autentice, subscrise de toţi asociaţii ce vor figurà în persoană sau prin procuratori cu procuri speciale şi autentice; acest act va arăta dacă condiţiunile prescrise de lege s'au îndeplinit şi va conţine numirea administratorilor şi a persoanelor însarcinate să îndeplinească funcţiunile de censori, până la întrunirea celei dintâi adunări generale.—*Ital. 128.*

130. — Societatea se poate constitui şi prin mijlocul unei subscripţiuni publice In acest caz fondatorii vor face un prospect care va arăta scopul, capitalul acestei societăţi, clauzele principale ale actului constitutiv sau ale statutelor, şi foloasele exclusive ce dânşii îşi rezervá asupra beneficiilor societăţii sau cari sunt cuprinse în proiectul statutelor. Prospectul va trebui să fie subscris de fondatori şi va putea să fixeze un alt termen decât cel stabilit prin art. 99 pentru stingerea obligaţiunii subscriptorilor. Prospectul va trebui neapărat să arate persoana care va prezida adunarea prevăzută de art. 135.

Prospectul cu semnaturile autentice ale fondatorilor va trebui, înainte de publicaţiune, să fie depus la grefa tribunalului de comerţ în juridicţiunea că-

www.digibuc.ro

rula are a se stabili sediul viitoarei societăţi.—*Ital. 129*

131. — Subscripţiunile acţiunilor se vor face pe unul sau mai multe exemplare, în josul prospectului fundatorilor sau în josul proiectului statutelor societăţii Fiecare subscripţiune va arăta numele şi prenumele sau firma comercială şi domiciliul celuia care subscrie, numărul acţiunilor subscrise exprimat în litere, data subscripţiunii, şi va conţine declaraţiunea expresă că subscriptorul cunoaşte şi acceptă prospectul sau proiectul de statute.

Subscripţiunile pot asemenea să rezulte din scrisori adresate fundatorilor de către subscriptori, coprinzând declaraţiunile sus zise, şi în special declaraţiunea expresa că subscriptorul cunoaşte şi acceptă prospectul sau actul constitutiv orice statutele societăţii pentru ale căror acţiuni a subscris.

Subscripţiunile trebue să fie autentificate, veri care ar fi modul cum au fost adunate

Rezerva beneficiilor exclusive în profitul fundatorilor, conform art. 128. deşi primite de subscriptori nu va avea efect dacă nu este aprobată de adunarea prevazută de art. 135 *Ital. 130.*

132. — Pentru a se putea procede

www.digibuc.ro

la constituirea societăţii, este necesar ca întregul capital social să fie subscris şi ca fiecare acţionar să fi vărsat în numerar cel puţin trei zecimi din valoarea acţiunilor sau din sumele subscrise de dânsul.

Pentru acţiunile reprezentând aportul imobiliar, vărsământul celor trei zecimi nu se cere.

Nu se va putea emite noui acţiuni decât după plata integrală a celor dintâi.

In nici un caz acţiunile nu vor putea să fie emise pentru o sumă mai mică decât valoarea lor nominală.

133. — După ce subscripţiunile s'au adunat, fundatorii trebuesc ca printr'o încunoştiinţare inserată în „Monitorul Oficial" şi în foaia anunciurilor judiciare a locului unde societatea 'şi va avea sediul său, să fixeze un termen, pentru facerea vărsământului prescris în articolul precedent, acelor din subscriptori cari nu-l vor fi efectuat odată cu subscripţiunea.

Dacă după trecerea acestui termen sunt subscriptori cari încă n'au făcut vărsământul, fundatorii au dreptul sau a-i libera de obligaţiunea ce au contractat, sau de a-i constrânge la vărsământ.

In caz când subscriptorii sunt liberaţi

www.digibuc.ro

de obligaţiunea lor, nu se va puteà procede la constituirea societăţii mai înainte de a se subscrie din nou şi plati acţiunile neplătite de dânşii. — *Ital. 132.*

134 — Vărsământul prescris în art. 132 se va face la casa de depuneri, consemnaţiuni şi economie, la casieriile generale din judeţe pe comptul zisei case, la banca naţională şi la sucursalele ei.

Sumele depuse nu vor puteà fi restituite decât administratorilor numiţi, cari vor prezintà certificatul preşedintelui tribunalului constatând că toate formalităţile prevăzute de lege pentru constituirea societăţii s'au îndeplinit, sau subscriptorilor dacă societatea nu s'a înfiinţat, Fundatorii nu vor puteà să retragă nici o parte. — *Ital 133.*

135. — Subscripţiunile fiind adunate şi vărsământul arătat în art. 132 fiind făcut, fundatorii vor convocà adunarea generală în cele cincisprezece zile dela expirarea termenului fixat conform prescripţiunilor art, 133, afară numai dacă prospectul sau statutele nu dispun într'altfel.

Adunarea :

1. Verifică şi aprobă vărsământul părţilor sociale şi valoarea lucrurilor mobiliare şi imobiliare puse în socie-

www.digibuc.ro

tate, dacă a fost determinată; în caz contrariu ea numeşte unul sau mai mulţi experţi pentru evaluarea adevăratului lor preţ;

2. Discută şi aprobă sfatutele societăţii, dacă n'au fost acceptate în momentul subscripţiunilor;

3. Deliberează asupra părţilor de profit pe cari fondatorii şi le-au rezervat din beneficiile neto ale societăţii:

4. Numeşte administratori în societăţile anonime dacă ei n'au fost desemnaţi prin actul pe care s'au făcut subscripţiunile;

5. Numeşte censorii — *Ital. 154.*

136. — Fiecare acţionar care va declara în această adunare că nu este destul de luminat, poate cere ca adunarea să fie amânată peste trei zile. Dacă această propunere este susţinută de un număr de asociaţi cari să reprezinte o pătrime din capitalul reprezintat în adunare, amânarea are loc de drept.

Dacă se cere un termen mai lung, dar nu mai mare de o lună, majoritatea va decide. Orice termen mai mare de o lună trebue să fie primit de trei pătrimi din numărul asociaţilor prezenţi. — *Ital. 135.*

137. — După ce adunarea generală

www.digibuc.ro

îndeplineşte tot ce este prescris în articolele precedente, va proceda în acea şedinţă la facerea actului constitutiv al societăţii cu concursul membrilor prezenţi, cari reprezintă, în acest scop, şi pe asociaţii absenţi.

Dacă nu este posibil ca actul constitutiv să se termine în aceaşi zi, şedinţa se va putea continua în zilele următoare fără întrerupţiune. — *Ital. 136.*

138. — Societatea nu se poate înfiinţa decât cu autorizaţiunea tribunalului comercial respectiv, care va fi dată după o cerere ce se va face de către fundatori.

La cererea de autorizaţiune se vor alătura:

1) Actul de constituire şi statutele societăţii;

2) Actele doveditoare că capitalul a fost întreg subscris şi că s'a vărsat de fiecare acţionar în numerar trei zecimi cel puţin din valoarea sumelor sau acţiunilor subscrise de dânsul;

3) Procesele-verbale şi celelalte acte cari constată deliberaţiunile şi deciziunile luate de prima adunare generală.

4) Titlurile de proprietate, când se pun imobile în societate şi certificatul tribunalului situaţiunei imobilelor constatator de sarcinele la cari sunt supuse;

www.digibuc.ro

5) Un inventar complect, în dublu exemplar, descriptiv de starea mobilelor sau imobilelor carî se pun în societate şi evaluarea lor.

Tribunalul, dacă ce va obţine avizul camerei de comerţ în privinţa utilităţei întreprinderei, moralităţei fundatorilor şi administratorilor, exactităţei inventari lui şi estimaţiunei bunurilor mobiliare şi imobiliare ce se pun în societate şi după ce va verifica, dacă s'a îndeplinit condiţiunile stabilite de ege, pentru constituirea legală a societăţii, în şedinţă publică, ascultând pe ministerul public şi pe reprezentanţii societăţii admite sau nu cererea de autorizaţiune, ori arată modificările ce trebuesc facute în statute.

Incheierea tribunalului în această privinţă este supusă apelului în termen de 15 zile dela pronunţarea ei.

Dreptul de apel aparţine şi ministerului public.

Curtea de apel se va pronunţa fără recurs în casaţiune cel mult în termen de o lună din ziua facerei apelului, ascultând pe reprezentanţii societăţii şi pe ministerul public în concluziunile sale.

138. — Orice vânzare sau cesiune de acţiuni făcută de subscriptori îna-

www.digibuc.ro

întea constituirei legale a societăţii este nulă şi de nul efect, şi acela care înstrăinează poate fi constrâns să restitue sumele ce în acest scop îi vor fi fost plătite.

Nulitatea are loc cu toate că vânzarea a fost făcută cu clauza „actualmente pentru când societatea va fi constituită" sau alta echivalentă.—*Ital. 137.*

140. — Orice operaţiune făcută de fundatori în afară de actele necesarii pentru constituirea societăţii este nulă, în ce priveşte pe societate, dacă ea n'a fost aprobată de către adunarea generală.—*Ital. 138.*

§ 2. Despre administratori.

141. — Administratorii sunt obligaţi să ceară şi fundatorii sunt datori să le înmâneze toate documentele şi corespondenţa privitoare la constituirea societăţii Dânşii sunt datori a notifica numirea lor la tribunalul de comerţ, în circumscripţiunea căruia este stabilit sediul societăţii în cele trei zile de când a avut cunoştinţă de această numire şi notificarea să o facă printr'un act semnat de dânşii în prezenţa preşedintelui tribunalului sau printr'un act în formă autentică.—*Ital. 139.*

www.digibuc.ro

142.—Afară de registrele prescrise pentru orice comerciant, administratorii societăţilor sunt datori să ţină:

1) Registrul asociaţilor care să arate numele şi prenumele sau firma comercială şi domiciliul asociaţilor sau subscriptorilor acţiunilor şi vărsămintele făcute în comptul sumelor subscrise sau acţiunilor, atât pentru capitalul primitiv cât şi pentru orice sporire posterioară.

Acest registru trebue să conţină declaraţiunile de cesiune ale părţilor sau acţiunilor nominative, conform dispoziţiunilor art. 171.

2) Registru în care să se treacă procesele verbale privitoare la întrunirile şi deliberaţiunile adunărilor generale.

3) Registrul întrunirilor şi deliberaţiunilor administratorilor, dacă societatea are mai mulţi administratori.

Dispoziţiunile art. 26, 27 şi 29 se aplică şi în privinţa acestor registre. — *Ital. 140.*

143. — Când sunt mai mulţi administratori, prezenţa a jumătate cel puţin dintr'înşii dacă actul constitutiv nu cere
număr mai mare este indispensa-
pentru validitatea deliberaţiunilor

Administratorii absenţi care trimit o

www.digibuc.ro

autorizaţiune unui din administratorii prezenţi de a delibera şi vota pentru dânşii, sunt socotiţi ca prezenţi şi vor avea răspunderea enunţată de art. 151, alin 1. - *Ital. 141*

§ 4. Administratorii sunt datori să permită asociaţilor inspecţiunea registrelor arătate în paragrafele 1 şi 2 ale art. 142.

Sunt asemenea datori, dacă li se cere să libereze asociaţilor şi cu cheltuiala acestora, certificate constatând conţinutul registrelor acţiunilor şi vărsămintelor.

Până la plata integrală a sumelor subscrise şi a acţiunilor, administratorii sunt datori să permită ori cui ar avea interes, inspecţiunea registrului asociaţilor — *Ital. 142.*

145. — Numirea tuturor impiegaţilor societaţii se face de catre administratori, afară dacă prin actul constitutiv sau statute acest drept nu a fost rezervat adunărei generale. — *Ital. 143.*

146. — Achizţiunea propriilor acţiuni fără numai cu scopul de a amortiza succesiv capitalul social, este admisă la societăţile al caror fond produce prin însăşi regulata exploatare este expus la micşorare sau dispariţiune, sau când averea societăţii intre-

www.digibuc.ro

meiul unor sarcini de reversiune sau rescumpărare, se compune din drepturi cu durata limitată.

In asemenea caz, statutele societăţii vor afecta o anumită parte din beneficiul anual la retragerea din circulaţiune a unui număr de acţiuni, prin tragere la sorţi, cu valoare nominală.

Statutele vor fixa epoca când va începe amortizarea capitalului social.

Statutele vor prevedeà eliberarea de titluri de dividend, în locul acţiunilor retrase şi vor determina partea beneficiului anual ce se rezervă acestor titluri de dividend, care însă nu mai au nici un drept la activul social.

Acţiunile, odată retrase, nu pot fi puse iarăşi în circulaţiune, ci trebuesc anulate.—*Ital. 144.*

147. — Societăţile de asigurare asupra vieţei şi societăţile cari administrează fonduri sunt datoare ca, din sumele plătite pentru asigurări şi din procentele acestor titluri, să întrebuinţeze, dacă sunt naţionale, o pătrime; dacă sunt străine, o jumătate, fie în titluri de ale datoriei publice, fie în alte titluri române acceptate drept garanţie la casele Statului, fie în imobile situate în România, fie în ipoteci asupra unor imobile situate în România, şi cari vor

www.digibuc.ro

fi acceptate de către ministerul de comerţ şi industrie. Titlurile se vor depune la Casa de depuneri şi consemnaţiuni, imobilele vor fi afectate ipotecă în numele Statului, iar creanţele ipotecare depuse în gaj, tot la Casa de depuneri şi consemnaţiuni.

Cupoanele titlurilor depuse, precum şi pentru ipoteci şi imobile, o dobândă de $4^1/_2$ % pe an, care se va plăti de societăţile depunătoare, se vor capitaliza tot în condiţiunile mai sus enunţate.

Titlurile depuse din trecut pot fi retrase, înlocuindu-se, pentru valoarea lor, după cursul zilei de retragere, cu ipoteci şi imobile, conform celor zise mai sus.

Modul şi termenul acestei denuneri (întrebuinţări) şi a degajamentelor (liberărilor) treptate se vor stabili prin regulamente de administraţiune publică.

Societăţile străine de asigurare asupra vieţei vor face, în poliţele de asigurare, alegere de domiciliu în România. În caz contrariu, tribunalul domiciliului asigurărei va fi competinte pentru toate litigiurile cu societatea — *Ital. 145.*

148. — Când administratorii vor constata că capitalul social s'a împuţinat cu o treime, sunt datori să convoace pe asociaţi pentru a-i întreba dacă voesc

www.digibuc.ro

să reconstitue capitalul, să-l limiteze la suma care a rămas, sau să se dizolve societatea.

Dacă rămâne numai o treime din capital, societatea se dizolvă de drept, afară numai dacă asociaţii, convocaţi în adunare generală, nu decid reconstituirea capitalului, sau limitarea lui la suma rămasă.

Când societatea s'ar afla în stare de faliment, administratorii sunt datori să ceară la tribunal, declaraţiunea ei în faliment, conform dispoziţiunilor cărţei a III-a. — *Ital. 146.*

149. — Administratorii sunt solidar responsabili către asociaţi şi către cei de al treilea:

1) De realitatea vărsămintelor efectuate de către asociaţi;

2) De existenţa reală a dividendelor plătite;

3) De existenţa registrelor cerute de lege şi de regulata lor ţinere;

4) De execuţiunea întocmai a deciziunilor adunărilor generale;

5) Şi, în general, de stricta observare a datoriilor ce legea, actul constitutiv şi statutele le impune şi cari nu au caracterul unei însărcinări speciale şi personale. — *Ital. 147.*

150. — Dacă prin actul social, sau

www.digibuc.ro

prin deciziunea adunărei generale executarea operaţiunilor sociale este încredinţată unui director străin consiliului de administraţiune, acest director va fi responsabil către asociaţi şi către cei de al treilea întocmai ca şi administratorii pentru îndeplinirea îndatoririlor sale după prescripţiunile articolului precedent, chiar de ar exista o convenţiune contrarie şi chiar dacă acest director ar fi pus sub autoritatea şi supravegherea administratorilor. — *Ital. 148.*

151. — In societăţile cari au mai mulţi administratori, responsabilitatea pentru actele făcute sau pentru omisiuni nu se întinde şi la acei administratori cari, nefiind în culpă au făcut să se constate imediat în registrul deliberaţiunilor împotrivirea lor, încunoştiinţând prin scris despre aceasta şi pe censori.

In caz de a nu fi participat la acele acte, obligaţiunea de a protesta contra lor nu există decât dacă în urmă administratorul a luat cunoştinţă de dânsele - *Ital. 149.*

152 — Administratorul care într'o operaţiune determinată are, fie în numele său propriu, fie ca reprezentant al altuia, interese contrarii intereselor societăţii, va trebui să încunoştiinţeze

www.digibuc.ro

despre aceasta pe ceilalţi administratori şi pe censori, şi să se abţină dela ori ce deliberare privito re la această operaţiune. In caz când deliberările n'ar fi fost aprobate de censori, administratorii cari au luat parte la deliberări sunt responsabili de pierderile ce ar rezulta pentru societate.—*Ital. 150.*

153. — Orice administrator, censor sau representant al societăţii, perde de drept calitatea sa şi trebue să fie înlocuit dacă este declarat în stare de faliment, interzis ori legalmente încapabil sau condamnat la o pedeapsă corecţională pentru delictele de mituire, falş, furt, escrocherie şi abuz de încredere.—*Ital. 151.*

154. — Acţiunea contra administratorilor, pentru fapte care privesc responsabilitatea lor, aparţine adunării generale care o exercită prin censori.

Orice asociat are, cu toate acestea, dreptul de a denunţa censorilor faptele ce crede că trebuesc censurate şi ei sunt datori să le verifice, şi dacă le găsesc întemeiate să dea seamă adunării despre dânsele în raportul lor. Dacă denunţarea este făcută de asociaţi reprezentând cel puţin o zecime a capitalului social, censorii sunt datori

www.digibuc.ro

de-a prezinta asupra faptelor denunţate observaţiunile şi propunerile lor

Zecimea capitalului se justifică prin depunerea titlurilor de acţiuni în mâinile censorilor sau la una din instituţiunile prevăzute de art. 134.

Titlurile vor rămâne depuse până după întrunirea şi închiderea celei mai apropiate adunări generale, servind asemenea ca să legitimeze participarea deponenţilor la această adunare.

Dacă censorii cred de fondată şi urgentă reclamaţiunea asociaţilor reprezintând zecimea capitalului social, sunt datori să convoace imediat o adunare generală; în caz contrariu, chestiunea se va supune adunării generale celei mai apropiate. Adunarea va trebui în totdeauna să delibereze asupra reclamaţiunii. — *Ital. 152.*

155. — Când sunt bănuieli fundate că grave neregularităţi se urmează în îndeplinirea datorielor administratorilor şi censorilor, asociaţii reprezintând o optime din capitalul social pot denunţa faptele tribunalului de comerţ, justificând proprietatea acestei optimi în modul prescris de articolul precedent.

Tribunalul, ascultând în camera de consiliu pe administratori şi censori, dacă recunoaşte urgenţa de a lua mă-

www.digibuc.ro

suri înainte de întrunirea adunării generale, poate dispune, printr'o încheiere, a se inspecta registrele societăţii, numind, în acest scop, unul sau mai mulţi comisari ale căror remunerări vor fi în sarcina reclamanţilor, fixând cauţiunea pentru cheltueli.

Verificarea registrelor nu va avea loc decât după ce reclamanţii vor garanta cu o sumă ce se va determina de tribunal, plata cheltuelilor la cari va da loc verificarea.

Comisarii sunt datori să depună raportul lor la grefă în termenul fixat de tribunal.

Tribunalul va examina raportul în camera de consiliu şi se va pronunţa printr'o hotărâre.

Dacă bănuiala nu pare fundată, tribunalul poate să ordone ca raportul să fie publicat în „Monitorul Oficial" sau în foaia anunciurilor judiciare, în întreg sau numai în concluziunile lui.

In caz contrariu, tribunalul va ordonă măsurile provizorii urgente ce va crede necesarii şi convocarea imediată a adunării generale.

Hotărârea va fi executorie provizoriu, chiar dacă se va fi făcut opoziţiune sau apel. — *Ital. 153.*

www.digibuc.ro

§ 3. *Despre adunările generale.*

156. — Adunările generale sunt ordinare şi extraordinare:

Adunarea ordinară se întruneşte cel puţin odată pe an, în cele şase luni d-la închiderea exerciţiului social; ea trebue ca afară de desbaterea celorlalte cestiuni puse la ordinea zilei:

1) Să discute, să aprobe sau să modifice bilanţul, după ce va fi ascultat raportul censorilor;

2) Să înlocuiască administratorii cari ies din funcţiunile lor;

3) Să numească censori;

4) Să fixeze retribuţiunea administratorilor şi censorilor, dacă ea nu a fost fixată prin actul constitutiv.

Adunările extraordinare sunt convocate de câte ori va fi trebuinţă. — *Ital. 154.*

157. — Convocarea adunărilor generale se face printr'o încunoştiinţare ce se va publică cu cincisprezece zile cel puţin înainte de data fixată pentru întrunire, în „Monitorul Oficial" şi prin celelalte mijloace de publicitate prevăzute în actul constitutiv, sau în statutele societăţii.

Depunerea acţiunilor cari dau dreptul a luà parte la adunare trebue efec-

www.digibuc.ro

tuată cu cel puţin 10 zile înainte de ziua întrunirii.

Dacă convocarea s'a făcut pentru un termen de 15 zile, depunerea acţiunilor se va efectua cu 5 zile cel puţin înainte de ziua întrunirii.

Incunoştiinţarea trebue să conţie ordinea de zi a cestiunilor cari urmează a fi supuse deliberaţiunilor adunării.

Este nulă orice rezoluţiune luată asupra unei cestiuni necoprinsă în ordinea de zi.—*Ital. 155.*

158. — Convocarea adunărilor cari preced constituirea societăţii se va face de către fundatori, sau de către persoana desemnată prin prospectul prevăzut la art. 130 ca să prezideze adunarea.

In această primă adunare fiecare subscriitor are dreptul la un vot, orcare ar fi numărul acţiunilor ce a subscris: şi pentru ca o deciziune să poată fi luată se cere prezenţa a jumătate din subscriptori şi primirea ei de către majoritatea absolută a celor prezenţi. — *Ital. 156.*

159. — Pentru adunările generale cari urmează după constituirea legală a societăţii, convocarea se face de către administratori, şi este necesară prezenţa a unui număr de asociaţi cari să

www.digibuc.ro

reprezinte cel puţin jumătatea capitalului social. Fiecare asociat are un vot, şi fiecare acţionar care posedă până la cinci acţiuni are un vot. Acţionarul care posedă mai mult de cinci, până la o sută are un vot pentru fiecare cinci acţiuni şi pentru cel ce posedă peste numărul de o sută, are un vot pentru fiecare douăzeci şi cinci acţiuni. Deciziunile se iau cu majoritate absolută. Se poate deroga la aceste dispoziţiuni prin actul constitutiv sau prin statute.

Dacă o adunare este în neputinţă de a lucra din cauza numărului insuficient adunarea ce se va întruni după o a doua convocare poate să delibereze asupra cestiunilor puse la ordinea zilei celei dintâi adunări, orcare ar fi partea de capital reprezintată de asociaţii prezenţi.

Dacă ziua pentru întrunirea adunării ce s'ar convoca a doua oară nu este arătată în încunoştiinţarea publicată pentru cea dintai adunare, termenul prevăzut în art. 157 va putea fi redus la opt zile. — *Ital. 157.*

160. — Când actul constitutiv sau statutele nu dispun într'altfel, este totdeauna necesară prezenţa unui număr de asociaţi cari să reprezinte trei pătrimi din capitalul social, şi votul afir-

www.digibuc.ro

mativ al unui număr de asociaţi cari să reprezinte cel puţin jumătatea aceluiaş capital pentru a lua o hotărâre asupra:

1) Disolvării anticipată a societăţii;
2) Prelungirea duratei sale;
3) Fuziunii cu o altă societate;
4) Reducerei capitalului social;
5) Reconstituirii sau sporirii acestui capital;
6) Schimbării obiectului societăţii;
7) Oricărei alte modificări a actului constitutiv.

Această majoritate este cerută şi în toate celelalte cazuri anume prevăzute de lege.

Asociaţii cari nu primesc deciziunile ce s'ar lua asupra uneia din cestiunile prevăzute in numerile 3, 5 şi 6 şi asupra prelungirii duratei societăţii când ea nu a fost prevăzută prin actul constitutiv, au dreptul de a se retrage din societate şi de a obţine plata părţilor sau acţiunilor lor în proporţiune cu activul social ce ar rezultà după ultimul bilanţ aprobat.

Dacă aceşti asociaţi sunt prezenţi la adunare, declaraţiunea de retragere va fi făcută în cele douăzeci şi patru ore dela închiderea adunării. Pentru asociaţii cari nu au luat parte la adunare, de-

www.digibuc.ro

claraţiunea trebue făcută în termen de o lună din ziua publicării rezoluţiunii în Monitorul Oficial, sub pedeapsă în ambele cazuri, de pierderea drepturilor lor. — *Ital. 158*.

161. — Administratorii sunt datori să convoace extraordinar adunarea în termen de o lună, când cererea a fost făcută de un număr de asociaţi reprezintând a cincea parte din capitalul social, şi dacă ea cuprinde cestiuni de natură a fi tratate de adunare. — *Ital. 159*.

162. — Asociaţii nu vor puteà fi reprezentaţi în adunările generale decât prin mandatari asociaţi ei înşuşi, afară de incapabili şi persoanele juridice cari pot fi reprezintate prin mandatari neasociaţi. Exerciţiul acestui drept poate fi limitat prin actul constitutiv sau prin statute.

Administratorii nu pot fi mandatari. — *Ital. 160*.

163. — Administratori nu pot să ia parte la votul :

1) Pentru aprobarea bilanţurilor :

2) Pentru rezoluţiunile ce privesc responsabilitatea lor.— *Ital. 161*.

164. — Când o treime din numărul membrilor prezenţi în adunarea gene-

www.digibuc.ro

rală, sau un număr de acţionari prezenţi cari să întrunească jumătatea capitalului reprezentat în adunare, nu se cred destul de luminaţi asupra cestiunilor puse în deliberaţiune, vor putea cere ca şedinţa să fie amânată peste trei zile. Cei alţi membri nu se pot opune la aceasta.

Acest drept nu va putea fi exercitat decât o singură dată pentru aceiaşi cestiune.

Prezenta dispoziţiune nu se aplică în cazul prevăzut de art. 135. — *Ital. 162.*

165. — Deciziunile luate de adunarea generală în limitele actului constitutiv, statutelor sau legii, sunt obligatorii pentru toţi asociaţii, chiar pentru cei cari nu au luat parte sau cari se opun, cu respectarea dreptului prevăzut de articolul 160.

Oricare asociat se poate opune la deciziunile cari într'un chip învederat sunt contrarii actului constitutiv statutelor sau legii; şi prezidentul tribunalului de comerţ, după ce va asculta pe administratori şi pe censori poate să suspende executarea printr'o ordonanţă provizorie care se va încunoştinţă administratorilor. — *Ital. 163.*

www.digibuc.ro

165. — Acţiunile trebuesc să fie de o valoare egal .

E e conferă posesorilor lor drepturi egale, dacă nu s'a stipulat altfel în actul constitutiv, respectându-se în tot cazul pentru ori ce acţionar dreptul de vot în adunările generale.

Acţiunile pot fi nominative sau la purtător.

Când capitalul social nu trece peste un milion lei, acţiunile nu pot fi mai mici de una sută lei fie care.

Dela un milion până la cinci milioane, acţiunile nu pot fi mai mici de două sute lei fiecare.

Dela cinci milioane capital în sus acţiunile nu vor putea fi mai mici de cinci sute lei fiecare. — *Ital. 164.*

167. — Titluriie acţiunilor nominative sau la purtător trebue să cuprinză :

1) Denumirea societăţii ;

2) Data actului constitutiv şi aceia a publicaţiunii sale, cu arătarea locului unde ea a fost făcută.

3) Cifra capitalului social, numărul şi suma totală a acţiunilor ;

4) Durata societăţii.

Aceste titluri vor fi tăiate dintr'un registru de matcă şi vor purta semnătura

www.digibuc.ro

a doui administratori, sau a administratorului unic — *Ital. 165.*

168. — Acţiunile neplătite în întreg sunt întotdeauna nominative.

Subscriptorii şi diferiţii cesionari sunt responsabili de plata totală a acţiunilor lor, chiar de le vor fi înstrăinat. — *Ital. 166.*

169 — Situaţiunea acţiunilor va fi publicată împreună cu bilanţul exerciţiului social. Ea trebue să arate vărsămintele făcute, numărul acţiunilor ajunse la scadenţă şi nerepuse în circulaţiune şi suma vărsată în conptul lor. — *Ital. 167.*

170. — Când acţionarul nu va fi efectuat plata vărsămintelor ce datoreşte, societatea, osebit de acţiunea ei contra subscriptorilor şi contra cesionarilor pentru plată, poate vinde acţiunile pe preţul curent, în riscul şi comptul acţionarului după cincisprezece zile dela publicaţiunea unei somaţiuni în Monitorul Oficial şi în foaia anunciurilor judiciare a locului unde societatea şi-a stabilit sediul.

Când vânzarea nu se va putea face din lipsă de cumpărători, societatea va putea să declare acţiunea ajunsă la scadenţă şi să reţină vărsămintele făcute în comptul ei sau să exercite contra sub-

www.digibuc.ro

scriptorului şi cesionarilor drepturile ce derivă din obligaţiunile ce şi-au luat. — *Ital. 168.*

171. — Proprietatea acţiunilor nominative se stabileşte prin înscrierea lor în registrul arătat în alin. I al art. 142.

Cesiunea acestor acţiuni se face printr'o declaraţiune pe acelaş registru, subscrisă de cedant şi de cesionar, sau de mandatarii lor.

In caz de moarte a acţionarului şi dacă nu există vre-o opoziţiune, declaraţiunea de transmisiune a proprietăţii pe registrul asociaţiunilor şi a titlurilor acţiunilor nu va putea fi obţinută, decât după ce partea în drept va prezinta titlurile, actul de deces şi încheiarea tribunalului locului deschideri succesiunii, care să constate calitatea sa de succesor.

Proprietatea acţiunilor la purtător se transferă prin simpla tradiţiune a titlului.

Acţiunile la purtător pot fi transformate în acţiuni nominative şi acestea în acţiuni la purtător, afară de cazul când acţiunile n'au fost integral plătite. — *Ital. 169.*

172. — Când o acţiune nominativă devine proprietatea mai multor per-

www.digibuc.ro

soane. societatea nu este ţinută să înscrie şi să recunoască transmisiunea, dacă acele persoane nu vor desemna un titular unic. — *Ital. 170.*

§ 5. Despre obligaţiuni.

173. — Societăţile nu pot să emită titluri de obligaţiuni la purtător sau nominative, pentru o sumă care ar trece peste capitalul vărsat şi existent, după constatarea celui din urmă bilanţ aprobat.

Vor putea, cu toate acestea, să emită obligaţiuni chiar pentru o sumă mai mare, când excedentul va fi garantat prin titluri emise de Stat, de judeţe, sau de comune şi cari vor fi fost depuse la Cassa de depuneri consemnaţiuni şi economie, unde vor sta până la stingerea obligaţiunilor emise.

De asemenea vor putea să emită obligaţiuni chiar pentru o sumă mai mare decât capitalul vărsat şi existent, dacă excedentul este garantat, fie prin imobile ale societăţii, care se afectează la serviciul acestor obligaţiuni fie prin creanţe ipotecare ale societăţii, de asemenea afectate la serviciul acestor obligaţiuni. Emisiunea biletelor de bancă

www.digibuc.ro

sau a altor titluri echivalente, se regulează prin legi speciale.

Obligaţiunile emise pe bază de creanţe ipotecare nu vor putea întrece optzeci la sută din valoarea imobilelor.

Dispoziţiunile primei părţi a acestui articol nu se aplică cambiilor, livretelor de depunere, bonurilor nominative sau altor titluri de creanţă decurgând din afaceri particulare. — *Ital. 171.*

174. — Emisiunea obligaţiunilor, chiar de va fi prevăzută în actul constitutiv sau în statute, nu se va putea face decât în urma unei deciziuni a adunării generale, luată cu majoritatea prevăzută în prima parte a art. 160.

Dacă, la o primă adunare generală, nu s'a putut întruni numărul cerut de art 160, a doua adunare generală va avea loc şi va delibera, oricare ar fi numărul acţionarilor prezenţi. Deciziunile, însă, spre a fi valabile, trebue să întrunească $^2/_3$ din voturile exprimate.

Dacă emisiunea se face prin subscripţiune publică, deciziunea, împreună cu proectul de manifest prevăzut în articolul următor, se va depune la tribunalul de comerţ, pentru a se îndeplini prescripţiunile art. 92.

In cazul prevăzut de al doilea aliniat al art. 173, odată cu deciziunea şi pro-

www.digibuc.ro

iectul de manifest se va depune şi recepisa constătătoare de consemnarea titlurilor.

Deciziunea adunării nu are tărie dacă nu se va transcrie în registrul pentru societăţi.—*Ital. 172.*

175. — Dacă obligaţiunile nu se vor fi plasat la una sau mai multe case de bancă, ci se va procede la emisiune prin *subscripţiune publică*, administratorii sunt datori să publice un manifest care să arate:

1) Numele, objectul şi sediul societăţii;

2) Capitalul social;

3) Data actului constitutiv şi acelora cari au adus schimbări la acest act sau la statute şi datele publicaţiunii lor;

4) Situaţiunea societăţii după ultimul bilanţ aprobat;

5) Valoarea totală a obligaţiunilor ce sunt a se emite şi a celor emise; modul plăţii obligaţiunilor şi valoarea nominală a fiecăreia, cu arătarea dobândei ce produc şi dacă sunt nominative sau la purtător;

6) Data publicării deciziunii adunării generale care a aprobat emisiunea.

In cazul prevăzut de alin. II al art. 173 se va adăuga informaţiunile nece-

www.digibuc.ro

sare pentru a se putea aprecia garanţia oferită prin acele titluri.—*Ital. 173.*

176. — Subscripţiunile operaţiunilor se vor face în josul unui sau mai multor exemplare ale manifestului de emisiune.—*Ital. 174.*

177.—Titlurile obligaţiunilor vor conţine enunţările coprinse în manifest şi tabloul plăţilor capitalului şi procentelor.—*Ital. 175.*

§ 6. Despre bilanţ.

178.—Administratorii sunt datori să prezinte censorilor, cel puţin cu o lună înainte de ziua fixată pentru întrunirea adunării generale care are să-l discute bilanţul exerciţiului precedent împreună cu actele justificative, arătându-se lămurit în bilanţ:

1) Capitalul social care există în realitate;

2) Suma vărsămintelor făcute şi a celor în întârziere;

3) Beneficiile în adevăr realizate şi perderi e încercate.

Bilanţul societăţilor naţionale sau străine de asigurare asupra vieţii şi de administraţiune a tontinelor trebue să conţină, afară de acestea, proba că dispoziţiunile art. 147 au fost îndeplinite.

www.digibuc.ro

Cu opt zile înainte de adunarea generală se va publica bilanţul societăţi,— *Ital. 176.*

179. — Societăţile cari au drept principal obiect exploatarea creditului sunt obligate să depună la tribunalul de comerţ, în cele dintâiu opt zile ale fiecărei luni, o situaţiune sumară pe luna precedentă după un formular ce se va stabili printr'un regulament de administraţie. publică, certificându-se conform adevărului printr'o declaraţiune semnată cel puţin de un administrator şi un censor.

Societăţile de asigurare vor trebui să se conforme în ceeace priveşte bilanţul lor cu modelul ce se va stabili printr'un regulament de administraţiune publică.— *Ital. 177.*

180. — Censorii sunt datori ca, în raportul care conţine rezultatul examinării bilanţului şi al administraţiunii urmate, să p ezinte observaţiunile lor, propunerile privitoare la aprobarea bilanţului şi a l t e măsuri necesare — *Ital. 178.*

181.—Bilanţul va sta depus în copie, împreună cu raportul censorilor, în biurourile societăţii în cele 15 zile cari preced întrunirea adunării generale şi până ce va fi aprobat. Amândouă

www.digibuc.ro

aceste acte vor putea fi examinate de către orice persoană, care va proba calitatea sa de asociat.—*Ital 179.*

182.—Administratorii sunt datori ca, în cele 10 zile dela aprobarea bilanţului, să depună o copie la grefa tribunalului de comerţ, alăturând raportul censorilor şi procesul verbal al adunării generale, pentru a se face menţiune despre aceasta în registrul pentru societăţi şi pentru a se lua măsuri de publicarea bilanţului conform dispoziţiunilor art. 95 —*Ital. 180.*

183. —Dividende nu se vor putea plăti asociaţilor decât din beneficiele reale constatate prin bilanţul aprobat.

Societăţile nu pot să prevadă prin actele lor constitutive, în statute sau alte documente, procente în favoarea acţiunilor.

Cu toate acestea, se poate prevedea, printr'o stipulaţiune expresă, procente în favoarea acţiunilor prin o preluare de capital, în acele societaţi industriale în cari este necesitate de un spaţiu de timp pentru constituirea obiectului social, dar nu pentru mai mult de trei ani, şi cari să nu treacă peste cinci la sută.

In acest caz cifra procentelor ce trebuesc plătite va fi calculată în cheltuelile de prima instalaţiune şi trecută

www.digibuc.ro

împreună cu acestea, în sarcina bilanţurilor cari vor aveà dividende reale.

Asociaţii nu sunt obligaţi să restitue dividendele ce li s'a plătit.—*Ital. 181.*

184.—Asupra beneficiilor nete ale societăţii se va preluà în fiecare an cel puţin a douazecea parte, pentru a se formà un fond de rezervă, până ce acesta va atinge cel puţin a cincea parte a capitalului social; dacă fondul de rezervă după complectare se va fi împuţinat dintr'o cauză oarecare, el se va restabili în acelaş mod. —*Ital. 182.*

7. Despre censori

185.—In fiecare adunare ordinară şi în cea prevăzută de art. 135 se va numi trei sau cinci censori şi tot atâţi supleanţi pentru supravegherea operaţiunilor sociale şi pentru revizuirea bilanţului.

O treime cel puţin din numărul censorilor şi din acel al supleanţilor vor fi români.

In societăţile ale căror statute permit dobândirea de imobile rurale, altele de cât cele destinate la construcţia unui stabiliment industrial şi dependinţelor sale. jumătate plus unul din numărul censorilor vor fi români.

www.digibuc.ro

Majoritatea censorilor trebue să aibă domiciliul permanent în localitatea unde societatea îşi are sediul principal.

Censorii vor fi asociaţi; ei pot fi realeşi.

Rudele şi afinii administratorilor, până la al patrulea grad inclusiv, nu sunt eligibili, sau perd calitatea de censori.

În caz de moarte, de renunţare, faliment sau de perderea drepturilor unuia din censori supleantul cel mai în vârstă îl înlocueşte Dacă, cu acest chip, numărul censorilor nu se poate complectà censorii cari rămân numesc alte persoane cari să înlocuiască pe cei absenţi până la întrunirea celei mai apropiate adunări generale.— *Ital. 183.*

186. — Censorii sunt datori:

1) Să stabilească, de acord cu administratorii societăţii, forma bilanţurilor şi situaţia acţiunilor;

2) Să examineze, cel puţin la fiecare trei luni, registrele soc etăţii pentru ca să ia cunoştinţă de operaţiunile sociale şi să certifice că scriptele sunt bine ţinute;

3) Să facă adesea şi pe neaşteptate inspecţiuni casei, şi nici odată mai depărtate de un trimestru una de alta.

4) Să constate, cel puţin odată pe lună, prin mijlocul registrelor sociale,

www.digibuc.ro

existenţa titlurilor sau valorilor de tot felul depuse în gaj. cauţiune, sau în păstrarea societăţii;

5) Să verifice îndeplinirea dispoziţiunilor actului constitutiv şi a statutelor, privitoare la condiţiunile cerute pentru prezenţa asociaţilor în adunare;

6) Să revază bilanţul şi să facă raportul în termenul fixat de art. 156 şi 181;

7) Să supravegheze operaţiunile lichidarii;

8) Să convoace, după regulele stabilite la art. 157, adunarea extraordinară şi chiar adunarea ordinară în caz de omisiune din partea administratorilor;

9) Să ia parte la toate adunările generale.

10) Şi, în fine, să vegheze ca dispoziţiunile legii, acelea ale actului constitutiv sau ale statutelor, să fie observate de către administratori.

Censorii pot să asiste la întrunirile administratorilor şi să facă să se înscreze în ordinele de zi ale acestor întruniri, şi în acelea ale adunărilor generale ordinare şi extraordinare, propunerile ce se vor crede de cuviinţă.

Censorii vor depune jumătate din cauţiunea membrului consiliului de administraţie.—*Ital. 184.*

www.digibuc.ro

187. — Responsabilitatea censorilor se determină după regulele mandatului.

Dispoziţiunea art. 152 se aplică şi la censori. — *Ital. 185.*

SECŢIUNEA V

Despre excluderea asociaţilor, despre disoluţiunea şi fuziunea societăţilor.

§ 1. *Despre excluderea asociaţilor.*

188.—Se va puteà exclude din societatea în nume colectiv şi din societatea în comandită simplă:

1) Asociatul care, pus în întârziere, nu plăteşte ceeace s'a obligat să pună în societate;

2) Asociatul administrator care se va fi servit de semnătura şi de capitalurile sociale în afacerile sale proprii care comite fraude în administraţiune sau în comptabilitate, şi care absentându-se, după invitaţiunea ce i s'a făcut în formele legale nu se reîntoarce şi nu justifică motivele absenţei sale.

3) Asociatul cu responsabilitate nemărginită:

a) Care se amestecă în administraţiune când administratorul este desemnat în actul de societate;

www.digibuc.ro

b) Care contravine dispoziţiunilor art. 110 şi 112;

c) Care este declarat în faliment, interzis, sau legalmente incapabil;

4) Asociatul comanditar care se amestecă în administraţiune contrariu prohibiţiunii cuprinsă în articolul 118.

Asociatul comanditar va putea fi asemenea exclus când lucrul ce s'a obligat să pună în societate a perit înainte de a-l preda, sau chiar de va fi perit în urmă, dacă s'a rezervat proprietatea.

Asociatul exclus nu este liberat de obligaţiunile existente în momentul excluderii şi de despăgubirea ce ar datora. — *Ital. 186.*

189. — Excluderea asociatului nu atrage, prin ea singură, dizolvarea societăţii.

Asociatul exclus răspunde de perderi şi are drept la beneficii până în ziua excluderii sale; el însă nu va putea cere lichidarea lor până ce şi unele şi altele nu se vor repartiţ, conform regulelor contractului de societate.

Dacă în momentul excluderii sunt operaţiuni în curs de a se efectua, asociatul este obligat să suporte consecinţele şi nu-şi va putea retrage miza sa decât după terminarea acelor operaţiuni.

www.digibuc.ro

Asociatul exclus n'are drept la o parte proporţională din avutul social, ci numai la o sumă de bani care să-i reprezinte valoarea. - *Ital. 137.*

190. — Asociatul exclus rămâne obligat către cel de al treilea pentru toate operaţiunile făcute de către societate, până în ziua în care excluderea sa a fost publicată. — *Ital. 188.*

§ 2. Despre disoluţiunea societăţilor

191. — Societăţile comerciale încetează:

1) Prin trecerea timpului pentru care au fost contractate;

2) Prin lipsa sau desfiinţarea obiectului societăţii, sau prin imposibilitatea de a-l realiză:

3) Prin terminarea întreprinderii;

4) Prin falimentul societăţii, atunci chiar când va fi urmat de un concordat;

5) Prin perderea întregului capital sau prin perderea lui parţială prevăzută de art. 148, când asociaţii nu mai voesc a-l reconstitui sau a-l limita la suma rămasă;

6) Prin deciziunea asociaţilor;

7) Prin fuziunea cu alte societăţi.— *Ital. 189.*

www.digibuc.ro

192. — La expirarea termenului fixat pentru durata sa sau după terminarea obiectului întreprinderii sale, societatea încetează de drept şi nu va putea fi prelungită în mod tacit. — *Ital. 190.*

193 — Societatea în nume colectiv încetează prin moartea, interdicţiunea, incapacitatea legală sau falimentul unuia din asociaţi, afară numai dacă nu există convenţiune contrarie.

Societatea în comandită afară de convenţiune contrarie, încetează prin moartea, interdicţiunea, incapacitatea legală sau falimentul comanditatului sau a unuia din comanditaţi.

Societatea în comandită prin acţiuni nu se desfiinţează prin moartea falimentul, interdicţiunea sau declaraţiunea legală de incapacitate a administratorului, dacă în cazurile prevăzute de art. 120 se numeşte un altul în locul său. — *Ital. 191.*

194. După încetarea sau dizolvarea societăţii, administratorii nu pot întreprinde noui operaţiuni; în caz contrariu ei sunt personal şi solidar responsabili pentru afacerile ce vor fi întreprins.

Prohibiţiunea începe din ziua când expiră termenul fixat pentru durata societăţii, sau în ziua când s'a terminat

www.digibuc.ro

obiectul întreprinderii sale sau a supravenit moartea unuia din asociaţi care ar face imposibilă existenţa societăţii; sau de când s'a declarat de către asociaţi ori de către tribunal că societatea este în stare de lichidare.– *Ital. 192.*

§ 3. Despre fuziunea societăţilor

195. — Fuziunea mai multor societăţi trebue să fie hotărâta de fiecare societate în parte.—*Ital. 193.*

196. — Publicaţiunea prescrisă de art. 96 va fi făcută de către fiecare din societăţile cari au hotarât fuziunea, şi va trebui să coprindă încunoştiinţarea prevăzută de art. 101. Dacă printre dânsele se găseşte vreo societate în comandită prin acţiuni sau anonimă, se va observa dispoziţiunile art. 92 şi 95.

Fiecare societate va trebui, afară de aceasta, să publice cu aceleaşi forme bilanţul său; şi acele cari în urma fuziunii încetează de a există, vor trebui să mai publice şi o declaraţiune cuprinzând modul cum au hotărît să ajungă la stingerea pasivului lor.

Dacă societatea care a rezultat din fuziune îşi stabileşte sediul său într'un alt loc decât acela unde îşi avea sediul societăţile cari au fuzionat, noua socie-

www.digibuc.ro

tate va trebui să se conforme dispoziţiunilor art. 91 şi următorii.—*Ital. 194.*

197. — Fuziunea nu va puteà aveà efect decât după trecerea de trei luni din ziua publicaţiunii prescrisă de prima parte a articolului precedent, afară numai dacă nu se va justifica plata tutulor datoriilor sociale, sau depunerea sumei corespondentă la casa de depuneri şi consemnaţiuni, sau consimţimântul tutulor creditorilor.

Certificatul constatator că s'a efectuat depunerea va trebui să fie publicat în conformitate cu dispoziţiunile articolului precedent.

In cursul termenului de mai sus, orce creditor al societăţilor carî fuzionează va putea să facă opoziţiune. Opoziţiunea suspendă executarea fuziunii până la pronunţarea judecăţii definitive. — *Ital. 195.*

198. — Dacă termenul arătat în articolul precedent expiră fără să se fi făcut opoziţiune, fuziunea va putea să fie executată, şi societatea care rămâne în fiinţă sau care rezultă din fuziune va avea drepturile şi va lua asupra sa obligaţiunile societăţilor stinse.—*Ital. 196*

www.digibuc.ro

SECŢIUNEA VI.

Despre lichidarea societăţilor

§ 1. *Despre lichidare în general.*

199. — Când actul constitutiv sau statutele societăţii n'au determinat modul cum are să se facă lichidarea şi diviziunea activului social, se vor observa regulile următoare:

Dacă asociaţii nu se învoesc pentru numirea lichidatorilor, ea se va face de judecată, după cererea administratorilor sau a celor interesaţi, rămânând în vigoare dispoziţiunile art. 212.

Până la numirea şi acceptarea lichidatorilor, administratorii sunt depozitarii bunurilor sociali şi obligaţi să dea curs afacerilor urgente.

Oricare ar fi cuprinsul actului constitutiv sau statutelor societăţei, actul de numire sau sentinţa care o prevede şi ori ce act posterior care ar aduce vre o schimbare în persoana lichidatorilor, va trebui prin îngrijirea acestora, să fie depus şi publicat în conformitate cu dispoziţiunile secţiunii a II-a a acestui capitol.

Dacă lichidarea se face pentru că timpul hotărât pentru durata societăţii

www.digibuc.ro

a expirat, sau din cauză că obiectu societăţii s'a îndeplinit, va trebui să se publice o declaraţiune de lichidare, făcută de către administratori sau de către lichidatori.--*Ital. 197.*

200. — In urma publicărei actului legal de lichidare, nici o acţiune pentru societate sau contra ei nu se va putea exercita decât în numele lichidatorilor, sau în contra lor.

Toate actele emanate dela o societate în desfacere trebuesc să arate că dânsa este „în lichidare".

Toate regulile stabilite pentru societăţile existente, fie prin legi, fie prin actele constitutive, prin statute, sunt apliçabile şi societăţilor în lichidare, întru cât aceste reguli nu sunt incompatibile cu lichidarea şi întru cât nu există dispoziţiuni contrarii.

Lichidatorii sunt supuşi la aceleaşi însărcinări şi la aceeaş responsabilitate ca şi administratorii. — *Ital. 198.*

201. — In caz de lipsă a unuia sau mai multor lichidatori provenită prin moarte, faliment, interdicţiune, incapacitate legală, renunţare, sau revocare. înlocuirea se va face în acelaşi mod ca şi numirea. — *Ital. 199.*

202. — Lichidatorii, îndată după intrarea lor în funcţiune, sunt datori ca,

www.digibuc.ro

în unire cu administratorii societăţii, să încheie un inventar şi un bil nţ semnat şi de unii şi de alţii, care să constate exacta situaţiune a activului şi pasivului societăţii.

El sunt datorì să primească şi să păstreze registrele ce li s'a încredinţat de către administratori, patrimoniul şi hârtiele soc etăţii, şi să ţină în registru exact, în forma registrului jurnal, de toate operaţiun le re ative la lichidare, după ordinea datei lor.

Asemenea sunt obligaţi să facă cunoscută asociaţilor, dacă ei o cer starea şi modul de executare al lichidării. — *Ital. 200.*

203. — Lichidatorii nu pot întreprinde nici o operaţiune nouă de comerţ. În caz contrariu ei sunt personal şi solidar responsabili pentru acele operaţiuni.

Nu pot să plătească asociaţiilor nici o sumă asupra părţii ce li s'ar cuveni din lichidare, până ce mai întâi nu se vor plati creditorii societăţii; cu toate acestea, asociaţii vor putea să ceară ca sumele reţinute să fie depuse în conformitate cu dispoziţiunile art. 134 şi să se facă repartiţiuni chiar în timpul lichidării, dacă, afară de ceeace va fi necesar pentru îndeplinirea tuturor obli-

www.digibuc.ro

gaţiunilor sociale ajunse sau cari au să ajungă la scadenţă mai este disponibil cel puţin zece la sută din acţiuni sau din părţi sociale. — *Ital 201.*

204. — Când fondurile disponibile ale societăţii nu sunt suficiente, lichidatorii pot cere dela asociaţi sumele necesare, dacă aceştia, după natura societaţii, sunt ţinuţi să le procure, sau dacă sunt încă debitori ai societăţii din valorile acţiunilor subscrise de dânşii sau din părţile ce s'au obligat să pună în societate. — *Ital. 202.*

205. — Afară de puterile mai întinse sau mai restrânse ce lichidatorii au de la asociaţi, ei vor putea:

Să steà în judecată şi să fie acţionaţi în interesul lichidării înaintea tutulor instanţelor civile şi penale;

Să execute şi să termine operaţiunile de comerţ cari tind la lichidarea societăţii;

Să vândă prin licitaţiune publică imobilele şi orice avere mobiliară a societăţii;

Să facă tranzacţiuni şi să încheie compromise;

Să lichideze şi să încaseze chiar în caz de faliment al debitorului, creanţele societăţii, dând chitanţe;

Să contracteze obligaţiuni cambiale şi

www.digibuc.ro

să facă împrumuturi neipotecară, şi în general toate actele necesarii pentru lichidarea afacerilor sociale.

Ei nu pot însă, în lipsă de dispoziţiuni speciale în actul social sau în actul lor de numire, să constitue ipoteci asupra bunurilor societăţii, dacă nu vor fi autorizaţi prin ordonanţa preşedintelui tribunalului de comerţ dată după ce se va lua şi avizul censorilor. In orice caz, lichidatorii nu pot vinde bunurile sociale prin bună învoială ci numai prin licitaţiune publică şi nu în bloc. — *Ital. 203.*

206. — Lichidatorii cari cu proprii lor bani au achitat datoriile societăţii. nu vor putea să exercite în contra asociaţilor drepturi mai mari decât acelea cari s'ar cuveni creditorilor plătiţi. — *Ital. 204.*

207. — Lichidatorii sunt supuşi regulilor mandatului. — *Ital. 205.*

208. — Creditorii societăţii au dreptul să exercite contra lichidatorilor acţiunile cari decurg din creanţele lor ajunse la termen. până la concurenta bunurilor sociale indivize cari există încă, sau o acţiune personală contra asociaţilor pentru plata sumelor datorite din valoarea acţiunilor subscrise ori din aceea ce s'au obligat a pune în societate,

www.digibuc.ro

sau contra asociaţilor cari, după felul societăţii, şi-au luat o răspundere solidară şi nemărginită. — *Ital. 206.*

209. — Lichidarea nu liberează pe asociaţi şi nu împiedică declaraţiunea în stare de faliment. — *Ital. 207.*

§ 2. Regule speciale pentru lichidarea societăţilor în nume colectiv şi în comandită simplă.

210. — După terminarea lichidărei, lichidatorii sunt datori să formeze bilanţul lichidaţiunii şi să propună repartiţia între asociaţi.

Dacă lichidarea şi repartiţiunea sunt aprobate, dreptul de recurs nu mai există între asociaţi şi nici contra lichidatorilor.

In caz de contestaţiune, asociatul opponent va fi dator să-şi expuie motivele sale şi să intente acţiunile, în cele treizeci de zile de la notificarea legală a bilanţului şi a proectului de repartiţiune.

După expirarea acestui termen, bilanţul şi repartiţiunea se consideră ca aprobate şi lichidatorii sunt liberaţi.

Intentându-se acţiune, cestiunile relative la lichidare vor fi drept separate de acelea ale repartiţiunei, pentru

www.digibuc.ro

Pare lichidatorii pot să rămână străini.— *Ital. 208.*

211.—Odată ce bilanţul va fi aprobat şi repartiţiunea patrimoniului social terminată, registrele şi documentele cari nu vor fi necesarii vre unuia din copărtaşi se vor depune la asociatul desemnat de majoritatea voturilor, care este dator să le conserve în timp de cinci ani. — *Ital. 209.*

§ 3. Regule speciale pentru lichidarea societăţilor în comandită prin acţiuni şi anonime.

212.—Numirea lichidatorilor în societăţile în comandită prin acţiuni şi anonime se va face de către adunarea generală care ordonă lichidarea, dacă actul constitutiv sau statutele nu dispun într'altfel.

Pentru numirea lichidatorilor sau înlocuirea lor în caz de moarte, faliment, în erdicţiune, incapacitate legală, renunţare sau revocare, se cere prezenţa unui număr de asociaţi cari să reprezinte trei pătrimi din capitalul social şi votul afirmativ al unui număr din ei care să reprezinte jumătatea aceluiaşi capital. In caz contrariu, numirea sau înlocuirea se va face de către judecată după cererea celor interesaţi.—*Ital. 210.*

www.digibuc.ro

213. — Prin numirea lichidatorilor încetează mandatul administratorilor cari sunt datori să remită celor d'intâ'u administraţiunea socială.

Administratorii sunt obligaţi, cu toate acestea, să dea concursul lor la lichidare, dacă li se cere. — *Ital. 211.*

214. — Compturile administratorilor, pentru timpul trecut de la acel din urmă bilanţ aprobat de asociaţi şi până la începerea lichidării vor fi date lichidatorilor, cari au dreptul să le aprobe sau să ridice şi să susţină contestaţiunile la cari ar putea daloc. — *Ital. 212.*

215. — Când unul sau mai mulţi dintre administratorii societăţii sunt numiţi lichidatori, compturile menţionate în articolul precedent se vor depune şi publica, de odată cu bilanţul final de lichidare, cu dreptul pentru asociaţi de a-l contesta după aceleaşi regule şi formalităţi. Dacă însă lichidarea trece peste durata unui exerciţiu social, compturile se vor alătura la primul bilanţ anual pe care lichidatorii sunt obligaţi să-l prezinte adunării. — *Ital. 213.*

216. — Dacă lichidarea durează mai mult decât un an, lichidatorii sunt ţinuţi să încheie bilanţul anual, conformându-se dispoziţiunilor legii şi ale actului constitutiv. — *Ital. 214.*

www.digibuc.ro

217. — Lichidarea fiind terminată, lichidatorii fac bilanţul final arătând porţiunea cuvenită fiecărei părţi sau acţiuni în repartiţiunea activului social.

In nici un caz societarul sau acţionarul, pentru porţiunea ce i s'ar cuveni, nu va putea lua în proprietate o parte sau totalitatea imobilului ce ar aparţine societăţii, ci împărţirea imobilelor se va face prin licitaţiune publică.

Bilanţul, încheiat de către lichidatorii, însoţit de raportul censorilor, se va depune la tribunalul de comerţ şi se va publica după formele prevăzute de art. 95.

Orice asociat poate, în termen de treizeci zile dela această publicaţiune, să facă contestaţiune printr'o cerere adresată tribunalului de comerţ.

Toate contestaţiunile ce se vor face în acest timp vor fi întrunite şi se vor judeca cel mult în termen de 15 zile prin una şi aceiaşi hotărîre.

Orice asociat are dreptul să intervie în această instanţă; iar sentinţa dată va fi opozabilă şi asociaţilor cari n'au intervenit. — *Ital. 215.*

218. — Dacă termenul sus arătat a expirat fără a se face veri o contestaţiune, bilanţul se consideră ca aprobat de către toţi posesorii de acţiuni; şi

www.digibuc.ro

lichidatorii, sub rezerva de a plăti repartiţiunile, vor fi liberaţi.

Deosebit de expirarea termenului, chitanţa de primirea celei din urmă repartiţiuni presupune aprobarea comptului şi a împărţirii făcute. — *Ital. 216.*

219. — Sumele cuvenite asociaţilor cari nu se vor fi prezintat să le ceară în cele două luni de la publicarea menţionată în art. 217, se vor depune la cassa de depuneri, cu arătarea numelui proprietarului sau numerilor acţiunilor, dacă ele sunt la purtător.

Cassa de depuneri va plăti persoanei arătate, sau posesorului, reţinând titlul. — *Ital. 217.*

220. — Efectându-se lichidarea şi repartiţiunea sau depozitul arătat mai sus, registrele societăţii dizolvate se vor depune şi se vor conserva în timp de cinci ani la tribunalul de comerţ. Orice parte interesată va puteà să ia cunoştinţă de dânsele. — *Ital. 218.*

www.digibuc.ro

SECȚIUNEA VII

Dispoziţiuni relative la societăţile cooperative.

221 — In statutele oricărei societăţi se poate stipulà că capitalul social va fi susceptibil de creştere prin vărsăminte treptate făcute de catre asociaţi, şi de diminuare prin luarea înapoi, totală sau parţială, a mizelor vărsate.

Societăţile ale căror statute vor conţine stipulaţiunea de mai sus, se numesc cooperative şi sunt supuse, afară de regulele generale, cari le sunt proprii, după forma lor specială şi dispoziţiunilor articolelor următoare. — *Ilol. 219.*

222. — Societăţile cooperative se constituesc prin act autentic.

Actul constitutiv, afa ă de cele arătate în art. 89 şi 90, după natura diferită a societăţii, va determinà, sub pedeapsa de nulitate:

1) Condiţiunile de admiterea noilor asociaţi, modul şi timpul când dânşii vor fi datori să facă vărsământul părţilor lor sociale;

2) Condiţiunile retragerii şi excluderii asociaţilor;

3) Formalităţile convocării adunărilor generaîe şi ziarele desemnate pen-

www.digibuc.ro

tru publicaţiunea actelor societăţii. — *Ital 220.*

223. — Societăţile cooperative sunt totdeauna supuse dispoziţiunilor privitoare la societăţile anonime, în ceeace priveşte autorizarea judecătorească pentru a se putea înfiinţa, publicaţiunea acteler lor constitutive şi a modificărilor posterioare, îndatoririle şi responsabilitatea administratorilor.

Administratorii se vor alege dintre asociaţi ; ei vor puteà fi scutiţi prin actul constitutiv de obligaţiunea de a dà cauţiune.

Sunt asemenea aplicabile societăţilor cooperative dispoziţiunile cari se raportă la adunările generale, bilanţ, censori, şi la lichidarea societăţilor prin acţiuni, întru cât nu vor fi contrarii prescripţiunilor articolelor următoare sau actului constitutiv.

Calitatea de cooperativă trebue să fie anume arătată, deosebit de felul societăţii, în toate actele enumărate la art. 104. — *Ital. 221.*

224. — Capitalul social nu se va puteà fixa, prin actul constitutiv sau prin statutele societăţii, la mai mult de 200.000 lei

El va puteà fi însă mărit prin deciziunile adunării generale, luate din an

www.digibuc.ro

în an ; fiecare sporire nu va putea fi mai mare decât 200.000 lei.

225. — Nimenea nu poate să aibă într'o societate cooperativă o parte socială mai mare de 5000 lei, sau un număr de acţiuni a căror valoare nominală să întreacă această sumă. — *Ital. 224.*

226.—Acţiunile vor fi întotdeauna nominative.

Valoarea nominală a acţiunilor nu va putea fi mai mare decât 100 lei, nici mai mică de 25 lei.

Ele nu vor putea fi negoţiabile, dacă nu vor fi integral liberate ; cesiunea se va face după formele de transmiterea acţiunilor nominative, şi statutele pot să atribue consiliului de administraţie sau adunării generale dreptnl de a se opune la transmitere.—*Ital. 224.*

227. — Statutele vor determină o sumă, sub care nu va putea scădeà capitalul social prin retragerea de mize autorizată de articolul 221.

Această sumă nu va putea fi mai mică decât a 10-a parte a capitalului social.

Societatea nu se va putea constitui decât dacă s'a făcut de către fiecare asociat, vărsământul unei zecimi din

www.digibuc.ro

capital, sau din valoarea nominală a acţiunilor subscrise.

228. — Disponiţiunile primei părţi şi ale primului alineat ale art. 132 şi 148 nu se aplică la societăţile cooperative.

Actul constitutiv al acestor societăţi va putea deroga la dispoziţiunile art. 146 şi la acelea ale numărului 3 de sub art. 167.—*Ital. 222.*

229. — Administratorii societăţilor cooperative sunt datori să ţină registrul asociaţiaţilor în conformitate cu dispoziţiunile art. 142, şi pe lângă aceasta să mai arate întrânsele:

1) Data admiterii, retragerii, sau excluderii fiecărui asociat;

2) Comptul sumelor vărsate şi retrase de către fiecare dintr'înşii.

Vor fi datori să depună la finele fiecărui trimestru, la tribunalul comercial în circumscripţiunea căruia societatea îşi are sediul, o listă de asociaţi cu responsabilitatea nemărginită, intraţi, eşiţi şi rămaşi în societate, cu arătare de numele, prenumele şi domiciliul lor.

Lista va fi semnată de către administratori şi conservată la grefă, cu dreptul pentru oricine de a lua cunoştinţă de dânsa.—*Ital. 223.*

230.—Asociaţii nu vor putea să fie

www.digibuc.ro

reprezentaţi la adunarea generală decât numai în cazul unei împiedicări legitime prevăzută în actul constitutiv sau în statute.

Fiecare asociat nu are decât un singur vot, oricare ar fi numărul acţiunilor ce posedă.

Nici un mandatar nu poate să reprezinte în aceeaşi adunare generală decât numai pe un singur asociat, afară de dreptul său personal dacă şi dânsul este asociat.—*Ital. 225.*

231. — Admiterea nouilor asociaţi se face prin semnătura lor personală sau a unui mandatar special, pusă pe registrul asociaţilor.

Semnătura va fi certificată de doi asociaţi, cari să nu fie administratori.

Dacă actul constitutiv sau statutele nu se opun, fiecare asociat are dreptul să se retragă din societate oricând va voi.

Declaraţiunea de retragere se va înscrie, de către asociatul care se retrage, în registru, asociaţilor, sau se va notifică societăţei prin portărel. Ea nu-şi produce efectul decât la finele anului social curgător, dacă a fost făcută înnainte de începutul ultimului trimestru al aceluiaşi an. Dacă însă ea s'a făcut

www.digibuc.ro

mai târziu, asociatul rămâne răspunzător şi pe anul viitor.

Excluderea asociaţilor nu poate avea loc decât pentru motive determinate prin lege şi prin actul constitutiv. Hotărîrea în această privinţă va fi luată de către adunarea generală sau de către consiliul de administraţiune conform cu dispoziţiunile sus citatului articol. — *Ital. 226.*

232 — Asociatul care încetează de a mai face parte din societate, fie prin retragere de bună voie, fie în urma excluderii sale de către adunarea generală, rămâne răspunzător, în timp de doi ani, către asociaţi şi către cei de al treilea, de toate obligaţiunile sociale existente în momentul retragerii, sau excluderii sale în limitele responsabilităţei stabilite prin actul constitutiv. — *Ital. 227.*

233. — Ori care ar fi forma societăţii cooperative, ea va fi valabil reprezentată în justiţie prin administratorii săi.

234.—Societatea nu încetează prin moartea, retragerea, interdicţiunea, incapacitatea legală sau falimentul unuia dintre asociaţi; ea continuă de drept între ceilalţi asociaţi.

235.—Actele constitutive ale societăţilor cooperative precum şi actele

www.digibuc.ro

de retragere şi de admitere, vor fi scutite de taxă de înregistrare şi de timbru. — *Ital. 228.*

SECŢIUNEA VIII

Dispoziţiuni relative la societăţile civile şi la societăţile constituite în ţări streine.

236. — Societăţile civile vor putea să împrumute formele societăţii prin acţiuni; în acest caz ele sunt supuse dispoziţiunilor prezentului codice, exceptându-se cele privitoare la faliment şi competinţă — *Ital. 229.*

237. — Societăţile prin acţiuni şi celelalte societăţi şi asociaţiuni comerciale, industriale sau financiare, constituite şi având sediul în ţară străină, vor putea să-şi stabilească un sediu secundar sau o reprezentanţă în România:

a) Dacă vor dovedi, printr'o declaraţiune a guvernului lor, că în ţara unde sunt înfiinţate se observă deplină reciprocitate pentru societăţile române de acelaşi fel;

b) Dacă vor îndeplini, prescripţiunile din prezenta secţiune, fiecare fel de societate în ceeace o priveşte.

www.digibuc.ro

238. — Societăţile legal constituite o ţară străină, care îşi stabilesc în România un sediu secundar sau o reprezentanţă, sunt supuse la dispoziţiunile prezentului codice, în ce priveşte depunerea şi transcripţiunea, afişarea şi publicaţiunea actului constitutiv, a statutelor, a actelor cari aduc schimbări la unul şi la altul din zisele acte, şi a bilanţurilor; ele sunt datoare încă să publice, în formele prevăzute de această lege, numele persoanelor cari dirig sau administrează aceste sediuri, sau cari reprezintă în ori ce mod societatea în ţară.

Aceste persoane sunt răspunzătoare faţă cu cei de al treilea, ca administratorii societăţilor naţionale.

Dacă societăţile sunt altfel de cât cele prevăzute în art. 77, ele vor fi supuse la îndeplinirea formalităţilor prescrise pentru depunerea şi publicarea actului constitutiv şi al statutelor societăţilor prin acţiuni, şi le sunt aplicabile toate dispoziţiunile prezentei secţiuni, relative la aceleaşi societăţi.

Publicaţiunile vor trebui să coprindă şi aratarea capitalului constituit pentru operaţiunile din România. — *Ital. 230.*

239. — Societăţile cari, deşi constituite în ţară străină, au însă în România

www.digibuc.ro

sediul şi obiectul principal al întreprinderei lor, vor fi supuse chiar pentru forma şi validitatea actului lor constitutiv, de şi încheiat în străinătate, la toate dispoziţiunile prezentului codice, rămânând supuse şi la îndeplinirea prescripţiunilor secţiunei de faţă pentru a putea funcţiona în ţară. — *Ital. 230.*

240. — Nici o societate străină nu va putea face în România operaţiuni la care nu este îndreptăţită în ţara unde îşi are sediul principal.

241. — Guvernul va putea ori de câte ori va găsi cu cale, a revizui operaţiunile societăţilor străine.

242. — Societăţile străine sunt supuse aceloraşi impozite la cari sunt supuse societăţile române de aceiaşi natură.

243. — Suprimat prin legea din 1900.

244. — Societăţile prin acţiuni, legal constituite în ţară străină, nu vor putea să-şi înfiinţeza un sediu secundar sau o reprezentanţă în România, fără a avea şi prealabila autorizaţiune a guvernului român.

Această autorizaţiune nu se va putea da decât după ce se va lua avizul camerii de comerţ din Bucureşti; şi dacă societatea îşi stabileşte sediul într'un

www.digibuc.ro

alt loc, şi pe acel al camerii de comerţ din acea localitate, sau al celei mai apropiate, când n'ar fi cameră de comerţ în acel loc,

245. — Cererea de autorizaţiune va fi însoţită de următoarele acte :

1) Statutele societăţii autentificate în regulă, precum şi orice alte acte dovedind existenţa legală a societăţii în ţara unde s'a înfiinţat, şi o declaraţiune formală că societatea se supune legilor române.

2) Recipisa casei de depuneri, constatând depunerea cauţiunii fixată de guvern, pentru a asigura îndeplinirea obligaţiunilor ce societatea va contracta în ţară. Această cauţiune nu va putea în nici un caz, să fie mai mică de 100 000 lei, şi guvernul va putea cere chiar sporirea ei până la o pătrime din capitalul de acţiuni al societăţei. Societăţile de asigurare vor da o cauţiune de cel puţin 250 000 lei pentru fiecare ramură în parte.

Aceste cauţiuni vor servi pentru desdaunarea cu preferinţă a acţionarilor şi creditorilor din ţară.

Cauţiunea va consista exclusiv în efecte publice ale Statului român, după cursul zilei când se face consemnarea, şi va fi depusă pe numele societăţii,

www.digibuc.ro

care singură va fi recunoscută de proprietară.

Societăţile cari vor înfiinţa fabrici sau alte stabilimente industriale, cele cari s'ar ocupa cu creări sau exploatări de căi de comunicaţiuni şi de mine, precum şi băncile, având de obiect operaţiuni financiare şi de credit, vor fi scutite de depunerea sus zisei cauţiuni.

3) O declaraţiune a societăţii, omologată de autoritatea competintă a ţării respective, că cauţiunea va servi spre a garanta numai afacerile făcute de societate în România.

246. — Deosebit de condiţiunile stabilite prin artico ele precedente şi de acelea pe cari guvernul le va fixa după împrejurări, societăţile prin acţiuni străine vor avea să observe şi dispoziţiunile speciale următoare :

1) Societăţile prin acţiuni străine îşi vor alege unul din oraşele ţări ca domiciliu, unde vor avea un reprezentant general pentru toate operaţiunile lor din ţară.

Acest reprezntant va depune o copie autentică după procura sa generală.

2) Societăţile prin acţiuni străine vor publica, pentru fiecare an, cel mai târziu în luna Mai a anului următor, un

www.digibuc.ro

bilanţ asupra operaţiunilor lor din ţară conform prescripţiunilor legii.

Asemenea ele vor înainta guvernului, imediat după publicarea lor, dările de seamă şi bilanţurile ce vor publica la sediul lor principal.

2) Guvernul va putea, prin ministerul public, cere tribunalului de comerţ să pronunţe retragerea autorizaţiunii în cazurile următoare:

a) Când capitalul de acţiuni al societăţii autorizate se va fi redus, prin orice împrejurare, la jumătatea sumei arătată când s'a făcut cererea de autorizaţiune;

b) Când prin orice împrejurare, s'ar diminua cauţiunea depusă conform art. 245, fără ca societatea, în termen de 30 de zile, să o fi complectat;

c) Când se va constata că societatea face operaţiuni străine celor prevăzute în actul de constituire;

d) Când aceste societăţi nu vor observà dispoziţiunile prezentei secţiuni;

e) Când ar înceta reciprocitatea prevăzută de alin. I de sub art. 237;

f) Când societatea a încetat de a funcţiona în ţara sa de origină.

Tribunalul de comerţ va statua în camera de consiliu, ascultând şi societatea incriminată, şi motivat. Incheierea

www.digibuc.ro

sa nu e susceptibilă decât de apel în termen de una lună dela pronunţare. Curtea de apel, ascultând societatea, va statua definitiv.

4) Cauţiunea depusă se va restitui numai atunci când se va dovedi că nu mai există în ţară nici o obligaţiune a societăţii autorizate, sau când o societate română, recunoscută ca bună de guvern, va garanta necondiţionat pentru societatea streină care va cere liberarea cauţiunii.

5) Acţiunile societăţilor streine funcţionând în ţară nu vor putea fi admise la cota bursei române, decât după ce societăţile vor fi funcţionat cel puţin un an în România, având publicat bilanţul lor pentru exerciţiul respectiv.

247. — Indeplinirea formalităţilor şi condiţiunilor prescrise prin articolele precedente supune pe societăţile străine, la consecinţele legale stabilite pentru societăţile naţionale, fără ca aceste societăţi străine să poată dobândi în România alte drepturi decât cele recunoscute străinilor prin legi şi regulamente, şi fac pe societate răspunzătoare de toate obligaţiunile contractate de administratorii sau reprezentanţii săi, chiar când aceştia prin

www.digibuc.ro

contractarea lor ar fi depăşit puterile ce li se conferise. — *Ital. 231.*

248. — Suprimat la 1900.

249. — Societăţile străine de felul celor prevăzute de art. 239 cari funcţionează, precum şi celor cari vor avea un sediu secundar sau reprezentanţe la punerea în aplicaţiune a prezentei legi, li se acordă un termen de trei luni spre a-şi regulă poziţiunea în conformitate cu dispoziţiunile legei de faţă.

250. — Persoanele cari vor face orice fel de operaţiuni sub orice titlu, în favoarea şi pe seama societăţilor străine cari nu vor îndeplini condiţiunile şi formele prescrise prin prezenta secţiune, şi vor păgubi prin-r'aceasta şi pe Stat de taxele la cari are drept, vor fi răspunzătoare de daunele cauzate Statului român prin operaţiunile lor şi supuse la pedepsele prevăzute de art. 323 din codul penal.

www.digibuc.ro

CAPITOLUL II.

Despre asociaţiuni.

SECŢIUNEA I.

Despre asociaţiunea în participaţiune.

251. — Asociaţiunea în participaţiune are loc atunci când un comerciant sau o societate comercială acordă uneia sau mai multor persoane ori societăţi o participaţiune la beneficiile şi pierderile uneia sau mai multor operaţiuni sau chiar asupra întregului lor comerţ. — *Ital. 233.*

252. — Asociaţiunea în participaţiune poate să aibă loc asemenea şi pentru operaţiunile comerciale făcute de către necomercianţi —*Ital. 234.*

253 — Asociaţiunea în participaţiune nu constitue, în privinţa celor de al treilea, o fiinţă juridică distinctă de persoana interesaţilor. Cei de al treilea nu au nici un drept şi nu se obligă de cât către acela cu care au contractat.— *Ital. 235.*

254 — Participanţii nu au nici un drept de proprietate asupra lucrurilor puse în asociaţiune, chiar dacă au fost procurate de dânşii.

www.digibuc.ro

Cu toate acestea, întru cât priveşte raporturile lor între dânşii, asociaţii pot să stipuleze că lucruriile ce au adus să li se restitue în natură, având dreptul, în caz când restituţiunea nu s'ar puteà face, la reparaţiunea daunelor suferite. Afară de aceste cazuri, drepturile asociaţilor se mărginesc în a li se da compt de lucrurile ce au pus în asociaţiune şi de beneficii şi pierderi. — *Ital. 236.*

255. — Afară de dispoziţiunile articolelor precedente, convenţiunile părţilor determină forma, întinderea şi condiţiunile asociaţiunii. — *Ital. 237.*

256 — Asociaţiunile în participaţiune sunt scutite de formalităţile stabilite pentru societăţi, dar ele trebue să fie probate prin act scris. — *Ital. 238.*

SECŢIUNEA II

Despre asociaţiunea de asigurare mutuală.

257. — Asociaţiunea de asigurare mutuală are de scop de a împărţi între asociaţi daunele cauzate prin riscurile cari sunt obiectul asociaţiunii.

Ea constitue, faţă de cei de al treilea, o persoană juridică distinctă de persoana asociaţilor.—*Ital. 239.*

www.digibuc.ro

258. — Asociaţiunea de asigurare mutuală trebue să fie probată prin act scris.

Ea se regulează prin convenţiunile părţilor.—*Ital. 240.*

259.—Asociaţiunea se administrează prin asociaţi, cari sunt mandatarii săi tempor li şi revocabili.— *Ital. 241.*

260.— Regulele privitoare la responsabilitatea administratorilor, la publicaţiunea actului constitutiv, a statutelor, a actelor cari aduc schimbări unuia sau altuia dintr'însele, a bilanţurilor societăţ lor anonime şi la penalităţile relative la aceste societăţi, sunt aplicabile şi asociaţiunilor de asigurare mutuală.

Din bilanţul acestor asociaţiuni va trebui să rezulte îndeplinirea dispoziţiunilor art. 147. — *Ital. 242.*

261. — Asociaţii nu sunt obligaţi să contribue decât cu partea determinată prin contract; şi în nici un caz nu sunt ţinuţi către cei de al treilea, decât fiecare în proporţiune cu valoarea lucrului pentru care a fost admis în asociaţiune. — *Ital. 243.*

262. — Acela care a perdut lucrul pentru care s'a asociat încetează de a face parte din asociaţiune, rămânându i însă dreptul la îndemnitatea ce i se cuvine. — *Ital. 244.*

www.digibuc.ro

263. — Asociaţiunea nu se dizolvă prin interdicţiunea sau moartea unuia din asociaţi.

Falimentul unui asociat poate da loc la excluderea sa. *Ital. 245.*

CAPITOLUL II.

Dispoziţiuni penale şi tranzitorii.

264. — Se vor pedepsi cu pedepsele stabilite de codicele penal pentru escrocherie, acei cari simulând sau afirmând fals existenţa subscripţiunilor său vărsămintelor într'o societate prin acţiuni, sau anunţând publicului, cu rea credinţă, ca interesate în societate, persoane cari nu sunt, sau cari prin alte simulaţiuni a obţinut sau a încercat să obţină subscripţiuni sau vărsăminte. — *Ital. 246*

265. — Se vor pedepsi cu o amendă până la 5000 lei, afară de pedepsele mai grele prescrise de codicele penal:

1) Fondatorii, administratorii, directorii, censorii şi lichidatorii societăţilor cari, în relaţiunile sau comunicările de tot felul făcute către adunarea generală, în bilanţuri sau în situaţiunea ge-

www.digibuc.ro

acţiunilor au enunţat cu rea credinţă fapte neadevărate asupra condiţiunilor societăţii, sau cari cu ştiinţă au ţinut ascunse, în totul sau în parte, fapte relative la aceleaşi condiţiuni.

2) Administratorii şi directorii cari, cu ştiinţă, în lipsă de bilanţuri sau contrariu cu ceeace rezultă dintr'însele sau prin mijlocire de bilanţuri fraudulos stabilite, au distribuit asociaţilor, acţionarilor sau comanditarilor interese sau dividende neluate din beneficiile reale;

3) Administratorii şi directorii care au emis acţiuni mai jos de cât valoarea lor nominală, au cumpărat acţiuni ale societăţei contrariu dispoziţiunilor art. 146, sau au înaintat bani pe acţiuni ale societăţii, sau emis obligaţiuni prin călcarea dispoziţiunilor alin. I şi II ale art. 174.

4) Administratorii şi directorii cari au efectuat reducţiunea capitalului sau fuziunea societăţii, contravenind dispoziţiunilor art. 101 şi 197.

5) Administratorii şi directorii societăţilor de asigurare asupra vieţii şi ai societăţilor administrative de tontine cari vor fi contravenit dispoziţiunilor art. 47.

6) Lichidatori cari au repărţit activul

www.digibuc.ro

social între asociaţi, contravenind dispoziţiunilor art. 203.

Aceeaşi pedeapsă se aplică censorilor cari, în cazurile arătate în numerile 2, 3, 4, 5 şi 6 de sub acest articol, nu au îndeplinit îndatoririle lor.—*Ital. 247.*

266.—Dacă depunerea actului constitutiv şi a statutelor societaţilor în comandită prin acţiuni sau anonime, a actelor cari aduc schimbări ziselor acte, a situaţiunilor lunare şi a bilanţurilor, la tribunalul civil sau la tribunalul de comerţ, după împrejurări, nu s'a făcut în termenele fixate, sau s'a făcut în mod incomplect, fiecare din persoanele cari sunt datoare a o face sau de a ordonà să se facă, se va pedepsi cu o amendă, care va putea să se ridice până la cincizeci lei pentru fiecare zi de întârziere.—*Ital. 248.*

267. — Administratorii societàţilor cooperative având asociaţi cu responsabilitate nemărginită, cari nu depun la tribunalul de comerţ, la finele fiecărui trimestru, lista prescrisă de art. 229. şi grefierul care nu va denunţa această omisiune procurorului tribunalului în cele zece zile următoare, vor fi pedepsiţi cu o amendă până la trei sute lei. —*Ital. 249.*

268. — Orice abatere dela dispozi-

www.digibuc.ro

ţiunile art. 104, 157, 167, şi 200 şi dela cele dintâiu două alinîate ale art. 174, se va pedepsi cu o amendă care nu va trece peste una sută lei. *Ital. 250.*

269. - Societăţile constituite înainte de punerea în lucrare a prezentului codice, vor fi supuse dispoziţiunilor art. 104, 169, 180, 181 şi 182, precum şi dispoziţiunilor cari cârmuesc lichidarea şi fuziunea societăţilor sau reducerea capitalului lor.

Societăţile existente, cari ar voi să-şi modifice statutele lor, sau cari ar voi să prelungească termenul pentru care fuseseră constituite, vor fi datoare să-şi pună statutele în conformitate cu prezentul codice.—*Disp. transit. Ital. 4.*

TITLUL IX.

Despre Cambie şi Cek.

CAPITOLUL I.

Despre Cambie.

SECŢIUNEA I.

Condiţiunile esenţiale ale Cambiei.

270. — Cambia coprinde sau obligaţiunea de a plăti sau obligaţiunea de a face să se plătească, la scadenţă, o sumă hotărîtă înfăţişătorului, după formele stabilite în capitolul de faţă.

www.digibuc.ro

Cambia coprinzând obligaţiunea de a plăti se mai numeşte şi bilet la ordin.

Cambia coprinzând obligaţiunea de a face să se plătească, se mai numeşte şi poliţă sau trată.

Condiţiunile esenţiale ale cambiei sunt:

1) Data:

2) Numirea de cambie sau poliţă rostită în textul înscrisului:

3) Numele persoanei sau firma primitorului;

4) Clauza la ordin;

5) Arătarea sumei de plătit;

6) A scadenţei;

7) A locului plăţii;

8) Semnătura trăgătorului sau a emitentului, cu numele sau cu firma sa, ori a mandatarului său special.

Cambia care coprinde obligaţiunea de a face să se plătească (poliţa) trebue să mai arate:

9) Persoana trasului, adică numele sau firma persoanei, care are să facă plata.

Nu se cere să se arate în cambie valoarea sau cauza, nici tragerea dintr'un loc într'altul. — *Hal: 251.*

271. — Scadenţa nu poate să fie decât una şi aceeaşi pentru toată suma arătată în cambie şi poate să fie:

www.digibuc.ro

1) La o zi fixă;
2) La vedere (înfăţişare);
3) La un timp anume hotărît după vedere; la una sau mai multe zile, la una sau mai multe luni după vedere;
4) La un timp anume hotărît după ziua emiterei (după dată);
5) La un anume bâlci.

Dacă cambia nu arată epoca plăţii, ea e plătibilă la vedere (înfăţişare). — *Ital. 252.*

272. — Dacă în poliţă, locul de plată nu se arată anume, poliţa se va plăti la locul arătat lângă numele sau firma trasului. In biletul la ordin, locul emisiunei se socoteşte ca loc de plată şi în acelaş timp ca domiciliu al emitentului, dacă un alt loc de plată nu s'a arătat. — *Ital. 253.*

273. — Lipsa arătării numelui persoanei sau firmei primitorului la facerea cambiei precum şi lipsa vreuneia din condiţiunile esenţiale arătate în articolele dé mai sus, exclude calitatea şi efectele speciale ale cambiei, cu rezerva efectelor ordinare ale obligaţiunii, după natura sa comercială sau civilă.

Promisiunea de dobânzi coprinsă în cambie sau renunţarea la prescripţie se socoteşte ca nescrisă. — *Ital. 254.*

www.digibuc.ro

274. — Cambia poate să fie trasă asupra unei persoane şi plătibilă la alta.

Ea poate să fie trasă în folosul trăgătorului. Trăgătorul se poate desemna el însuşi ca primitor.

Ea poate să fie trasă după ordinul şi în socoteala unui al treilea — *Ital. 255.*

275. — Când cambia e sub semnătură privată şi scrisă de un altul decât debitorul, acesta dacă nu e comerciant, industriaş, plugar, vier, slugă sau lucrător cu mâna, e dator să adauge la semnătura sa cuvintele „bun şi aprobat", arătând în litere suma pentru care se obligă.

276. — Cambia se poate emite şi în formă autentică. Cambia semnată prin punere de deget, cu pecete sau cu alte semne, nu are tărie dacă nu este făcută în forma prevăzută de legea pentru autentificarea actelor.

SECŢIUNEA II.

Despre Gir.

277.—Proprietatea cambiei cu toate garanţiile şi drepturile ce decurg dintr'însa, se transmite prin gir.

Giranţii sunt solidar răspunzători de acceptarea şi de plata cambiei la scadenţă. — *Ital. 256.*

www.digibuc.ro

278. — Dacă trăgătorul, purtătorul sau girantul a interzis transferarea cambiei prin gir, înserând într'însa clauza „nu la ordin“ sau o altă clauză echivalentă, girurile făcute contra acestei interziceri produc numai în privinţa celui care a înserat clauza, efectele unei cesiuni. — *Ital. 257.*

279. — Girul trebue să fie scrisc pe cambie, datat şi semnat de girant.

Girul este valabil şi când girantul scrie numai numele sau firma sa în dosul cambiei fără să arate numele aceluia în ordinul căruia el e făcut (gir în alb).

Infăţişătorul e în drept să umple girul în alb. — *Ital. 258.*

280. — Girul în care s'a adăogat clauza „pentru încasare“, „prin procuraţiune“, „pentru mandat“, „valoarea în garanţie“, sau altele de asemenea, nu transmite proprietatea cambiei, ci împuterniceşte pe înfăţişător a cere plata cambiei, a o protesta şi a notifica lipsa de plată autorului său, a cere în justiţie plata, a încasa suma depusă şi a o gira prin procuraţiune.

Dacă se adaogă în gir clauza „fără garanţie“, „fără oblig“, sau o alta de asemenea, girantul e scutit de obliga-

www.digibuc.ro

ţiunea cambială ce ar puteà să decurgă din girul său. — *Ital. 259.*

281. — Girul cambiei ajunsă la scadenţă produce numai efectul unei cesiuni. — *Ital. 260.*

SECŢIUNEA III.

Despre acceptaţiune.

§ 1. Dispoziţiuni generale.

282. — Cambia trasă la o epocă fixă după vedere trebue să fie înfăţişată pentru acceptare înăuntrul anului dela data sa, sub pedeapsă pentru posesor de a pierde acţiunea sa de recurs în contra giranţilor şi în contra trăgătorului.

Trăgătorul şi fiecare din giranţi vor putea să fixeze un termen mai scurt decât un an. In acest caz acela care a stabilit acest termen şi obligaţii cari vin după dânsul vor fi descărcaţi de acţiunea de recurs, dacă cambia nu s'a înfăţişat spre acceptare în termenul fixat de dânşii.

Când cambia e trasă dintr'un loc al ţării şi plătibilă într'o ţară streină cu care comerţul se face pe apă, în total sau în parte, termenul indicat în prima

www.digibuc.ro

parte a acestui articol va fi îndoit în timp de resbel maritim. — *Ital. 261.*

283. — Acceptaţiunea trebue să fie scrisă pe cambie şi semnată de acceptant.

Acceptarea se exprimă prin cuvântul „accept", sau prin alte cuvinte de asemenea; cu toate acestea, pentru ca o acceptare să fie valabilă, este destul ca acceptantul să semneze numele sau firma sa pe faţa anterioară a cambiei. — *Ital. 262.*

284.—Acceptarea unei cambii trasă la o epocă fixă dela înfăţişare trebue să fie datată. Dacă trasul refuză datarea acceptului sau, sau, în lipsă de accept, a pune pe cambie o viză datată în acest caz posesorul va trebui să facă să se stabilească înfăţişarea la timp a cambiei prin un protest de lipsă de datare făcut înăuntrul termenului de înfăţişare.

Ziua protestului va ţine loc, în acest caz, de dată sau de zi de înfăţişare.

Dacă nu s'a făcut protest, atunci scadenţa în contra acceptantului care a omis datarea se socoteşte dela cea de pe urmă zi a termenului de înfăţişare. — *Ital. 263.*

285.—Acceptarea trebue să fie ce-

www.digibuc.ro

rută la domiciliul trasului, chiar când cambia ar arăta un alt loc de plată.

286.—Acceptarea cambiei plătibilă într'un alt loc decât acela al reşedinţei acceptantului, trebue să arate persoana prin mijlocirea căreia urmează să se facă plata. In lipsa unei asemeni indicaţiuni, este presupus că acceptantul voeşte să plătească el însuşi la locul fixat pentru plată.—*Ital. 264.*

287.—Acceptarea trebue să fie dată la înfăţişarea cambiei, sau cel mai târziu în cele 24 de ore dela înfăţişare. Ea nu poate fi revocată după ce cambia a fost înapoiată.—*Ital. 265.*

288.—Acceptarea poate să fie restrânsă la o sumă mai mică decât cea însemnată în cambie.

Dacă se adaugă alte restricţiuni în accept atunci cambia astfel acceptată se priveşte ca o cambie a cărei acceptare s'a refuzat, şi posesorul poate să exercite recursul în garanţie în contra giranţilor şi în contra trăgătorului; cu toate acestea, acceptantul rămâne îndatorat conform regulelor relative la cambii în limitele acceptului său, — *Ital. 266.*

289. — Acceptarea defectuoasă sau refuzul total ori în parte al acceptării se constată în chipul arătat în secţiu-

www.digibuc.ro

nea VIII a capitolului de faţă.—*Ital. 267.*

290.—Acceptantul contractează direct obligaţiunea de a plăti cambia.

Acceptantul este obligat prin acceptarea făcută, deşi trăgătorul ar fi căzut în faliment înaintea acceptării fără ca acceptantul să o fi ştiut.

Acceptantul e de asemenea îndatorat conform regulilor relative la cambii către trăgător; el însă nu are în contra trăgătorului acţiunea cambială *Ital. 268.*

§ 2. Despre acceptaţiunea prin intervenţiune sau pentru onoare

291.—Cambia pe care trasul nu a acceptat-o poate fi acceptată de persoanele arătate într'însa pentru a o accepta sau a o plăti la nevoie.—*Ital. 269.*

292.—Cambia care nu e acceptată de tras, nici de persoanele arătate pentru a o accepta sau plăti la nevoie, poate fi acceptată de către un al treilea.

Posesorul cambiei are facultatea de a primi sau nu acceptarea prin intervenţiune ce o oferă cel de al treilea; cu toate acestea, acceptarea celui de al treilea nu lipseşte pe posesor de acţiunea de recurs pentru a dobândi cauţiune afară numai dacă din actul de protest

www.digibuc.ro

nu reese că posesorul a consimţit la acea acceptare.

Pot încă interveni ca persoane de al treilea, trasul sau persoanele arătate pentru a accepta cambia sau a o plăti la nevoie, cu toate că în această calitate ele ar fi refuzat acceptarea *Ital. 270.*

293. — Acceptantul prin intervenţiune se obligă conform regulilor relative la cambii către toţi giranţii cari succed persoanei în onoarea căreia el a acceptat.

Această obligaţiune se stinge când cambia nu se înfăţişează acceptantului pentru onoare în termenul hotărît pentru facerea protestului.

Persoana onorată şi giranţii anteriori păstrează acţiunea de recurs pentru lipsa de acceptare în contra autorilor lor, deşi cambia a fost acceptată prin intervenţiune.—*Ital. 271.*

294. — Dacă acceptantul pentru onoare a omis să însemneze în acceptul său, în onoarea cărei persoane anume se face acceptarea, aceasta se socoteşte dată în onoarea trăgătorului.

Intre mai multe acceptaţiuni pentru onoare, precăderea se cuvine aceluia care liberează mai mulţi obligaţi, sub pedeapsă pentru posesor de a pierde

www.digibuc.ro

acţiunea de recurs în contra acelora cari ar fi fost liberaţi.—*Ital. 272.*

295. — Acceptantul prin intervenţiune trebue să facă a i se înmâna prin posesor protestul pentru neacceptare, şi să-l remită fără întârziere persoanei onorate.—*Ital. 273.*

SECŢIUNEA IV

Despre aval.

296. — Plata cambiei poate fi garantată prin aval.

Avalul e scris pe cambie şi semnat de către acela care-l dă.

El se exprimă prin cuvintele „pentru aval" sau altele de asemenea.—*Ital. 274*

297. — Dătătorul avalului ia asupră-şi îndatoririle persoanei pentru care se face garant şi se obligă conform regulelor relative la cambii, cu toate că obligaţiunea persoanei pentru care s'a dat avalul nu ar fi valabilă.

Dacă nu se arată persoana pentru care se dă avalul, el e socotit dat la poliţe, pentru acceptant; iar dacă poliţa nu e încă acceptată, pentru trăgător. La biletele la ordin sau valori cambiale, el e socotit dat pentru emitent.

Posesorul cambiei trebue să îndeplinească în contra dătătorului avalului

www.digibuc.ro

toate actele cari sunt trebuincioase pentru a păstra acţiunea cambială în contra persoanei pentru care s'a dat avalul. — *Ital. 275.*

298. — Dătătorul avalului care plăteşte cambia sosită la scadenţă e subrogat în drepturile ce are posesorul în contra persoanei pentru care s'a dat avalul şi în contra obligaţilor anteriori.— *Ital. 276.*

SECŢIUNEA V.

Despre duplicate şi copii.

§ 1. Despre duplicate.

299. — Trăgătorul sau emitentul cambiei e ţinut a da primitorului, după cererea sa, unul sau mai multe duplicate.

Orice alt posesor al cambiei poate de asemenea să ceară duplicate. El trebue să se adreseze pentru aceasta la girantul său nemijlocit, care la rândul său se adresează la girantul său nemijlocit, până când cererea ajunge în cele din urmă la trăgător. — *Ital. 277.*

300. — Orice duplicat trebue să aibă aceiaşi coprindere ca şi cambia şi să fie însemnat ca prima, secunda, etc.

www.digibuc.ro

In lipsa unei asemenea indicaţiuni, fiecare exemplar e socotit ca o cambie deosebită. — *Ital. 278.*

301. — Dacă s'a plătit cambia după înfăţişarea unuia din mai multe exemplare emise, celelalte pierd puterea lor. Răspunderea de celelalte exemplare are însă loc în cazurile următoare:

1) Girantul care a girat mai multe exemplare ale aceleiaşi cambii la diferite persoane, şi toţi giranţii posteriori ale căror semnături se găsesc pe exemplarele neînapoiate în momentul plăţii, răspund de girurile lor;

2) Acceptantul care a acceptat mai multe exemplare ale aceleiaşi cambii, răspunde de acceptările aflate pe exemplarele neînapoiate în momentul plăţii;

3) Dacă mai multe exemplare sunt girate către persoane diferite şi toate acceptate, girantul şi acceptantul sunt ţinuţi solidar pentru fiecare glr şi pentru toate acceptele. — *Ital. 279.*

302.—Acel care a trimis un exemplar al cambiei pentru acceptare, trebue să însemneze pe celelalte exemplare persoana la care s'a expediat acest exemplar pentru acceptare; omisiunea acestei însemnări nu exclude efectele cambiei.

Depozitarul exemplarului expediat

www.digibuc.ro

pentru acceptare e dator să-l înmâneze posesorului duplicatului la a sa cerere.

Posesorul unui duplicat pe care este însemnat la cine se găseşte exemplarul expediat pentru acceptare, nu poate să exercite recursul în garanţie pentru lipsa de acceptare sau pentru lipsa de plată, dacă nu dovedeşte în formele stabilite în secţiunea VIII a capitolului de faţă:

1) Că exemplarul expediat pentru acceptare nu i s'a înmânat de către depozitar;

2) Că acceptarea sau plata nu s'a putut dobândi în temeiul duplicatului.— *Ital. 280.*

§ 2. Despre copii.

303. — Orice posesor al unei cambii poate să scoată copii pentru trebuinţele sale.

Copiile scoase trebue să fie conforme cu originalul şi să cuprinză toate girurile şi însemnările ce se găsesc în el, cu adăogirea „aceasta e o copie“ sau o alta de asemenea. — *Ital. 281.*

304. — Acceptarea şi girurile originale scrise pe copie îndatorează pe acceptant şi pe giranţi ca şi când ar fi scrise pe cambia originală.—*Ital. 282.*

www.digibuc.ro

SECȚIUNEA VI

Despre scadență.

305. — O cambie la vedere are scadență la înfățișarea ei. — *Ital. 283.*

306. — Scadența unei cambii plătibilă la o epocă fixă după vedere e hotărîtă prin data acceptării sau aceea a înfățișării constatată în modul prevăzut de art. 284. — *Ital. 284.*

307. — Dacă termenul e fixat pe zile, scadența are loc la ultima zi a termenului; în calculul termenului nu intră nici ziua când s'a emis cambia plătibilă după dată, sau când s'a înfățișat pentru acceptare cambia plătibilă după vedere, nici ziua scadenței. Cambia plătibilă la o lună sau mai multe luni, sau la o săptămână sau mai multe săptămâni după dată sau după vedere, e plătibilă la data lunei sau a săptămânii scadenței corespunzătoare cu data emiterii sau a înfățișării.

Dacă această dată corespunzătoare nu există, cambia e plătibilă în ziua cea de pe urmă a lunii scadenței.

Dacă scadența este fixată la jumătatea unei luni, ea se împlinește la 15 ale acelei luni. Scadența la începutul sau la sfârșitul lunei este la prima sau ultima zi a lunei. — *Ital. 285.*

www.digibuc.ro

308. — Termenul unei cambii plătibilă în timpul unui bâlciu se împlineşte în ajunul spargerii bâlciului, sau în ziua de bâlciu dacă bâlciul nu ţine mai mult de o zi. — *Ital. 286.*

SECŢIUNEA VII.

Despre plată

§ 1. Dispoziţiuni generale.

309. — Posesorul unei cambii girată dovedeşte că e proprietarui ei prin seria neîntreruptă de giruri cari au ajuns până la dânsul.

Girurile şterse sunt socotite nescrise.

Acela care plăteşte nu e îndatorat să examineze autenticitatea girurilor. — *Ital. 287.*

310. — Cambia trebue să fie înfăţişată pentru plată; plătită la locul arătat într'însa şi la ziua scadenţei. Dacă ziua scadenţei e o sărbătoare legală, ziua plăţii e cea dintâiu zi de lucru următoare. — *Ital. 288.*

311. — Cambia emisă la vedere, sau la o epocă fixă după vedere, trebue să fie înfăţişată pentru plată în termenul şi în modul prevăzut de art. 282. — *Ital. 289.*

www.digibuc.ro

312. — Termene de graţie, de favoare pentru plata cambiei nu pot avea loc. — *Ital. 290.*

313. — Când suma de plătit e scrisă în acelaş timp în litere şi în cifre, dacă este deosebire, suma cea mai mică va trebui să fie plătită. — *Ital. 291.*

314. — Posesorul cambiei nu poate să refuze o plată în parte, deşi cambia ar fi fost acceptată pentru suma întreagă dar ca să-şi păstreze recursul în garanţie pentru suma neplătită, el va trebui să dovedească printr'un protest, lipsa în parte de plată. — *Ital. 292.*

315. — Cambia trebue să fie plătită în moneda arătată într'însa, cu distincţiunile prevăzute de art. 41 — *Ital. 293.*

316. — Posesorul cambiei nu poate să fie silit a primi plata înainte de scadenţă.

Acela care plăteşte o cambie înainte de scadenţă este răspunzător de validitatea plăţii. — *Ital. 294.*

317. — Plata unei cambii făcută în mâinile posesorului la scadenţă şi fără opoziţie din partea cuiva, liberează pe debitor.

318. — Posesorul cambiei ca să dobândească plata, trebue să dea adeverinţă pe însăşi cambia şi să înmâneze debitorului cambia achitată.

www.digibuc.ro

Dacă debitorul a făcut numai o plată în parte, creditorul trebue să facă menţiune despre plata în parte pe cambie sau să-i înmâneze o adeverinţă deosebită.

Dacă plata are loc după protest, actul de protest şi socoteala de întoarcere trebue de asemenea să fie înmânate debitorului care plăteşte.—*Ital. 295.*

319. — Lipsa totală sau parţială de plată se dovedeşte în modul stabilit la secţiunea VIII a capitolului de faţă.

Protestul pentru neplată trebue să fie făcut în ziua ce urmează după aceia a scadenţei; dacă acea zi este o Duminecă sau sărbătoare legală protestul se va face în cea dintâi zi de lucru ce urmează.—*Ital. 296.*

320.—Dacă plata cambiei nu e cerută la scadenţă, acceptantul sau emitentul, după expirarea termenului protestului pentru neplată, are dreptul a consemna suma arătată în cambie la casa de depuneri, şi a depune recepsia la tribunalul locului unde trebuia să se facă plata, fără nicio altă încunoştiinţare pe riscul şi cu cheltuiala posesorului.—*Ital. 297.*

321. — Debitorui cambiei nu poate fi oprit dela plata ei de cât în caz de pierderea cambiei şi de faliment al posesorului.—*Ital. 298.*

www.digibuc.ro

§ 2. Despre plata prin intervenţiune sau pentru onoare.

322.—Dacă cambia nu e plătită de către tras, de către acceptant, de către emitent, sau de către persoanele indicate ca să o plătească la nevoie, ea poate fi plătită de către un al treilea.

Plata prin intervenţiune trebue să fie declarată în actul de protest.—*Ital. 299.*

323. — Acela care plăteşte o cambie prin intervenţiune e subrogat în toate drepturile posesorului, în limitele arătate în articolul următor.—*Ital. 300.*

324 —Dacă plata prin intervenţiune e făcută pentru onoarea trăgătorului sau a emitentului, toţi giranţii sunt liberaţi.

Dacă ea e făcută pentru onoarea unui girant, toţi giranţii posteriori sunt liberaţi.

Intre mai mulţi cari ofer plata prin intervenţiune, are precădere acela care operează mai multe liberaţiuni. Un intervenient care plăteşte, cu toate că se invederează din cambie sau din protest că un altul care ar fi operat mai multe liberaţiuni a oferit să plătească cambia, nu are recursul în garanţie în contra acelor giranţi cari ar fi fost liberaţi prin plata oferită de celalt. — *Ital. 301.*

www.digibuc.ro

325. — Dacă trasul care n'a acceptat se prezintă în această calitate ca să plătească o cambie protestată, el trebue să aibă precădere înaintea altora. Când însă trasul se prezintă ca să plătească prin intervenţiune, atunci se aplică dispoziţiunile articolului precedent. — *Ital. 302.*

SECŢIUNEA VIII

Despre protest

326. — Protestul trebue să fie făcut de portărel după cererea posesorului cambiei.

Asistenţa de martori nu este necesară.

In oraşele nereşedinţe de tribunal, protestul se va face de judecătorul de ocol. — *Ital. 303.*

327. — Protestul trebue să se facă prin un singur act:

1) La locul însemnat în cambie pentru acceptare sau pentru plată, şi, în lipsă de asemenea indicaţiuni, la reşedinţa sau la domiciliul trasului sau al acceptantului, sau al emitentului, ori la ultimul său domiciliu cunoscut;

2) La reşedinţa sau domiciliul persoanelor însemnate în cambie, fie de

www.digibuc.ro

către trăgător, fie de către girant, pentru a o accepta sau plăti la nevoie;

3) La reşedinţa sau domiciliul celui de al treilea care a acceptat cambia prin intervenţiune.

In caz de greşită sau de falsă arătare a locurilor sus numite, portărelul este dator să consemne în actul de protest cercetările făcute pentru a găsi aceste persoane. — *Ital. 304.*

328. — Protestul trebue să cuprindă:

1) Transcrierea exactă a cambiei, a acceptării, a girurilor şi a tuturor arătărilor şi însemnărilor coprinse într'însa;

2) Numele persoanei pentru care şi în contra căreia se face protestul;

3) Somaţiunea adresată persoanei în contra căreia se face protestul, obiectul somaţiunei, locul şi data unde şi când s'a făcut somaţiunea:

4) Răspunsul obţinut sau arătarea că persoana în contra căreia e făcut protestul nu a dat nici un răspuns.

Protestul trebue să fie semnat de portărel.

Dacă cambia s'a pierdut şi nu există un duplicat sau o copie, protestul, în locul transcrierei, va trebui să cuprindă o descriere pe cât se poate de precisă a cambiei. — *Ital. 305.*

www.digibuc.ro

329. — Portărelul nu va putea să facă acte de protest, în care el singur, rudele sau afinii lui, în linie directă în toate gradele, şi în linie colaterală până la gradul al treilea inclusiv, ar fi părţi interesate.

Portărelul va arăta în actul de protest mijloacele prin care s'a încredinţat de identitatea persoanelor contra cărora s'a făcut protestul.

Ştersăturile, răsăturile şi orice scriptură între rânduri sau cu semn de trimitere trebue să fie aprobate şi semnate de portărel.

330. — Originalul protestului se va aduce la tribunal şi adeverindu-se de preşedinte sau de către acela care îi ţine locul, se va da înfăţişătorului. Portărelul este ţinut sub pedeapsă de cheltueli şi daune interese către părţi, să treacă toate protestele în întreg, zi cu zi şi după ordinea datei, într'un registru special numerotat şi paraţat de preşedinte, cuprinzând data, natura, specia actului şi numele părţilor. In caz de pierdere dovedită a originalului, el se poate înlocui prin un extract legalizat din registru. — *Ital. 306.*

331. — Nici-un act din partea posesorului cambiei nu poate să înlocuiască protestul spre a dovedi îndeplinirea

www.digibuc.ro

actelor necesare pentru a conserva acţiunea cambială.

Cu toate acestea protestul pentru lipsa de acceptare sau pentru lipsa de plată poate fi înlocuit, dacă posesorul consimte la aceasta, printr'o declarare datată şi semnată de persoana care refuză de a accepta sau de a plati. Această declarare trebue să fie învestită cu dată certă în termenul prescris pentru facerea protestului sau cel mai târziu în cele douăzeci şi patru ore care vor urma după expirarea acestui termen.

Această declarare poate fi făcută sau pe cambie, sau prin act separat. Declararea prin act separat trebue să cuprindă transcrierea exactă, cerută de alin. I al art. 328.

Formalităţile prescrise în acest articol se vor observa sub pedeapsă de nulitate. — *Ital. 307.*

332. — Moartea sau falimentul trasului, sau protestul pentru lipsa de acceptare, nu apără pe posesorul cambiei de îndatorirea de a constata lipsa de plată în chipul arătat în articolele de mai sus. — *Ital. 308.*

333. — Clauza „fără protest“ sau „fără cheltueli“ apără de protest, dar nu dispensă de înfăţişarea cambiei pentru acceptare sau plată.—*Ital. 309.*

www.digibuc.ro

334.—Perderea drepturilor prin nefacerea protestului în termenul prescris de lege nu are loc când o forţă majoră a împiedicat sau întârziat protestul. Forţa majoră rămâne însă în sarcina posesorului, dacă el omite să facă protestul îndată ce împrejurările nu se mai împotrivesc.

SECŢIUNEA IX

Despre contra-cambie.

335. — Posesorul cambiei neplătită poate să încaseze suma arătată într'însa cheltuelile şi dezdáunarea pentru preţul schimbului plătit de dânsul printr'o contra-cambie trasă la vedere asupra trăgătorului sau asupra unuia din giranţi.

Acela care a plătit contra-cambia poate să se despăgubească şi el în acelaş mod contra obligaţilor anteriori. —*Ital. 310.*

336. — Contra-cambia va fi însoţită de cambia protestată, de protest, sau de declararea dată conform art. 331 şi de o socoteală de întoarcere.

Socoteala de întoarcere trebue să arate:

1) Suma în capital a cambiei protestate cu dobânda dela ziua scadenţei;

www.digibuc.ro

2) Cheltuelile protestului şi alte cheltueli legiuite, precum : comisioane de bancă, plata mijlocitorilor de schimb, timbru şi porto pentru scrisori ;

3) Numele persoanei asupra căreia s'a tras contra-cambia.—*Ital. 311.*

337. — Preţul schimbului datorit posesorului se regulează după cursul schimbului locului unde cambia era plătibilă asupra reşedinţei persoanei asupra căreia s'a tras contra cambia.

Preţul schimbului datorit girantului care a plătit cambia se regulează după cursul schimbului locului de unde s'a tras contra-cambia.

Preţul schimbului nu este datorit dacă cursul schimbului nu s'a afirmat conform prescripţiunilor art. 40—*Ital. 312.*

338. — Orice girant care a plătit cambia poate să şteargă propriul său gir şi toate girurile posterioare. — *Ital. 313.*

SECŢIUNEA X

Despre acţiunea cambială.

339. — Dacă lipsa de acceptare e dovedită în formele prescrise în secţiunea VIII, trăgătorul şi giranţiii sunt solidari şi unul către altul obligaţi a da o cauţiune pentru plata cambiei la sca-

www.digibuc.ro

denţă şi pentru plata cheltuelilor. — *Ital. 314.*

340.—Posesorul unei poliţe acceptată va avea dreptul a cere o cauţiune dela giranţi şi dela trăgător dacă acceptantul este în faliment, sau dacă el a suspendat plăţile, ori dacă o execuţiune în contră — a rămas fără efect, dovedind, în formele stabilite în secţiunea VII, că cauţiunea n'a fost dată de acceptant şi că o nouă acceptare nu se poate dobândi dela persoanele indicate la nevoe.

Orice girant poate cere cauţiune în contra obligaţilor anteriori, înfăţişând probele arătate mai sus.

Posesorul şi giratarii vor aveà acelaş drept şi în cazul când emitentul unui bilet la ordin a căzut în faliment sau a suspendat plăţile ori a fost urmărit fără rezultat. — *Ital. 315.*

341. — Dacă cambia e plătibilă într'un alt loc decât reşedinţa acceptantului sau a emitentului şi la o altă persoană lipsa de plată va trebui să fie constatată după regulele stabilite în secţiunea VIII chiar pentru a se conserva acţiunea în contra acceptantului şi în contra emitentului. — *Ital. 316.*

342.—Posesorul cambiei protestată pentru neplată trebue să înştiinţeze pe

www.digibuc.ro

girantul său despre aceasta în cele două zile dela data protestului sau a declarării de care se vorbeşte în art. 331.

Orice girant înştiinţat trebue să facă aceeaşi înştiinţare autorului său nemijlocit în cele două zile după primirea înştiinţării, şi aşa mai departe până la trăgător sau până la primul girant.

Înştiinţarea e socotită dată prin predarea la poştă înăuntrul termenului de mai sus, a unei scrisori recomandate.

Dacă un girant n'a aratat în gir locul domiciliului său înştiinţarea despre lipsa de plată trebue să fie dată autorului său nemijlocit.

Acela care omite înştiinţarea sau nu o dă autorului său nemijlocit e ţinut către toţi giranţii anteriori la repararea daunei cauzate prin această omisiune, pierzând încă şi dreptul la dobânzi şi cheltueli în contra acestor persoane, dela cari nu va puteà cere decât suma arătată în cambie. — *Ital. 317.*

343. — Posesorul cambiei neplătită la scadenţă poate să exercite acţiunea cambială în contra unora din obligaţi sau în contra unui singur dintre ei, fără să piarză dreptul său în contra celorlalţi.

El nu e ţinut să observe ordinea girurilor. — *Ital. 318.*

www.digibuc.ro

344. — Acţiunea posesorului cambiei neplătită la scadenţă se mărgineşte la plata sumei indicate în cambie, a dobânzilor şi a cheltuelilor justificate prin socoteala de întoarcere după dispoziţiunile art. 336 şi 337.

Girantul care a plătit cambia are dreptul să ceară dela un girant anterior sau dela emitent plata sumei indicată în socoteala de întoarcere cu dobânda dela ziua plăţii şi plata cheltuelilor şi a preţului schimbului.—*Ital. 319.*

345. — Dacă posesorul cambiei exercită acţiunea sa de regres individual contra unuia din obligaţii anteriori, el trebue s'o intenteze în cele 15 zile dela data protestului, sau a declarării de care se vorbeşte în art. 331.

Dacă locul de reşedinţă al debitorului este într'o depărtare mai mare de trei miriametre dela locul unde cambia era plătibilă termenul va fi sporit cu o zi pentru fiecare trei miriametre. Fracţiunile mai mici de două miriametre nu se vor număra ; fracţiunile de două miriametre şi mai mult vor spori termenul cu o zi.—*Ital. 320.*

346. — Dacă cambia este trasă sau emisă în România şi plătibilă în ţară streină, acţiunea de regres în contra

www.digibuc.ro

obligaţilor reşezând în Regat trebue să fie exercitată în termen:

De şasezeci zile dacă cambia e plătibilă în Europa, exceptându-se Islanda şi insulele Feroe, asupra unei pieţe maritime a Asiei sau a Africei pe Mediterana, pe Marea Neagră, pe canalul de Suez sau pe Marea-Roşie, sau asupra unei pieţe interioare legate cu una din pieţele maritime sus zise cu o cale ferată;

De una sută douăzeci zile dacă cambia e plătibilă asupra unei pieţe maritime sau legată cu dânsa cu Cale ferată a Oceaniei sau asupra unei pieţe a Americei dincoace de capul Horn;

De două sute patru zile în celelalte cazuri.

Termenele de mai sus vor fi îndoite în timp de rezbel maritim, dacă cambia e plătibilă asupra unei pieţe cu care traficul se face în tot sau în parte pe calea mării.—*Ital. 321.*

347. — A fost suprimat prin legea din 1900.

348. — Dacă posesorul exercită acţiunea cambială colectiv în contra giranţilor şi în contra trăgătorului, el se bucură în privinţa fiecărui din ei de termenul fixat în articolele de mai sus.

Giranţii au dreptul să exercite aceeaşi

www.digibuc.ro

acţiune, sau individual sau colectiv, în aceleaşi termene.

In privinţa lor termenul curge dela data plăţii sau dela data primirii citaţiunii în judecată pentru plată. — *Ital. 322.*

349.—Debitorul unei cambii nu va puteà opune decât excepţiunile privitoare la forma titlului sau lipsa condiţiilor necesare pentru exerciţiul acţiunii şi excepţiile personale aceluia care a exercitat această acţiune.

Aceste excepţiuni vor trebui să fie propuse la prima înfăţişare.

Excepţiile personale însă nu vor puteà întârzia condamnarea la plată decât dacă ele sunt lichide şi de o grabnică soluţiune, şi în toate cazurile, întemeiate pe o probă scrisă.

Acţiunile cambiale, fie de competinţa judecătorilor de ocoale, fie de a tribunalului, şi apelurile făcute în contra hotărîrilor dela prima instanţă în această materie se vor judeca în termen de o lună de zile şi cu precădere. Hotărîrile date asupra cambiilor atât la prima instanţă cât şi în apel, vor fi fără drept de opoziţie.

Termenul de apel în materie cambială va curge dela data pronunţării

www.digibuc.ro

hotărîrii dela prima instanţă, judecătorie sau tribunal.

350.—Posesorul cambiei pierde acţiunea în recurs în contra trăgătorului şi în contra giranţilor după expirarea termenelor de mai sus:

1) Pentru înfăţişarea cambiei plătibilă la vedere sau la o epocă fixă după vedere;

2) Pentru protestul de neplată;

3) Pentru exerciţiul acţiunii de recurs.

Giranţii pierd de asemenea acţiunea lor de recurs în contra obligaţilor anteriori, după expirarea termenelor de mai sus, fiecare în ceeace-l priveşte.

Cererea în judecată deşi intentată dinaintea unor judecători necompetinţi, împiedică pierderea acţiunii de recurs.— *Ital. 325.*

351. — Cu toată pierderea acţiunii de recurs, trăgătorul rămâne obligat către posesorul cambiei pentru suma dela care trăgătorul ar aveà, în alt chip un folos nedatorit în paguba posesorului.

In cazul prevăzut de art. 341, această dispoziţiune va fi de asemenea aplicabilă acceptantului unei poliţe şi emitentului unui bilet la ordin. — *Ital. 326.*

www.digibuc.ro

SECŢIUNEA XI

Despre cambie purtând semnătura unor persoane incapabile sau o semnătură falsă ori falsificată.

352. — Cambia semnată de persoane incapabile e valabi ă în privinţa persoanelor capabile cari au semnat-o.

Cambia purtând o semnătură falsă sau falsificată are tărie faţă cu toţi giranţii şi cu emitentul ale căror semnături nu sunt false sau falsificate. — *Ital. 327.*

353. — Acei cari au girat, avalizat sau acceptat o cambie falsă, sunt obligaţi faţă cu posesorul ca şi când ar fi girat, avalizat sau acceptat o cambie adevărată. — *Ital. 328.*

SECŢIUNEA XII

Despre cambia pierdută sau sustrasă.

354. — O cambie pierdută sau sustrasă se poate declara fără tărie faţă cu orice posesor care nu va exercita drepturile sale în termenul hotărît prin dispoziţiunile următoare. — *Ital. 329.*

355. — Proprietarul unei cambii pier-

www.digibuc.ro

dută sau sustrasă poate cere anularea ei la tribunalul comercial al locului plăţii. Dacă prezidentul tribunalului va găsi că reclamantul a justificat proprietatea şi pierderea sau sustragerea cambiei el va ordona, prin încheere, publicarea unei ordonanţe coprinzând transcrierea exactă sau o descriere precisă a cambiei pierdută sau sustrasă, şi invitarea către oricine o posedă de a o înfăţişa la grefa tribunalului, înştiinţând că în lipsă de înfăţişare ea se va declara fără tărie faţă cu posesorul.

Termenul pentru prezentarea cambiei va fi de 40 zile pentru cambiile trase sau emise în ţară; iar pentru cele afară din ţară se vor aplica termenele prevăzute în articolul 346.

Ordonanţa va trebui să fie afişată în sala tribunalului, în localurile bursei celei mai apropiate şi în sala comunei locului plăţii. Ea va trebui să fie publicată de asemenea în foaia anunciurilor judiciare ale aceluiaşi loc şi în alte ziare pe cari, după împrejurări, prezidentul le va însemna în încheerea sa.

Termenul va curge dela data scadenţei cambiei dacă ea n'a ajuns încă la scadenţă, şi în caz contrariu dela publicarea ordonanţei. — *Ital. 330.*

356. — In cursul termenului stabilit

www.digibuc.ro

în articolul precedent, proprietarul cambiei va putea exercita toate actele care tind la păstrarea drepturilor sale, şi după scadenţă el va puteà cere plata dând cauţiune, sau în lipsă de cauţiune consemnarea sumei.

După trecerea acestui termen şi constatându-se că cambia pierdută sau sustrasă nu s'a prezintat ea se va declara fără tărie faţă cu posesorul, prin o hotărîre a tribunalului dată contradictoriu cu cei obligaţi.

Această hotărâre va descărca cauţiunlle date. — *Ital. 331.*

357. — Posesorul care se va justifica prin o serie neîntreruptă de giruri nu poate fi obligat a înapoia cambia, exceptându-se cazul de rea credinţă, sau de greşeală mare săvârşită în dobândirea ei. — *Ital. 332.*

SECŢIUNEA XIII

Despre Ordinul în producte sau mărfuri.

358. — Ordinul în producte sau mărfuri e o poliţă şi se regulează după dispoziţiunile capitolului de faţă, cu rezerva modificărilor cuprinse în articolele următoare. — *Ital. 333.*

www.digibuc.ro

359.—Ordinul în producte sau mărfuri trebue să coprindă numirea de poliţă sau de ordin în producte sau mărfuri, rostită în textul înscrisului, şi să arate natura productelor sau mărfurilor de predat, calitatea şi cantitatea lor. — *Ital. 334.*

360. — In ordinul în producte sau mărfuri se va hotărî epoca când va trebui să se facă predarea.

In lipsă de asemenea lămurire, calitatea de poliţă va fi exclusă, cu rezerva efectelor obligaţiunilor după natura lor civilă sau comercială.—*Ital 335.*

361.—După trecerea termenului fixat în ordin, posesorul va avea facultatea a-l executa sau prin încărcarea mărfei pe apă sau pe uscat, sau prin strămutarea acestei mărfi în alte locuri de depozit, sau în alte magazii.

Dacă posesorul vrea să o păstreze în depozitele sau în magaziile unde ea se găseşte, după trecerea termenului fixat în ordin, mărfurile vor rămâne pe socoteala şi în riscul său. — *Ital. 336.*

362. — In lipsă de convenţiuni speciale, cheltuelile predării, sau după cazuri, acelea ale măsurări sau ale cântăriri vor fi în sarcina aceluia care trebue să predea.

Cheltuelile primirii vor fi în sarcina

www.digibuc.ro

creditorului căruia va trebui să se facă predarea. — *Ital. 337.*

363. — Preţul mărfii nepredată se va regula, întrucât priveşte plata despăgubirilor, după cursul pieţii la locul şi în timpul hotărît pentru predare.

Cursul se va regula după dispoziţiunile cuprinse în art. 40. — *Ital. 338.*

CAPITOLUL II.

Despre cek

364. — Oricine are sume de bani disponibile la o bancă sau la orice persoană, va puteà dispune de aceste sume în tot, sau în parte, în folosul său personal sau în folosul unui al treilea, prin un cek.—*Ital. 339.*

365.—Cekul trebue să arate suma de plătit, să fie datat şi semnat de emitent. El va putea fi emis la înfăţişător sau în folosul unei persoane anumite. Va putea fi plătibil la vedere sau într'un termen care nu va fi mai mare de zece zile dela înfăţişare.

El va puteà să fie subscris în ordin şi transmis chiarprin gir în alb.—*Ital. 340.*

366.— Sunt aplicabile cekului toate dispoziţiunile privitoare la gir, la aval, la semnătura persoanelor incapabile, la

www.digibuc.ro

semnăturile false sau falsificate, la scadenţa şi plata cambiilor, la protest, la acţiunea în contra emitentului şi în contra giranţilor, la biletele pierdute sau sustrase.—*Ital. 341.*

367.—Posesorul cekului trebue să-l înfăţişeze trasului pentru plată, în cele opt zile dela dată dacă el este emis în locul plăţii, şi în cele cincisprezece zile dacă el e plătibil într'un loc osebit de acela unde el este emis. Ziua datei nu este cuprinsă în acest termen.—*Ital. 342.*

368. — Posesorul cekului care nu-l înfăţişează în termenele de mai sus pierde acţiunea sa în contra giranţilor; el pierde chiar acţiunea sa în contra emitentului, dacă suma nu este disponibilă prin faptul trasului, la scadenţa termenelor de mai sus. — *Ital. 343.*

369. — Acela care emite un cek fără dată, sau cu o dată falsă, sau fără să existe în mâinile depozitarului suma disponibilă, va fi pedepsit cu o amendă egală cu zece la sută a sumei arătată în cek, afară de pedepsele prevăzute în legea penală, dacă va fi caz.

www.digibuc.ro

TITLUL X

Despre comptul curent

370. — Contractul de compt curent produce:

1) Strămutarea proprietăţii valorilor înscrise în comptul curent asupra primitorului lor prin aceea că el le trece în debitul său şi novaţiunea obligaţiunei de mai 'nainte între aceia care a trimis valorile şi primitorul lor. Inscrierea însă în comptul curent a unui efect de comerţ sau a unui alt titlu de credit e presupusă făcută sub „rezerva încasării".

2) Compensaţiunea reciprocă între părţi, până în concurenţa debitului şi a creditului respectiv la încheerea socotelei, cu rezerva plăţii diferenţei;

3) Curgerea de dobânzi pentru sumele trecute în comptul curent în debitul primitorului, dela data înscrierii.

Dobânzile sunt cele comerciale şi se socotesc pe zi, dacă părţile nu s'au învoit altfel. — *Ital. 345.*

371. — Existenţa comptului curent nu exclude drepturile de comision şi plata cheltuelilor pentru afacerile însemnate în comptul curent. — *Ital. 346.*

372. — Incheiarea comptului curent

www.digibuc.ro

şi lichidarea diferenţei vor avea loc la scadenţa termenelor stabilite prin convenţiuni, şi în lipsă, la 31 Decemvrie a fiecărui an.

Dobânda diferenţii curge dela data lichidării.

Numai diferenţa (saldo) lichidată la încheierea comptului curent poate fi supusă execuţiunii sau opririi în mâna unui al treilea sau asigurată prin ipotecă. Dacă s'a consimţit o ipotecă pentru credit deschis, posesorii efectelor create sau negociate în termenul acestei deschideri de credit nu se vor putea folosi de dânsul decât până la concurenţa saldului final al comptului. — *Ital. 347.*

373. — Contractul de compt curent e de drept desfiinţat:

1) Prin scadenţa termenului convenit;

2) In lipsă de convenţiune, prin retragerea uneia din părţi;

3) Prin falimentul uneia din părţi.

Desfiinţarea contractului de compt curent se poate cere în caz de moarte, de interdicţiune sau incapacitate legală a uneia din părti. — *Ital. 348.*

www.digibuc.ro

TITLUL XI

Despre mandatul comercial în general şi despre Comision

CAPITOLUL I

Despre Mandatul comercial

SECŢIUNEA I.

Despre Mandatul comercial în general.

374. — Mandatul comercial are de obiect tratarea de afaceri comerciale pe seama şi socoteala mandantului.

Mandatul comercial nu se presupune a fi gratuit. — *Ital. 349.*

375. — Deşi conceput în termeni generali mandatul comercial nu se întinde şi la afacerile care nu sunt comerciale, afară numai dacă aceasta se declară cu preciziune prin mandat.

Dacă mandatarul nu are instrucţiuni decât asupra unor părţi ale afacerii mandatul se socoteşte liber pentru celelalte.

Mandatul pentru o anume afacere cuprinde imputernicire şi pentru toate actele necesarii executării lui, chiar când nu ar fi anume arătate.—*Ital. 330.*

www.digibuc.ro

376. — Comerciantul care nu vreà să primească o însărcinare este dator, în cel mai scurt termen posibil, să facă cunoscut mandantului neprimirea; în acest caz este încă dator a face să se păstreze în loc sigur lucrurile ce i s'au expediat şi să îngrijească de dânsele în socoteala mandantului, până ce acesta va puteà lua măsurile necesare.

In caz de întârziere ei va puteà încă cere sechestru judiciar şi chiar vânzarea lucrurilor după formele prevăzute de art. 71. — *Ital. 351.*

377.—Dacă lucrurile primite în socoteala mandantului prezintă semne de stricăciuni suferite în timpul transportului mandatarul va trebui să ia toate măsurile necesare pentru păstrarea drepturilor mandantului faţă cu cel ce a făcut transportul; altfel este responsabil de lucrurile primite după descripţiunile cuprinse în scrisorile de cărat sau în poliţele de încărcare. Dacă stricăciunea reclamă îngrijiri urgente, mandatarul poate cere vânzarea lucrurilor după formele prevăzute de art. 71. — *Ital. 352.*

378. — Mandatarul este îndatorat a face cunoscut mandantului toate faptele ce ar puteà să-l hotărască a revoca sau modifica mandatul. — *Ital. 353,*

www.digibuc.ro

379.—Mandatarul este răspunzător de stricăciunile lucrurilor ce i sunt încredinţăte spre păstrare, afară de cele provenite din caz fortuit, forţă majoră, din viţiul sau chiar natura lor. — *Ital. 354.*

380. — Mandatarul e ţinut a plăti dobândă la sumele de bani cuvenite mandantului din ziua în care era dator a le trimite sau a le consemna. — *Ital. 355.*

381.—Mandatarul care nu se conformă instrucţiunilor primite dela mandant răspunde de daune interese. — *Ital 356.*

382 — Mandatarul este dator a incunoştiinţa fără întârziere pe mandant despre executarea mandatului.

Dacă în urma primirii acestei încunoştiinţări, mandantul întârzie răspunsul un timp mai lung decât cel cerut de natura afacerii, el este considerat că a acceptat executarea mandatului, chiar dacă mandatarul a trecut peste limitele mandatului. — *Ital. 357.*

383.—Mandatarul care schimbă destinaţiunea sumelor primite în socoteala mandantului, e dator dobândă la aceste sume din ziua în care le-a primit, deosebit de daune interese provenind din neîndeplinirea mandatului şi de orice

www.digibuc.ro

altă acţiune, chiar penală în caz de dol sau fraudă. — *Ital. 358.*

384. — Mandatarul este dator să-şi arate mandatul persoanelor cu care tratează când 'i se cere.

El nu poate opune celor de al treilea instrucţiunile deosebite ce 'i s'ar fi dat de către mandant, afară numai dacă nu probează că aceştia aveau cunoştinţă de ele în momentul când obligaţiunea a fost contractată. — *Ital. 359.*

385.—Mandantul e ţinut a procura mandatarului mijloaceie necesare pentru îndeplinirea mandatului, afară numai dacă nu există convenţiune contrarie.

386. — Suma ce se datoreşte mandatarului pentru executarea mandatului se determină în lipsă de convenţiune, de către judecată, după împrejurări. — *Ital. 360.*

387. — Mandatarul, pentru tot ce i se datoreşte din executarea mandatului său şi chiar pentru retribuţiunea sa, are un privilegiu special. Acest privilegiu se exercită asupra lucrurilor mandantului pe cari mandatarul le deţine pentru executarea mandatului sau cari se găsesc la dispoziţiunea sa, în magazinele sale sau în depozite publice, sau pentru cari el poate proba prin posesiunea legitimă a poliţei de încărcare,

www.digibuc.ro

sau a scrisorei de cărat că 'i s'au expediat.

Creanţele sus zise au precădere asupra oricăror alte creanţe contra mandantului şi chiar contra vânzătorului ce revendică, cu toate că plăţile şi cheltuelile vor fi fost făcute înainte sau după ce lucrurile au intrat în posesiunea mandatarului.

In caz de faliment al mandantului, privilegiul mandatarului asupra lucrurilor cumpărate în socoteala lui se exercitează conform dispoziţiunilor dela cap. III, titlul IV, cartea III, din acest codice.

Dacă lucrurile mandantului au fost vândute de către mandatar, privilegiul subsistă asupra preţului. — *Ital.* 362.

388. — Pentru a exercita dreptul arătat în articolul precedent, mandatarul trebue să notifice formal mandantului sumele ce-i sunt datorite, cu invitaţiune de a i se face plata în termen de cinci zile şi cu prevestirea, că la caz de neplată, se va procede la vânzarea lucrurilor supuse privilegiului.

Mandantul va putea face opoziţiune citând pe mandatar înaintea judecăţii. Opoziţiunea va trebui să fie notificată mandatarului în termen de trei zile dela primirea notificaţiunii de către mandant.

Dacă mandantul nu are reşedinţa sau

www.digibuc.ro

domiciliul ales în locul de reşedinţă al mandatarului, termenul pentru opoziţiune va fi de 10 zile dacă mandantul domiciliază în circumscripţiunea unui tribunal limitrof; de 20 zile dacă domiciliază în orice altă parte a ţării; de două luni dacă domiciliază afară din România.

Dacă termenul a trecut sau opoziţiunea s'a respins, mandatarul, poate, fără altă formalitate, să facă a se vinde lucrurile sus zise, conform dispoziţiunilor art. 68.——*Ital. 363.*

389. — Dacă mai mulţi mandatari sunt numiţi prin acelaş act fără a se arăta că ei trebue să lucreze împreună fiecare din ei poate lucra în lipsa celuilalt.

Dacă prin act se declară că mandatarii trebuesc să lucreze împreună şi mandatul nu este primit de toţi, acei ce acceptă se socotesc autorizaţi a-l îndeplini când ar forma majoritatea celor numiţi.

Comandatarii sunt responsabili solidar.—*Ital. 364.*

390. — Afară de cazurile prevăzute de codicele civil, mandatul încetează:

1) Prin căsătoria femeei comerciantă ce a dat sau primit mandatul, dacă nu

www.digibuc.ro

este autorizată a continua comerţul conform dispoziţiunilor art. 15;

2) Prin revocarea autorizaţiuni de a exercita comerţul, ce fusese acordată femeei măritată sau minorului cari au dat sau primit mandatul.—*Ital. 365.*

391. — Mandantul sau mandatarul care, fără cauză justă, prin revocarea sau renunţarea sa, întrerupe executarea mandatului, răspunde de daune-interese

Dacă executarea mandatului este întreruptă prin moartea mandantului sau a mandatarului, retribuţiunea acestuia din urmă se va determina după ceiace s'a executat în proporţiune cu ceeace s'ar fi datorit pentru completa executare a mandatului.—*Ital. 366.*

SECŢIUNEA II

Despre prepuşi şi reprezentanţi

392. — Prepus este acela care este însărcinat cu comerţul patronului său, fie în locul unde acesta îl exercită, fie în alt loc.—*Ital. 367.*

393. — Patronul răspunde de faptele prepusului şi de obligaţiunile contractate de el în limitele însărcinării ce i-a dat.

Dacă sunt mai mulţi patroni, fiecare din ei este solidar responsabil.

www.digibuc.ro

Dacă patronul este o societate comercială, responsabilitatea societăţii se regulează după natura societăţii. — *Ital. 368.*

394. — Mandatul dat prepusului poate fi expres sau tacit.

Mandatul expres trebue să fie depus la tribunalul în a cărui jurisdicţiune prepusul are a îndeplini însărcinarea, spre a fi transcris în registrul destinat pentru aceasta şi afipt conform dispoziţiunilor art. 10.

Un extract al mandatului va fi publicat, prin îngrijirea grefierului, în foaia anunciurilor judiciare a localităţii. Până la îndeplinirea formalităţilor de mai sus se aplică dispoziţiunile articolului următor. — *Ital. 369.*

395. — Faţă cu cei de al treilea, mandatul tacit al prepusului se socoteşte general şi cuprinde toate actele necesare exerciţiului comerţului pentru care este dat.

Patronul nu poate opune celor de al treilea vreo restricţiune a mandatului tacit, dacă nu probează că ei o cunoşteau în momentul contractării obligaţiunii. — *Ital. 370.*

396. — Prepusul este totdeauna dator a trata în numele patronului şi să arate în subsemnătura sa, pe lângă nu-

www.digibuc.ro

mele şi prenumele său propriu, numele şi prenumele sau firma patronului, cu menţinea, „prin procură“, sau alta asemenea.

In lipsa unei asemenea declaraţiuni, prepusul se obligă personal: cei de al treilea însă pot exercita şi contra patronului acţiunile ce derivă din actele prepusului privitoare la exerciţiul comerţului cu care acesta a fost însărcinat. — *Ital. 371.*

397. — Prepusul nu poate fără învoirea expresă a patronului, a face operaţiuni, nici a lua parte în socoteala sa proprie sau a altuia, la alte negoţuri de natura aceluia cu care este însărcinat.

In caz contrariu, prepusul este responsabil de daune-interese, şi patronul are încă dreptul de a reţine pentru sine foloasele ce ar rezulta din aceste operaţiuni. — *Ital. 372.*

398. — Prepusul e responsabil solidar cu patronul de observarea dispoziţiunilor cuprinse în titlul III şi IV al acestei cărţi în ce priveşte comerţul cu care este însărcinat. — *Ital. 374.*

399. — Revocarea mandatului expres trebue să fie făcută în aceleaşi forme cu care el a fost dat.—*Ital. 374.*

400. — Prepusul poate intenta orice

www.digibuc.ro

acţiune şi a fi chemat în judecată în locul patronului pentru obligaţiunile contractate de dânsul în exerciţiul comerţului cu care a fost însărcinat. — *Ital. 375.*

401. — Dispoziţiunile acestei secţiuni se aplică reprezentanţilor caselor comerciale sau ai societăţilor streine cari de obişnuit tratează sau încheie în ţară, în numele şi pe socoteala acestora, afacerile comerciale cu care au fost însărcinaţi. — *Ital. 376.*

SECŢIUNEA III

Despre comişii călători pentru comerţ

402. — Oricine trimite în altă localitate o persoană din serviciul său, autorizând-o cu scrisori, avizuri, circulări sau alte asemenea documente, ca să trateze sau să facă operaţiuni de ale comerţului său, rămâne obligat, prin faptele contractate de această persoană în marginile însărcinării ce i-a dat. — *Ital. 377.*

403. — Dispoziţiunile art. 396 se aplică comişilor călători; aceştia însă nu pot subscrie, „prin procură“, ci trebue numai să arate numele patronului lor. — *Ital. 378.*

www.digibuc.ro

SECŢIUNEA IV.

Despre comişii pentru negoţ.

404. — Comişii pentru negoţ sunt prepuşi pentru vânzarea în detaliu a mărfurilor; ei au dreptul ca în locul unde exercitează comerţul şi în momentul predării să ceară şi să încaseze preţul mărfurilor vândute, putând da pentru aceasta valabilă chitanţă în numele patronului lor.

Afară din magazin ei nu pot cere plata creanţelor patronului fără autorizaţie specială. — *Ital. 379.*

CAPITOLUL II.

Despre comision.

405.—Comisionul are de obiect tratarea de afaceri comerciale de către comisionar în socoteala comitentului.

Intre comitent şi comisionar există aceleaşi drepturi şi obligaţiuni ca între mandant şi mandatar,cu deosebirile stabilite prin articolele următoare. — *Ital. 380.*

406. — Comisionarul este direct obligat către persoana cu care a contractat ca şi cum afacerea ar fi fost a sa proprie.

www.digibuc.ro

Comitentul nu are acţiune în contra persoanelor cu cari a contractat comisionarul, şi nici acestea nu au vreo acţiune în contra comitentului.—*Ital. 381.*

407. — Comisionarul trebue să ţie deosebite între dânsele şi chiar de ale sale proprii, lucrările diferiţilor comitenţi, şi să aibă în registrele sale partidă deosebită pentru fiecare operaţiune.

Dacă comisionarul are îu contra aceleiaşi persoane creanţe provenind din diferite operaţiuni făcute în comptul comitenţilor săi, sau din o operaţiune a sa proprie şi a altuia, el este dator a cere dela acel debitor un înscris deosebit pentru fiecare afacere, şi în caz de plată să arate în registrele sale presoana pentru care plata s'a făcut.

In lipsă de asemenea arătare, plata se va împărţi proporţional între fiecare creanţă. — *Ital. 382.*

408. — Operaţiunile făcute de comisionar cu violarea mandatului sau peste limitele sale rămân în sarcina sa şi prin urmare:

1) Dacă a vândut cu preţ mai mic decât cel hotărît, sau în lipsă, mai mic decât cel curent, el este dator să plătească comitentului diferenţa, afară numai dacă nu ar proba că vânzarea cu

www.digibuc.ro

preţul hotărât nu se putea face, şi că vânzând astfel comitentul a fost scutit de pagubă;

2) Dacă a cumpărat cu un preţ mai mare decât cel hotărât, comitentul poate refuza operaţiunea şi a o considera ca făcută în socoteala comisionarului, dacă acesta nu ar oferi să plătească diferenţa preţului;

3) Dacă lucrul cumpărat nu corespunde cu calitatea convenită, comitentul îl poate refuza. — *Ital. 383.*

409. — Comisionarul care, fără autorizaţiunea comitentului, face înaintări de bani, vânzări sau alte operaţiuni pe credit, îşi ia asupră-şi orice răspundere şi comitentul îi poate cere plata neîntârziată a creditelor făcute, cedându-i interesele şi foloasele ce ar rezulta din aceasta — *Ital. 384.*

410. — Comisionarul care vinde pe datorie este dator să arate comitentului în scrisoarea de aviz, persoana cumpărătorului şi termenul acordat, altminteri operaţiunea se presupune că s'a făcut pe bani gata; proba contrarie nu este admisă. — *Ital. 385.*

411. — Când comisionarul este însărcinat să vânză sau să cumpere cambii, obligaţiuni sau efecte ale Statului, ori alte titluri de credit circulând în comerţ

www.digibuc.ro

sau mărfuri având preţ la bursă ori în piaţă, dacă comitentul nu a dispus într'altfel, el însuşi poate să i procure pe preţul cerut, ca vânzător, lucrurile ce trebuiă să cumpere, sau să reţină pentru sine după preţul curent, ca cumpărător, lucrurile ce trebuiă să vânză în socoteala comitentului, deosebit de dreptul său la proviziune.

Dacă în cazurile mai sus arătate, comisionarul, după îndeplinirea însărcinări sale, nu face cunoscut comitentului persoana cu care a contractat, comitentul are dreptul să considere că cumpărarea sau vânzarea s'a făcut pe comptul său şi să ceară dela comisionar executarea contractului. — *Ital. 386.*

412. — Comisionarul nu este răspunzător pentru îndeplinirea obligaţiunilor luate de către persoanele cu cari a contractat, afară de convenţiune contrarie.

Când comisionarul ia o asemenea răspundere, el este obligat, personal, faţă cu comitentul, pentru îndeplinirea obligaţiunilor rezultând din contract.

In acest caz, el are dreptul la proviziunea specială numită, „pentru garanţie", „pentru credit". Această proviziune se stabileşte de către părţi

www.digibuc.ro

prin convenţiunea lor, iar în lipsă este lăsată la aprecierea judecăţii. — *Ital. 387.*

TITLUL XII.

Despre contractul de transport

413. — Contractul de transport are loc între expeditor sau acela care dă însărcinarea pentru transportul unui lucru şi întreprinzătorul care se obligă a-l face în numele său propriu şi în socoteala altuia, ori între unul dintre aceştia şi cărăuşul ce se însărcinează a-l face.

Se numeşte „cărăuş“ persoana care îşi ia însărcinarea ca într'un mod oarecare să transporte sau să facă a se transporta un obiect oarecare.

Obligaţiunile între expeditor şi întreprinzătorul de transporturi pe apă, şi căpitan sau patron, sunt regulate prin dispoziţiuni prevăzute în cartea II a acestui codice. — *Ital. 388.*

414. — Expeditorul trebue să deà cărăuşului care i-ar face cerere o scrisoare de cărat.

Scrisoarea de cărat poate să fie la ordin sau la purtător.

Forma şi efectele girului scrisoarei de cărat sunt regulate prin dispoziţiunile titlului IX din această carte. — *Ital. 389.*

www.digibuc.ro

415. — Scrisoarea de cărat trebue să fie datată, subscrisă de expeditor şi să cuprindă:

1) Natura, greutatea, măsura sau numărul lucrurilor de transportat, şi dacă lucrurile sunt în lăzi sau pachete şi calitatea acestora, numărul şi sigiliile sau mărcile puse pe dânsele;

2) Numele expeditorului şi locuinţa sa;

3) Numele şi locuinţa cărăuşului;

4) Locul de destinaţiune şi persoana destinatarului, cu arătare dacă scrisoarea de cărat este la ordin sau la purtător;

5) Portul sau preţul transportului şi sumele datorite cărăuşului pentru expediţiune, adăogându-se cheltuelile anticipate sau de provizion;

6) Timpul în care trebuie să fie făcut transportul, sau, când transportul are loc pe cale ferată, dacă trebue făcut cu mare sau cu mică iuţeală;

7) Celelalte stipulaţiuni asupra cărora părţile s'au înţeles.

Expeditorul se poate desemna el însuşi ca destinatar.—*Ital. 390.*

416.—Expeditorul este dator a încredinţa cărăuşului actele de vamă sau altele ce ar fi de trebuinţă; el este răspunzător de cuprinsul şi regularitatea lor.—*Ital. 391.*

www.digibuc.ro

417.—Cărăuşul va da expeditorului când acesta i-ar cere, un exemplar al scrisoarei de cărat subscris de dânsul.

Dacă scrisoarea de cărat e la ordin sau la purtător, girul sau remiterea exemplarului semnat de cărăuş transferă posesiunea lucrurilor transportate.

Convenţiunile cuprinse în scrisoarea de cărat nu au nicio tărie, faţă cu destinatarul sau posesorul exemplarului scrisorei de cărat la ordin sau la purtător, ce a fost subscris de cărăuş. — *Ital. 392.*

418. — Dacă cărăuşul primeşte lucrurile de transportat fără nicio rezervă se presupune că ele nu prezintă viţii aparente de îmbalotare.—*Ital. 393.*

419. — Cărăuşul este dator să facă expediţiunea lucrurilor de transportat după ordinea în care le-a primit, afară dacă, prin natura lor, din cauza destinaţiunii ce acele lucruri au, sau pentru alte cuvinte, nu ar trebui să se urmeze într'altfel, sau dacă nu ar fi împiedicat de veriun caz fortuit sau forţă majoră. —*Ital. 394.*

420. — Dacă din caz fortuit sau forţă majoră, transportul este împiedicat sau peste măsură întârziat, cărăuşul trebue să încunoştiinţeze îndată pe expeditor, care are facultatea de a rezilia

www.digibuc.ro

contractul plătind numai cheltuelile făcute de cărăuşi şi dacă împiedicarea are loc în timpul efectuării transportului cărăuşul are încă dreptul la plata portului în proporţiune cu drumul făcut. In amândouă cazuri se va înapoia cărăuşului exemplarul scrisorii de cărat la ordin sau la purtător, pe care l'a subscris. — *Ital. 395.*

421. — Expeditorul are dreptul de a suspenda transportul şi de a cere restituirea lucrurilor transportate, sau predarea lor unei alte persoane decât aceea arătată în scrisoarea de cărat, ori de a dispune cum va crede de cuviinţă ; dar este dator a plăti cărăuşului cheltuelile făcute şi pagubele directe şi imediate rezultând din executarea acestui contra-ordin.

Obligaţiunea cărăuşului de a executa ordinul expeditorului încetează din momentul în care lucrurile fiind ajunse la locul de destinaţiune, persoana căreia îi sunt destinate şi care posedă actele necesare a făcut cerere de predare cărăuşului, sau din momentul în care acesta i-a remis scrisoarea de cărat. In aceste cazuri numai destinatarul lucrurilor transportate are facultatea de a dispune de dânsele.

Dacă scrisoarea de cărat este la or-

www.digibuc.ro

din sau la purtător, dreptul arătat în prima parte a acestui articol este al celui ce posedă exemplarul scrisorii de cărat subscris de cărăuş. Cărăuşul primind contra-ordin are dreptul să ceară restituirea exemplarului sus zis, sau, dacă destinaţiunea lucrurilor de transportat s'a schimbat, el poate pretinde o nouă scrisoare de cărat. — *Ital. 396.*

422. — Termenul predării lucrurilor transportate se hotărăşte prin învoirea părţilor. In lipsă, el este lăsat la aprecierea judecăţii. — *Ital. 397.*

423. — Cărăuşul este răspunzător de faptele subordonaţilor săi, de ale tuturor cărăuşilor succesivi şi de ale oricărei alte persoane cărei dânsul i-a încredinţat facerea transportului. — *Ital. 398.*

424. — Diferiţi cărăuşi au dreptul de a face să se declare pe scrisoarea de cărat, sau într'altfel, starea în care se află lucrurile ce se transportă în momentul când ele le sunt încredinţate.

In lipsa unei asemenea declaraţiuni, se presupune că ei au primit lucrurile în bună stare şi conform cu arătările cuprinse în scrisoarea de cărat. — *Ital. 399.*

425. — Cărăuşul este răspunzător de pierderea sau stricăciunea lucrurilor ce i-au fost încredinţate spre transport

www.digibuc.ro

din momentul în care le primeşte până la acela al predării lor destinatarului, afară dacă nu probează că pierderea sau stricăciunea au provenit din caz fortuit sau din forţă majoră, din chiar viţiul propriu al lucrurilor sau din natura lor, din faptul expeditorului sau din acel al destinatarului. — *Ital. 400.*

426. — Dacă sunt de transportat lucruri fragile sau care se strică uşor, animale sau lucruri pentru care transportul urmează să fie făcut în anumite condiţiuni, administraţiunile căilor ferate pot stipula ca pierderea sau stricăciunea să se presupună ca provenită din viţiul lucrurilor transportate, din cauza naturii lor, sau din faptul expeditorului ori al destinatarului, afară numai dacă ele sunt în culpă vădită. — *Ital. 401.*

427. — Stricăciunile se vor proba conform dispoziţiunilor art. 71. şi expeditorul, posesorul scrisorii de cărat sau destinatarul, după distincţiunile prevăzute în art. 421, poate fi autorizat de către justiţie să ceară predarea lucrurilor transpprtate, cu sau fără cauţiune. *Ital. 402.*

428.—In caz de întârziere în efectuarea transportului peste termenul stabilit prin art. 422, cărăuşul pierde o

www.digibuc.ro

parte din preţul transportului în proporţiune cu durata întârzierii, şi pierde întreg preţul transportului dacă întârzierea a durat îndoit de timpul hotărît pentru facerea transportului, afară de pagubele mai mari de cari este răspunzător dacă s'ar proba că ele au provenit din această cauză.

Cărăuşul nu este responsabil de întârziere, dacă probează că ea a provenit din caz fortuit sau forţă majoră, sau din faptul expeditorului ori al destinatarului,

Lipsa mijloacelor îndestulătoare de transport nu ajunge pentru a justifica întârzierea. — *Ital. 403.*

429. — Cărăuşul îşi poate mărgini răspunderea până la concurenţa unei sume de atât la sută pentru lucrurile cari prin natura lor sunt supuse în timpul transportului la o micşorare în greutate sau în măsură. Această sumă trebue să fie hotărîtă mai dinainte şi specificată pentru fiecare ladă sau colet, dacă lucrurile sunt împărţite în lăzi sau colete.

Cărăuşul nu poate beneficia de convenţiunea prin care dânsul şi-a mărginit răspunderea, dacă expeditorul sau destinatarul probează, că micşorarea nu a provenit din natura lucrurilor, sau

www.digibuc.ro

dacă probează că, după împrejurările ce au avut loc, micşorarea nu puteă ajunge la acea hotărîtă de părţi. — *Ital. 404.*

430. — Paguba provenită prin pierdere sau stricăciune se calculează după preţul curent al lucrurilor transportate la locul şi în timpul predării. Preţul curent se stabileşte după dispoziţiunile art. 40, scăzându-se cheltuelile ce întotdeauna se fac în caz de pierdere sau stricăciune.

Dacă paguba este cauzată prin dol sau neglijenţă vădită, cuantumul despăgubiri se determină după dispoziţiunile art. 1084 şi 1086 din codicele civil.

In caz de pierdere a obiectelor unui călător predate cărăuşului fără arătarea conţinutului, cuantumul despăgubirii se determină după împrejurările particulare ale faptului.—*Ital. 405.*

431. — Cărăuşul nu răspunde de lucrurile preţioase, bani şi titluri ce nu i-au fost declarate, şi în caz de pierdere sau stricăciune nu este răspunzător decât de valoarea arătată. — *Ital. 406.*

432. — După ajungerea lucrurilor transportate sau după trecerea zilei în care ele trebuiau să ajungă la locul de destinaţiune, destinatarul poate exercita

www.digibuc.ro

toate drepturile derivând din contractul de transport, precum şi acţiunile de despăgubire; din acel moment el poate pretinde predarea chiar a lucrurilor şi a scrisorii de cărat.—*Ital. 407.*

433.— Cărăuşul nu este obligat să predea lucrurile transportate până când persoana ce se prezintă a le primi nu-şi îndeplineşte obligaţiunile.

In caz de neînţelegere, dacă destinatarul plăteşte suma ce crede că datoreşte, şi depune în acelaş timp şi diferenţa până la suma pretinsă de cărăuş acesta este dator a-i preda lucrurile transportate

Dacă scrisoarea de cărat e la ordin sau la purtător, cărăuşul se poate opune ca să facă predarea până la restituirea exemplarului subscris de dânsul. — *Ital. 408.*

434. — Destinatarul are dreptul să verifice cu cheltuiala sa, în momentul predării, starea în care se află lucrurile transportate, de şi ele n'ar prezinta încă semne exterioare de stricăciune.

Destinatarul care primeşte lucrurile e obligat să plătească ceeace se datoreşte pentru transport după scrisoarea de cărat, precum şi toate celelalte cheltueli.—*Ital. 409.*

435. — Dacă cărăuşul predă lucru-

www.digibuc.ro

rile transportate, fără a arăta sumele ce i se datoresc lui, cărăuşilor anteriori sau expeditorului, sau fără a pretinde depunerea sumei asupra căreia există neînţelegere, pierde dreptul de regres şi rămâne răspunzător către expeditor şi cărăuşii anteriori pentru sumele ce li se cuvenea; are însă acţiune contra destinatarului. — *Ital. 410.*

436. — Orice cerere de despăgubire trebue îndreptată contra primului sau ultimului cărăuş. Se poate îndrepta şi contra cărăuşului intermediar când s'ar proba că paguba s'a cauzat în timpul când acesta a făcut transportul.

Orice cărăuş chemat a răspunde de fapte care nu sunt ale sale, are facultatea a chema în garanţie sau pe cărăuşul care l'a precedat imediat, sau pe cărăuşul intermediar răspunzător de pagubă, după dispoziţiunile stabilite mai sus. — *Ital. 411.*

437. — Pentru toate creanţele rezultând din contractul de transport, cărăuşul are privilegiu asupra lucrurilor transportate până la predarea destinatarului.

Dacă sunt mai mulţi cărăuşi, cel din urmă dintre ei exercită drepturile celor anteriori. — *Ital. 412.*

438. — Dacă nu se găseşte desti-

www.digibuc.ro

natarul, sau se iveşte neînţelegere în privinţa primirii lucrurilor transportate, prezidentul tribunalului respectiv sau judecătorul de ocol poate ordona depunerea sau sechestrul acestor lucruri, Poate asemenea face a se verifica starea în care se află lucrurile, şi să ordone vânzarea lor până la concurenţa sumelor datorite cărăuşului, observându-se formele prevăzute de art. 71.

Dacă nu e nicio contestaţiune, cărăuşul pentru a obţine plata ce i se datoreşte, se va conforma dispoziţiunilor art. 388. — *Ital. 413.*

439. — Dacă în contractul de transport a fost prevăzută vre-o clauză penală pentru neîndeplinire sau întârziere a predării, se poate cere şi executarea transportului şi clauza penală.

Pentru plata clauzei penale nu se cere ca paguba să se probeze.

Când s'ar dovedi că paguba suferită este mai mare decât clauza penală, se poate cere diferenţa.

Clauza penală nu poate să aibă loc, când, în cazurile prevăzute de art. 425 şi 428, cărăuşul nu este supus la răspundere. — *Ital. 414.*

440. — Plata portului şi primirea fără rezervă a lucrurilor transportate, chiar când plata portului ar fi fost făcută

www.digibuc.ro

înainte, sting orice acţiune contra cărăuşului.

Cu toate acestea acţiunea contra cărăuşului pentru pierderea parţială sau stricăciunea ce nu se putea cunoaşte în momentul predării, subsistă şi după plata portului şi primirea lucrurilor transportate, dacă se dovedeşte că pierderea sau stricăciunea a avut loc între darea lucrului în primirea cărăuşului şi predarea făcută de acesta, cu condiţiune însă ca cererea pentru verificare să fie făcută îndată după ce se va fi descoperit paguba şi nu mai târziu de cât cinci zile după primirea lucrurilor de către destinatar. — *Ital 415.*

441.—Orice stipulaţiuni cari ar exclude sau ar mărgini, în transporturile pe calea ferată, obligaţiunile şi răspunderile stabilite prin art. 417, 418, 419, 425, 427, 428, 429, 430, 432, 433, 436 şi 440 sunt nule şi de nul efect, chiar dacă ar fi fost permise prin regulamente generale sau particulare, afară numai de cazul când prin tarife speciale s'ar stabili că preţul transportului să fie mai mic decât acela cuprins fn tarifele ordinare. — *Ital. 416.*

www.digibuc.ro

TITLUL XIII.

Despre contractul de asigurare

CAPITOLUL I.

Dispoziţiuni generale

442. — Asigurarea este un contract prin care asigurătorul se obligă, ca drept o primă, să despăgubească pe asigurat de pierderile sau daunele ce acesta ar încerca din oarecari întâmplări fortuite ori de forţă majoră, sau a plăti o sumă de bani după durata sau oarecari întâmplări ce ar avea loc în viaţa uneia sau mai multor persoane. — *Ital. 417.*

443. — Asigurările maritime sunt în special regulate prin dispoziţiunile prevăzute în cartea II a acestui codice. — *Ital 413*

444. — Societăţile de asigurare mutuală regulate prin dispoziţiunile titlului VIII sunt supuse şi regulilor cuprinse în titlul prezent, întrucât acestea nu sunt incompatibile cu natura lor specială. — *Ital. 419.*

445. — Contractul de asigurare se va face prin act scris.

Poliţa de asigurare va fi datată şi va arătà :

1) Persoana asiguratului şi reşedinţa sau domiciliul său ;

www.digibuc.ro

2) Persoana asigurătorului şi reşedinţa sau domiciliul său;
3) Obiectul asigurării;
4) Suma asigurată;
5) Prima de asigurare;
6) Riscurile ce asigurătorul îşi asupra-şi şi timpul de când aceste riscuri încep şi când se sfârşesc. — *Ital. 420.*

446. — Dacă prin poliţă nu se declară pentru cine anume s'a contractat asigurarea, ea se socoteşte contractată pe seama celui ce o face. — *Ital. 421*

447. — Asigurătorul poate, la rândul său, să facă să se asigure de către un altul, lucrurile ce şi el a asigurat.

Asiguratul poate să asigure prima de asigurare.

Cesiunea drepturilor asiguratului faţă cu asigurătorul, se face transferând poliţa printr'o declaraţiune subscrisă de cedant şi de cesionar; faţă cu cel de al treilea, ea nu are tărie dacă nu s'a notificat asigurătorului sau acceptat de acesta prin act scris — *Ital. 422.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL II.

Despre asigurarea în contra daunelor

SECŢIUNEA I

Dispoziţiuni generale.

448. — Asigurarea se poate face nu numai de proprietar, dar şi de creditorul care are vre-un privilegiu sau o ipotecă asupra lucrului, şi în general de oricine are un interes învederat şi legitim sau vreo răspundere pentru conservarea lucrului — *Ital. 423.*

449. — Asigurarea contra daunelor poate fi făcută pentru întreaga valoare a lucrului, pentru o parte a valorii sau pentru o sumă determinată.

Asigurarea se poate face asemenea asupra unei oarecare părţi a lucrului, asupra mai multor lucruri deodată sau deosebite, sau asupra unei universalităţi de lucruri.

Pot fi asigurate câştigurile ce se speră şi fructele neculese în cazurile prevăzute de lege, — *Ital. 424.*

450. — Dacă asigurarea contra daunelor nu acoperă decât o parte din valoarea lucrului asigurat, asiguratul suferă o parte proporţională din daunele şi pierderile încercate. — *Ital. 425.*

www.digibuc.ro

451. -- Lucrurile asigurate pentru întreaga lor valoare, nu pot fi din nou asigurate pentru acelaş timp şi pentru aceleaşi riscuri.

Cu toate acestea, a doua asigurare este valabilă:

1) Dacă este subordonată nulităţii primei asigurări sau insolvabilităţii totale sau parţiale a primului asigurător.

2) Dacă drepturile rezultând din prima asigurare s'au cedat celui de al doilea asigurător, sau dacă s'a renunţat la primul asigurător. — *Ital. 426.*

452. — Dacă prin cel dintâiu contract nu s'a acoperit întreaga valoare a lucrurilor asigurate, asigurătorii posteriori răspund de restul valorii după ordinea datei contractelor.

Toate asigurările contractate în aceeaşi zi se consideră ca făcute în acelaş timp şi sunt valabile până la concurenţa valorii întregi, în proporţiune cu suma asigurată de fiecare din ele. — *Ital. 427.*

453. — Asigurarea pentru o sumă mai mare decât valoarea lucrărilor asigurate, nu foloseşte asiguratului dacă a fost dol sau fraudă din partea sa; iar asigurătorul de bună credinţă are dreptul la primă.

Dacă nu a fost dol nici fraudă din

www.digibuc.ro

partea asiguratului, asigurarea este valabilă până la concurenţa valorii lucrurilor asigurate; asiguratul nu este ţinut a plăti prima pentru cât a declarat mai mult, însă este dator o îndemnitate egală cu jumătatea primei şi nu mai mare decât jumătate la sută din suma asigurată. — *Ital. 128.*

454. — Orice declaraţiune falsă sau greşită, orice ascundere de împrejurări sau fapte cunoscute aşiguratului, dau loc la nulitatea asigurării când declaraţiunea sau ascunderea ar fi fost de aşa natură că asigurătorul, dacă ar fi cunoscut adevărata stare a lucrurilor, nu ar fi încheiat contractul sau nu l'ar fi făcut în aceleaşi condiţiuni.

Asigurarea este nulă chiar când declaraţiunea sau ascunderea sunt relative la împrejurări cari în realitate nu au avut influenţă asupra daunei sau pierderii lucrurilor asigurate.

Dacă asiguratul a fost de rea credinţă, asigurătorul are dreptul la primă. *Ital. 429.*

455. — Asigurarea este nulă dacă asigurătorul şi asiguratul sau persoana ce a asigurat cunoşteau că n'au fost riscuri, sau că ele încetase, ori că paguba se şi întâmplase.

Dacă numai asigurătorul cunoştea

www.digibuc.ro

lipsa sau încetarea riscurilor, asiguratul nu este dator a plăti prima; dacă cel ce a făcut asigurarea ştia că dauna avusese loc, asigurătorul nu este ţinut la executarea contractului, dar are dreptul la primă — *Ital. 430.*

456. — Asigurarea se socoteşte ca şi cum nu ar fi existat dacă lucrul asigurat nu a fost supus riscurilor; asigurătorul însă are dreptul la o îndemnitate care se va determina conform dispoziţiunilor art 455, al. 1.—*Ital. 431.*

457.— Asigurătorul nu mai este responsabil când asiguratul prin faptul său a transformat riscurile sau le-a mărit prin schimbarea unei circumstanţe esenţiale astfel în cât, dacă această nouă stare de lucruri ar fi existat în momentul încheeri contractului, asigurătorul nu şi-ar fi dat consimţimântul, sau nu ar fi consimţit la asigurare în aceleaşi condiţiuni.

Această dispoziţiune nu se aplică când asigurătorui a continuat executarea contractului după ce a avut cunoştinţă de acea schimbare. — *Ital. 432.*

458.— Dacă asiguratul cade în faliment în timpul când riscurile sunt încă posibile şi asiguratorului nu i s'a plătit prima, acesta poate cere cauţiune sau rezilierea contractului.

www.digibuc.ro

Asiguratul are aceleaşi drepturi dacă asiguratorul cade în faliment sau este în stare de lichidaţiune. — *Ital. 433.*

459.— Sunt în sarcina asigurătorului pierderile şi stricăciunile ce se întâmplă lucrurilor asigurate din cazuri fortuite sau de forţă majoră, pentru cari şi-a luat răspunderea.

Asigurătorul nu răspunde de pierderile şi pagubele provenite din însuşi viţiul lucrului asigurat şi nedenunţat, nici de acelea cauzate prin faptul sau culpa asiguratului, a agenţilor, comisionarilor sau comitenţilor săi.

El nu răspunde de riscurile rezbelului sau de daunele rezultând din mişcări populare, afară de convenţiune contrarie. — *Ital. 434.*

460.— Despăgubirea datorită de către asigurător pentru daunele întâmplate se determină după valoarea ce aveau lucrurile asigurate în timpul sinistrului.

Dacă valoarea asigurată a fost precedată de o preţuire făcută prin experţi aleşi de ambele părţi, acesta nu o poate ataca decât pentru fraudă, simulaţiune sau falsificare, fără prejudiciul oricărei alte acţiuni, chiar penale.

Dacă nu s'a facut preţuire, valoarea lucrurilor asigurate poate fi stabilită prin

www.digibuc.ro

toate mijloacele de probă admise de lege.

Afară de dispoziţiunile relative la asigurările contra riscurilor navigaţiunii, asiguratul nu are dreptul să abandone asigurătorului lucrurile rămase sau scăpate din sinistru. Valoarea lucrurilor rămase sau scăpate se scade din suma datorită de asigurător. — *Ital. 435.*

461. — In termen de trei zile după sinistru sau de când a avut cunoştinţă de dânsul, asiguratul este dator să-l facă cunoscut asigurătorului; e dator încă a face tot ceeace li va sta prin putinţă spre a evita sau micşora daunele.

Cheltuelile făcute în acest scop de către asigurat sunt în sarcina asigurătorului, deşi suma lor adăogată la acea a daunelor ar trece peste suma asigurată, numai să nu se dovedească că în totul sau în parte, aceste cheltueli au fost făcute fără chibzuinţă. — *Ital. 436.*

462.—Asigurătorul care a plătit despăgubirea pentru stricăciunea sau pierderea lucrurilor asigurate, este subrogat faţă cu cei de al treilea, în drepturile ce din cauza daunei nasc pentru asigurat. Asiguratul este responsabil de orice act care ar vătăma asemenea drepturi.

www.digibuc.ro

Dacă despăgubirea s'a plătit numai în parte, asiguratul şi asigurătorul au dreptul să recurgă contra celui de al treilea în proporţiune cu cât li se datoreşte la fiecare.—*Ital. 438.*

463. — In caz de înstreinare a lucrurilor asigurate, drepturile şi îndatoririle vechiului proprietar nu trec la noul proprietar, dacă nu este convenţiune contrarie.—*Ital. 439.*

SECŢIUNEA II.

Despre unele specii de asigurare contra daunelor.

464. — Dacă creditorul a asigurat solvabilitatea debitorului său, asigurătorul, înainte de a plati suma asigurată, are dreptul să invoace beneficiu de discuţiune conform art. 1662 şi următorii din codicile civil.

Asigurătorul care plăteşte suma asigurată este subrogat în drepturile asiguratului, faţă cu debitorul, cu rezerva arătată în art. 462 în caz de despăgubire parţială.—*Ital. 440.*

465. — Asigurarea contra pagubelor provenite din foc cuprinde toate daunele cauzate de incendiu ori din ce cauză ar proveni, afară de culpa gravă

www.digibuc.ro

imputabilă personal asiguratului şi de cazurile prevăzute în ultimul aliniat al art. 459.

Asigurarea cuprinde încă şi daunele derivând din viţiul propriu al clădirei asigurate, deşi el n'a fost arătat, afară dacă nu se probează că asiguratul avea cunoştinţă de acel viţiu în momentul încheiereii contractului. — *Ital. 441.*

466.—Sunt asimilate daunelor provenind din incendiu, dacă nu este convenţiune contrarie :

1) Stricăciunile cauzate lucrurilor asigurate de incendiul întâmplat la o construcţie învecinată sau provenind din mijloacele întrebuinţate pentru a se opri sau a se stinge incendiul ;

2) Perderile şi stricăciunile întâmplate prin orice cauză, în timpul transportului, lucrurilor asigurate, dacă aceasta s'a făcut în scopul de a le apăra de incendiu ;

3) Stricăciunile cauzate prin dărâmarea construcţiunii asigurate, dacă s'a făcut în scopul de a se opri sau de a se împiedica incendiul ;

4) Pagubele provenind din stricăciunile produse prin trăsnet, prin explozivni sau alte asemenea accidente, chiar dacă nu s'ar fi dat naştere la incendiu. — *Ital. 442.*

www.digibuc.ro

467. — Riscul asigurătorului contra daunelor provenind din incendiu, începe dela jumătatea zilei ce urmează datei poliţei de asigurare dacă nu este convenţiune contrarie.—*Ital. 443.*

468. — Daunele produse de incendiul unei clădiri se determină prin comparaţiunea valoarei ce avea clădirea înainte de sinistru cu aceea ce o are după incendiu.—*Ital. 444.*

469. — Asigurătorul contra riscurilor locative, sau contra riscurilor recursului vecinilor, răspunde numai de daunele materiale cari sunt consecinţa imediată şi directă a sinistrului. — *Ital. 445.*

470. — In caz de asigurarea recoltelor sau a fructelor pământului, despăgubirea datorită de către asigurător se determină după valoarea ce aceste producte ar fi avut în timpul maturităţei lor, sau în timpul în care obişnuit se culeg dacă sinistrul nu ar fi avut loc.—*Ital. 446.*

471. — Asigurarea lucrurilor ce se transportă poate aveà drept obiect valoarea lor cu cheltuelile trebuincioase până la locul de destinaţiune şi profitul sperat pentru cel mai mare preţ ce ar avea în acel loc.

Dacă profitul sperat nu este anume

www.digibuc.ro

preţuit în poliţă, el nu este cuprins în asigurare. — *Ital. 447.*

472.—Riscul asigurătorului de transporturi începe din momentul în care lucrurile au fost depuse pentru transport şi continuă până în momentul în care sunt ajunse la locul de destinaţiune, dacă nu este convenţiune contrarie.

Intrerupţiunea timporală a transportului şi schimbarea drumului hotărît sau a modurilor de expediţiune nu liberează pe asigurător de riscuri, dacă această intrerupţiune şi schimbare ar fi fost necesară pentru facerea transportului. — *Ital. 448.*

CAPITOLUL III.

Despre asigurările asupra vieţii.

473. — Oricine poate ca, drept o primă, să asigure plata unei sume de bani după durata sau întâmplările ce ar avea loc în însuşi viaţa sa sau a unei alte persoane.

Asigurarea asupra vieţei unei alte persoane e nulă dacă contractantul nu are nici un interes la existenţa ei. — *Ital. 449.*

474. — Asigurătorul nu datoreşte

www.digibuc.ro

p'ata sumei asigurată dacă moartea persoanei ce şi-a asigurat viaţa a provenit d'n sinucid, duel, sau e consecinţa unui delict ori a unei crime comisă de asigurat.

In aceste cazuri asigurătorul câştigă prima dacă nu este convenţiune contrarie. — *Ital. 450.*

475. – Schimbarea locuinţei, ocupaţiunilor, stărei şi felului vieţei asiguratului, nu fac să înceteze efectele asigurărei daçă nu au caracterele arătate la art. 457 şi dacă asigurătorul, după ce le-a cunoscut, nu a cerut reziliarea contractului.

In caz de reziliare, asigurătorul este dator să restitue asiguratului a treia parte din primă. — *Ital. 451.*

476. — Dispoziţiunile articolelor 454 şi 455 se aplică şi la asigurările asupra vieţei. — *Ital. 452.*

477. — In caz de moarte sau îaliment a aceluia ce a asigurat asupra vieţei sale proprii, sau asupra vieţei unei alte persoane, o sumă ce are a se plăti alteia, de şi aceasta i-ar putea fi moştenitoare, foloasele asigurării rămân în beneficiul exclusiv al persoanei desemnată prin contract, afară întru cât priveşte vărsămintele făcute, de

www.digibuc.ro

oziţiunile codicelui civil relative la orturi şi reducţiuni în succesiuni şi la revocarea actelor făcute în frauda creditorilor. — *Ital.* 453.

TITLUL XIV.

Despre Gaj.

478. — Gajul constituit de către un comerciant sau de un necomerciant pentru fapte de comerţ se constată, între părţile contractante, prin toate probele admise de legea comercială şi prevăzute de art. 46 din acest codice, fără a se distinge dacă părţile au sau nu acelaş domiciliu.

Faţă însă cu cel de al treilea, gajul nu poate fi dovedit decât prin înscris, dacă suma pentru care s'a constituit gajul trece peste 500 lei. — *Ital.* 454.

479. — Gajul cambielor şi titlurilor la ordin poate fi constituit prin gir cu clauza „valoarea în garanţie“ sau o alta de asemenea, din care să rezulte voinţa părţilor că aceste titluri au fost date în gaj, iar nu că s'a transmis proprietatea lor.

Gajul asupra creanţelor şi drepturilor incorporale netransmisibile prin gir pot fi constituite prin acte făcute în forma cesiunilor. In aceste cazuri însă actul

www.digibuc.ro

trebue să conţie menţiunea că cesiunea se face cu titlu de gaj.

Gajul asupra acţiunilor, părţilor de interes şi obligaţiunilor nominative ale societăţilor financiare, industriale, comerciale sau civile, poate fi constituit prin un transfert înscris în registrele societăţei, cu arătarea „pentru cauză de garanţie".

Dacă s'a dat în gaj o creanţă mobilă, creditorul gagist, pentru a-şi avea privilegiul său faţă cu cel de al treilea, urmează să notifice debitorului creanţei dată în gaj constituirea gajului. — *Ital. 455.*

480. — Creditorul are dreptul de a fi plătit cu privilegiu asupra lucrului ce i s'a constituit în gaj.

Acest privilegiu nu există decât daca lucrul s'a pus şi se află în posesiunea creditorului sau a unei alte persoane aleasă de părţi.

Creditorul este presupus că are în posesiunea sá lucrurile date în gaj când ele se află în magazinele sale sau ale comisionarului său, în vasele sale, la vamă sau într'un depozit public, sau dacă înainte de sosirea lor e în posesiunea poliţei de încărcare, sau a scrisorei de cărat girată cu clauza „valoarea în garanţie" sau o alta asemenea,

www.digibuc.ro

Prin derogaţie la dispoziţia de mai sus, gajul constituit asupra produselor solului pendinte încă prin rădăcini sau deja culese, precum şi asupra materiilor industriale prime, în stare de fabricaţiune sau deja fabricate şi aflate în fabrici sau depozite, se consideră constituit prin singurul efect al convenţiunii, de'a data actului, care va indica numărul, natura, calitatea şi locul unde se află gajul, fără ca să se ia din posesiunea debitorului sau constituentului lucrurile constituite în gaj.

Data actului face deplină credinţă.

In timp de 5 zile aceste acte de gaj se vor transcrie în registrul prevăzut de art. 728 bis din procedura civilă.

In cazul în care gajul se va afla în o comună alta decât aceea unde este reşedinţa judeţului, grefierul tribunalului va comunica de urgenţă primarului respectiv un extract de ori ce intabulare efectuată, pentru a se face menţiune de ea în registrul care se va înfiinţa în acest scop.

In privinţa celor de al treilea, drepturile creditorului gagist nu vor începe decât dela data intabulărei, iar atunci când este locul a se face menţiune în registrul primăriei, dela data acelei menţiuni.

www.digibuc.ro

Se vor respectà dispoziţiunile art. 1729 şi 1730 din codul civil.– *Ital. 456.*

481. — Creditorul e dator a face actele necesare pentru conservarea lucrului primit în gaj. Dacă efectele date în gaj au sosit la scadenţă, creditorul gagist este dator a urmări şi încasa valoarea lor.

Cheltuelile făcute îi sunt înapoiate şi după ce-şi va încasa creanţa cu tonte accesoriile ei, va da socoteală de ceeace rămâne.– *Ital. 457.*

482. — In caz de neplată la termen a întregei datorii pentru care s'a constituit gajul creditorul poate procede la vânzarea obiectelor date în gaj.

Pentru acest sfârşit, el se va adresa la preşedintele tribunalului cu cerere de a fi autorizat să vânză gajul.

Preşedintele va statua asupra cererei de vânzare a gajului şi, prin ordonanţa ce va da, va încuviinţa vânzarea, fie în mod convenit de părţi, dacă ele au stipulat în ce mod să se vândă gajul, fie în mod public şi prin organul unui agent judecătoresc designat de preşedinte, dacă părţile n'au prevăzut alt mod de vânzare (civ. 1689; Ital, 458; 4 leg. Belg. 5 Maiu 1872)

In caz de faliment, cererea de vânzare a gajului se va notificà sindicului

www.digibuc.ro

pentru ca, în termen de trei zile, să poată uzà de facultatea ce-i este lăsată de art. 782.

Dacă în acest termen sindicul nu va retrage gajul, executarea cerută şi încuviinţată de preşedinte îşi va urmà cursul ei, fără a puteà fi împiedicată sau suspendată prin lucrările falimentului.

Suma prinsă din vânzarea gajului va fi în acest caz depusă la casa de consemnaţiuni şi creditorii falimentului vor puteà exercità asupra acestei sume drepturile eventuale ce le-ar câştigà prin contestaţiuni făcute cu ocaziunea verificărel creanţelor. — *Ital. 458.*

483. — Ordonanţa aceasta nu va deveni executorie decât după ce va fi fost notificată debitorului şi aceluia care a procurat gajul cu indicarea zilei, locului şi ore la care se va procede la vânzare şi după ce vor fi expirat cele trei zile ale opoziţiunei, ordonanţa va rămânea definitivă şi în ultim resort, dacă în trei zile dela primirea ei debitorul sau terţiul care a procurat gajul nu vor fi făcut opoziţiune şi nu vor fi chemat pe creditor înaintea tribunalului.

In caz de opoziţiune, citarea părţilor şi judecarea opoziţiunei se vor face de urgenţă şi cel mult în termen de opt

www.digibuc.ro

zile dela primirea opoziţiunei. — *5 leg. Belg. 5 Mai 1872.*

484. — Termenul pentru a face apel contra hotărîrei intervenite asupra acestei opoziţiuni va fi de opt zile dela comunicarea hotărîrei tribunalului.— *6. leg. Belg. 5 Mai 1872.*

485. — Termenele mai sus fixate nu sunt susceptibile de a fi mărite în raport cu distanţa.

Dacă debitorul sau terţiul care a procurat gajul nu sunt domiciliaţi în coprinsul acestui tribunal, şi n'au făcut elecţiune de domiciliu în acel coprins, notificările menţionate la articolele precedente vor fi valabil făcute prin afişarea lor în sala de audienţă a tribunalului şi prin publicarea în Monitor sau în foile anunciurilor judecătoreşti din acea localitate.

Procesul verbal a portărelului, constatând îndeplinirea acestor formalităţi, va ţine loc în acest caz de dovadă a notificărei.

Notificarea primei ordonanţe a preşedintelui se va face, chiar în această ultimă ipoteză, conform art. 74 din procedura civilă. — *8 leg. Belg. 5 Mai 1872.*

486. — Ordonanţa care autorizează vânzarea, dacă nu s'a făcut opoziţie în

www.digibuc.ro

termenul prescris, şi hotărîrea dată de tribunal asupra opoziţiei în caz când s'a făcut asemenea opoziţie, sunt executorii de drept şi fără cauţiune chiar când s'ar fi făcut apel contra acelor acte şi înainte de expirarea termenului de apel.—*7 leg. Belg. 5 Mai 1872.*

487. — Drepturile acordate creditorului gagist prin articolele precedente nu sunt suspendate prin falimentul sau moartea debitorului ori celui care a procurat lucrul dat în gaj. — *10 leg. Belg. 5 Mai 1872.*

488.—Este nulă orice clauză care ar autoriză pe creditor a-şi apropria gajul, ori a dispune de dânsul fără îndeplinirea formelor de mai sus. — *10 leg. Belg. 5. Mai 1872.—Ital. 459.*

489. — Dispoziţiunile precedente nu modifică legile speciale şi regulamentele ce privesc băncile şi alte institute autorizate a face înaintări de bani şi împrumuturi pe depozite şi lucruri date în gaj.

Gajul asupra mărfurilor depuse în magazinele generale e regulat prin dispoziţiunile legei speciale din 28 Iunie 1881, şi gajul asupra vaselor de comerţ prin dispoziţiunile cărţei a II-a a acestui codice. — *Ital. 460.*

www.digibuc.ro

CARTEA II.

DESPRE COMERȚUL MARITIM ȘI DESPRE NAVIGAȚIUNE.

TITLUL I

Despre vase și proprietarii lor.

490. — Vasele sunt bunuri mobile.

Fac parte din vas : imbarcațiunile, uneltele, instrumentele, armele, muniționile, proviziunile și în general toate lucrurile destinate uzului său permanent, chiar când ar fi oarecare timp separate de vas. — *Ital. 480.*

491. — Contractele pentru construcțiunea vaselor, modificările și rezilierile lor, precum și declarațiunile și cesiunile de participare la proprietatea unui vas în construcțiune, făcute de către comitent sau de către constructorul care a luat asupra sa construcțiunea, trebuește a fi făcute în scris, și nu se pot opune celor de al treilea dacă nu sunt transcrise în registrele căpităniei portului sau a autorității maritime unde e întreprinsă construcțiunea. — *Ital. 481.*

492. — Pe lângă drepturile decurgând din dispozițiunile codicelui civil

www.digibuc.ro

relative la locaţiune, comitentul mai poate cere rezilierea contractului pentru incapacttatea manifestă sau pentru frauda constructorului.

Constructorul poate desfiinţa contractul pentru caz de forţă majoră.

In caz de moarte a constructorului, contractul se desfiinţează după dispoziţiunile art. 1.485 din codicele civil. — *Ital. 482.*

493. — Orice înstrăinare sau cesiune totală sau parţială a proprietăţii sau folosinţii unui vas trebue făcută prin act scris, afară de dispoziţiunile coprinse în titlul IV din această carte.

Dacă înstrăinarea sau cesiunea are loc în ţară, ea poate fi făcută prin act public sau prin act privat, dar nu se poate opune celor de al treilea dacă nu e transcrisă în registrele căpităniei portului unde vasul se găseşte înscris. Afară din ţară, înstrăinarea trebue făcută prin act încheiat d'inaintea consulului şi nu are tărie faţă cu cei de al treilea dacă nu este transcrisă în registrele consulatului. Consulul este dator să trimită copie legalizată după actul de înstrăinare la căpităniа portului unde se află vasul înscris.

In toate cazurile, înstrăinarea trebue să fie notată şi pe actul de naţionali-

www.digibuc.ro

tate cu arătare dacă vânzătorul rămâne creditor al preţului total sau în parte.

Căpitanii de porturi şi autorităţile consulare nu pot primi şi transcrie actul de înstrăinare, dacă nu li se prezintă, actul de naţionalitate al vasului, afară de cazul prevăzut la art. 499 din acest codice.

Când se va fi înstrăinat vasul la mai multe persoane, data adnotaţiunii pe actul de naţionalitate determină preferinţa.—*Ital. 483.*

494.—Autorităţile consulare în ţară străină nu pot primi actele de înstrăinare ale vaselor, dacă nu se va fi asigurat plata sau garanţia datoriilor privilegiate notate pe actul de naţionalitate.—*Ital. 484.*

495.—Contractul de gaj asupra vasului sau asupra unei porţiuni din el trebue făcut prin înscris.

Inscrisul făcut în ţară prin care se constitue gajul, nu are putere faţă cu cei de al treilea, dacă nu este transcris în registrele căpităniei portului unde vasul este înscris, sau în acelea ale autorităţii consulare ale locului unde se găseşte vasul când înscrisul de gaj este făcut în ţară streină. Consulul este obligat să trimită îndată o copie legali-

www.digibuc.ro

zată după contractul de gaj la oficiul maritim unde vasul se află înscris.

In amândouă cazurile, gajul trebue să fie notat pe actul de naţionalitate al vasului.

Căpitanii de porturi şi autorităţile consulare în ţară străină nu pot transcrie actul de gaj dacă nu li se prezintă actul de naţionalitate, afară de cazurile prevăzute în art. 496 şi 499.

In actul de transcripţiune se va face menţiune despre adnotarea gajului pe actul de naţionalitate. — *Ital. 485.*

496. — Inscrisul constitutiv al gajului asupra unui vas în construcţiune nu are putere faţă cu cei de al treilea dacă nu e transcris în registrele oficiului maritim în a cărui circumscripţiune se face construcţiunea.

Când după terminarea construcţiunii se dă vasului actul de naţionalitate, se va adnota în acest act înscrisurile constitutive de gaj ce au fost transcrise în registrele căpităniei portului. — *Ital. 486.*

497. — Nu este necesitate de numirea vreunui custode pentru ca gajul asupra unui vas să şi aibă tărie. — *Ital. 487.*

498. — Dacă înscrisul care constitue gajul e la ordin, girul transmite

www.digibuc.ro

creanța și orice alt drept accesoriu. — *Ital. 488.*

499. — Dacă înstrăinarea, cesiunea sau constituirea în gaj a unui vas se face în țară, pe când vasul se află în călătorie către o țară străină, părțile pot conveni ca adnotarea pe actul de naționalitate să se facă în cancelaria consulatului locului unde se află vasul sau unde se duce, cu condițiune ca acest loc să fie declarat în scris de odată cu cererea de transcripțiune a titlului. In acest caz căpitanul portului va trimite îndată o copie legalizată după acel titlu oficiului consular sus zis cu spezele reclamantului.

Contractul nu are tărie față cu cel de al treilea decât dela data adnotării pe actul de naționalitate, — *Ital. 489.*

500. — Contractele de construcțiuni, de înstrăinare sau de gaj ale vaselor mici cari nu sunt destinate a eși din porturi, din râuri, din canaluri sau lacuri și a altora ce n'au acte de naționalitate, nu au putere față cu cei de al treilea, dacă nu sunt transcrise într'un registru ce se va ține de autoritățile și în formele ce se vor determină printr'un regulament de administrațiune publică. — *Ital. 490.*

501. — Proprietarul unui vas este

www.digibuc.ro

răspunzător de faptele căpitanului şi ale celorlalte persoane ale echipajului şi ţinut de obligaţiunile contractate de căpitan, pentru tot ce priveşte vasul şi expediţiunea. Cu toate acestea, proprietarul sau coproprietarul care nu s'a obligat personal poate, în toate cazurile, prin abandonul vasului sau a navlului ce i se datorează sau este a-i se datori, să se libereze de răspundere sau de obligaţiunile sus zise, exceptându-se însă acelea relative la salariele şi emolumentele persoanelor echipajului.

Când căpitanul este proprietar sau coproprietar al vasului, el nu are dreptul de abandon; iar dacă el nu este decât coproprietar, în lipsă de speciale convenţiuni, nu este răspunzător personal pentru îndeplinirea obligaţiunilor ce a contractat relativ la vas şi expediţie, decât în proporţiune cu interesul ce are. — *Ital. 491.*

502. — Abandonul vasului se poate face către toţi creditorii sau numai către unii dintr'înşii.

Declaraţiunea de abandon va fi transcrisă în registrele oficiului maritim unde vasul este înscris şi după ce transcripţiunea s'a făcut; ea va fi notificată creditorilor a căror titluri sunt

www.digibuc.ro

transcrise în acelaşi registru sau adnotate pe actul de naţionalitate.

In privinţa creditorilor cari au introdus o acţiune sau făcut o somaţiune, abandonul se va face prin portărei, notificându-se la domiciliul ales de creditor sau în lipsă la grefa tribunalului de comerţ, în termen de opt zile dela primirea citaţiunei sau a somaţiunei primită dela creditori, sub pedeapsă de a nu se mai ţine în seamă. *Ital. 492.*

503. — In caz de abandon, orice creditor poate luà pentru sine vasul, cu obligaţiune de a plăti pe ceilalţi creditori privilegiaţi. Dacă sunt mai mulţi creditori cari voesc a luà vasul, se va preferi cel ce a făcut întâi declaraţiunea ; şi dacă declaraţiunea este făcută în acelaş timp, se va preferi creditorul mai mare în sumă.

Dacă nici un creditor nu voeşte a lua pe seama sa vasul, el va fi vândut după stăruinţele creditorului celui mai diligent ; preţul va fi distribuit între creditori, şi ceea ce va rămâneà după plata datoriilor va fi al proprietarului. — *Ital. 493.*

504. — Proprietarul poate depărtà pe căpitan.

In caz de depărtare nici o despăgu-

www.digibuc.ro

bire nu va fi datorită, afară numai dacă acest drept n'a fost stipulat în scris.

Dacă căpitanul depărtat e coproprietar al vasului, el poate renunța la coproprietate și cere plata capitalului ce ar reprezintă partea sa de proprietate.

Suma acestui capital se determină prin expertiză —*Ital. 491.*

505. — Pentru tot ce se atinge de interesul comun al proprietarilor unui vas, deciziunile majorității sunt obligatorii și pentru minoritate.

Majoritatea se formează din cei cari reprezintă un interes în vas mai mare decât jumătatea valoarei lui.

Tribunalul este ținut să încuviințeze vânzarea cu licitațiune a unui vas, când i se va cere de un număr de coproprietari reprezintând jumătatea proprietății vasului, afară numai dacă părțile n'ar fi convenit într'altfel.

Dacă vânzarea unui vas este cerută de grave și urgente împrejurări privitoare la interesul comun, tribunalul o poate încuviința, deși coproprietarii ce o cer nu reprezintă mai mult decât o pătrime a proprietății vasului. — *Ital. 495.*

www.digibuc.ro

Despre căpitan.

506. — Căpitanul sau patronul însărcinat cu comanda unui vas este răspunzător pentru greşelile sale, chiar uşoare, pe cari le comite în exerciţiul funcţiunilor sale.

Responsabilitatea căpitanului, în cazurile prevăzute de acest codice, nu încetează decât probându-se obstacole provenite din caz fortuit sau forţă majoră.—*Ital. 496*

507. — Căpitanul nu poate refuză încărcarea lucrurilor cu transportul cărora s'a însărcinat, sub cuvânt că nu sunt potrivite cu vasul său.—*Ital. 497.*

508. — Căpitanul este răspunzător de lucrurile încărcate.

Dă recipisă de primire prin poliţa de încărcare.

Căpitanul nu răspunde de lucrurile preţioase, de bani şi titlurile de credit ce nu i-au fost declarate.

Căpitanul este răspunzător de stricăciunile ce din orice cauză s'a întâmplat lucrurilor aşezate de dânsul pe podeala de sus a vasului, fără consimţimântul înscris al încărcătorului. Această dispoziţiune nu se aplică la călătoriele cele scurte ce se fac din port

www.digibuc.ro

în port şi din liman în liman, pe lângă ţărmuri, fie pe mare, pe râuri —*Ital.498.*

509. — Căpitanul are dreptul a întocmi echipajul vasului, a fixa retribuţiunea persoanelor ce-l compun, însă e dator a face aceasta în înţelegere cu proprietarii vasului când ei se vor afla într'acel loc.—*Ital. 499.*

510. – Căpitanul este dator să-ţină un registru al vasului împărţit în următoarele patru cărţi:

Jurnal general şi de comptabilitate;

Jurnal de navigaţiune;

Jurnal de încărcare sau manual al bordului, şi

Inventariul bordului.

Registrul nu poate fi întrebuinţat dacă mai întâi fiecare foae nu va fi fost numerotată şi parafată de funcţionarul însărcinat special cu aceasta; el va fi ţinut conform dispoziţiunilor art. 29, observându-se regulile următoare:

In jurnalul general şi de comptabilitate va fi notat tot ceea ce se raportă la atribuţiunile căpitanului faţă cu echipajul şi cu călătorii. la lucrurile încărcate, la ceea ce se petrece mai important în timpul călătoriei, la deciziunile luate, la veniturile şi cheltuelile vasului, şi, în general la tot ceea ce priveşte interesul proprietarilor, arma-

www.digibuc.ro

torilor sau încărcătorilor şi care poate da loc la vreo răspundere sau cerere în judecată, afară de însemnările particulare ce trebuesc făcute în celelalte jurnale;

In jurnalul de navigaţiune se va însemnà, în special, direcţiunile urmate, calea parcursă, manevrele făcute, observaţiunile geografice, meteorologice şi astronomice şi tot ce priveşte navigaţiunea;

In jurnalul de încărcare sau manual al bordului vor fi însemnate datele şi locurile încărcărei, natura, calitatea şi cantitatea lucrurilor încărcate, destinaţiunea lor, persoana încărcătorilor şi destinatarilor, locul şi data predărei şi tot ce priveşte încărcarea;

In inventariul bordului trebuesc a fi însemnate uneltele, instrumentele şi toate obiectele ce se află pe vas. precum şi orice schimbare li s'ar întâmplà.

Regulile pentru ţinerea uniformă a jurnalului nautic, a cărţilor din cari se compune şi pentru verificarea inventariului faţă cu legile maritime, sunt determinate de regulament publicat prin decret regal. — *Ital. 500.*

511. — Ţinerea registrului nu e obligatorie pentru navigaţiunea pe râuri sau lacuri şi pentru călătoriele vaselor

www.digibuc.ro

cu capacitate mai mică de cinci-zeci tone, când aceste călătorii nu se întind mai departe de ţărmurile Mării Negre la Odesa şi Constantinopole. — *Ital. 501.*

512. — Căpitanul va face să i se viziteze vasul în cazurile şi modurile stabilite prin regulamentele şi legile speciale.

Inainte de plecare, el se va asigura că vasul este în stare proprie de a face călătoria, că este bine încărcat sau cu savura necesară.—*Ital. 502.*

513. — Căpitanul este dator a avea pe vas:

1) Actul de naţionalitate;
2) Lista echipajului;
3) Poliţele de încărcare şi contractul de navlu;
4) Actele de viză;
5) Chitanţele de plată sau inscrisurile de cauţiune ale vămei.—*Ital. 503.*

514. — Căpitanul va comandà în persoană vasul la intrarea şi ieşirea din porturi, limanuri, canaluri sau râuri.

El este obligat a întrebuinţa, cu spesele vasului, un pilot experimentat ori decâte ori aceasta ar fi declarată obligatorie prin legile ţării sau prescrisă de regulamentele ori uzurile locali în străinătate.—*Ital. 504.*

www.digibuc.ro

515. — In caz de contravenţiune la dispoziţiunile art. 510, 512, 513 şi 514, căpitanul este răspunzător de ori ce pagubă către cei interesaţi. — *Ital. 505.*

516. — Când căpitanul se află în localitatea unde domiciliază proprietarii, armatorii sau procuratorii lor, el nu poate, fără speciala lor autorizare, să ordone reparaţiunea vasului, să cumpere pânze, funii sau alte lucruri pentru vas, şi nici să-l închirieze sau să ia bani cu împrumut în comptul vasului sau poverei (încărcăturei) sale. *Ital. 506.*

517. — Dacă vasul este închiriat cu consimţimântul proprietarilor sau al majorităţei acestora şi veri unul dintre coproprietari refuză a contribui la cheltuelile necesare pentru expediţiune, căpitanul, după două-zeci şi patru ore dela somaţiunea făcută celor ce refuză a da partea lor de cheltuială, poate cere autorizaţiunea tribunalului comercial sau, în lipsă, a judecătorului de ocol, ca să ia în comptul lor cu împrumut, suma cuvenită, cu sau fără gaj, asupra părţei de interes ce dânşii au în vas. — *Ital. 507.*

518. — In timpul călătoriei, căpitanul, după ce va constată necesitatea printr'un proces verbal subscris de către fruntaşii echipajului, poate între-

www.digibuc.ro

buinţa pentru serviciul vasului lucrurile ce se găsesc pe bord, cu obligaţiune de a plăti preţul lor celui în drept. — *Itel. 508.*

519. — Dacă în cursul călătoriei va fi trebuinţă de bani pentru reparaţiuni, cumpărare de proviziuni, sau pentru alte urgente trebuinţe ale vasului, căpitanul este dator, dacă e posibil a încunoştiinţa neîntârziat pe armatori, încărcători sau destinatari, şi după ce va constată necesitatea după cum s'a stabilit prin articolul precedent, poate cere, în ţară, autorizaţia tribunalului de comerţ, şi, în lipsă, a judecătorului de ocol, iar în străinătate, a autorităţii consulare a Regatului, sau în caz de lipsă, a autorităţii străine locale pentru a-şi procură suma necesară, luând bani cu împrumut pe corpul vasului, dând gaj sau vânzând lucrurile încărcate sau obligându-se către cei ce vor procură direct material, unelte, proviziuni sau vreo lucrare.

Titlul împrumutului şi actul probând operaţiunile sus zise se vor transcrie în modul stabilit prin prezentul codice şi adnotă pe actul de naţionalitate al vasului de către funcţionarul maritim sau consular, sau de către autoritatea ce a dat autorizarea, prin îngrijirea că-

www.digibuc.ro

pitanului, în timp de zece zile dela data contractului sub pedeapsă de a se pierde rangul privilegiului.

Vânzarea lucrurilor încărcate se va face prin licitaţiune publică.

Proprietarii vasului sau căpitanul ce îi reprezintă vor ţine compt de lucrurile vândute după valoarea ce vor avea în locul şi timpul descărcării vasului.

Inchirietorul sau diferiţii încărcători, când se învoesc se pot opune la vânzarea sau darea în gaj a lucrurilor lor, descărcându-le şi plătind naviul în proporţiune cu calea făcută. Dacă consimţimântul unuia sau mai multor încărcători lipseşte, acela care va voi să uzeze de această facultate, va plăti navlul întreg pentru partea sa de încărcare — *Ital. 509.*

520. — In cursul călătoriei, căpitanul poate, dacă este urgenţă, să notifice orice acte sau chiar să pornească judecată în numele şi interesul proprietarilor vasului, întrucât priveşte vasul şi navigaţiunea cu care este însărcinat

Asemenea, cei de al treilea, când se vor afla în alt loc decât acela unde domiciliează proprietarii vasului sau cei ce îi reprezintă, pot să facă somaţiuni, să urmărească sau să intenteze acţiuni contra căpitanului, în cât priveşte fap-

www.digibuc.ro

tele lui sau ale echipajului, sau obligaţiunile contractate de el în cursul expediţiunii. Actele trebue notificate sau personal căpitanului, sau la bordul vasului.

Proprietarii pot întotdeauna să îşi însuşească judecata pornită de căpitan sau contra lui.

Condamnaţiunile pronunţate contra căpitanului nu ridică proprietarilor dreptul de a face abandonul vasului conform dispoziţiunilor art. 501. — *Ital. 510.*

521. — Căpitanul, mai înainte de a pleca din locul în care a făcut cheltuelile extraordinare sau a contractat obligaţiuni, va trimite proprietarilor sau armatorilor vasului sau procuratorilor un compt subscris de el însuşi, atât de cheltuelile făcute cu arătarea actelor justificative dacă sunt, cât şi de obligaţiunile contractate, cu numele, prenumele şi locuinţa creditorilor.

Dacă încărcarea s'a făcut în comptul proprietarilor seu armatorilor, căpitanul le va trimite un compt de lucrurile încărcate şi de preţul lor. — *Ital. 511.*

522. — Căpitanul care fără necesitate a contractat obligaţiuni, a pus în gaj sau vândut lucruri încărcate sau proviziuni, sau a pus în compturile sale

www.digibuc.ro

avarii şi cheltueli neadevărate, e obligat personal către armatori şi către toţi cei interesaţi la despăgubire, afară de acţiunea penală, dacă este caz. — *Ital. 512.*

523. — Căpitanul nu poate vinde vasul fără mandat special din partea proprietarului, afară de cazul când vasul nu mai e în stare de a puteà navigà.

Declaraţiunea de imposibilitate a navigaţiunii cum şi autorizarea pentru vânzare vor fi pronunţate în ţară, de tribunalul respectiv, iar în străinătate de către autoritatea consulară a ţării.

Vânzarea va fi făcută prin licitaţiune publică. — *Ital. 513.*

524. — Căpitanul care s'a îndatorat a face o călătorie, e ţinut a o îndeplini; altfel e obligat la daune şi cheltueli către proprietari şi închirietori.

Dacă vasul a fost declarat în imposibilitate de a mai naviga, căpitanul e dator a îngriji, cu tot dinadinsul, să-şi procure alt vas cu care să poată transporta lucrurile încărcate la locul de destinaţiune. — *Ital. 514.*

525. — Căpitanul care călătoreşte având parte din profit asupra încărcării, nu poate face, pe comptul său particular, nici un fel de comerţ, dacă în scris nu s'a convenit într'altfel.

www.digibuc.ro

In caz de contravenţiune, lucrurile încărcate de căpitan în comptul său particular rămân în profitul celorlalţi interesaţi. — *Ital. 515.*

526. — La sosire în portul de destinaţiune, atât la ducere cât şi la întoarcere, sau la locul unde cu voie sau silit, se adăposteşte, precum şi în caz de naufragiu, căpitanul va cere să i se vizeze registrul vasului de către funcţionarul public competinte. Dacă s'a întâmplat evenimente extraordinare cari interesează vasul, lucrurile încărcate sau persoanele, căpitanul afară de îndatoririle la cari este supus de codicile şi regulamentele marinei comerciale, e ţinut să-şi facă raportul său.

Raportul va cuprinde locul şi timpul plecărei, calea urmată, pericolele peste cari a dat, dezordinele întâmplate pe vas şi, în general, toate evenimentele importante ale călătoriei.— *Ital. 516.*

527. — Raportul va fi făcu cât de neîntârziat, şi cel mult în două zeci şi patru ore după sosire sau adăpostire, către prezidentul tribunalului, către judecătorul de ocol, dacă sosirea sau adăpostirea este într'un port al ţării; şi către autoritatea consulară a ţării, şi în lipsă, către autorităţile străine locale,

www.digibuc.ro

dacă vasul se află sosit sau adăpostit în port străin.

Raportul făcut în ţară se va depune le grefa tribunalului respectiv. Judecătorul de ocol îl va trimite asemenea, fără întârziere, prezidentului tribunalului.— *Ital. 517.*

528. — Prezidentul, judecătorul de ocol, sau autoritatea consulară care a primit raportul, va verifica faptele coprinse într'însul, interogând în reprezenţa căpitanului şi separat persoanele echipajului, şi dacă e cu putinţă şi călătorii. Răspunsurile trebue a fi scrise. Ori ce alte informaţiuni folositoare în descoperirea adevărului trebuesc culese prin toate mijloacele permise de lege.

Verificaţiunea va fi făcută în cel mai scurt timp şi ziua fixată pentru acest sfârşit se va face cunoscut printr'un anunţ lipit pe poarta localului autorităţei către care raportul a fost făcut, prin afişe la bursa cea mai apropiată, în vecinătăţile locului unde vasul este ancorat şi ori unde se va găsi de cuviinţă.

Persoanele interesate şi cei ce vor să le reprezinte, chiar fără mandat, sunt admise a asista la verificare.

Procesele verbale încheiate asupra

www.digibuc.ro

operaţiunilor de mai sus se vor alătura la raport.

Constatările coprinse în raport pot fi combătute prin probă contrarie. — *Ital. 518.*

529. — Raporturile ce nu sunt verificate nu pot fi primite în descărcarea căpitanului şi nu fac probă în judecată, afară de cazul când căpitanul singur a scăpat din naufragiu în locul unde şi-a făcut raportul.— *Ital. 519.*

530.—Căpitanul nu poate descărca nici un lucru din vas până ce nu şi-a făcut şi nu i s'a verificat raportul, exceptându-se cazurile urgente.—*Ital. 520.*

TITLUL III

Despre înrolarea şi salariile persoanelor echipajului.

531.—Persoanele ce compun echipajul sunt: căpitanul sau patronul, ofiţerii, marinarii şi lucrătorii indicaţi în rolul echipajului, format în modul prevăzut de regulamente, precum şi maşiniştii, fochiştii şi toate cele'lalte persoane funcţionând sub orice numire în serviciul maşinelor la vasele cu aburi.

Rolul va arăta salariile sau partea

www.digibuc.ro

de beneficiu datorite persoanelor echipajului. Celelalte condiţiuni ale înrolării trebuesc coprinse în contractul de înrolare.— *Ital. 521.*

532. — Contractul de înrolare va fi făcut prin act scris, legalizat de autoritatea maritimă în ţară, de cea consulară în străinătate, trecut în registrele oficiului maritim şi transcris în registrul vasului.

Dacă cineva este înrolat în ţară străină, unde nu se află autoritate consulară română, contractul va fi transcris numai în registrul vasului.

In ori ce caz contractul de înrolare va fi subscris de căpitan şi de înrolat; şi dacă acesta nu poate sau nu ştie subscrie, de doi martori.

Convenţiunile cari nu sunt învestite cu aceste formalităţi nu au nici o tărie.

Dispoziţiunile precedente nu sunt obligatorii pentru contractele de înrolare în cazurile prevăzute de art. 511.—*Ital. 522.*

533. — Contractul de înrolare enunţă, în mod lămurit şi precis, durata lui şi navigaţiunea în vederea căreia se încheie.

In vederea speculaţiunilor comerciale destinaţiunea şi navigaţiunea pot fi ţinute secrete; în asemenea caz, însă,

www.digibuc.ro

echipajul trebue să fie încunoştiinţat şi să consimtă a fi înrolat în astfel de condiţiuni. Consimţimântul trebue exprimat prin act în scris în forma stabilită prin articolul precedent. — *Ital. 523.*

534. — Inrolatul e dator a-şi continuà serviciul şi după expirarea termenului inrolării până la întoarcerea vasului în ţară, la locul destinaţiunii sale, cu condiţiune ca întoarcerea să se facă direct, fără alte întârzieri decât cele neapărate. In acest caz acela căruia s'ă prelungit înrolarea are dreptul la o retribuţiune proporţională salariului.

Inrolarea se înţelege întotdeauna terminată, deşi termenul prevăzut în contract nu a expirat, când vasul s'a întors în ţară la locul destinaţiunii sale după ce şi-a facut prima călătorie şi după ce a fost descărcat. — *Ital. 524.*

535.—Dacă durata înrolării nu este fixată, marinarul poate cere părăsirea serviciului după doi ani dela înrolare, afară de dispoziţiunea prevăzută în articolul precedent. Dacă vasul se află în ţară străină şi nici s'a dispus nici s'a început călătoria de întoarcere în ţară marinarul, afară de plata salariului ce i se cuvine, mai are dreptul la cheltu-

www.digibuc.ro

lile de întoarcere în patrie, dacă căpitanul nu i-ar înlesni altă îmbarcare.

Marinarul nu poate cere să iasă din serviciu într'un port care nu este cel de destinaţiune.

Inrolarea pe timp nedeterminat şi pentru toate călătoriile ce s'ar întreprinde nu împiedică pe marinar de a cere după doi ani eşirea din serviciu, afară numai dacă nu s'a convenit în mod expres ca serviciul să continue şi peste doi ani. — *Ital. 525.*

536. — După expirarea termenului înrolării, căpitanul va da act scris fiecărei persoane a echipajului, pentru eşirea din serviciu.

Acest act va arăta numele şi felul vasului, numele şi prenumele căpitanului, timpul cât a ţinut înrolarea, şi va fi înscris în registrul vasului.

Când dintr'o cauză oarecare, căpitanul se va afla în neputinţă de a scrie însuşi actul, el va fi scris, în prezenţa sa, de ajutorul sau locoţiitorul său, şi subscris de doi martori. — *Ital. 526.*

537. — Căpitanul şi persoanele echipajului nu pot sub nici un cuvânt, încărca în comptul lor, pe vas nici un fel de marfă fără învoirea proprietarilor şi fără să plătească navlul, dacă nu

www.digibuc.ro

sunt autorizaţi a face aceasta prin condiţiunile înrolărei lor. — *Ital* 527.

538. — Persoanele echipajului înrolate cu luna au dreptul la salariu din ziua în care sunt înscrise pe rol, dacă nu s'a convenit într'altfel. — *Ital.* 528.

539. — Când călătoria a fost împiedicată prin faptul proprietarilor, căpitanului sau închirietorilor, înainte de plecarea vasului marinarii înrolaţi pentru călătoria întreagă sau cu luna, au dreptul la plata zilelor servite, şi ca despăgubire, a reţine ceeace au primit înainte. Dacă nu li s'a plătit nimic înnainte, marinarii înrolaţi cu luna, primesc ca despăgubire salariul cuvenit pe o lună; cei ce au fost înrolaţi pentru călătoria întreagă, primesc o sumă corespunzătoare salariului pe o lună, făcându-se calculul după durata probabilă a călătorii, şi dacă durata probabilă nu trece peste o lună, primesc întreg salariul cu cât s'a învoit.

Când călătoria este împiedicată după plecarea vasului:

1) Marinarii înrolaţi pentru întreaga călătorie au dreptul la tot salariul conform învoelii;

2) Marinarii înrolaţi cu luna au dreptul la salariul cuvenit pentru timpul cât au servit, şi afară de aceasta încă la o

www.digibuc.ro

dreaptă despăgubire în proporţiune cu salariul cuvenit pentru restul duratei probabile a călătorii pentru care se înrolase;

3) Marinarii înrolaţi pentru călătoria întreagă sau cu luna au încă dreptul la cheltuielile pentru întoarcerea la locul de unde a plecat vasul, dacă căpitanul sau altul interesat, sau autoritatea competinte nu le procură îmbarcarea pe alt vas cu destinaţiune pentru acel loc. — *Ital. 529.*

540. — Dacă comerţul cu locul de destinaţiune al vasului este interzis, sau dacă vasul este oprit printr'un ordin al guvernului înainte de începerea călatorii, marinarii nu au dreptul decât la plata zilelor servite până atunci. — *Ital. 530.*

541. — Dacă interzicerea comerţului sau oprirea vasului se întâmplă în cursul călătorii:

1) In caz de interzicere, marinarii au dreptul la plata salariului pentru timpul cât au servit;

2) In caz de oprire, marinarii înrolaţi cu luna au dreptul la jumătatea salariului pentru timpul cât ţine oprirea şi marinarii înrolaţi pentru întreaga călătorie au dreptul la salariul cuvenit prin înrolare.

www.digibuc.ro

Dacă se acordă vreo despăgubire pentru interzicere sau pentru oprire, marinarii înrolaţi cu luna primesc restul salariului ; iar cei înrolaţi pentru întreaga călătorie primesc o adăogire de salariu în proporţiune cu timpul cât a ţinut oprirea ; în orice caz indemnitatea datorită tuturor marinarilor nu va puteà trece peste a treia parte din indemnitatea acordată vasului. — *Ital. 531.*

542. — Dacă se prelungeşte călătoria, suma salariului marinarilor înrolaţi pentru întreaga călătorie se măreşte în proporţiune cu timpul prelungirii. — *Ital. 532.*

543. — Dacă descărcarea vasului se face de bună voie într'un loc mai apropiat decât cel arătat în contractul de închiriare, salariile nu sunt supuse la scădere. — *Ital. 533.*

544. — Marinarii înrolaţi cu parte la câştig sau navlu nu au dreptul la plata zilelor servite, nici la despăgubire pentru călătoria împiedicată, întârziată sau prelungită din caz fortuit sau forţă majoră.

Când călătoria este împiedicată, întârziată sau prelungită prin faptul încărcătorilor, persoanele echipajului iau parte la despăgubirile ce s'ar acorda vasului. Aceste despăgubiri sunt Im-

www.digibuc.ro

părţite între proprietarii vasului şi persoanele echipajului în aceeaşi proporţiune în care s'ar fi împărţit între ei navlul.

Dacă împiedicarea provine din faptul căpitanului sau al proprietarilor, ei sunt datori despăgubirile cuvenite persoanelor echipajului. — *Ital. 534.*

545 — In caz de prădare, de sfărîmare sau de naufragiu cu pierderea întreagă a vasului şi a poverii, marinarii nu pot pretinde nici-un salariu. Nu sunt însă obligaţi a restitui ceeace li s'a dat prin anticipaţiune. — *Ital. 535.*

546. — Dacă se scapă vreo parte a vasului, marinarii înrolaţi pentru întreaga călătorie sau cu luna sunt plătiţi pentru timpul servit, din rămăşiţele vasului sau din ceeace s'a putut scăpa de pradă.

Dacă lucrurile scăpate sau redobândite nu ajung, sau dacă nu s'a scăpat sau redobândit decât povara, ei sunt plătiţi subsidiar din navlu.

Marinarii înrolaţi cu participare la navlu sunt plătiţi în proporţiune cu ceeace s'a câştigat din navlu.

Marinarii în orice condiţiuni înrolaţi au dreptul la plata zilelor servite de ei pentru scăparea rămăşiţelor vasului şi lucrurilor înecate. — *Ital. 536.*

www.digibuc.ro

547.—Marinarul ce se îmbolnăveşte în timpul călătoriei, sau care e rănit în serviciul vasului, primeşte salariu; el este căutat şi îngrijit cu cheltuelile vasului. Dacă este rănit în îndeplinirea unui serviciu comandat în interesul vasului şi poverei e căutat şi îngrijit cu cheltuelile vasului şi poverei.

Când căutarea sănătăţii cere ca marinarul să fie debarcat, căpitanul va depune la autoritatea consulară a ţării, sau la autoritatea competintă a locului suma ce se găseşte necesară pentru însănătoşire şi întoarcere în patrie.

In orice caz, marinarul debarcat nu are dreptul la cheltueli de căutare a sănătăţii şi la salariu pentru mai mult de 4 luni din ziua debarcării.—*Ital. 537.*

548. — Dacă marinarul e rănit sau se îmbolnăveşte din greşeala sa proprie, sau pe când se găseşte pe uscat fără autorizare, cheltuelile pentru căutarea sănătăţii sunt în sarcina sa; însă căpitanul este dator să i le înainteze.

Dacă marinarul trebue să fie debarcat, căpitanul îngrijeşte pentru căutarea sănătăţii lui şi pentru întoarcerea în patrie în modul arătat prin articolul precedent, afară de dreptul la restituire a cheltuelilor înaintate, şi salariul nu

www.digibuc.ro

i se plăteşte decât pe timpul servit. — *Ital. 538.*

549. — In caz de moarte a marinarului în timpul călătorii:

1) Dacă era înrolat cu luna, salariul ce i se cuvine se datoreşte moştenitorilor până la ziua morţii sale;

2) Dacă era înrolat cu călătoria şi moare în timpul ducerei sau în portul de destinaţiune, salariul se datoreşte pe jumătate; iar când moare în timpul întoarcerei, salariul se datoreşte întreg;

3) Dacă marinarul era înrolat cu parte la câştig sau la navlu, i se datoreşte partea întreagă, când moare după începerea călătorii.

Marinarului mort în apărarea vasului se datoreşte întreg salariul pentru toată călătoria dacă vasul a scăpat. *Ital. 539.*

550. — Marinarul prins şi făcut prizonier pe vas are dreptul la salariu până în ziua când a fost prins.

Dacă a fost prins şi făcut prizonier pe când era trimis pe mare sau pe uscat pentru serviciul vasului, are dreptul la întregul salariu până în ziua în care şi-ar fi îndeplinit serviciul. La plată ia parte şi marfa încărcată pe vas, dacă trimiterea s'a făcut şi în interesul ei. — *Ital. 540.*

551. — Dacă în timpul înrolării, va-

www.digibuc.ro

sul este vândut, persoanele echipajului au dreptul la întoarcerea în patrie cu cheltuiala vasului şi la plata salariilor.— *Ital. 541.*

552.—Căpitanul poate concedia pe marinar înaintea termenului înrolării şi fără să fie obligat de a dovedi că şi-a călcat datoriile; dar este dator ca odată cu concediul să-i înlesnească şi mijloacele necesare pentru întoarcerea în patrie.

Marinarul concediat fără cauză binecuvântată, afară de plată pentru serviciul îndeplinit are dreptul şi la o indemnitate.

Dacă concediul este dat în portul în care s'a făcut înrolarea şi înaintea plecării indemnitatea este egală cu salariul pe o lună. Dacă concediul este dat după plecare sau într'un port al ţării altul decât acela în care s'a făcut înrolarea, indemnitatea este egală cu salariul pentru patruzeci zile. Dacă concediul este dat afară din apele ţării, indemnitatea este egală cu salariul pentru o lună pe coastele Mării Negre din Europa; pentru două luni pe coastele Mării Mediterane şi celelalte coaste ale Mării Negre; pentru patru luni pe orice alte coaste.

In nici-unul din cazurile de mai sus,

www.digibuc.ro

căpitanul nu poate să pretindă dela proprietarii vasului restituirea indemnităţilor plătite, dacă concediul nu a fost dat cu consimţimântul lor.

Nici o indemnitate nu se datoreşte marinarului concediat înainte de închiderea rolului echipajului, — *Ital. 542.*

553. — Persoanele echipajului au dreptul să fie întreţinute pe vas, până când li se va plăti salariile sau partea din profit ce li se cuvine — *Ital. 543.*

554. — In lipsă de convenţiune contrarie, persoanele echipajului după terminarea înrolării, sunt datoare a-şi continua serviciul până la ajungerea la destinaţiune şi descărcarea vasului. In schimb au dreptul la plată şi întreţinere pentru tot timpul cât servesc după expirarea termenului înrolării.

Dacă în timpul carantinei vasul trebue să plece pentru o nouă călătorie, persoana ce nu voeşte a se înrola are dreptul să fie debarcată în lazaret şi plătită până când vasul va căpăta liberă practică.

Cheltuelile pentru întreţinere, carantină şi lazaret, sunt în sarcina vasului. — *Ital. 544.*

555. — Salariile şi câştigurile marinarilor nu pot fi cedate nici sechestrate

www.digibuc.ro

decât pentru alimente, datorite după lege şi pentru datorii către vas, născute cu ocaziunea serviciului pe vas. In primul din aceste cazuri reţinerea prin sechestru asupra salariului sau câştigului nu poate trece peste a treia parte. — *Ital. 545.*

556. — Dispoziţiunile privitoare la salariile şi îngrijirea marinarilor se aplică şi la căpitan sau patron, precum şi la ofiţeri sau orice altă persoană a echipajului. — *Ital. 546.*

TITLUL VI

Despre contractul de n chiriere

CAPITOLUL I.

Dispoziţiuni generale.

557. — Contractul de închiriere trebue făcut prin act scris.

Actul trebue să cuprindă;

1) Numele, naţionalitatea şi capacitatea vasului;

2) Numele şi prenumele închirietorului şi chiriaşului;

3) Numele şi prenumele căpitanului sau patronului;

www.digibuc.ro

4) Locul şi timpul ce s'a stabilit pentru încărcare şi descărcare.

5) Navlul (chiria) ;

6) Dacă închirierea se raportă la întregul vas sau numai la o parte a lui ;

7) Indemnitatea ce s'ar cuveni în caz de întârziere.

Proba prin scris nu este necesară dacă închiriarea are de obiect vasele şi călătoriile arătate la art. 511. — *Ital. 547.*

558. — Schimbarea căpitanului sau a patronului arătat în act, chiar după concediul dat de proprietarul vasului, nu face să înceteze efectele contractului de închiriare, dacă nu s'a convenit într'altfel.—*Ital. 548.*

559.—Timpul încărcării sau al descărcării vasului se stabileşte prin convenţiunea părţilor ; în lipsă de asemenea convenţiuni, el se determină de oficiul maritim local.—*Ital. 549.*

560.—Dacă închirierea este cu luna sau pe un timp oarecare şi nu este hotărîtă de când începe, ea curge din ziua când începe încărcarea lucrurilor ce sunt de transportat până în ziua când sunt descărcate la locul de destinaţiune.—*Ital. 550.*

561. —Dacă înainte de plecarea vasului călătoria pentru locul de destina-

www.digibuc.ro

ţiune este împiedicată prin faptul veri-unui guvern strein, contractul este desfiinţat şi nici una din părţi nu datorează celeilalte vreo despăgubire.

Cheltuelile pentru încărcare şi descărcare privesc pe încărcător. — *Ital. 551.*

562. — Dacă plecarea vasului sau continuarea călătorii este împiedicată pentru câtva timp, din caz fortuit sau forţă majoră, contractul subzistă şi nu e loc la adăogire de navlu (chirie) sau la despăgubire din cauza întârzierii.

Pe cât timp ţine împiedicarea încărcătorul poate descărca cu cheltuiala sa lucrurile sale, cu obligaţiunea însă de a le reîncărca sau de a despăgubi pe căpitan; pentru îndeplinirea acestei obligaţiuni el va da cauţiune. — *Ital. 552.*

563.—In caz de blocus al portului de destinaţiune sau alt caz fortuit ori de forţă majoră, care ar împiedica intrarea vasului în acel port, căpitanul, dacă nu are ordine sau dacă ordinile primite nu se pot executa, este dator să lucreze în cel mai bun mod pentru apărarea intereselor încărcătorului, ori intrând în alt port vecin, ori întorcându-se la portul de unde a plecat. — *Ital. 553.*

www.digibuc.ro

564. — Dispoziţiunile art. 440 se aplică şi la contractul de închiriare prevăzut în acest capitol. — *Ital 554.*

CAPITOLUL II.

Despre poliţa de încărcare.

565. — Poliţa de încărcare trebue să cuprinză: natura, specia, calitatea şi cantitatea lucrurilor încărcate.

Ea va fi datată şi va arăta:

1) Persoana încărcătorului şi reşedinţa sa;

2) Persoana căreia este îndreptată expediţiunea şi reşedinţa sa;

3) Numele şi prenumele căpitanului sau patronului;

4) Numele, naţionalitatea şi capacitatea vasului;

5) Locul plecării şi acel al destinaţiunii:

6) Navlul (chiria).

Vor fi însemnate pe marginea poliţei mărcile şi numerile lucrurilor încărcate.

Poliţa poate fi la ordin sau la purtător; în primul caz formele şi efectele girului sunt regulate prin dispoziţiunile titlului IX al primei cărţi.

Poliţa nu poate fi subscrisă de căpitan înainte de încărcare. — *Ital. 555.*

www.digibuc.ro

566. — Poliţa de încărcare va fi făcută în 4 orginale, destinate căpitanului, proprietarului sau armatorului vasului, încărcătorului şi persoanei căreia lucrurile încărcate trebuesc predate.

Pe fiecare original se va arăta persoana căreia este destinată.

Dacă încărcătorul cere unul sau mai multe duplicate ale originalului destinat persoanei căreia sunt a se preda lucrurile încărcate, se vor aplica dispoziţiunile art. 299 şi 300.

Originalele destinate căpitanului şi proprietarului sau armatorului vasului sunt subscrise de către încărcător; celelalte de către căpitan.

Subscrierea şi predarea respectivă a originalelor vor avea loc în douăzeci şi patru de ore după terminarea încărcării.

Incărcătorul va preda în acelaş termen căpitanului facturile lucrurilor încărcate şi chitanţele de plată sau certificatele de cauţiune ale vămii — *Ital. 556.*

567. — Căpitanul va preda la locul de destinaţiune mărfurile celui care îi va prezenta poliţa de încărcare, oricare ar fi numărul ei, dacă nu i s'a notificat vre-o opoziţiune.

www.digibuc.ro

În caz de opoziţiune, sau dacă se prezintă mai mulţi purtători ai poliţei de încărcare, căpitanul cu autorizaţia justiţiei va depune mărfurile în locurile ce i se va desemna; el va puteà încă să obţină autorizaţiunea de a vinde o parte dintr'însele pentru plata navlului. — *Ital. 557.*

568. — Poliţa de încărcare formată în modul stabilit mai sus face probă faţă cu toate părţile interesate în încărcare, precum şi între ele şi asigurători. — *Ital. 558.*

569. — In caz de deosebire între poliţele aceleaşi încărcări, face probă aceea ce se află la căpitan, dacă este scrisă în întreg de către încărcător sau de către comisionarul său; aceea ce este prezintată de către încărcător sau de către persoana căreia este adresată expediţiunea face probă dacă este scrisă în întreg de căpitan. — *Ital. 559.*

570. — Comisionarul sau destinatarul care a primit lucrurile arătate în poliţa de încărcare sau în contractul de închiriare este dator, la cerere, a da căpitanului chitanţă de primire; altfel este răspunzător de cheltuelile făcute şi de pagubele ocazionate chiar prin întârziere. — *Ital. 560.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL III.

Despre navlu (chirie).

571. — Navlul se regulează prin convenţiunea părţilor şi se probează prin contractul de închiriare sau prin poliţa de încărcare.

Navlul poate avea de obiect:

a) Intregul vas sau o parte a lui, pentru una sau mai multe călătorii, sau pentru un timp determinat;

b) Transportul unor lucruri determinate după număr, greutate sau volum. — *Ital. 561.*

572. — Căpitanul care a făcut declaraţiune că vasul este de o capacitate mai mare sau mai mică decât cea adevărată, este răspunzător de orice daune către chiriaşul vasului.

Nu se socoteşte ca eroare în declaraţiune dacă diferenţa nu trece peste a douăzecea parte, sau dacă declaraţiunea este conformă actului de naţionalitate. — *Ital. 562.*

573. — Dacă vasul este închiriat în întregul său şi dacă chiriaşul nu dă toată povara, căpitanul nu poate, fără învoirea acestuia, să încarce alte lucruri. Chiriaşul se foloseşte de navlul lucru-

www.digibuc.ro

rilor ce complectează povara. — *Ital. 563.*

574. — Chiriaşul care înainte de plecarea vasului declară că nu mai face călătoria fără să fi încărcat ceva, e dator a plăti jumătatea navlului.

Dacă nu a declarat că nu mai voeşte a face călătoria sau dacă încarcă o cantitate mai mică de cât cea învoită, e dator a plăti navlul întreg.

Dacă încarcă o cantitate mai mare, e dator să plătească pentru excedent în raport cu navlul convenit. — *Ital. 564.*

575. — Dacă contractul de închiriere are de object transportul unor lucruri determinate, încărcătorul poate înainte de plecarea vasului să-şi retragă lucrurile încărcate, plătind însă jumătatea navlului.

In asemenea caz, cheltuelile de încărcare, de descărcare şi de reîncărcare a lucrurilor ce trebuesc transportate, precum şi cheltuelile pentru întârziere, privesc pe încărcător. — *Ital. 565.*

576. — Căpitanul poate da afară din vas la locul încărcării lucrurile ce găseşte că nu i-au fost declarate, sau să ceară pentru navlul lor cel mai mare preţ care se plăteşte în acelaş

www.digibuc.ro

loc pentru lucrurile de acelaş fel. — *Ital. 566.*

577. — Incărcătorul, care în timpul călătorii, retrage lucrurile încărcate, e dator a plăti navlul întreg şi toate cheltuelile cauzate de descărcare.

Dacă lucrurile sunt retrase prin faptul şi din culpa căpitanului, acesta este responsabil de daune şi cheltueli. *Ital. 567.*

578.—Dacă vasul întârziază la plecare, în cursul călătorii sau la locul de descărcare, prin faptul chiriaşului, acesta este răspunzător de cheltuelile întârzierii.

Dacă vasul închiriat pentru ducere şi întoarcere se înapoiază neîncărcat sau încărcat, în parte, se datoreşte navlul întreg, afară de despăgubirea ce s'ar cuveni pentru întârziere. — *Ital. 568.*

579. — Căpitanul e dator chiriaşului despăgubire, dacă prin faptul său vasul a întârziat la plecare, în timpul călătorii sau la locul descărcării.—*Ital. 569.*

580. — Dacă din caz fortuit sau forţă majoră, căpitanul este silit să-şi repare vasul în cursul calătorii, chiriaşul este dator să aştepte sau să plătească navlul întreg.

Dacă vasul nu se poate repara na-

www.digibuc.ro

vlul se datorează în proporţiune cu călătoria făcută.

Dacă pentru transportul lucrurilor încărcate la locul de destinaţiune, căpitanul închiriase un alt vas, noua închirere se socoteşte făcută în comptul încărcătorului. — *Ital. 570.*

581.—Căpitanul pierde navlul şi e ţinut la despăgubire către chiriaş, dacă acesta probează că vasul nu era în stare a naviga când a plecat.

Proba este admisă chiar contra actelor de vizită. — *Ital. 571.*

582.—Când s'ar interzice comerţul cu ţara către care călătoreşte vasul, căpitanul are dreptul la navlul întreg cu toate că vasul ar fi constrâns să se întoarcă încărcat la locul de plecare; dar dacă vasul e închiriat pentru ducere şi întoarcere, se datoreşte jumătatea navlului întreg sau a celor două navluri socotite la un loc. — *Ital. 572.*

583.—Dacă vasul e închiriat pentru a merge într'un port spre a lua o povară şi a o duce în alt port, şi interdicţiunea de comerţ supravine pe când vasul călătoreşte spre a lua acea povară, căpitanul are drept la cheltuelile făcute în executarea contractului şi la o indemnitate ce se va hotărî după împrejurări. — *Ital. 573.*

www.digibuc.ro

584. — Dacă vasul în cursul călătoriei este oprit din ordinul unui Stat strein, sau constrâns a se adăposti într'un port pentru a-şi repara stricăciunile, chiar cu voinţă suferite pentru scăparea comună nu se datoreşte vreun navlu în timpul opririi sau şederii în port când vasul a fost închiriat cu luna; nici adăugire de navlu când a fost închiriat cu călătoria.—*Ital. 574.*

585. — Navlul este datorit pentru lucrurile încărcate pe cari căpitanul a fost silit a le vinde, a le pune în gaj sau a le întrebuinţa pentru necesităţile urgente ale vasului.

Cu toate acestea căpitanul este dator a restitui proprietarilor valoarea ce aceste lucruri ar avea la locul descărcării, dacă vasul a ajuns bine în port.

Când vasul s'a pierdut, căpitanul va restitui proprietarilor lucrurile vândute sau întrebuinţate, preţul ce a luat pentru dânsele, şi pentru cele date în gaj suma luată în împrumut, reţinând în acelaş timp navlul arătat în poliţele de încărcare.

In ambele cazuri, proprietarii au dreptul să facă abandonul.

Dacă din această cauză rezultă vreo pierdere pentru proprietarii lucrurilor întrebuinţate, vândute sau date în gaj,

www.digibuc.ro

pierderea este împărţită prin contribuţiuni asupra valorii şi asupra tuturor lucrurilor ajunse la destinaţiune, sau a celor ce au fost scăpate de naufragiu, în urma evenimentelor maritime cari au necesitat întrebuinţarea, vânzarea sau gajul. — *Ital. 575.*

586. — Căpitanul are dreptul la navlu asupra lucrurilor aruncate în mare pentru scăparea comună, intrând la contribuţiune după regulile arătate în titlul VII, cap. II al acestei cărţi. — *Ital. 576.*

587. — Nu se datoreşte navlu pentru lucrurile pierdute prin naufragiu, răpite de piraţi sau luate de inamici, şi căpitanul este dator să restitue navlul ce i se va fi plătit înainte, dacă nu există convenţiune contrarie. — *Ital. 577.*

588.—Dacă vasul şi lucrurile încărcate sunt răscumpărate sau sunt scăpate de naufragiu, căpitanul are drept la navlu până la locul unde vasul a fost prădat sau a naufragiat; iar dacă duce lucrurile încărcate la locul destinaţiunii lor, el are drept la navlul întreg contribuind cu partea sa la răscumpărare.

Contribuţiunea pentru răscumpărare se face după preţul curent al lucrurilor

www.digibuc.ro

încărcate la locul descărcării, scăzându-se cheltuelile şi asupra jumătăţii vasului şi navlului. — *Ital. 578.*

589. — Dacă destinatarul lucrurilor încărcate refuză a le primi, căpitanul poate cu autorizaţiunea justiţiei a face să se vânză cantitatea necesară pentru plata navlului şi a pune în depozit ceea ce rămâne.

Dacă preţul rezultat din vânzarea lucrurilor *nu* ajunge pentru plata navlului căpitanul conservă dreptul său pentru rest contra încărcătorului. — *Ital. 579.*

590. — Căpitanul nu poate reţine lucrurile încărcate în caz de neplată a navlului. Are dreptul însă, în timpul descărcării, să ceară ca ele să se depue în o a treia mână până la plata navlului. — *Ital. 580.*

591. — In nici un caz încărcătorul nu poate cere scăderea navlului.

Incărcătorul nu poate lăsa, drept preţul navlului lucrurile încărcate scăzute în valoare sau stricate prin viţiul lor propriu din caz fortuit sau forţă majoră. Cu toate acestea, dacă vinul, oleul sau alte lichide s'au scurs, buţile ce le conţineau, rămase goale, sau aproape goale, pot fi lăsate pentru navlu ce urma a se plăti pentru dânsele. — *Ital. 581.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL IV.

Despre călători.

592.—Contractul de închiriere pentru transport de călători, în lipsă de convenţiune specială se regulează după următoarele dispoziţiuni. — *Ital. 582.*

593. — Când călătoria nu mai are loc înainte de plecarea vasului:

1) Dacă călătorul nu vine pe vas în timpul oportun, se datoreşte navlu întreg căpitanului;

2) Dacă călătoria nu se mai face după declaraţiunea călătorului sau din cauză de moarte, boală, ori alt caz fortuit sau de forţă majoră, privind persoana sa, navlul se datoreşte pe jumătate, scăzându-se cheltuelile de hrană altru cât trebuia să ţină călătoria acă acestea au fost cuprinse în navlu;

3) Dacă călătoria se împiedică prin faptul căpitanului, călătorul are dreptul la despăgubire;

4) Dacă nu mai are loc din caz fortuit sau forţă majoră, privind vasul, contractul este desfiinţat şi navlul plătit înainte se restituie, dar fără drept de despăgubire, nici pentru o parte nici pentru cealaltă —*Ital. 583.*

594. — Când călătoria încetează după plecarea vasului:

www.digibuc.ro

1) Dacă călătorul debarcă în vre-un port de bună voie, plăteşte navlul întreg;

2) Dacă căpitanul nu vrea să continue călatoria, sau prin culpa sa, face pe călător să debarce în alt port, e dator despăgubire;

3) Dacă călătoria încetează din caz fortuit sau forţă majoră, privind vasul sau persoana călătorului, navlul se datoreşte în proporţiune cu calea făcuta.

Nu se plăteşte nici-un navlu de către moştenitorii călătorului mort în naufragiu, dar nici navlul plătit nu se restituie.—*Ital. 584.*

595. — In caz de întârziere a plecării vasului, călătorul are dreptul la locuinţă, şi chiar la hrană pe bord în timpul întârzierii, dacă hrana e cuprinsă în navlu, afară de dreptul la despăgubire când întârzierea nu provine din caz fortuit sau forţă majoră.

Dacă întârzierea trece peste zece zile, călătorul poate rezilia contractul, în acest caz trebue să i se restitue navlul întreg

Dacă întârzierea este cauzată de timpul rău, călătorul nu poate desfiinţa contractul decât pierzând a treia parte din navlu.

Faptul că timpul este rău se recu-

www.digibuc.ro

noaşte şi se declară de către căpitanul portului respectiv.—*Ital. 585.*

596. — Vasul închiriat exclusiv pentru transport de călători trebue să-i ducă, direct, ori în ce număr ar fi, la portul de destinaţiune oprindu-se la staţiunile anunţate înaintea contractului de închiriere sau la cele obicinuite.

Dacă vasul se abate din cale sau se opreşte din voinţa sau faptul căpitanului, călătorii continuă a primi locuinţă şi hrană în socoteala vasului şi au drept la despăgubire, pe lângă facultatea de a rezilia contractul.

Dacă vasul afară de călători, are încărcate mărfuri sau alte obiecte, căpitanul are facultatea de a se opri, în timpul călătoriei, pentru descărcare. — *Ital. 586.*

597. — Dacă vasul în timpul călătoriei, întâmpină vre-o întârziere în urma unei opriri ordonată de un Stat strein, sau pentru trebuinţe de reparaţiuni;

1) Călătorul, când nu voeşte să aştepte ca să înceteze oprirea sau ca să se facă şi să se termine reparaţiunile poate rezilia contractul, plătind navlul în proporţiune cu călătoria făcută;

2) Dacă preferă a aştepta să continue călătoria, nu datoreşte nicio adăogire de navlu, dar urmează a se hrăni

www.digibuc.ro

cu cheltuiala sa în timpul opririi sau al reparaţiunilor.– *Ital. 587.*

598. — Hrana călătorului în timpul călătorii se presupune că se cuprinde în navlu ; dacă s'a convenit într'altfel căpitanul este dator în timpul călătorii, şi la caz de trebuinţă, să i-o procure pe adevăratul preţ.—*Ital. 588.*

599.—Dacă vasul este în total sau în parte închiriat pentru a transporta călători, deşi numărul lor nu este indicat, drepturile chiriaşului şi ale închirietorului sunt regulate după dispoziţiunile capitolului III din acest titlu. dacă nu ar fi incompatibile cu obiectul contractului.— *Ital. 589.*

600. — Se aplică, în privinţa lucrurilor ce călătorul aduce cu sine pe vas, dispoziţiunile contractulut de navlu, dar nu se datoreşte, dacă nu s'a stipulat altfel, plată deosebită.—*Ital. 589.*

TITLUL V.

Despre împrumutul maritim

601.—Contractul de împrumut maritim, în senzul codicelui comercial, este un împrumut făcut de către căpitanul unui vas în virtutea puterilor ce-i dă legea şi prin care el dă garanţie vasul, navlul, totalitatea sau o parte din măr-

www.digibuc.ro

furile încărcate, cu condiţiune ca suma împrumutată să o piarză împrumutătorul dacă lucrurile date în garanţie ar pieri; iar dacă ele vor ajunge bine în port, împrumutătorul să-şi primească banii împreună şi cu prima convenită între părţi.

Prima convenită se numeşte folos maritim. — *Germ. 680.*

602. — Contractul de împrumut maritim trebue făcut prin act scris; altfel rămâne simplu împrumut şi nu produce decât interese legale.

Inscrisul va cuprinde:

1) Capitalul împrumutat şi suma cuvenită ca interes sau folos maritim;

2) Lucrurile asupra cărora împrumutul e asigurat;

3) Numele vasului;

4) Numele şi prenumele căpitanului sau patronului;

5) Persoana care dă banii şi aceea care primeşte împrumutul;

6) Pentru ce călătorie şi pentru cât timp e făcut împrumutul;

7) Timpul şi locul plăţii. —*Ital. 590.*

603. — Imprumutul maritim asupra vasului sau asupra unei porţiuni din el făcut în ţară, se va transcrie în registrele oficiului maritim al circumscrip-

www.digibuc.ro

țiunii unde s'a facut, adnotându-se și pe actul de naționalitate al vasului.

Dacă împrumutul este făcut în țară streină, va fi transcris în registrele consulatului român al locului unde este stipulat, adnotându se și pe actul de naționalitate al vasului.

Autoritatea maritimă și cea consulară a țării în străinătate vor trimete copie de pe actul de împrumut la oficiul maritim unde este înscris vasul.

Actul nu va putea fi transcris în registre dacă nu se va prezinta în acelaș timp, și actul de naționalitate al vasului.

Imprumutul maritim făcut într'o țară streină unde nu este autoritate consulară română, nici altcineva care să-i țină locul, se va adnota, prin îngrijirea căpitanului vasului, pe actul de naționalitate, de către autoritatea comunală competinte a da autorizațiunea, sau de un alt funcționar public din acea localitate.

Capitanul care nu dovedește îndeplinirea acestei formalități e obligat personal la plata împrumutului maritim.

Originalul sau o copie autentică a contractului se va expedia împreună cu copia autentică a actului de autorizațiune autorității consulare române cea mai apropiată, care la va transcrie în

www.digibuc.ro

registre şi le va trimite oficiului mărirîm competînte din ţară.

Contractul nu se poate opune celor de al treilea decât dela data adnotării pe actul de naţionalitate.

In cazurile prevăzute de art. 499 şi 519 se aplică şi dispoziţiunile acelor articole — *Ital. 591.*

604. — Actul de împrumut maritim, dacă este la ordin, poate fi transmis prin gir.

Formele şi efectele girului sunt regulate după dispoziţiunile titlului IX al cărţii întâi.

Garanţia de plată se întinde şi la folosul maritim dacă nu este convenţiune contrarie. — *Ital. 592.*

605. — Imprumutul maritim poate fi constituit:

1) Asupra întregului vas sau a unei părţi din el;

2) Asupra uneltelor, instrumentelor şi armamentului;

3) Asupra navlului;

4) Asupra poverii sau asupra unei părţi din ea;

5) Asupra vasului, navlului şi poverii împreună.

Imprumutul maritim nu se poate face asupra salariilor sau asupra participării la câştig a marinarilor şi a oamenilor

www.digibuc.ro

de mare; dacă cu toate acestea, împrumutul are loc, împrumutătorul are drept numai la plata capitalului fără interes. — *Ital. 593.*

606 — Împrumutul maritim, care întrece valoarea lucrurilor asupra cărora a fost constituit, are tărie pentru acea valoare după preţuirea făcută sau convenită; iar restul sumei împrumutată se răspunde cu procente după cursul pieţei.

Dacă însă a fost fraudă din partea împrumutatului, împrumutătorul are dreptul a cere anularea contractului şi restituirea sumei împrumutate cu procentele de mai sus.

Profitul ce se speră asupra lucrurilor încărcate nu se socoteşte ca exces de valoare, dacă aceasta s'a declarat în mod expres. — *Ital. 594.*

607. — Împrumutul maritim nu poate fi contractat decât de proprietarii lucrurilor date în garanţie sau de către împuterniciţii lor speciali, afară de drepturile acordate căpitanului prin art. 517 şi 519. —*Ital. 595.*

608. — Din ziua în care capitalul împrumutat şi folosul maritim au devenit exigibile, nu se datoreşte decât procentele legale la întreaga sumă. — *Ital. 596.*

www.digibuc.ro

609. — Dacă călătoria s'a întrerupt înainte de începerea riscurilor, împrumutatul e dator să restituie banii cu procente legale din ziua împrumutului. Dacă însă întreruperea călătorii a avut loc, prin chiar faptul său, el este dator procente după cursul pieţii când acesta ar fi superior procentelor legale şi deosebit de aceasta să plătească despăgubirea cuvenită asigurătorului, dacă împrumutul a fost asigurat. — *Ital. 597.*

610. — Împrumutătorul nu riscă nimic în caz de schimbarea itinerariului călătorii sau vasului, declarate în contract, afară numai dacă schimbarea a avut loc din caz fortuit sau forţă majoră.

Asemenea nu riscă nimic împrumutătorul când împrumutatul se abţine sau face o declaraţiune falşă, care ar puteà să micşoreze teama de pericole sau să schimbe obiectul.

Schimbarea căpitanului sau a patronului, chiar prin congediul dat de proprietarnl vasului, nu face să înceteze efectele contractului, dacă nu este convenţiune contrarie. — *Ital. 598.*

611. — Dacă lucrurile asupra cărora s'a constituit împrumutul maritim sunt cu totul pierdute din caz fortuit sau forţă majoră, în timpul şi locul pentru

www.digibuc.ro

cari împrumutătorul şi-a luat răspunderea de riscuri, împrumutatul este liberat de plată.

Dacă pierderea e parţială, plata sumelor împrumutate e redusă la valoarea lucrurilor afectate împrumutului şi cari au fost scăpate afară de plata cheltuelilor pentru scăpare şi a creanţelor privilegiate cărora s'ar cuveni preferinţă.

Când împrumutul e făcut asupra navlului, plata, în caz de sinistru, e redusă la ceeace se datoreşte de către chiriaş scăzându-se mai întâiu salariile persoanelor echipajului pentru cea din urmă călătorie şi contribuţiunea cheltuelilor pentru scăparea vasului.

Dacă lucrul asupra căruia s'a constituit împrumutul maritim este şi asigurat valoarea părţii ce s'a scăpat se imparte între împrumutător numai pentru capital şi asigurător numai pentru sumele asigurate, în proporţiune cu interesul fiecăruia. — *Ital. 599.*

612. — Imprumutătorul nu suferă pierderile şi daunele cauzate prin viţiul inerent lucrului afectat la asigurarea plăţii, sau pe acelea cari sunt cauzate prin faptul debitorului. — *Ital. 600.*

613. — Timpul riscurilor, dacă nu este determinat prin contract, începe:

1) In privinţa vasului, accesoriilor lui

www.digibuc.ro

şi navlului din momentul în care vasul părăseşte portul, până în ziua când aruncă ancora în portul de destinaţiune ;

2) In privinţa poverii, din momentul în care lucrurile se încarcă în vas sau în bărci pentru a fi transportate pe vas până în ziua când s'a descărcat pe uscat la locul de destinaţiune. — *Ital. 601.*

614. — Cel ce împrumută pe mărfuri transportate, nu este liberat de plată prin pierderea vasului, şi a poverii, dacă nu dovedeşte că se găsea pe vas lucruri încărcate pe comptul său până la concurenţa sumei luată cu împrumut. — *Ital. 602.*

615. — Imprumutătorii contribuesc şi ei la avariile comune spre uşurarea celor împrumutaţi ; orice convenţiune contrarie este nulă.

Avariile particulare nu sunt în sarcina împrumutătorilor, dacă nu s'a convenit astfel; dar dacă prin faptul unor asemenea avarii lucrurile afectate împrumutului nu ajung să satisfacă pe creditor, suferă şi acesta paguba ce rezultă. — *Ital. 603.*

www.digibuc.ro

TITLUL VI.

Despre asigurarea în contra riscurilor navigaţiunei.

CAPITOLUL I.

Despre contractul de asigurare şi despre obligaţiunile asigurătorului şi asiguratului

616. — Regulile stabilite în titlul XIII al cărţii I se aplică şi la asigurările contra riscurilor navigaţiunii, întrucât ele nu vor fi incompatibile cu asigurările maritime şi nu vor fi modificate prin dispoziţiunile următoare:

Societăţile de asigurare mutuală, maritimă, sunt supuse şi dispoziţiunilor titlului VIII din aceeaşi carte. — *Ital. 604.*

617. — Poliţa de asigurare, afară de regulile stabilite prin art. 445, va cuprinde:

1) Numele, specia, naţionalitatea şi capacitatea vasului;

2) Numele şi prenumele căpitanului sau patronului;

3) Locul unde obiectele asigurate au fost sau trebuesc să fie încărcate;

4) Portul din care vasul a plecat sau trebue să plece;

5) Porturile în cari vasul trebue să

www.digibuc.ro

încarce şi să descarce şi în cari are să intre.

Dacă indicaţiunile de mai sus nu se pot face, sau pentru că asiguratul nu este în stare să le procure, sau din cauza naturei specială a contractului, vor fi suplinite prin altele în stare de a determina obiectul asigurării.— *Ital. 605.*

618. — Asigurarea poate avea drept obiect:

1) Vasul cu abur sau pânze, gol sau încărcat, armat sau nearmat, singur sau acompaniat;

2) Maşinile, uneltele, instrumentele, armamentul, dotaţiunea şi proviziunile.

3) Navlul călătorilor şi al lucrurilor încărcate pe lângă care se poate prevedeà şi salariile oamenilor de echipaj;

4) Lucrurile încărcate;

5) Sumele luate cu împrumut maritim.

6) Sumele plătite sau datorite pentru avarii comune şi cheltuelile făcute sau datorite pentru avarii particulare, când nu ar fi acoperite prin un împrumut;

7) Şi, în general, orice lucruri cari se pot preţui în bani şi sunt supuse la riscurile navigaţiunii.

Asemenea poate fi făcută asupra totalităţii sau a unei părţi din sus zisele lucruri împreună sau deosebit.-*Ital. 606.*

www.digibuc.ro

619. — Asigurarea e nulă dacă are de obiect:

Sumele luate cu împrumut maritim.

Lucrurile cari serv drept garanţie împrumutului maritim nu pot fi asigurate, decât pentru partea valorii ce trece peste suma împrumutată. —*Ital. 607.*

620. — Dacă fără fraudă, s'au făcut mai multe asigurări asupra aceloraşi lucruri de către deosebiţi interesaţi sau de către mai mulţi reprezentanţi ai aceleaşi persoane ce au lucrat fără însărcinare specială, toate asigurările sunt valabile până la concurenţa valorei lucrurilor.

Cei interesaţi au acţiune contra oricăruia dintre asigurători după alegere, afară de recursul asigurătorllui care a plătit contra celorlalţi, în proporţiune cu interesul fiecăruia. — *Ital. 608.*

621. — Asigurarea poate fi făcută în timp de pace sau în timp de războiu înainte sau în cursul călătorii vasului.

Poate fi făcută pentru o călătorie, sau pentru un timp determinat.

Asigurarea pentru o călătorie poate fi făcută numai pentru întoarcere, sau pentru ducere şi întoarcere.

Asigurarea pe un timp determinat se socoteşte făcută pentru orice navigaţiune sau staţiune a vasului în timpul

www.digibuc.ro

convenit, afară de o convenţiune specială. — *Ital. 609.*

622. — Adăogirea de primă convenită în timp de pace pentru timpul de războiu ce ar putea supraveni, şi a cărei sumă nu ar fi determinată prin contract va fi stabilită de judecată, avându-se în vedere riscurile, împrejurările şi convenţiunile fiecărei poliţe de asigurare. — *Ital. 610.*

623. — Dacă contractul de asigurare nu determină timpul riscurilor, se vor observa regulile următoare:

In asigurările pentru un timp determinat, riscurile încep dela data poliţei şi iau sfârşit la timpul convenit.

In asigurările pentru o călătorie, riscurile încep şi se sfârşesc la timpul arătat în art. 613. Dacă însă asigurarea e făcută după începerea călătorii, riscurile se socotesc dela data poliţei.

Dacă descărcarea lucrurilor asigurate este întârziată prin culpa desrinatarului riscurile încetează pentru asigurător după o lună dela ajungerea vasului la locul de destinaţiune. — *Ital. 611.*

624. — Lucrurile încărcate pot fi asigurate:

Sau pentru preţul cu care s'au cumpărat, adăogându-se cheltuelile de încărcare şi navlul;

www.digibuc.ro

Sau pentru preţul curent la locul de destinaţiune, după ajungerea lor, fără avarii.

Preţuirea făcută prin contract lucrurilor încărcate fără o altă explicaţiune se poate referi la amândouă aceste cazuri, şi nu vor fi aplicabile dispoziţiunile art. 453, dacă ea nu trece peste cel mai mare din preţurile menţionate.

O asemenea preţuire se socoteşte întotdeauna că s'a făcut după declaraţiunea asiguratului, dacă nu a fost precedată de o estimaţiune primită de asigurător şi pentru acest cuvânt ea este supusă regulei stabilită în secundul aliniat al art. 460. — *Ital. 612.*

625.— Dacă se stipulează prin contract că preţul lucrurilor asigurate să fie plătit în monedă străină, lucrurile vor fi preţuite în moneda ţării după cursul ce va avea în timpul subscrierii poliţei, afară de convenţiune contrarie. *Ital. 613.*

626. — Când chiar prin faptul asiguratului călătoria, înainte de începerea riscurilor, nu are loc, asigurarea n'are nici un efect şi asigurătorul primeşte, în acest caz, ca indemnitate, jumătate din prima stipulată şi nu mai mult de o jumătate la sută din sumă asigurată.— *Ital. 614.*

www.digibuc.ro

627. — Sunt în riscul asigurătorului, pierderile şi pagubele ce se întâmplă lucrurilor asigurate, din furtună, naufragiu, asvârlire pe terenuri sau pe stânci, lovire întâmplătoare a vaselor, schimbări silite de cale, de călătorie sau de vas, din cauză de aruncare în mare, exploziune, foc, prindere, piraterie, şi în general, din cauza vericărui alt accident de mare.

Asigurătorul nu este responsabil de pierderile şi pagubele provenind numai din viţiul inerinte al lucrului asigurat.— *Ital. 615.*

628. — Riscurile de războiu nu sunt în sarcina asigurătorului, dacă nu este convenţiune expresă. Dacă asigurătorul şi-a luat asupră-şi riscurile de războiu fără a le determina precis, el răspunde de pierderile şi pagubele întâmplate lucrurilor asigurate din cauza ostilităţilor, represaliilor, opririlor, prinderilor sau vexaţiunilor de orice natură din partea vre-unui Stat amic sau inamic, de drept sau de fapt, recunoscut sau nerecunoscut, şi în general pentru toate faptele şi accidentele de războiu. — *Ital. 616.*

629. — O~~ce~~ schimbare de cale, de călătorie sau de vas, provenind din faptul asiguratului, nu sunt în sarcina

www.digibuc.ro

asigurătorului; acesta are drept la primă dacă au început riscurile.

Schimbarea căpitanului sau patronului, chiar prin concediul dat de către proprietarul vasului, nu face să înceteze efectele asigurării, afară însă de dispoziţiunile articolului următor.—*Ital. 617.*

630. — Asigurătorul nu este responsabil de culpa sau prevaricaţiunile căpitanului sau oamenilor echipajului dacă nu s'a convenit într'altfel.

O asemenea convenţiune, însă este nulă dacă se reportă la un căpitan anume arătat în contract, când asiguratul îl concediază şi-l înlocueşte printr'un altul fără consimţimântul asigurătorului. *Ital. 618.*

631. — Asiguratul nu participă la cheltuelile de navigaţiune, de călăuzie, de ernatic, de carantină, nici la taxele de orice fel, şi nici la drepturile impuse asupra vasului sau poverii.—*Ital. 619.*

632.—Dacă contractul are de obiect asigurarea mărfurilor pentru ducere şi întoarcere, şi ajungând vasul, la prima destinaţiune se întoarce gol ori neîncărcat deplin, asigurătorul are dreptul numai la două treimi din prima de asigurare convenită, dacă nu există convenţiune contrarie. — *Ital. 620.*

633. — Dacă asigurarea s'a făcut

www.digibuc.ro

separat pentru lucruri ce trebuesc încărcate pe mai multe vase cu arătare de câtă anume sumă s'a asigurat în fiecare, şi povara întreagă este pusă pe un singur vas sau pe un număr de vase mai mic decât cel arătat în contract, asigurătorul nu răspunde mai mult de cât suma asigurată din vasul care a primit povara, deşi s'ar pierde toate celelalte vase arătate ; cu toate acestea, asigurătorul are dreptul la îndemnitatea stabilită prin art. 626 pentru sumele în privinţa cărora asigurarea rămâne fără efect. — *Ital. 621.*

634. — Dacă căpitanul are facultatea de a intra în mai multe porturi spre a completa sau schimba povara, asigurătorul răspunde de riscurile la care sunt supuse lucrurile asigurate, numai cât timp ele sunt pe vas, afară dacă nu s'a stipulat într'altfel. — *Ital. 622.*

635. — Asigurătorul nu mai răspunde de riscuri şi are dreptul la primă, dacă asiguratul expediază vasul într'un loc mai depărtat de cât cel arătat în contract, deşi aflat pe aceiaşi cale.

Asigurarea îşi produce efectele dacă călătoria se scurtează, oprindu-se vasul într'un loc mai apropiat, în care puteà să staţioneze. — *Ital. 623.*

www.digibuc.ro

636. — Obligaţiunea asigurătorului este mărginită la suma asigurată.

Dacă în timpul cât ţine asigurarea lucrurile asigurate sufăr mai multe sinistre succesive, asiguratul trebue întotdeauna să ţie socoteală, chiar în caz de abandon, de sumele ce i s'a plătit sau i se datoreşte pentru sinistrele precedente. — *Ital. 624.*

637. — Clauza „fără de avarie", liberează pe asigurător de orice avarie comună sau particulară, exceptându-se cazurile de abandon. In aceste cazuri, asiguratul poate alege între abandon şi exerciţiul acţiunii pentru avarie. —*Ital. 625.*

638. — Pentru verificarea pagubelor de cari este răspunzător asigurătorul, asiguratul este dator a-i notifica toate încunoştiinţările ce a primit. Notificaţiunea trebue făcută în trei zile dela primirea încunoştiinţării, sub pedeapsă de despăgubire.

Aceeaşi obligaţiune are asiguratul pentru povară, când vasul a fost declarat ca nefiind în stare a naviga cu toate că povara nu va fi suferit altă stricăciune din cauza sinistrului întâmplat. — *Ital. 626.*

639. — Asiguratul este dator să notifice asigurătorului, în trei zile dela

www.digibuc.ro

primire, actele doveditoare că lucrurile asigurate au fost expuse riscurilor şi că s'a pierdut.

Asigurătorul poate face proba contrarie celor ce rezultă din actele prezintate de asigurat.

Admiterea probei contrarie nu suspendă însă condamnarea asigurătorului la plata sumei asigurată, dacă asigugatul dă cauţiune.

Dacă în timp de patru ani nu a fost tăcută cererea în judecată, cauţiunea este liberată. — *Ital. 627.*

640. — In caz de pierdere de mărfuri încărcate pe vas în comptul căpitanului, acesta e dator să justifice proprietatea lor cu probe admise de legea comercială, şi povara cu o ſpoliţă de încărcare, subscrisă de doi dintre fruntaşii echipajului.

Orice om al echipajului sau călătorul care aduce din streinătate mărfuri asigurate în ţară, trebue să consemneze poliţa de încărcare la consulul român din locul unde se face încărcarea, sau în lipsă, la autoritatea locală. — *Ital. 628.*

641. — In orice caz de sinistru, căpitanul şi asiguratul sau însărcinatul său sunt datori să dea ajutor pentru scăparea şi conservarea lucrurilor asi-

www.digibuc.ro

gurate fără prejudiciul drepturilor lor faţă cu asigurătorul. Cheltuelile făcute trebuesc plătite până la concurenţa valorii lucrurilor scăpate.

Asigurătorii şi agenţii sau însărcinaţii lor, pot în înţelegere cu căpitanul, cu asiguraţii şi cu însărcinaţii lor, sau cu fiecare din ei, să ia măsuri pentru scăparea lucrurilor asigurate şi pentru conservarea lor, fără prejudiciul vre-unui drept. — *Ital. 629.*

642. — Asiguratul notificând asigurătorului încunoştiinţările primite îşi poate rezerva dreptul de a cere prin act separat plata ce i se datoreşte prin asigurare. — *Ital. 630.*

643. — Asigurătorul este dator să plătească sumele datorite :

In caz de simplă avarie, în termen de treizeci zile de când i s'a notificat lichidaţiunea relativă ;

In caz de abandon, în termen de două luni dela abandon.

Asiguratul este dator însă să probeze în aceste termene, sinistrul ce dă loc acţiunii de avarie sau dreptului de abandon.

Dacă este opunere, fiecare din oponenţi şi asiguratul chiar, pot cere ca suma să se consemneze la casa de depuneri şi consemnaţiuni. — *Ital. 631.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL II

Despre abandon

644 — Abandonul lucrurilor asigurate poate fi făcut în cazurile:

1) De naufraj;

2) De pradă;

3) De oprire prin ordinul unui Stat strein;

4) De oprire prin ordinul guvernului după începerea călătorii;

5) De imposibilitate de a continua navigaţiunea, dacă vasul nu poate fi reparat, sau dacă cheltuelile necesare pentru a-l repara şi pune în stare să reiă călătoria se suie la trei pătrimi cel puţin din valoarea sa asigurată;

6) De pierdere sau deteriorarea lucrurilor asigurate, când pierderea sau deteriorarea se urcă la cel puţin trei pătrimi din valoarea lucrurilor.

In orice alt caz, asiguratul nu poate cere de cât despăgubire pentru avariile suferite. — *Ital. 632.*

645. — Asiguratul poate face abandonul chiar fără să fie ţinut a proba pierderea vasului, dacă în călătoriile cu lung curs a trecut un an, şi în celelalte călătorii au trecut şase luni din ziua plecării vasului sau din ziua la care se referă ultimile ştiinţe primite.

www.digibuc.ro

In caz de asigurare pe timp mărginit şi după trecerea termenelor de mai sus, pierderea vasului se presupune că a avut loc în timpul asigurărei.

Dacă sunt mai multe asigurări succesive pierderea se presupune că a avut loc a doua zi după primirea ultimelor ştiinţe. — *Ital. 633.*

646. — Dacă vasul s'a declarat a nu fi în stare de navigaţiune, abandonul lucrurilor încărcate într'însul se poate face, dacă în termenul de trei luni dela declaraţiunea imposibilităţii de navigaţiune nu s'ar fi putut găsi un alt vas pentru a reîncărca lucrurile şi a le transporta la locul destinaţiunii lor. — *Ital. 634.*

647. — In cazul prevăzut de articolul precedent şi de art. 524, dacă lucrurile sunt însărcate pe alt vas, asigurătorul este obligat să plătească stricăciunile ce ele au suferit, cheltuelile de descărcare şi de reîncărcare, de depozit şi de pază în magazii, excedentul navlului şi toate celelalte cheltueli făcute pentru scăparea lucrurilor până la concurenţa sumei asigurată, şi dacă aceasta nu s'a cheltuit întreagă, asigurătorul continuă a răspunde de riscuri pentru cât mai rămâne. — *Ital. 635.*

648. — In caz de oprire din partea vre-unui Stat strein, sau de pradă, a-

www.digibuc.ro

bandonul lucrurilor oprite sau prădate nu poate fi făcut decât după trei luni dela notificarea sinistrului, dacă aceasta s'a întâmplat în apele sau mările Europei, în canalul Suez sau Marea Roşie, şi după şase luni dela notificaţiune dacă a avut loc în alte mări.

Pentru lucrurile supuse stricăciunii, termenele de mai sus se reduc la jumătate. — *Ital. 636.*

649. — Abandonul trebue făcut asigurătorilor în termenul:

De trei luni din ziua în care s'a primit ştirea despre sinistru, dacă acesta a avut loc în apele sau în mările Europei, în canalul Suez sau Marea Roşie

De şase luni dacă sinistrul a avut loc în alte mări, ale Africei, în mările occidentale şi meridionale ale Asiei şi în mările orientale ale Americei.

In termen de un an, dacă sinistrul s'a întâmplat în celelalte mări.

In caz de oprire din partea vre-unui Stat străin, sau în caz de pradă, aceste termene curg dela împlinirea termenelor arătate în articolul precedent.

Odată ce aceste termene au trecut, asiguratul nu mai poate face abandonul rămânându-i numai acţiunea pentru avarii. — *Ital. 637.*

650. — Asiguratul, notificând ştirile

www.digibuc.ro

ce a primit, poate face abandonul, somând pe asigurător să-i plătească suma asigurată în termenul stabilit prin contract sau prin lege, ori poate a-şi rezerva dreptul de a-l face în termenele legale.

Odată cu facerea abandonului, asiguratul este dator a declara asigurările efectuate sau ordonate şi împrumuturile maritime făcute. In lipsă, termenul pentru plată nu începe decât din ziua în care această declaraţiune a fost notificată; termenul însă pentru urmărirea dreptului de abandon nu se poate prelungi.

In caz de declaraţiune falşă, asiguratul pierde toate drepturile rezultând din contractul de asigurare.—*Ital. 638.*

651. — Abandonul lucrurilor asigurate nu se poate face nici pentru parte din lucruri, nici sub condiţiune. El cuprinde numai lucrurile ce fac obiectul asigurării şi al riscurilor. — *Ital. 639.*

652. — Odată ce abandonul s'a notificat şi primit sau declarat valabil, lucrurile asigurate devin ale asigurătorului din ziua în care a fost făcut. Asiguratul e dator a i da toate actele privitoare la lucrurile asigurate.

Asigurătorul nu poate, sub cuvânt de întoarcere a vasului, să se sustragă dela plata sumei asigurată.—*Ital. 640.*

www.digibuc.ro

653. — In caz de prădare, dacă asiguratul nu a putut înştiinţa despre aceasta pe asigurător poate răscumpăra lucrurile prădate fără a mai aştepta ordinul său.

Asiguratul însă e dator a notifica asigurătorului învoirea ce va fi făcut pentru răscumpărare, îndată ce-i va fi cu putinţă.

Asigurătorul are alegerea sau de a primi asupră-şi răscumpărarea sau de a renunţa la dânsa ; el e dator însă a notifica asigurătorului alegerea ce va fi făcut în termen de douăzeci şi patru ore dela comunicarea învoirii de răscumpărare.

Dacă declară că primeşte pe comptul său răscumpărarea, asigurătorul e dator să contribue, fără întârziere, la plata ei conform convenţiunii şi în proporţiune cu partea asigurată de dânsul neîncetând de a fi răspunzător pentru riscurile călătorii în conformitate cu contractul de asigurare.

Dacă declară că renunţă la răscumpărare, asigurătorul va plăti suma asigurată fără a puteà pretinde cevà din lucrurile asigurate.

Când asigurătorul nu a notificat ale-

www.digibuc.ro

gerea sa în termenul de mai sus, se presupune că el a renunţat la beneficiul răscumpărării. — *Ital. 641.*

TITLUL VII.

Despre avarii şi despre contribuţiune.

CAPITOLUL I.

Despre avarii

654. — Se socotesc avarii toate cheltuelile extraordinare făcute pentru vas şi pentru povară, pentru amândouă împreună sau pentru fiecare în parte, şi toate pagubele ce se întâmplă vasului şi lucrurilor încărcate, după încărcare şi plecare până la întoarcere şi descărcare.

Avariile sunt de două feluri: avarii mari sau comune, şi avarii simple sau particulare.

Nu sunt avarii, ci numai simple cheltueli în sarcina vasului: cheltuelile ce de ordinar se fac pentru intrarea în golfuri, râuri sau canaluri, sau pentru a eşi dintr'însele, şi cheltuelile pentru drepturi sau taxe de navigaţiune.

In lipsă de convenţiune specială între părţi, avariile sunt regulate după următoarele dispoziţiuni. — *Ital. 642.*

www.digibuc.ro

655. — Sunt avarii comune sau mari cheltuelile extraordinare făcute şi pagubele suferite de bunăvoie pentru binele şi pentru scăparea comună a vasului şi a poverii.

Astfel sunt :

1) Lucrurile date prin învoială şi sub titlul de răscumpărare a vasului şi a poverii ;

2) Lucrurile aruncate în mare pentru scăparea comună ;

Catarturile, pânzele, otgoanele şi alte unelte tăiate sau sfărâmate, pentru scăparea comună ;

4) Ancorele, lanţurile şi alte obiecte părăsite sau aruncate în mare pentru scăparea comună ;

5) Pagubele ce prin aruncare în mare s'a cauzat lucrurilor rămase pe vas ;

6) Pagubele cauzate vasului prin operaţiunea aruncării în mare, de bună voe sau de necesitate, precum şi pagubele aduse vasului pentru înlesnirea scăpării lucrurilor încărcate sau pentru a înlesni scurgerea şi secarea apelor şi pagubele ce s'ar cauza din aceasta lucrurilor încărcate ;

7) Daunele cauzate vasului şi poverii cu ocaziunea stingerii incendiului de pe bord ;

8) Cheltuelile făcute cu căutarea şi

www.digibuc.ro

hrana persoanelor rănite în apărarea vasului şi cheltuelile funerarii, în caz de moarte a acelor persoane;

9) Salariile şi hrana persoanelor echipajului în timpul opririi sau împiedicării când vasul este oprit în călătorie prin faptul unui Stat strein, sau este constrâns a sta într'un port din cauza unui rezbel ce ar supraveni, sau din o altă asemenea cauză ce împiedică călătoria la portul de destinaţiune, până când vasul şi povara sunt liberate de obligaţiunile ce le privesc;

10) Cheltuelile de intrare sau eşire şi taxele de navigaţiune plătite într'un port unde vasul a fost silit a se opri din cauza furtunii, goanei inamicului sau piraţilor ori a intrării de apă, provenită din caz fortuit sau forţă majoră;

11) Salariile şi hrana persoanelor echipajului într'un port de oprire silită în timpul reparaţiunilor necesare pentru continuarea călătorii, când reparaţiunile constituesc avaria comună;

12) Cheltuelile de descărcare şi reîncărcare a obiectelor puse pe uscat pentru înlesnirea sau facerea sus ziselor reparaţiuni ale vasului într'un port de oprire silită; cheltuelile pentru pază şi chirie a magazinelor unde acele obiecte au stat în depozit;

www.digibuc.ro

13) Cheltuelile făcute pentru a se obţine liberarea sau restituirea vasului oprit, când oprirea nu provine dintr'o cauză ce ar privi exclusiv pe vas, persoana căpitanului sau aceea a armatorului, precum şi salariile şi hrana persoanelor echipajului în timpul necesar pentru obţinerea unei asemenea liberări sau restituiri, dacă ea a fost obţinută ;

14) Cheltuelile de descărcare pentru uşurarea vasului, când a trebuit să se facă în timp de furtună sau din alta cauză privitoare la scăparea comună a vasului, sau a poverii, şi daunele ce vasul sau povara au suferit cu ocaziunea descărcării sau reîncărcării.

15) Pagubele pe care vasul sau povara le-au încercat în cufundarea la mal de bunăvoie, pentru scăparea vasului de furtună, de pradă sau de alt pericol iminent ;

16) Cheltuelile făcute pentru scoaterea d'asupra apei a vasului cufundat în cazul de mai sus, şi recompensele datorite pentru lucrările şi serviciile aduse în asemenea ocaziune ;

17) Pierderea şi stricăciunile suferite de lucrurile puse în luntre sau bărci pentru uşurarea vasului în cazurile arătate la numărul 14, cuprinzându-se par-

www.digibuc.ro

tea de contribuţiune ce s'ar datori chiar luntrelor sau bărcilor; de asemenea şi pagubele suferite de obiectele rămase pe vas, întrucât asemenea pagube pot fi considerate ca avarii comune;

18) Primele şi interesele împrumuturilor maritime contractate pentru a face faţă cheltuelilor considerate între avariile comune, şi primele de asigurare ale aceloraşi cheltueli, precum şi pierderea ce trebue să se plătească proprietarului mărfurilor vândute în timpul călătorii într'un port de oprire silită pentru acoperirea aceloraşi cheltueli;

19) Cheltuelile regulării avariilor comune.

Nu sunt considerate ca avarii comune cu toate că sunt făcute de bună voie, pentru binele şi scăparea comună; pagubele încercate de vas sau cheltuelile făcute pentru dânsul când provin din viţiul sau vechimea vasului, sau din culpa ori neglijenţa căpitanului sau a echipajului.

Obiectele de armament ale vasului aruncate în mare, ancorele, lanţurile sau alte obiecte părăsite chiar de bunăvoie pentru binele şi scăparea comună nu pot fi trecut în avarii, dacă nu sunt descrise în inventariul bordului ţinut conform dispoziţiunilor art. 510.

www.digibuc.ro

Aruncarea în mare a proviziunilor vasului nu poate fi nici într'un caz, considerată ca avarie comună,—*Ital. 643.*

656. — Se consideră ca avarii comune:

1) Preţul sau indemnitatea pentru răscumpărarea oamenilor echipajului trimişi pe uscat în serviciul vasului şi făcuţi prizonieri sau ţinuţi ca ostateci;

2) Cheltuelile unei carantine neprevăzute la facerea contractului de închiriere, dacă ea priveşte şi vasul şi povara precum şi cheltuelile cu salariul şi hrana persoanelor echipajului în timpul carantinei — *Ital. 644.*

657. — Dacă este necesitate de a se arunca în mare lucruri, trebue a se începe cu cele mai puţin necesare, mai grele şi de mai puţin preţ, pe cât va fi cu putinţă, şi apoi lucrurile după întâia podeală a vasului şi succesiv celelalte. — *Ital. 645.*

658. — Sunt avarii particulare toate pagubele încercate şi toate cheltuelile făcute numai pentru vas, sau numai pentru povară.

Astfel sunt:

1) Orice pierdere sau pagubă suferită de lucrurile încărcate prin furtună, incendiu, pradă, naufragiu, cufundare,

www.digibuc.ro

sau prin orice alt caz fortuit sau de forță majoră:

2) Pierderea catartelor, pânzelor, frânghiilor, ancorelor sau orice altă pagubă suferită de vas din cauzele menționate mai sus;

3) Orice pagubă suferită din viţiul însuşi al vasului sau al mărfurilor;

4) Cheltuelile pentru orice oprire cauzată din viţiul vasului, din intrare de apă provenind din vechimea lui, din lipsa de proviziuni pe bord, sau din orice altă cauză imputabilă proprietarului, armatorului sau căpitanului;

5) Salariul şi hrana marinarilor în timpul carantinei ordinare, sau în timpul reparaţiunilor provenite din viţiu sau vechimea vasului, sau din o altă cauză imputabilă propietarului, armatorului sau căpitanului, sau în timpul opririi ori şederii într'un port ce ar privi numai vasul sau numai povara, şi cheltuelile pentru a obţine în acest caz liberarea uneia sau alteia;

6) Cheltuelile pentru conservarea mărfurilor încărcate sau pentru repararea butoaielor, lăzilor sau sacilor în care sunt puse, când aceste cheltueli nu provin din pagube considerate ca avarii comune;

www.digibuc.ro

7) Excedentul navlului în cazul prevăzut de art. 580.

Pagubele întâmplate mărfurilor din accidente provenind din neglijenţa căpitanului sau celorlalte persoane ale echipajului sunt avarii particulare în sarcina proprietarului acelor mărfuri, având acesta dreptul de acţiune pentru despăgubire contra căpitanului, sau asupra vasului şi asupra navlului.

Căpitanul răspunde de pagubele cauzate proprietarilor vasului, prin lunga sau arbitrara şedere în porturi. — *Ital. 646.*

CAPITOLUL II

Despre contribuţiune

659. — Avariile particulare se suportă şi se plătesc de către proprietarul lucrului care a încercat paguba, sau a dat ocaziune la o cheltuială.

Avariile comune sunt proporţional împărţite între povară şi jumătate a vasului şi a navlului.

Valoarea lucrurilor aruncate este cuprinsă în formarea massei ce urmează să contribue. — *Ital. 647.*

660. — Bagajele persoanelor echipajului şi ale călătorilor nu contribuesc

www.digibuc.ro

la avaria comună dacă sunt scăpate ; dau însă dreptul la contribuţiune, dacă sunt aruncate în mare sau sufer vreo stricăciune. — *Ital. 648.*

661. — Lucrurile ce nu se cuprind în poliţa de încărcare, sau pentru cari nu există declaraţiunea căpitanului de se vor fi aruncat în mare, nu se plătesc ; iar de au scăpat, contribuesc.— *Ital. 649.*

662. — Lucrurile încărcate pe podeala de sus a vasului contribuesc întotdeauna la avariile comune, dacă sunt scăpate.

Dacă lucrurile sunt aruncate în mare sau stricate prin aruncare, afară de cazul călătoriilor prevăzute de ultimul aliniat al art. 508, proprietarul nu este primit a cere despăgubire pentru pierderea sau stricarea lor, decât dela căpitanul care le-a încărcat pe podeaua vasului fără învoirea scrisă a încărcătorului. In caz contrariu, o specială contribuţiune are loc între vas, navlu şi celelalte lucruri încărcate pe podeală deosebit de contribuţiunea generală pentru avariile comune la toată povara. — *Ital. 650.*

663. — Dacă aruncarea în mare nu scapă vasul, nu e loc la contributiune. Lucrurile scăpate nu sunt supuse la

www.digibuc.ro

plată şi nici la despăgubirea celor aruncate în mare sau stricate,

Dacă aruncarea în mare scapă vasul şi acesta urmându-şi călătoria, se pierde, lucrurile scăpate contribuesc la aruncare după valoarea lor în starea în care se află, scăzându-se cheltuelile făcute pentru scăpare.

Lucrurile aruncate în mare nu contribuesc în nici-un caz la plata pagubelor ce se vor fi întâmplat în urma aruncării lucrurilor scăpate.

Povara nu contribue la plata vasului pierdut sau ajuns în stare de a nu mai putea naviga. — *Ital. 651.*

664. — In caz de pierdere a lucrurilor puse în luntre sau bărci pentru uşurarea vasului, repartiţiunea pierderii se face asupra vasului şi asupra întregii poveri.

Dacă vasul se pierde cu restul poverii, nu e loc la contribuţiune pentru lucrurile puse în bărci sau luntre, deşi acestea ar ajunge bine în port. —*Ital. 652.*

665. — Dacă, după repartiţiune, lucrurile aruncate în mare sunt redobândite de proprietarii lor, aceştia vor restitui căpitanului şi persoanelor interesate ceeace au primit din contribuţiune,

www.digibuc.ro

s ăzându-se pagubele cauzate prin aruncarea şi cheltuielile făcute pentru redobândire. — *Ital. 653.*

666. — Vasul contribue pentru valoarea ce are la locul descărcării, sau pentru preţul cu care ar putea fi vândut, scăzându-se avariile particulare chiar posterioare avarii comune.

Navlul, ce prin faptul convenţiunii arătate la art. 587, e câştigat chiar în caz de pierdere a lucrurilor încărcate, nu este supus la contribuţiune. — *Ital. 654.*

667. — Lucrurile scăpate şi cele aruncate în mare sau în orice alt chip sacrificate, contribuesc în proporţiune cu valoarea ce au la locul descărcării. Dacă a avut loc convenţiunea arătată în articolul precedent, navlul nu se scade din valoare. — *Ital. 655.*

668. — Natura, specia şi calitatea lucrurilor ce urmează să contribue şi a celor aruncate sau sacrificate, se stabileşte prin poliţele de încărcare, facturi şi în lipsă, prin orice alte mijloace de probă admise de lege.

Când în poliţa de încărcare calitatea sau valoarea lucrurilor încărcate nu este cea adevărată şi în realitate lucrurile sunt de o valoare mai mare, ele contribuesc după calitatea şi valoarea indi-

www.digibuc.ro

cată, dacă sunt aruncate în mare sau stricate.

Dacă însă lucrurile sunt de o calitate sau o valoare mai mică celei declarată prin polița de încărcare, ele contribuesc după calitatea și valoarea indicată, dacă sunt scăpate și plătesc după valoarea lor reală dacă sunt aruncate în mare sau stricate. — *Ital. 656.*

669. — Căpitanul va încheia proces verbal despre orice hotărîre va lua și despre operațiunile urmate pentru scăparea comună, îndată ce aceasta va fi cu putință.

Procesul verbal va cuprinde motivele hotărîrii și va arăta în mod sumar lucrurile aruncate sau stricate; va fi subscris de fruntașii echipajului sau va arăta motivele nevoinței lor de a subscrie și va fi transcris în registrul vasului.

O copie de pe acest proces verbal subscrisă de căpitan, va fi alăturată la raportul prevăzut de art. 526.—*Ital. 657.*

670.— Descrierea, prețuirea și repartițiunea pierderilor și pagubelor va fi făcută, în locul de descărcare al vasului, prin îngrijirea căpitanului, de către experți, numiți în țară, de președintele tribunalului respectiv, și în lipsă de autoritatea locală.

www.digibuc.ro

Repartiţiunea propusă de experţi va fi supusă în ţară, cercetării tribunalului respectiv sau judecătorului de ocol, şi în ţară streină, autorităţii consulare române sau autorităţii locale competinte.— *Ital. 658.*

671. — Acţiunea pentru avarie contra chiriaşului vasului şi contra destinatarului nu poate avea loc dacă căpitanul a primit navlu şi a predat lucrurile încărcate fără a protesta, chiar când plata navlului ar fi fost făcută înainte.— *Ital. 659.*

TITLUL VIII.

Despre pagubele cauzate prin lovirea vaselor (abordaj).

672. — Dacă lovirea vaselor a avut loc din caz fortuit sau forţă majoră, pagubele şi pierderile provenite din această cauză sunt în sarcina lucrurilor ce le-au suferit fără drept de despăgubire. — *Ital. 660.*

673. — Dacă lovirea s'a întâmplat din culpa unuia din vase, pagubele şi pierderile sunt în sarcina vasului în culpă. Despăgubirile datorite persoanelor moarte sau rănite sunt privilegiate

www.digibuc.ro

în caz de neajungere a sumei de împărţit. — *Ital. 661.*

674. — Dacă nu se dovedeşte cărui dintre vase se poate imputa culpa, sau dacă culpa se dovedeşte a fi comună, fiecare suferă pagubele şi pierderile încercate fără drept la vreo despăgubire, cu toate acestea, fiecare vas e obligat în mod solidar la plata pagubelor şi pierderilor cauzate lucrurilor încărcate şi a leziunilor cauzate persoanelor conform dispoziţiunilor celor două articole precedente. — *Ital. 662.*

675. — Responsabilitatea vaselor stabilită prin articolele precedente nu apără de răspundere pe autorii culpei către persoanele vătămate şi către proprietarii vaselor. — *Ital. 663.*

676. — Când un vas a lovit, nu din culpa sa, pe un altul, ci pentru că el însuşi a fost lovit din culpa unui al treilea, toată răspunderea este în sarcina acestuia. — *Ital. 664.*

677. — Acţiunea de despăgubire pentru daunele provenind din lovirea vaselor nu poate fi admisă dacă nu s'a făcut în termen de trei zile, către autoritatea locului unde s'a întâmplat faptul, sau a primului port în care vasul s'a oprit.

Pentru pagubele cauzate persoanelor

www.digibuc.ro

sau mărfurilor, lipsa de protestare sau reclamaţiune nu vatămă drepturile persoanelor care nu se găsesc pe vas, sau nu erau în poziţiune a-şi manifesta voinţa. — *Ital. 665.*

TITLUL IX.

Despre creanţele privilegiate.

CAPITOLUL I.

Dispoziţiuni generale.

678.—Privilegiile stabilite prin acest titlu trec înaintea oricărui alt privilegiu general sau special asupra mobilelor, stabilit prin codicele civil. — *Ital. 666,*

679. — In orice caz de deteriorare sau micşorare a lucrului asupra căruia există privilegiul, acesta se exercită pe ceeace rămâne, sau se redobândeşte ori se scapă. — *Ital. 667.*

680. — Dacă creditorul ce are privilegiu asupra unuia sau mai multor obiecte este primat asupra preţului acestor obiecte de un creditor al cărui privilegiu se întinde şi asupra altor obiecte, cel dintâiu este subrogat în privilegiul aparţinând ultimului creditor.

Acelaş drept îl au asemenea şi ceilalţi creditori privilegiaţi cari sufer o pier-

www.digibuc.ro

dere în urma sus arătatei obligaţiuni.— *Ital. 668.*

681. — Creanţele privilegiate în acelaş grad concură între dânsele în caz de nesuficienţă a lucrului în proporţiune cu cât au să ia, dacă sunt contractate în acelaş port. Dar dacă asemenea creanţe iau naştere în urmă, după reluarea călătoriii creanţele posterioare sunt preferite celor anterioare. — *Ital. 669.*

682. — Dacă titlul creanţei privilegiate este la ordin, girul transmite şi privilegiul. — *Ital. 670.*

CAPITOLUL II.

Despre creanţele privilegiate asupra lucrurilor încărcate.

683. — Sunt privilegiate asupra lucrurilor încărcate şi plătite în ordinea prevăzută prin prezentul articol, creanţele următoare:

1) Cheltuelile de judecată făcute în interesul comun al creditorilor pentru acte de conservaţiune şi de urmărire a lucrurilor;

2) Cheltuelile, indemnităţile şi primele de scăpare datorite pentru ultima călătorie;

3) Drepturile vamale datorite pentru lucruri la locul de descărcare;

www.digibuc.ro

4) Cheltuelile de transport şi descărcare;

5) Chiria magaziilor în care lucrurile descărcate au fost depuse;

6) Sumele datorite ca contribuţiune pentru avariile comune;

7) Primele de asigurare;

8) Capitalul şi procentele datorite pentru obligaţiunile contractate de căpitan asupra poverii în cazurile prevăzute de art. 519 şi cu îndeplinirea formalităţilor prescrise;

9) Orice alt împrumut maritim când acela ce a dat banii posedă poliţa de încărcare. — *Ital. 671.*

684. —Privilegiile arătate în articolul precedent nu se conservă, dacă acţiunea nu este exercitată în termen de cincisprezece zile dela descărcare şi înainte de trecerea lucrurilor încărcate în mâna celor de al treilea.

Pentru sechestrarea, darea în gaj şi vânzarea silită a lucrurilor supuse privilegiului, se aplică regulile generale stabilite prin codicile de procedură civilă afară de cazurile în care codicile de comerţ nu ar dispune într'altfel. — *Ital. 672.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL III.

Despre creanţele privilegiate asupra navlului.

685. — Sunt privilegiate asupra navlului şi admise la plată, în ordinea aci arătată următoarele creanţe:

1) Cheltuelile de judecată făcute în interesul comun al creditorilor pentru acte de conservare şi urmărire;

2) Cheltuelile, indemnităţile şi primele de scăpare, datorite pentru ultima călătorie;

3) Salariile, retribuţiunile şi indemnităţile datorite persoanelor echipajului pentru călătoria în care s'a câştigat navlul;

4) Sumele datorite ca contribuţiune la avarii comune;

5) Primele de asigurare;

6) Capitalul şi procentele datorite pentru obligaţiunile contractate de căpitan asupra navlului, în cazurile prevăzute de art. 519 şi cu indeplinirea formalităţilor prescrise;

7) Pentru despăgubirile datorite chiriaşilor vasului pentru nepredarea lucrurilor încărcate sau pentru avarii suferite de dânsele din culpa căpitanului

www.digibuc.ro

sau persoanelor echipajului în ultima călătorie;

8) Orice altă datorie cu împrumut maritim sau cu gaj asupra navlului transcrisă şi adnotată pe actul de naţionalitate. — *Ital. 673.*

CAPITOLUL IV.

Despre creanţele privilegiate asupra vasului.

686. — Vasele sau părţile lor, chiar când s'ar afla în posesiunea unei a treia persoane, sunt supuse la plata creanţelor ce legea declară privilegiate în modul şi marginile mai jos stabilite. *Ital. 674.*

687. — Sunt privilegiate asupra vasului şi admise la plata asupra preţului său şi in ordinea arătată în prezentul articol, creanţele următoare:

1) Cheltuelile de judecată făcute în interesul comun al creditorilor pentru acte de conservaţiune şi urmărire a vasului;

2) Cheltuelile, îndemnităţile şi primele pentru scăpare, datorite pentru ultima călătorie;

3) Taxele de navigaţiune stabilite prin lege;

4) Salariile piloţilor, salariul custo-

www.digibuc.ro

delui şi cheltuelile de pază a vasului, după intrarea lui în port;

5) Chiria magaziilor pentru păstrarea uneltelor şi instrumentelor vasului;

6) Cheltuelile de întreţinere a vasului şi a uneltelor şi instrumentelor sale după ultima sa călătorie şi intrare în port;

7) Salariile, retribuţiunile şi indemnităţile datorite, conform dispoziţiunilor titlului III ale acestei cărţi, căpitanului şi celorlalte persoane ale echipajului pentru cea din urmă călătorie;

8) Sumele datorite ca contribuţiune la avariile comune;

9) Capitalul şi procentele datorite pentru obligaţiunile contractate de căpitan la trebuinţele vasului în cazurile prevăzute de art. 519 şi cu îndeplinirea formalităţilor prescrise;

10) Primele de asigurarea vasului şi accesoriilor sale pentru cea din urmă călătorie, dacă asigurarea a fost făcută pentru un timp determinat sau cu călătoria, şi pentru vasele cu abur ce fac călătorii periodice asigurate pentru un timp determinat, primele corespunzătoare cu cele din urmă şease luni; şi deosebit de acestea, în asociaţiunile de asigurare mutuală, repartiţiunile şi contribuţiunile pentru ultimile şase luni;

www.digibuc.ro

11) Indemnităţile datorite chiriaşilor pentru nepredarea lucrurilor încărcate sau pentru avariile suferite de dânsele din culpa capitanului sau a echipajului în ultima călătorie;

12) Preţul vasului datorit încă vânzătorului;

13) Creanţele arătate la numărul 9 de mai sus, ce au fost transcrise şi adnotate târziu: orice altă creanţă de împrumut maritim asupra vasului şi creanţele pentru care vasul a fost dat în gaj.

In caz când mai multe creanţe din cele prevăzute de numărul 13 se află în concurenţă, preferinţa se determină după data transcripţiunii titlului şi adnotaţiunii lui pe actul de naţionalitate.— *Ital. 675.*

688. — Girantul, cesionarul, subrogatul sau creditorul care a primit în gaj o creanţă asupra unui vas transcrisă şi adnotată, vor puteà cere să se menţioneze, pe registrul căpităniei portului şi pe actul de naţionalitate al vasului, girul, cesiunea, subrogaţiunea sau constituirea gajului ce a avut loc. — *Ital. 676.*

689. — Privilegiile arătate în articolele precedente nu se pot exercita, daçă creanţele nu sunt probate şi pri-

www.digibuc.ro

vilegiile nu sunt conservate în modul următor:

1) Cheltuelile de judecată cu comptu-rile lichidate de judecătorul competinte după formele stabilite prin legile de procedură;

2) Cheltuelile, indemnităţile şi primele pentru scăpare, şi salariile piloţilor, cu sentinţe, cu atestate ale autorităţii maritime şi cu celelalte probe ce autoritatea judecătorească va crede de cuviinţă a admite după împrejurări;

3) Taxele de navigaţiune cu recepisele autorităţilor competinte;

4) Salariul custodelui, cheltuelile de pază arătate în numărul 4 al art. 687 şi creanţele arătate în numărul 5 al art. 683 şi în aliniatele 5 şi 6 ale art. 687 prin state aprobate de presidentul tribunalului respectiv;

5) Salariile şi retribuţiunile căpitanului şi celorlalte persoane ale echipajului, cu rolurile de armament şi desarmament extrase din oficiurile autorităţii maritime, celelalte indemnităţi cu raportul căpitanului şi cu celelalte probe ale întâmplărilor ce le-au dat naştere;

6) Creanţele pentru contribuţiuni la avariile comune, cu actele relative la repartiţiunea lor;

7) Creanţele arătate la numărul 8 de

www.digibuc.ro

sub art. 683, la aliniatul 6 de sub art. 685 şi la aliniatul 9 de sub art. 687 prin procesele-verbale subscrise de fruntaşii echipajului, ordinele de autorizaţiune, statele subscrise de căpitan şi confirmate de experţi, prin actele de vânzare şi procesele-verbale subscrise de el, sau prin mijlocul altor acte, dovedind necesitatea cheltuelilor.

8) Primele de asigurare, cu poliţele de asigurare, sau cu alte titluri subscrise de asigurat şi cu extractele de pe registrele mijlocitorilor de asigurare repartiţiunile sau contribuţiunile în societăţile de asigurare mutuală cu extractele de pe registrele de admitere a vaselor în societate;

9) Indemnităţile datorite chiriaşilor unui vas cu sentinţele ce le-au lichidat; şi dacă la timpul distribuirii preţului, sentinţa de condamnare la despăgubire e pronunţată, iar daunele interese nu sunt încă lichidate, creditorii pot după împrejurări, să fie admişi la plata despăgubirii pentru o sumă aproximativă, dând caaţiune că vor restitui ceeace se va constata că au primit mai mult; tot astfel vor fi admişi la plată şi creditorii posteriori celor dintâiu, dacă vor da cauţiune de restituire;

www.digibuc.ro

10) Vinderea vasului cu actul de vânzare, transcris şi adnotat în modul stabilit prin art. 493;

11) Creanţele arătate la numărul 9 de sub art. 683, la numărul 8 de sub art. 685 şi la numărul 13 de sub art. 687, cu actele respective transcrise şi adnotate în modul prescris. — *Ital. 677.*

690. — Afară de regulile generale pentru stingerea obligaţiunilor, privilegiile creditorilor asupra vasului se sting:

1) Prin vânzarea silită, făcută sau după cererea creditorilor sau pentru altă cauză, după formele stabilite de procedura comercială şi după plata preţului asupra căruia privilegiul a trecut;

2) Prin expirarea termenului de trei luni, în caz de înstreinare de bună voie a vasului.

Acest termen începe dela data transcrierii actului de înstreinare dacă vasul se găseşte în timpul transcripţiunii în circumscripţiunea unde e înscris; şi dela data întoarcerii sale în zisa circumscripţiune, dacă transcripţiunea înstreinării s'a făcut după plecarea vasului cu condiţiune ca în termen de o lună dela data transcripţiunii vânzarea să fie notificată creditorilor privilegiaţi

www.digibuc.ro

a căror titluri se află transcrise şi adnotate pe actul de naţionalitate.

Stingerea privilegiului nu poate avea loc faţă de creditorul privilegiat, care înainte de expirarea termenului a chemat în judecată pe cumpărătorul vasului pentru a obţine recunoaşterea privilegiului său. — *Ital. 678.*

691. — Achizitorul unui vas sau unei părţi din vas, pentru a-l purga de creditele creanţelor privilegiate, la care nu este obligat personal, e dator să notifice creditorilor înainte de punerea în gaj sau urmărirea vasului, un act conţinând:

1) Data şi felul titlului său, datele transcripţiunii titlului şi adnotării pe actul de naţionalitate;

2) Numele şi prenumele autorului său;

3) Numele, felul şi capacitatea vasului;

4) Preţul convenit şi orice altă sarcină impusă achizitorului sau valoarea ce el oferă să plătească;

5) Lista creditorilor cu arătarea numelui şi prenumelui lor, a sumelor ce li se datoreşte; data titlurilor lor, a transcripţiunii şi adnotaţiunii pe actul de naţionalitate;

www.digibuc.ro

6) Oferta de depunere a preţului convenit sau a valorii declarată, pentru a fi împărţită între creditori;

7) Alegerea domiciliului la reşedinţa tribunalului care ar fi competinte să proceadă la vânzarea cu licitaţiune, dacă aceasta ar trebui să aibă loc.

Un extract sumar de pe acest act se va publica în foaia anunciurilor judiciare a locului unde se află oficiul maritim la care vasul este înscris; aceasta va ţine loc de notificaţiune pentru creanţele nesupuse publicităţii.—*Ital. 679.*

692. — Orice creditor privilegiat sau fidejusorul unor asemenea creanţe poate în termen de 15 zile dela notificarea sau publicaţiunea sus arătată, să ceară vânzarea prin licitaţiune publică a vasului, oferind suirea preţului cu a zecea parte, şi dând cauţiune pentru plata preţului şi pentru îndeplinirea oricărei alte sarcine.

Această cerere, subscrisă de cel ce o face sau de un procurator special al său, va fi notificată achizitorului cu citaţiune de înfăţişare d'inaintea tribunalului locului unde vasul este înscris, pentru ca judecata să se pronunţe atât asupra admisibilităţii cauţiunii, cât şi asupra cererii de vânzare. — *Ital. 680.*

www.digibuc.ro

693. — Dacă vânzarea n'a fost cerută în termenul şi modul stabilit prin articolul precedent, sau dacă cererea este respinsă, preţul rămâne fixat definitiv şi, prin depunerea lui, achizitorul obţine proprietatea vasului sau unei părţi din el, liberă de orice privilegiu. In acest caz privilegiile trec asupra preţului depus, care urmează a fi distribuit ca în cazurile de vânzare silită.

Dacă cererea este admisă, tribunalul prin aceeaşi sentinţă, va autoriza vânzarea vasului, care se va face conform dispoziţiunilor cuprinse în procedura codicelui comercial. — *Ital. 681.*

694. — Radiarea transcripţiunilor sau a adnotării privilegiilor nu se va puteà face decât după consimţimântul părţilor interesate sau în virtutea unei sentinţe rămasă definitivă.

Oricine poate obţine un act dovedind existenţa unei sau mai multor transcripţiuni asupra unui vas sau unei părţi din el, sau un certificat că nu există nici o sarcină. — *Ital. 682.*

www.digibuc.ro

CARTEA III

Despre faliment

TITLUL I

Despre declarațiunea de faliment și despre efectele sale.

695. — Comerciantul, care a încetat plățile pentru datoriile sale comerciale este în stare de faliment. — *Ital. 683.*

696. — Singurul refuz al unor plăți, pe temeiu de excepțiuni pe care, în bună credință. debitorul îl socotește întemeiat, nu constitue o probă de încetarea plăților. — *Ital. 705.*

697. — Tribunalul, și la tribunalele cu o secțiune specială, tribunalul de comerț încunoștințat din partea unuia sau mai multor creditori despre situațiunea dificilă în care se află un comerciant, relativ la comerțul său, și care înstreinează în condițiuni desavantajoase avutul său, va putea ordona prezentarea acestuia în camera de consiliu și depunerea totodată a registrelor, a bilanțului său comercial și a unei liste nominative de toți creditorii săi și de

www.digibuc.ro

sumele creanţelor, cu indicarea scadenţelor respective.

Tribunalul va ordona în acelaş timp ca creditorul sau creditorii, cari au făcut denunţarea, să depună o cauţiune în bani sau efecte publice, al cărei cuantum se va fixa de tribunal.

Această cauţiune va rămâneà consemnată la Cassa de depuneri, consemnaţiuni şi economie până la rezolvarea definitivă a procesului de calomnie intentat de comerciantul debitor.

Cauţiunea se va restitui şi în caz când comerciantul debitor nu va fi intentat acţiunea în calomnie în termen de 5 zile din ziua respingerii cererii în mod definitiv.

In caz când arătările creditorilor se găsesc întemeiate, sau când comerciantul fără un just motiv, nu se înfăţişează, tribunalul va puteà, dacă crede de cuviinţă, mai înainte de veri cari dispoziţiuni ar lua asupra punerii sale în stare de faliment, să numească după importanţa comerţului, pe unul sau mai mulţi dintre creditori, cari în continuarea ulterioară a comerţului, să verifice registrele şi să supravegheze regularitatea operaţiunilor comerciantului.

Chemarea se va face prin scrisoare

www.digibuc.ro

închisă din partea președintelui tribunalului respectiv, și cercetarea va avea loc în camera de consiliu.

Creditorul, care cu bună știință, va fi făcut o denunțare neîntemeiată, va putea fi supus pedepselor prevăzute de codul penal pentru calomnie.

Incheiarea tribunalului va trebui pronunțată cel mult în 5 zile libere dela cerere, și dânsa nu va fi supusă opoziținii.

Ea este susceptibilă de apel în termen de trei zile dela pronunțarea ei. Tribunalul va putea însă acorda execuțiunea provizorie.

Toată procedura privitoare la modul chemării debitorului și la al judecării apelului va fi aceiași ca la tribunal.

Deciziunea Curții nu este supusă nici opoziținii, nici recursului.

698. — Refuzul nejustificat din partea creditorului de a primi delegarea atrage condamnarea lui la amendă dela 100 până la 500 lei.

699. — Onorariul custodelui se fixează de tribunal și se achită de comerciant.

700. — Aceste măsuri preventive încetează:

a) Prin arătarea majorității credito-

www.digibuc.ro

rilor că situaţiunea afacerilor comerciantului nu le mai inspiră temere şi că măsura luată nu le mai este trebuincioasă;

b) Prin justificarea plăţii în mod regulat a datoriilor ajunse la scadenţă;

c) Prin declararea în stare de faliment. — *Ital. 684.*

701.—Falimentul se declară prin hotărîre judecătorească, pronunţată după declaraţiunea falitului, sau după cererea unui ori mai multor creditori sau din oficiu.

702. — Declaraţiunea falimentului se pronunţă de tribunalul de comerţ în jurisdicţiunea căruia debitorul îşi are principalul său stabiliment comercial.

Tribunalul este învestit cu întreaga procedură a falimentului şi va judeca acţiunile derivând dintr'însul, dacă prin natura lor, nu vor fi de competinţa jurisdicţiunii civile.

Formele de procedură în această materie se regulează prin dispoziţiunile speciale cuprinse în cartea IV şi prin acele ale codicelui de procedură civilă. — *Ital. 685.*

703.—Falitul va fi dator, ca în cele trei zile dela încetarea plăţilor, în care se cuprinde şi ziua încetării lor, să facă declaraţiunea la tribunalul de comerţ arătat în articolul precedent.

www.digibuc.ro

Declaraţiunea trebue să fie însoţită de depunerea bilanţului, datat, semnat şi certificat de falit că este adevărat şi de registrele sale de comerţ în starea în care se află.

Bilanţul trebue să cuprindă indicaţiunea şi estimaţiunea aproximativă a tuturor bunurilor mobile şi imobile ale falitului, starea datoriilor şi a creantelor cu numele, prenumele şi domiciliul fiecărui creditor, şi pe cât se va puteà, cauza fiecărei datorii, tabloul profitelor şi pierderilor, precum şi acel al cheltuelilor personale ale falitului şi familii sale din tot timpul exerciţiului comerţului său pe cât se va putea.—*Ital. 686.*

704. — Orice creditor, a cărui creanţă are o cauză comercială, poate să ceară tribunalului competinte declaraţiunea în faliment a debitorului său comerciant, probând încetarea plăţilor.

Nu sunt admişi a cere declaraţiunea în faliment descendenţii, ascendenţii şi soţul debitorului —*Ital. 687.*

705.—Dacă încetarea plăţilor unui comerciant este notorie, sau dacă ea rezultă din alte fapte neîndoioase, tribunalul va declara falimentul din oficiu; însă va putea, de va crede necesar, să asculte mai întâiu pe falit. — *Ital. 688.*

www.digibuc.ro

706. — In cea dintâiu zi a fiecărei săptămâni portăreii şi judecătorii de pace vor transmite preşedintelui tribunalului de comerţ, în jurisdicţiunea căruia se află, sau a tribunalului civil care îi ţine locul, un tablou de protestele făcute în cursul săptămânei precedente.

Acest tablou trebue să arate data fiecărui protest, numele şi domiciliul persoanelor cărora s'a făcut şi care au cerut protestul, scadenţa obligaţiunii protestată, suma datorită şi motivele refuzului de plată sau acceptare.

Un duplicat de pe acest tablou se va trimite Camerei de comerţ respective pentru publicare.

Aceste tablouri se vor face pe formulare tipărite, trimise de minister, şi vor trebui să fie cusute în fascicule lunare şi păstrate la grefă, pentru ca oricine să poată lua cunoştinţă de dânsele.

Portărelul sau judecătorul de pace, care nu îndeplineşte această îndoită obligaţiune, va fi supus la o amendă dela 5 până la 50 lei, pe care o va pronunţa complectul tribunalului în camera de consiliu şi fără apel. — *Ital. 689.*

www.digibuc.ro

707. — Comerciantul, care s'a retras din comerț, va puteà fi declarat în faliment însă numai în decursul a cinci ani dela acest eveniment, și numai când încetarea plăților a avut loc în timpul exercițiului comerțului sau chiar în anul următor, pentru datorii decurgând din același exercițiu.

Se va putea încă declara falimentul după moartea comerciantului, însà numai în decursul anului dela acest eveniment. — *Hal. 690.*

708. — Prin sentința declarativă de faliment tribunalui trebue:

1) Să arate numele judecătorului-sindic chemat a administra falimentul;

2) Să ordone punerea sigiliilor;

3) Să stabilească un termen, nu mai mare de 25 zile, în care creditorii trebue să prezinte la grefa sindicatului declarațiunea creanțelor lor;

4) Să determine ziua și ora în care se va proceda, la reședința tribunalului, la verificarea creanțelor. Acest termen nu poate fi mai depărtat decât cel mult cu 10 zile dela expirarea termenului prevăzut în aliniatul precedent.

Sentința trebue să cuprindă încă ordinul către falit de a înfățișa, până în trei zile, bilanțul în forma stabilită prin

www.digibuc.ro

art. 699 şi registrele sale de comerţ, dacă nu sunt deja depuse.

Această sentinţă, supusă opoziţiunii şi apelului, este executorie provizoriu.— *Ital. 691.*

709. — Când averea unui comerciant declarat în faliment se află şi în alte localităţi, sindicul va interveni prin comisiune rogatorie, către autoritatea judecătorească locală pentru punerea sigiliilor şi încheiarea actelor constatătoare acestei operaţiuni. — *Ital. 692.*

710. — Un extract al sentinţei declarative de faliment se afige, în termen de 24 ore, la uşa tribunalului, independent de publicitatea cerută de art. 943. — *Fr. 442.*

711. — Falitul judecat în lipsă, şi cel care a fost declarat din oficiu fără să fi fost chemat, sau deşi chemat dar judecat în lipsă, are dreptul să facă opoziţiune în contra sentinţei declarative de faliment, până în termen de cinci zile libere dela afişarea extractului, prevăzută de art. 710 sau d'adreptul apel, până în termen de 10 zile libere dela aceiaşi dată.

Acelaş drept îl au şi creditorii cari au cerut declararea în faliment.

Orice altă persoană interesată are drep-

www.digibuc.ro

tul să facă opoziţiune în contra sentinţei declarativă de faliment până în 10 zile dela implinirea aceleaşi formalităţi.

Sentinţa asupra opoziţiunii se dă contradictoriu cu judecătorul şi este supusă apelului. — *Ital. 693.*

712. — Indată după pronunţarea sentinţei declarativă de faliment, procurorul tribunalului va trebui să ia cunoştinţă, în orice caz, de toate actele din dosar, spre a vedeà dacă este loc la o acţiune penală.

In acest caz, preşedintele tribunalului trebue, până în douăzeci şi patru de ore să comunice procurorului copie de pe sentinţa declarativă de faliment, cu toate celelalte acte şi informaţiuni aflate în tribunal. — *Ital. 694.*

713. — Tribunalul de comerţ va ordona, deodată cu pronunţarea sentinţei declarativă de faliment, arestarea falitului în contra căruia se ivesc indicii suficiente de fraudă, mai cu seamă în cazuri de dispariţiunea sau lipsa nejustificată a registrelor de comerţ şi nedepunerea bilanţului; va putea de asemenea să ordone şi arestarea celorlalţi complici ai fraudei.

Tribunalul de comerţ şi mai în urmă, în orice stare a procedurii falimentului,

www.digibuc.ro

va ordona arestarea falitului în contra căruia se ivesc indicii suficiente de fraudă.

Ordonanţa de arestare trebue să fie comunicată imediat procurorului pentru executare; parchetul va fi obligat a deschide acţiune publică. In asemenea caz, liberarea provizorie, cu sau fără cauţiune, nu poate fi acordată de judecătorul de instrucţiune însărcinat cu instruirea afacerii decât după ce va referi tribunalului care a ordonat arestarea.

Ori care ar fi avizul tribunalului, judecătorul de instrucţie este în drept să decidă cum va crede de cuviinţă, rămânând ca ministerul public să execute dreptul său de opoziţiune la Camera de punere în acuzaţiune, dacă va crede aceasta necesar.

Judecătorul de instrucţiune va putea însă procede la arestarea falitului, când sunt grave indicii de fraudă, chiar dacă tribunalul nu va fi ordonat o asemenea măsură. — *Ital. 695.*

714. — Procedura falimentului înaintea jurisdicţiunei comerciale şi instrucţiunea sau procedura penală se vor urma independent una de alta.

Judecătorul de instrucţiune poate cu-

www.digibuc.ro

lege dela tribunalul de comerț, dela judecătorul-sindic, orice informațiuni și orice știință de cari ar aveà trebuință; poate asemenea verifica sau cere copii ori extracte de pe actele procedurii falimentului, precum și de pe registrele și hârtiile falitului, dar nu poate să le ridice dela grefa tribunalului comercial.

Completându-se instrucțiunea, judele instructor, trebue în orice caz, să se pronunțe dacă este sau nu caz de urmărire în contra inculpaților.

Deciziunea definitivă a instanțelor penale va trebui să fi notată pe marginea sentinței declarative de faliment și se va publica ca și aceasta. — *Ital. 696.*

715. — Numele și prenumele falitului se va înscrie într'un tablou afișat în sala tribunalului care a declarat falimentul și în sala burselor de comerț.

Acei ai căror nume figurează pe acest tablou nu pot intra in localurile burselor. Această dispozițiune trebue să fie înscrisă pe tablou. — *Ital. 697.*

716. — Până ce nu se termină procedura falimentului, falitul nu se poate depărta dela domiciliul său fără o permisiune a judecătorului sindic, și este dator să se prezinte înaintea acelui ju-

www.digibuc.ro

decător ori de către ori va fi chemat. Insă dacă judecătorul se va convinge că falitul este împiedicat de a se înfăţişa în persoană din cauze binecuvântate, poate să-l autorizeze a se înfaţişa prin mandatar. — *Ital. 698.*

717. — Sentinţa declarativă de faliment ridică de drept falitului, din ziua pronunţării sale, administraţiunea bunurilor sale, chiar şi a acelora pe cari le-a dobândit în timpul falimentului.

Acţiunile cari aparţin falitului nu vor puteà fi exercitate decât de către judecătorul-sindic, afară de acele cari privesc drepturile lui exclusiv personale sau care sunt streine falimentului.

Din ziua declaraţiunii falimentului, nici o acţiune în contra falitului, privitoare la bunurile sale mobile sau imobile, şi nici un act de executare asupra aceloraşi bunuri nu va putea fi intentat sau îndreptat decât în contra judecătorului sindic.

Acţiunile şi executările deja începute în persoana falitului se vor continua însă, în persoana judelui-sindic.

Tribunalul, dacă găseşte cu cale, poate permite sau ordona ca falitul să fie citat în cauză, mai cu seamă atunci când ar aveà interese opuse cu judecătorul sindic.

www.digibuc.ro

Falitul are dreptul să intervina în cestiunile din ;cari pot să decurgă în sarcina sa o imputare de bancrută. — *Ital. 699.*

718 — Sentința declarativă de faliment suspendă, numai față de masa creditorilor, curgerea dobânzilor, a creanțelor negarantate prin ipotecă, gaj sau alt privilegiu.

Dobânzile creanțelor garantate nu pot fi cerute decât asupra sumelor provenind din vânzarea bunurilor supuse privilegiului sau ipotecii : când însă, din neajungerea acestor garanții, dreptul creditorilor se exercită asupra masei hirografare, restul creanței neacoperit se determină, fără a se ține în seamă dobânzile posterioare datei sentinței declarative de faliment. — *Ital. 700.*

719. — Datoriile cu scadență obligatorie în sarcina falitului, și acele ale căror scadență este subordonată voinței sale, sunt considerate ca ajunse la scadență prin efectul declarațiunii falimentului.

Din momentul declarării în stare de faliment, creanțele în contra falitului în ceiace privește participarea lor la deliberările falimentului vor rămâne fixate în mâinile ultimului purtător, anterior declarării în stare de faliment; aseme-

www.digibuc.ro

nea şi cele cari se vor fi aflând în circulaţiune în streinătate vor rămâne fixate în mâinile ultimului purtător din ţară, anterior declarării în stare de faliment. — *Ital. 701.*

720. — Pentru chiriile datorite de falit, actele de executare asupra bunurilor mobile cari servesc la comerţul său vor fi suspendate, în timp de treizeci zile dela data sentinţei declarative de faliment, afară de măsurile conservatoare şi de dreptul pe care proprietarul îi dobândise mai dinainte pentru a intra în posesiunea bunurilor închiriate. Când proprietarul a obţinut acest drept, suspendarea actelor de execuţiune mai sus arătate încetează de drept. — *Ital. 702.*

721. — Dacă falitul este locatar de imobile pentru trebuinţele comerţului său, şi dacă contractul trebue să dureze mai mult de un an dela data declarării falimentului, judecătorul-sindic, cu autorizaţiunea majorităţii în sume a creditorilor a căror creanţe au fost verificate, poate cere desfiinţarea acelui contract, dând proprietarului o dreaptă despăgubire. — *Ital. 703.*

722. — Prin sentinţa declarativă de faliment, sau printr'o alta posterioară, tribunalul, din oficiu sau după cererea

www.digibuc.ro

oricărui interesat, determină provizoriu ziua încetării plăţilor.

In lipsă de o determinare specială, încetarea plăţilor se socoteşte că a avut loc în ziua pronunţării sentinţei care a declarat falimentul, sau în ziua morţii falitului, sau în aceea a retragerii sale din comerţ, dacă falimentul a fost declarat în urma acestor evenimente.

In nici un caz încetarea plăţilor nu se va putea fixa la o epocă mai depărtată de trei ani dela datele sus menţionate. — *Ital. 704.*

723. — In contra sentinţei, care determină provizoriu data încetării plăţilor, se poate face contestaţiune înaintea tribunalului care a pronunţat-o, sub condiţiune numai ca această contestaţiune să fie notificata cel mult până în opt zile dela verificarea creanţelor.

Toate contestaţiunile în contra acestei sentinţe se discută contradictoriu cu judecatorul sindic şi se rezolvă prin una şi aceiaşi hotărîre.

După expirarea acestui termen, sau când sentinţa care s'a pronunţat asupra contestaţiunii nu mai este supusă apelului, data încetării plăţilor rămâne irevocabil determinată în privinţa tuturor creditorilor. — *Ital. 706.*

724. — Toate actele şi operaţiunile

www.digibuc.ro

falitului şi toate plăţile făcute de dânsul, în urma sentinţei declarativă de faliment, sunt nule de drept.

Sunt asemenea nule, faţă cu massa creditorilor:

1) Toate actele şi înstreinările cu titlul gratuit, făcute cu şase luni înainte de data încetării plăţilor;

2) Plata datoriilor neajunse la scadenţă, făcută în urma datei încetării plăţilor, fie în bani, fie prin cesiune, vânzare, compensaţiune sau altfel:

3) Toate înstreinările, cu orice titlu, însă numai de bunuri mişcătoare, făcute de falit, în interval de şase luni înainte de epoca încetării plaţilor, către soţul sau soţia falitului, către rudele sale în linie directă şi către rudele colaterale sau aliaţi până în gradul al patrulea. — *Ital. 707.*

725. — Toate actele, plăţile şi înstreinările făcute în frauda creditorilor, în orice timp ar fi fost facute trebuesc să fie anulate, conform dispoziţiunilor art. 975 din codicele civil. — *Ital. 708.*

726. — Se prezum, făcute în frauda creditorilor şi, în lipsă de probă contrarie, se anulează, faţă cu masa creditorilor, următoarele acte, dacă sunt survenite în urma datei încetării plăţilor:

1) Toate actele, plăţile şi înstreinările

www.digibuc.ro

cu titlul oneros, când cel de al treilea cunoştea starea de încetare a plăţilor în care se găsea comerciantul, cu toate că încă nu era declarat falit;

2) Actele şi contractele comutative, în care valorile date sau obligaţiunile luate de falit întrec cu mult ceeace 'i s'a fost dat sau promis;

3) Plăţile datoriilor ajunse la scadenţă şi exigibile, cari nu au fost efectuate în bani sau cu efecte de comerţ;

4) Gajurile, anticrezele şi ipotecile constituite asupra bunurilor debitorului.

Aceeaşi prezumţiune va avea loc şi pentru actele, plăţile şi înstreinările, cu orice titlu, făcute în cele zece zile anterioare declaraţ unii în faliment, chiar în lipsa punctelor extreme sus enunţate. — *Ital. 709.*

727. — Inscripţiunile ipotecare, luate în virtutea unui titlu recunoscut valabil, nu sunt cuprinse în dispoziţiunile articolelor precedente numai să fie anterioare sentinţei declarative în faliment. — *Ital. 710.*

728. — Dacă, după încetarea plăţilor şi înainte de pronunţarea sentinţei declarative în faliment, comerciantul a plătit cambiale, acţiunea pentru restituirea banilor se va putea îndreptanumai în contra ultimului obligat, pe cale

www.digibuc.ro

de regres, care ar fi avut cunoştinţă de încetarea plăţilor în momentul când cambia a fost trasă sau girată. — *Ital. 711.*

729. — Dacă comerciantul a fost declarat falit după moartea sa, sau dacă moare după decalararea în faliment, soţul, fii şi moştenitorii săi pot să se prezinte în persoană sau prin mandatar, ca în locul defunctului la formarea bilanţului, la cercetarea registrelor şi la procedura falimentului. — *Ital. 712*

TITLUL II.

Despre administraţiunea falimentului.

CAPITOLUL I.

Despre persoanele însărcinate cu administraţiunea falimentului.

730.—Administraţiunea falimentelor se va exercita de un judecător-sindic, aşezat pe lângă fiecare tribunal, sub privegherea tribunalului.

Ea are de scop conservarea şi lichidarea bunurilor falitului şi repartiţiunea lor între creditori. — *Ital. 713.*

www.digibuc.ro

SECȚIUNEA I.

Despre judecătorii-sindici.

731. — Pe lângă ficare tribunal de județ se înființează unul sau mai mulți judecători sindici, însărcinați în special cu administrația falimentelor.

Tribunalul Ilfov va avea trei judecători-sindici; tribunalul Iași doi.

Numărul judecătorilor sindici se va putea spori, după necesitățile serviciului prin decret regal în urma unei deciziuni a consiliului de miniștri[1]).—*Ital. 714.*

732. — Judecătorii-sindici sunt numiți prin decret regal.

Ei fac parte din corpul judecătoresc,

Ei sunt asimilați judecătorilor de ședință; sunt supuși la aceleași condițiuni de admisibilitate și se bucură de același rang, drepturi și avantagii.

733. — Judecătorii-sindici al tribunalelor, care **nu** au secțiune specială comercială, pot fi delegați de tribunal cu lucrări de orice natură afară din tribunal.

In caz de vacanță sau de absolută necesitate, judecătorii-sindici pot fi de-

---

1) V. legea org. jud. din 25 Iunie 1924.

www.digibuc.ro

legaţi de ministrul justiţiei, pentru a înlocui pe judecătorul tribunalului sau pe judecătorul de instrucţiune. Asemenea delegaţiune permanentă se poate da şi de preşedintele tribunalului însa numai pentru termenul de 10 zile.

734. — In caz de lipsă sau de refuzare a judecătorului sindic, la tribunalele cu o singură secţiune, preşedintele tribunalului deleagă pe un alt judecător spre a-i ţine locul, fie până la încetarea absenţei, fie până la terminarea falimentului.

735. — Tribunalul, acolo unde sunt mai mulţi judecători-sindici, poate, în orice stare a falimentului, să înlocuiască pe un judecător-sindic prin altul, fără arătare de motive. — *Ital. 720*.

736 — Judecatorul-sindic se poate recuza pentru aceleaşi motive ca şi judecătorii.

Judecătorul-sindic, care cunoaşte că în persoana lui există motiv legal de recuzare, trebue să aducă aceasta la cunoştinţa tribunalului în termen de 24 ore.

Recuzarea se judecă în camera de consiliu, ascultându se partea care propune recuzarea şi judecătorul sindic.

737. — In afacerile prezentând dificultăţi speciale, judecătorul sindic poate

www.digibuc.ro

cere tribunalului să se numească advocaţi, experţi sau custozi, de ale căror servicii s'ar simţi nevoie.

Tribunalul, dacă încuviinţează cererea, va desemna pe avocaţii, experţii, sau custozii ce va găsi cu cale şi va fixa retribuţiunea lor.

Judecătorul-sindic este dator, ca cel mai târziu în termen de trei zile dela închierea tribunalului, să comunice celor interesaţi însărcinarea ce li s'a dat.

738. – Judecătorul-sindic este dator îndată ce hotărîrea de omologare a concordatului a rămas definitivă, sau îndată ce este chemat să facă vre-o distribuţiune între creditori să formeze statul cheltuelilor de justiţie şi administraţiune al falimentului şi să ceară tribunalului aprobarea lui.

739. — Cheltueliile de justiţie şi administraţiune, prevăzute în statul judecătorului-sindic, aprobat de tribunal, se vor plăti de falit, sau se vor reţine din patrimoniul falimentului, cu preferinţă înaintea oricăror altor datorii.

740. — Judecătorii-sindici ai tribunalelor Ilfov, Iaşi, Covurlui, Dolj, Brăila, au unul sau mai mulţi secretari-archivari. Numărul lor se va fixa prin deciziune a consiliului de miniştri.

www.digibuc.ro

Secretarii-archivari au gradul de grefieri de tribunal; sunt supuşi aceloraşi condiţiuni de admisibilitate şi se bucură de aceleaş avantagii.

Ei se numesc prin decret regal.

La celelalte tribunale funcţiunile secretarului-archivar se îndeplinesc de grefierul tribunalului sau de un ajutor de grefă, delegat de dânsul, sub a lui răspundere şi control.

741. — Secretarii archivari sunt ţinuţi, înainte de a intra în funcţiune, să depună o cauţiune egală cu aceia a grefierilor.

Ei sunt supuşi, în afară de obligaţiunile speciale ce se vor fixa prin regulament la toate îndatoririle prevăzute de regulamentul interior al grefelor.

742. — Un regulament special va determina modul de funcţionare al serviciului comptabilităţii falimentelor.

CAPITOLUL II

Despre punerea sigiliilor şi despre inventar.

743. — Indată după declaraţiunea falimentului, sau cel mult în 24 ore, judecătorul-sindic sau judecătorul de ocol, după delegaţiunea judecătorului-

www.digibuc.ro

sindic, va procede la punerea sigiliilor. Chiar înainte de declarațiunea falimentului, tribunalul comercial poate ordona punerea sigiliilor din oficiu, sau după stăruința unuia sau mai multor creditori, dacă debitorul a dosit sau dacă este sustragere chiar parțială de activ. — *Ital. 733.*

744. — Sigiliile se vor pune pe magazine, comptoare, biurouri, casse de bani, portofolii, registre, hârtii, mobile și pe orice efecte ale falitului.

Când sigiliile s'au aplicat prin mijlocirea unui judecător de ocol, el va înainta actele imediat judecătorului sindic care l'a delegat.—*Ital. 735.*

745 — Vestmintele, rufele și mobilele necesarii falitului și familiei lui nu se vor pune sub sigilii, ci se vor l sa falitului cu o listă descriptivă, rezervându-se dreptul tribunalului de a statua asupra reclamațiunilor ce s'ar ivi în această privință din partea judecătorului sindic sau a creditorilor.—*Ital. 735.*

746. — Obiectele, a căror vânzare a fost autorizată, nu vor fi puse sub sigilii, dacă judecătorul-sindic va cere, dar vor trebui să fie imediat inventariate și prețuite. Procesul-verbal constătător se va înainta tribunalului. — *Ital. 736.*

www.digibuc.ro

747. — Registrele de comerţ ale falitului, dacă judecătorul-sindic găseşte de cuviinţă, nu se vor pune sub sigilii, dar vor trebui să fie parafate, încheiându-se proces-verbal cu o descriere minuţioasă a stării în care se găsesc.

Acest proces-verbal se va ataşa la dosarul falimentului; iar registrele se vor ridica de judecătorul-sindic, spre a le depune imediat la grefa tribunalului.

In caz însă de acuzaţiune de fals judecătorul penal va puteà cere remiterea temporară a registrelor pentru trebuinţele judecăţii. — *Ital. 737.*

748. — Cambiile şi celelalte titluri de credit cu scadenţă scurtă, sau cari ar fi de prezintat la acceptare, sau acelea în privinţa cărora ar fi necesar a se face acte conservatorii pot fi ridicate de judecătorul-sindic, după o prealabilă descriere a lor printr'un proces-verbal, 'ce se va ataşa la dosarul falimentului, pentru ca judecătorul sindic să îngrijească a se face acele acte. — *Ital. 738.*

749. — Atunci când judecătorul-sindic găseşte că inventariul bunurilor falitului se poate face într'o singură zi, el poate să proceadă imediat la facerea

www.digibuc.ro

inventariului, şi apoi să aplice —sigiliile. *Ital. 739.*

750. — In cele trei zile dela numirea sa, judecătorul-sindic va proceda la inventariarea bunurilor falitului în prezenţa acestuia, sau citându-l legalmente. — *Ital. 740.*

751.—Inventariul este scutit de formalităţile obicinuite de procedură şi de taxele de timbru şi inregistrare; el va trebui să fie facut în dublu original, de către judecătorul-sindic, în prezenţa unuia sau mai multor creditori, desemnaţi de către tribunal.

Inventariul trebue să cuprindă descrierea întregului activ al falitului şi să fie subscris de toţi aceia cari au participat la facerea lui. Unul din originalele inventariului va trebui să fie depus, în 24 ore dela terminarea lui, la grefa tribunalului.

Judecătorul-sindic se poate ajuta la facerea inventariului şi la estimaţiunea bunurilor, cu o persoană expertă numită de tribunal.

Cu toate acestea, când împrejurările speciale ale falimentului o cere, tribunalul poate descrie regule şi precauţiuni particulare pentru facerea inventariului. — *Ital. 741.*

752. — Inventariul odată terminat,

www.digibuc.ro

judecătorul-sindic se constituc depozitar judiciar al mărfurilor, banilor, titlurilor de creanţe, registrelor, hârtiilor, mobilelor şi celelalte obiecte ale falitului.

Judecătorul-sindic va putea lua, cu aprobarea tribunalului, orice măsură de asigurare pentru paza bunurilor falimentului, pentru care e constituit depozitar judiciar.

Banii trebue să fie depuşi la Casa de depuneri şi recipisa la tribunal.

In ce se atinge de registrele şi de hârtiile falitului, în caz de acţiune penală pentru falş se va urma conform art. 454 şi 457 şi altor dispoziţiuni relative din codicele de instrucţiune criminală. — *Ital. 742.*

753. — Dacă falimentul se declară în urma morţii falitului, mai înainte de a se fi făcut inventariul moştenirii sale, sau dacă falitul moare în urma declarării falimentului, dar înainte de facerea inventariului, se procede îndată la formarea lui, conform regulelor de mai sus, în prezenţa moştenitorilor, sau ei legalmente citaţi. — *Ital. 743.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL III.

Despre funcţiunile relative la administraţiunea falimentului.

754. — Judecătorul-sindic, îndată după aplicarea sigiliilor, trebue după indicaţiunile bilanţului, registrelor şi hârtiilor falitului, cum şi după orice alte informaţiuni ar mai puteà culege, să întocmească un tablou despre creditorii falimentului şi să adreseze fiecăruia din ei o înştiinţare specială, cu arătarea dispoziţiunilor din sentinţa declarativă de faliment, privitoare la prezintarea declaraţiunilor şi la verificare.— *Ital. 744.*

755. — Când falitul nu a prezintat bilanţul, judecătorul-sindic trebue să-l întocmească fără întârziere cu elementele ce a putut aduna.

Dacă bilanţul a fost prezintat de falit, judecàtorul sindic trebue să-l verifice şi să i facă rectificările şi adăogirile ce ar crede necesare.

Bilanţul astfel făcut, verificat şi rectificat, trebue depus la grefa tribunalului. — *Ital. 745.*

756. — Dacă falitul justifică că s'a găsit în imposibilitate, fără culpă din parte-i, de a prezinta bilanţul sau registrele sale de comerţ în termenul fixat

www.digibuc.ro

de art. 699, tribunalul poate, dacă nu are nicio îndoială că ar fi rea credinţă, să-l autorizeze prin tr'o încheiere dată în camera de consiliu, de a prezinta bilanţul într'un termen ulterior scurt; iar după expirarea şi acestui termen, se vor aplica dispoziţiunile articolului precedent. In acest scop falitul poate să examineze registrele sale de comerţ la judecătorul-sindic sau la grefă. — *Ital. 749.*

757. — Judecătorul-sindic trebue să cheme pe falit înaintea sa ca să examineze registrele, să le recunoască conţinutul, să le certifice starea în care se află, să le încheie şi să le semneze în prezenţa sa.

„Dacă falitul nu se prezintă la invitarea făcută, va fi somat să compară cel mult în 48 ore, înaintea tribunalului.

Falitul, care se află în stare de arestare, poate fi autorizat de tribunal să compară prin mandatar. — *Ital. 747.*

758. — Judecătorul-sindic trebue să încaseze creanţele falitului, observând măsurile de asigurare care vor fi fost prescrise de tribunal şi să dea chitanţă.

El trebue să facă toate actele conservatoare pentru drepturile falitului în contra debitorilor săi şi să ia asupra bunurilor lor înscripţiunea pentru ipo-

www.digibuc.ro

tecile care nu ar fi fost înscrise de falit.

Inscripţiunile se vor lua în numele masei. — *Ital. 748.*

759. — Scrisorile şi telegramele adresate falitului trebue să fie remise judecătorului-sindic, care este autorizat a le deschide şi pe unele şi pe altele; falitul poate să asiste la deschiderea lor şi, dacă conţinutul scrisorilor şi telegramelor nu priveşte la interesele sale patrimoniale, poate să ceară predarea lor. Judecătorul-sindic este dator să păstreze secretul. — *Ital. 749.*

760. — Judecătorul-sindic poate fi autorizat de tribunal să vânză lucrurile supuse stricăciunii sau la micşorare iminentă de valoare, cum şi acelea a căror conservare ar fi costisitoare.

Vânzarea nu se va putea face decât prin licitaţiune publică şi după o prealabilă expertiză ordonată de tribunal.

Continuarea comerţului în tot sau în parte, nu se poate face decât cu încuviinţarea majorităţii în număr a creditorilor verificaţi.

Majoritatea creditorilor, încuviinţând continuarea comerţului, va determina cu preciziune timpul, limitele şi condiţiunile sub cari se va continua şi va desemna persoana care-l va face, sub răspunderea ei.

www.digibuc.ro

Tribunalul va puteà aproba continuarea comerţului, în condiţiunile arătate de majoritatea creditorilor şi va prescrie măsurile necesare pentru asigurarea mărfurilor şi consemnarea preţului.

Incheierea tribunalului, atat pentru vânzare, cât şi pentru continuarea comerţului, se va publica prin foaia anunciurilor judiciare sau prin *Monitorul Oficial*. — *Ital. 750.*

761. — Judecătorul-sindic trebue să lucreze personal în toate afacerile însărcinării sale. dacă nu a fost autorizat de tribunal să se prezinte prin alţii în unele operaţiuni determinate.

El mai poate fi autorizat de tribunal, atunci când împrejurări particulare o reclamă, ca să fie ajutat în administraţiune de una sau mai multe persoane retribuite.

El mai poate asemenea fi autorizat să întrebuinţeze pe falit pentru a-i înlesni administraţiunea şi, în acest caz, condiţiunile concursului dat de falit, sunt determinate de tribunal.—*Ital. 751.*

762. — Tribunalul, asupra propunerii judecătorului-sindic, poate acorda falitului, pentru el şi familia sa, ajutoarele necesare din activul falimentului fixând suma odată pentru totdeauna.

După verificarea creanţelor, nici un

www.digibuc.ro

ajutor nu se mai poate de falitului şi familiei sale, fără încuviinţarea majorităţii în număr a creditorilor verificaţi.— *Ital. 752.*

763. — Banii provenind din vânzări şi din încasări, vor trebui să fie imediat depuşi la Cassa de depuneri şi recipisa la tribunal. — *Ital. 753.*

764. — Banii depuşi de judecătorul sindic sau de alţii în comptul falimentului, nu pot fi retraşi decât în virtutea unei încheieri a tribunalului. Dacă sunt sechestraţi, judecătorul-sindic trebue mai întâi să obţină ridicarea sechestrului — *Ital. 754.*

765. — Judecătorul sindic trebue să prezinte, la finitul fiecărei luni, tribunalului, un prospect sumariu despre administraţiunea sa şi un tablou despre depozitele efectuate cu actele justificative. Dacă împrejurările falimentului o reclamă, tribunalul poate sa prelungească acest termen până la trei luni. — *Ital. 755.*

766. — In orice faliment, judecătorul-sindic trebue, în 15 zile dela primirea însărcinării sale, să remită tribunalului, o expunere succintă a principalelor cauze şi împrejurări ale falimentului şi a caracterului ce el prezintă, cum şi un compt sumariu a stării aparente a masei.

www.digibuc.ro

Copie de pe acest raport se va înainta parchetului. — *Ital. 756.*

767. — Când judecătorul-sindic încetează din însărcinarea sa înainte de a se fi terminat lichidaţiunea activului după dispeziţiunile titlului IV, el trebue să predea, fără întârziere, succesorului său patrimoniul şi actele falimentului şl să-i remită comptul administraţiunii sale.

Dacă facerea inventariului nu este terminată el trebue să intervină pentru a face să se constate predarea a tot ce el primise.

Terminându-se lichidarea, judecătorul-sindic va prezinta tribunalului un tablou general constatător de toate operaţiunile făcute în cursul administraţiunii falimentului.

Creditorii şi falitul pot prezinta tribunalului observaţiunile lor. — *Ital. 757.*

TITLUL III.

Despre lichidarea pasivului.

CAPITOLUL I.

Despre verificarea creanţelor.

768. Creditorii falitului trebue să prezinte declaraţiunea creanţelor lor şi titlurile din cari derivă, la grefa sindi-

www.digibuc.ro

catului tribunalului de comerţ, în termenul fixat de sentinţa declarativă de faliment. Secretarul archivar al sindicatului le dă chitanţă şi formează un tablou (ştat). — *Ital. 758.*

769.—Dacă sunt creditori cari reşed în ţară streină, tribunalul poate, după împrejurări, în privinţa acestora, să prelungească termenul pentru verificarea creanţelor lor. Despre aceasta însă, judecătorul-sindic trebue să deà o înştiinţare specială tuturor creditorilor. *Ital. 759.*

770.—Declaraţiunea creanţelor trebue să arate numele şi prenumele sau firma şi domiciliul creditorului, suma datorită, drepturile de privilegiu, de gaj, sau de ipotecă şi titlul din care creanţă derivă.

Ea trebue să conţinà afirmarea clară şi explicită, că creanţa este adevàrată şi reală şi trebue să fie semnată de creditor sau de o persoană autorizată cu mandat special să facă pentru el această afirmare, trebuind şi în mandat să se exprime suma creanţei.

Dacă creditorul nu domiciliază în comuna în care reşeade tribunalul, declaraţiunea trebue să conţină şi alegerea de domiciliu în aceeaşi comună; altfel toate notificaţiunile posterioare se vor face creditorului, la grefa tribunalului,

www.digibuc.ro

afişându-se şi la uşa tribunalului. — *Ital. 760.*

771. — Secretarul archivar al sindicatului tribunalului este dator ca, cu cinci zile înainte de ziua fixată pentru verificarea creanţelor, să comunice judecătorului-sindic tabloul (ştatul), format conform art 768.

Judecătorul, examinând acest tablou, va puteà, din oficiu, sau după cererea unuia sau mai multor creditori, să dispună ca, la ziua fixată pentru verificare să fie de faţă şi falitul, spre a-i da cuvenitele explicaţiuni asupra veracităţii creanţelor; poate încă să ordone comparaţiunea personală a creditorului sau să-l autorize să compare prin mandatar, să prescrie înfăţişarea registrelor de comerţ ale creditorului sau a unui extract dintr'însele; va puteà încă să ordone prezintarea oricărei alte persoane, care ar puteà să dea informaţiuni sau lămuriri, încheiând proces-verbal Chemările, în acest caz, se fac prin sindicatul tribunalului. — *Ital. 761.*

772. — In ziua fixată de şedinţa declarativă a falimentului pentru verificarea creanţelor, judecătorul sindic, asistat de grefierul tribunalului sau de secretarul archivar al sindicatului tribunalului, va procede, contradictoriu

www.digibuc.ro

cu cei interesaţi, la verificarea creanţelor.

Creanţele se verifică în ordinea înscrierii în tablou, prin confruntarea titlurilor prezintate cu registrele şi hârtiile falitului.

Falitul şi oricare din creditori se poate opune la admiterea creanţelor.

Creanţele necontestate sau acelea pe care toţi interesaţii le recunosc ca justificate, sunt admise la masa falimentului.

In caz de contestaţiuni, judecătorul sindic, printr'o singură sentinţă, se pronunţă asupra tuturor contestaţiunilor cari privesc creanţe a căror valoare nu trece peste competinţa judecătorului de ocol, cu rezerva apelului la tribunal, în termen de 5 zile dela pronunţare; cât pentru celelalte creanţe, el trimite contestaţiunile înaintea tribunalului, care le va judeca în prima instanţă, în termen cel mult de 10 zile dela ziua verificării.

Procesul-verbal de verificarea creanţelor trebue să arate cu deamănuntul toate operaţiunile făcute, numele creditorului, data, scadenţa şi cuantumul creanţei; dacă suma este datorită de falit ca emitent sau ca girant şi numele giranţilor anteriori, să arate nu-

www.digibuc.ro

mele persoanelor intervenite şi să relateze declaraţiunile lor.

Judecatorul sindic va viza creanţele admise, arătând şi suma pentru care s'a admis. — *Ital. 763.*

773. — Creanţele datorite de falit ca gi ant se vor admite la pasivul falimentului în mod condiţional. Ele se vor şterge din tablou, dacă emitentul, la scadenţă, a plătit suma.

Judecătorul sindic va menţiona pe titlu şi în procesul-verbal, că admiterea nu este decât în mod condiţional.

Excluderea unor asemenea creanţe se va face de către tribunal după cererea celor interesaţi.

Sentinţa se dă contradictoriu cu judecătorul-sindic şi este supusă opoziţiunii şi apelului.

774. — După închiderea procesului verbal de verificare, declaraţiunile creanţelor şi opoziţiunile în contra declaraţiunilor sau a admiterilor de creanţe deja făcute, trebuesc să fie notificate judecătorului sindic şi creditorilor ale căror creanţe se atacă şi să fie depuse la grefa sindicatului tribunalului, cu documentele pe cari se întemeiază, cel puţin cu două zile mai înainte de audienţa fixată pentru rezolvarea contestaţiunilor.

www.digibuc.ro

In lipsă de asemenea contestaţiuni, audienţa trebue să fie fixată în un termen nu mai mic de cinci şi nici mai mare de zece zile de la închiderea suszisului proces-verbal. — *Ital. 764.*

775. - Tribunalul, examinând toate contestaţiunile de odată şi împreună, contradictoriu cu judecătorul sindic şi persoanele arătate în articolii precedenţi, se pronunţă prin o singură sentinţă, chiar dacă ar trebui să se ordone veri un act oarecare de instrucţiune în privinţa uneia sau a mai multor creanţe.

Sentinţa tribunalului, în asemenea caz, nu este supusă apelului decât dacă creanta trece peste valoarea de 1.500 lei. — *Ital. 765.*

776. — In toate cazurile, în cari nu se poate pronunţă sentinţa definitivă, tribunalul comercial poate să admită provizoriu, pentru o sumă determinată la pasivul falimentului, creanţele contestate, pentru ca, în virtutea lor, să se poată exercită drepturile creditorului în deliberaţiunile falimentului, cu rezerva însă a deciziunei definitive din partea judecăţii asupra validităţii contestaţiunii.

Tribunalul de comerţ poate suspendă deciziunea definitivă asupra admiterii unei creanţe până la sfârşitul acţiunii penale privitoare la dânsa sau al pro-

www.digibuc.ro

cedurei penale începută după dispoziţiunile art. 712 şi, în acest caz, el determină asemenea dacă şi până la ce sumă acea creanţă să fie admisă provizoriu la pasivul falimentului — *Ital. 766.*

777. — Creditorul, căruia nu i se contestă de cât privilegiul sau ipoteca va fi admis provizoriu la deliberările falimentului ca creditor hirografar până ce acea contestaţiune va fi rezolvată *Ital. 767.*

778. — Creanţele, neproducătoare de dobândă şi neajunse la scadenţă la data declaraţiunei falimentului vor fi admise la pasiv pentru suma lor întreagă, cu rezerva expresă însă că plata oricărei repartiţiuni parţiale să consiste într'o sumă la care, dacă i s'ar adăoga interesele socotite de 6% pe an, pentru timpul cât mai rămâne să curgă de la data mandatului de plată până la ziua scadenţei creanţei, această sumă să echivaleze cu suma cotei de repartiţiune. — *Ital. 768.*

779. — Creanţele, pentru declaraţiunea cărora s'a prelungit termenul, conform art. 709, vor fi verificate în mod suplimentar la sosirea acelui termen, după dispoziţiile acestui capitol. — *Ital. 769.*

www.digibuc.ro

790. — Chiar după expirarea termenelor fixate prin articolii precedenţi, creditorii cunoscuţi sau necunoscuţi, cari nu şi-au declarat încă creanţele, pot să ceară dela judecătorul-sindic să fie verificaţi la masa falimentului, până când nu s'au sfârşit repartiţiunile întregului activ al falimentului.

Judecătorul-sindic va procede de urgenţă la verificarea acestor creanţe, ascultând şi pe falit.

In caz de contestaţiune, se va urma conform art. 772.

Judecătorul-sindic va puteà chiar să 'i admită provizoriu la pasiv, conform dispoziţiunilor precedente.

In caz de descoperire de fals, de dol, de erori esenţiale de fapt sau de descoperiri de titluri până aci necunoscute, se poate încă face opoziţiune contra admiterilor de creanţă deja efectuate.

Cheltuelile, derivând din declaraţiunile de creanţe şi opoziţiunile tardive sunt în totdeauna în sarcina acelora cari le fac.

Efectele declaraţiunilor şi opoziţiunilor tardive sunt determinate în titlul V. — *Ital. 770.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL II.

Despre diferite specii de creditori

781. — Toţi creditorii falitului au dreptul să ia parte la deliberările falimentului cu rezerva dispoziţiunilor cari regulează participarea creditorilor având ipotecă, gaj sau alt privilegiu, în repartiţiunea activului şi intervenirea lor la concordat. — *Ital. 771.*

SECŢIUNEA I

Despre creditorii având gaj sau alt privilegiu asupra bunurilor mobile

782. — Judecătorul-sindic poate oricând, cu autorizarea tribunalului, să retragă, în profitul falimentului, lucrul dat în gaj, plătind pe creditor.

Poate asemenea să facă să se ordone de tribunal vânzarea gajului cu licitaţie publică şi creditorul nu se va putea opune la aceasta de cât numai renunţând la dreptul de a-şi obţine plata creanţei sale asupra celor-lalte bunuri nesupuse gajului.

Dacă gajul s'a vândut pe un preţ mai mare decât creanţa, prisosul aparţine masei falimentului. — *Ital. 772.*

783. — Dispoziţiile codicelui civil

www.digibuc.ro

privitoare la privilegiile asupra mobilelo , se aplică şi în materie de faliment cu rezerva d'spoziţiunilor speciale coprinse în acest codice şi cu modificările u mătoare.

1) Sa ariul datorit lucrătorilor întrebuinţaţi d'a dreptul de către falit. în timpul lunei care a precedat declaraţia falimentului, se va admite între creanţele privilegiate, în acelaş rang ca privilegiul stabil t în art. 1.729 din codicele civil pentru salariele datorite oamenilor de serviciu. Salariul datorit băeţilor din prăv lie şi comişilor, pentru cele şease luni cari au precedat declararea falimentului, se va admite cu acelaş rang;

P ivilegiul locatorului, prevăzut la art. 1.730 codicele civil, nu se întinde asupra mărfurilor eşite din magazine sau din locurile unde locatarul 'şi exercită comerţul sau industria sa, dacă cei de al trei ea au dobândit drepturi asupra lor, afară de cazul de sustracţiune frauduloasă. Privilegiul are loc şi pentru despăgubirea datorită locatorului după dispoziţiunile art. 721;

3) Creanţa pentru preţul neplătit al maşinelor de importantă valoare, întrebuinţate într'o exploatare industrială, manufacturieră sau agricolă, este pri-

www.digibuc.ro

vilegiată în rangul indicat la numărul 5 de sub art. 1.730 codicele civil, asupra maşinelor vândute şi predate falitului în cei trei ani cari au precedat declaraţia falimentului, cu toate că ar fi devenit imobile prin destinaţiune. Acest privilegiu nu va avea nici un efect dacă vânzatorul în cele trei luni de la predarea maşinelor în primirea cumpărătorului în ţară, nu va fi făcut să se transcrie actul din care rezultă vânzarea şi creanţa sa în registrul de transcripţiune imobiliară a tribunalului în jurisdicţiunea căruia s'au aşezat maşinele. — *Ital. 773.*

784. — Judecătorul-sindic va forma lista creditorilor cari pretind a avea dreptul de gaj sau alt privilegiu asupra mobilelor. Contestaţiunile asupra existenţei privilegiului vor fi rezolvate după dispoziţiile art. 772 şi următoarele. — *Ital. 774.*

785. — Dacă preţul mobilelor supuse la un privilegiu special nu ajunge pentru plata creditorilor privilegiaţi, aceştia concură pentru rest cu creditorii hirografari la distribuirea celei-lalte părţi de activ. — *Ital. 775.*

www.digibuc.ro

SECŢIUNEA II.

Despre creditorii privilegiaţi sau ipotecari asupra imobilelor

786. — Dacă una sau mai multe repartiţiuni a preţului bunurilor mobile se face înainte de distribuirea preţului imobilelor, creditorii privilegiaţi sau ipotecari, ale căror creanţe sunt verificate, concură la acele repartiţiuni cu întreaga lor creanţă, cu rezerva deducerilor mai jos arătate. — *Ital. 776.*

787. — Creditorii privilegiaţi sau ipotecari cari, după vânzarea imobilelor, sunt definitiv colocaţi asupra imobilelor în rang util pentru totalitatea creanţelor lor, nu vor primi partea din preţul ce li se cuvine de cât deducându-se dintr'însa sumele ce ei au primit deja din repartiţiile masei hirografare. Sumele, astfel distrase, nu rămân pentru ceilalţi creditori ipotecari, dar sunt atribuite masei hirografare şi distribuite numai ei. — *Ital. 777.*

788. — Dacă creditorii privilegiaţi sau ipotecari nu au fost colocaţi de cât pentru o parte din creanţele lor asupra preţului imobilelor, drepturile lor asupra masei hirografare sunt definitiv regulate, în proporţie cu sumele pen-

www.digibuc.ro

tru cari ei au mai rămas creditori în urma acelei colocaţiuni, şi masa va fi subrogată, în locul lor pentru acea ce ei vor fi primit, după dispoziţiile art. 786, peste proporţiunea părţei creanţei necolocate. — *Ital. 778.*

789. — In privinţa creditorilor privilegiaţi sau ipotecari, cari nu au fost colocaţi în rang util asupra preţului, sau cari nu sunt plătiţi integral cu preţul imobilelor, se va aplică dispoziţiile art. 785. — *Ital. 779.*

SECŢIUNEA III

Despre drepturile femeei falitului

790. — In caz de faliment al bărbatului, femeea reia imobilele dotale, cu dreptul de a percepe veniturile, precum şi imobilele parafernale care'i aparţineau în momentul căsătoriei, şi pe acelea pe cari le-a dobândit în timpul căsătoriei, provenite din cauze juridice anterioare, sau prin efectul unei donaţiuni sau succesiuni testamentare sau legitime. — *Ital. 780.*

791. — Femeea va relua asemenea imobilele dobândite de dânsa şi în numele ei, cu banii provenind din înstrăinarea bunurilor cari 'i aparţineau în momentul căsătoriei, sau cari 'i-au par-

www.digibuc.ro

venit în urmă prin unul din modurile arătate în articolul precedent, cu condiţiune însă numai ca, în contractul de achiziţiune, să se declare expres această întrebuinţare şi ca proveniența banilor să fie stabilită printr'un inventar sau prin orice alt act cu dată certă.— *Ital. 781.*

792. — In toate celelalte cazuri, şi ori-care ar fi regimul sub care s'au căsătorit soţii, prezumţia este că bunurile dobândite de femeea falitului aparţin bărbatului şi că au fost plătite cu banii lui, astfel în cât acele bunuri trebuesc să fie întrunite la masa falimentului ; femeea însă este admisă să facă proba contrarie. — *Ital. 782.*

793. — Bunurile mobile, atât dotale, cât şi parafernale coprinse în contractul de căsătorie, sau parvenite femeei în vre-unul din modurile arătate în art. 790, se pot relua de femee în natură, dacă identitatea lor este dovedită cu un inventariu sau prin orice act cu dată certă.

Dacă bunurile femeei au fost înstrăinate şi, cu preţul lor, s'au dobândit alte bunuri mobile sau imobile, femeea poate exercită asupra acestora dreptul indicat în art. 791, cu condiţiune ca proveniența banilor şi noua lor între-

www.digibuc.ro

buinţare să fie constatată printr'un act având dată certă.

Toate celelalte obiecte mobile aflate în posesiunea fie a bărbatului, fie a femeei, şi oricare ar fi regimul căsătoriei, se presupun că aparţin bărbatului afară numai dacă femeea nu va proba contrariul. — *Ital. 783.*

794. — Data certă a unui act, cerută de art. 791 şi 793. trebue să fie stabilită în modurile determinate de codicele civil; dar proba achiziţiunii, a posesiunii şi a înstrăinării titlurilor de credit şi a acţiunilor de societăţi comerciale, se va putea face şi cu registrele stabilimentelor publice sau ale societăţilor prin acţiuni. — *784.*

795. — Dreptul arătat în art. 790 şi 791 nu poate fi exercitat de femee decât cu sarcina datoriilor şi ipotecilor de cari acele bunuri au fost legalmente grevate. — *Ital. 785.*

796. — Dacă bărbatul era comerciant la epoca celebrării căsătorii, sau dacă, neavând atunci vreo profesiune determinată, a devenit comerciant în anul următor, ipoteca legală pentru dota femeii nu se întinde, în nici un caz, asupra bunurilor dobândite de bărbat în timpul căsătorii prin ori ce alt titlu, afară de sccesiune sau donaţiune.

www.digibuc.ro

In cazurile sus zise femeea nu poate exercita nici o acţiune asupra masei falimentului, pentru avantagiile derivând din contractul de căsătorie, şi creditorii nu vor putea să se prevaleze de avantagiile derivând din acelaşi contract în favoarea bărbatului. — *Ital. 786.*

797. — Dacă femeea are contra bărbatului vreo creanţă, derivând dintr'un contract cu titlu oneros, sau dacă ea a plătit pentru dânsul vreo datorie, creanţa este prezumată a fi constituită şi datoria a fi plătită cu banii bărbatului, şi femeea nu va putea exercita nici o acţiune asupra masei falimentului decât dacă va face proba contrarie, conform dispoziţiunilor art. 792.

Femeea falitului va fi admisă la pasivul falimentului, pentru preţul bunurilor sale înstrăinate în timpul căsătoriei de către bărbat, rezervându-se însă acţiunea masei asupra sumelor ce femeea ar putea scoate, conform dispoziţiunilor art. 1255 din codicele civil. — *Ital. 787.*

SECŢIUNEA IV.

Despre coobligaţi şi despre fidejusori

798. — Creditorul care posedă obligaţiuni subscrise, girate sau garan-

www.digibuc.ro

tate solidar de către falit şi de alţi coobligaţi, cari au căzut în stare de faliment, participă la repartiţiuni în toate masele şi va fi trecut cu valoarea nominală a creanţei sale până la deplina achitare. — *Ital. 788.*

799. — Nici un regres pentru dividendele plătite nu se acordă falimentelor coobligaţilor, unora contra altora; însă, dacă creanţa întreagă, capital şi accesorii, a fost plătită de una sau de mai multe mase coobligate, astfel că creditorul nu mai are nici o acţiune contra celorl'alte, cele d'intâiu vor avea drept de regres contra celor de al doilea, în proporţiune cu partea datoriei ce au plătit şi cu ceea ce cădea în sarcina respectivă a fiecăreia.

Dacă toate dividendele întrunite, ce s'au atribuit creditorului în toate falimentele coobligaţilor, ar trece peste suma lui datorită, restul va fi înapoiat maselor falimentelor, în proporţiunea sus arătată. Dacă însă unii din coobligaţi erau garanţii altora, prisosul aparţine, după ordinea obligaţiunilor maselor falimentelor, a acelor coobligaţi cari au dreptul să fie garantaţi. — *Ital. 789.*

800. — Dacă creditorul, posesor al unor obligaţiuni solidare între falit şi alţi coobligaţi a primit înainte de fali-

www.digibuc.ro

ment o parte din creanţa sa, el nu va putea fi trecut la masa falimentului decât scăzându-se partea primită şi conservă, pentru ceea ce 'i mai rămâne datorit, drepturile sale contra coobligaţilor sau fidejusorilor.

Coobligatul sau fidejusorul falitului, care a plătit o parte din datoria solidară, va figura la masă pentru tot ce va fi plătit în descărcarea falitului, cu toate acestea, creditorul conservă dreptul de a prelua, până la plata sa integrală, dividendul destinat coobligatului sau fidejusorului, restrângându-şi, în acest caz, acţiunile sale contra aceluiaşi coobligat sau fidejusor la suma pentru care va mai fi rămas încă creditor, după primirea celor două dividende.— *Ial. 790.*

801. — Coobligatul sau fidejusorul falitului care, pentru siguranţa acţiunii sale de regres, are asupra bunurilor acestuia un drept condiţionat de ipotecă sau de gaj, va fi coprins în masa falimentului cu suma pentru care ipoteca sau gajul i-au fost constituite.

Dar această sumă se va confunda cu acea cerută de creditor în masa falimentului, şi prin urmare, va fi computată o singură dată în calculul ma-

www.digibuc.ro

jorităţii cerute pentru valliditatea delibe-rărilor creditorilor falimentului.

Preţul bunurilor ipotecate sau al gajului aparţine creditorului, deducându-se din suma ce-i este datorită. —*Ital. 791*,

802. — Creditorii conservă acţiunea lor pentru totalitatea creanţelor contra coobligaţilor sau fidejusorilor falitului, chiar dacă acesta ar fi obţinut un concordat, la care ar fi consimţit de bună voie însişi aceşti creditori.—*Ital. 792*.

TITLUL IV.

Despre lichidarea activului.

CAPITOLUL I.

Mijloacele pentru a lichidă activul.

803. — Judecătorul-sindic trebue să proceadă, sub privegherea tribunalului, la lichidarea activului falimentului, fie asigurând şi încasând creanţele, fie procedând la vânzarea averii mobile şi imobile, îndată după trecerea celor 10 zile dela pronunţarea hotărârei, dată asupra contestaţiunilor la verificare.

Dacă în acest interval a intervenit o propunere de concordat, în vederea căreia s'ar crede oportun să se amâne

www.digibuc.ro

vânzarea, judecătorul-sindic va puteà fi autorizat de tribunal să suspende acea vânzare, fără prejudiţiul dreptului de urmărire al creditorilor, având amanet, privilej sau ipotecă.

Tribunalul va trebui ca, înainte de a se efectuà vânzarea, să facă a se estima lucrurile ce sunt de vândut prin experţi numiţi de dânsul.

Această estimaţiune se va depune la grefa tribunalului. — *Ital. 793.*

804. — Vânzarea bunurilor este asemenea suspendată dacă creditorii vor decide a se continuà exploatarea în tot sau în parte a patrimoniului comercial al falitului, pentru timpul, în limitele şi cu condiţiunile ce ei vor trebui să determine cu preciziune, desemnând persoana însărcinată cu conducerea exploatării comerţului.

Această deciziune nu poate fi luată decât cu o majoritate de trei pătrimi a creditorilor în număr şi în sumă.

Creditorii disidenţi şi falitul pot face opoziţiune la tribunal, dar aceasta nu va suspendà executarea deciziunii luate de creditori. — *Ital, 794.*

805. — Datoriile provenind din operaţiunile judecătorului-sindic vor fi plătite din activul falimentului cu preferinţă asupra datoriilor anterioare, iar

www.digibuc.ro

daca aceste eperaţiuni trag după dànsele obligaţiuni cari ar trece peste activul falimentului, numai creditorii cari le-au autorizat sunt personal ţinuţi peste partea lor din activ, în limita însă a autorizaţiunii date. Ei vor contribui în proportiunea creanţelor lor respective. *Ital. 795.*

806. — In cazul prevăzut de art. 804, creditorii trebue să fie convocaţi de judecătorul-sindic cel puţin odată pe an.

In aceste adunări judecătorul-sindic va da seamă de modul cum s'a continuat comerţul şi de rezultatele obţinute. — *Ital. 796.*

807. — Tribunalul va putea autorizà pe judecătorul sindic a tranzige asupra tutulor contestaţiunilor cari interesează masa, chiar când ar fi privitoare la drepturi imobiliare.

Când obiectul tranzacţiunii are o valoare nedeterminată sau mai mare de 1500 lei, tranzacţiunea va trebui să fie supusă la omologarea tribunalului comercial.

Omologarea nu va puteà aveà loc decât după ce falitul va fi fost ascultat sau chemat în regulă — *Ital. 797.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL II.

Despre vânzarea mobilelor şi a imobilelor falitului.

SECŢIUNEA I.

Despre vânzarea mobilelor.

808. — Tribunalul poate autorizà pe judecătorul-sindic să vândă, cu licitaţiune publică, mărfurile şi celel'alte obiecte ale falitului, după ce mai întâi le va fi estimat conform art. 803.

Autorizaţiunea trebue să determine termenul vânzării, să prescrie agenţii prin mijlocul cărora are să se facă vânzarea şi să fixeze preţul dela care are să se înceapă licitaţiunea.

Această autorizaţiune poate fi acordată pentru cauză binecuvântată, chiar înainte de a fi expirat termenul indicat la art. 803, citându-se însă prealabil falitul.

Încheierea tribunalului se va publicà prin *Monitorul Oficial* şi orice întâmpinări se pot adresà tribunalului în termen de trei zile libere dela publicare.

Adjudecarea trebue să fie omologată de tribunalul comercial cel mai târziu

www.digibuc.ro

trei zile dela efectuarea ei.— *Ital. 798.*

809. — Tribunalul după cererea judecătorului sindic şi citând pe falit, poate autoriza vânzarea cu licitaţie publică, în masă totală sau parţială a bunurilor mobile rămase nevândute şi a creanţelor neîncasate.

Actul de înstrăinare trebuie să fie omologat de tribunal. — *Ital. 799.*

SECŢIUNEA II

Despre vânzarea imobilelor.

810. — Dela data sentinţei declarative de faliment, nici un creditor nu va puteà proceda la exproprierea silită a imobilelor; judecătorul sindic, însă, în termen de 30 zile dela cererea ce îi va face creditorul interesat, este dator să provoace vânzarea lor cu formele stabilite pentru vânzarea bunurilor de minori.

Cererea de vânzare va fi făcută către tribunalul civil competent îndată după expirarea termenului indicat de art. 803. — *Ital. 800.*

811. — Dacă urmărirea erà începută înainte de a se pronunţà sentinţa declarativă de faliment, de către un creditor având privilegiu sau ipotecă asupra imobilelor urmărite, judecăto-

www.digibuc.ro

rul-sindic trebue să intervină pentru ca procedura să poată fi indeplinită fără întârziere.

Dispoziţiile art. 513 şi 523 din procedura civilă se aplică şi în cazul în care, afară de imobilele supuse urmărirei, falitul mai are şi alte imobile în coprinsul jurisdicţiunei aceluiaşi tribunal. — *Ital. 801.*

CAPITOLUL III.

Despre revendicaţiune.

812. — Pot fi revendicate rimesele în cambiale sau în alte titluri de credit neplătite încă, şi pe cari falitul le posedă în natură în ziua sentinţei declarative de faliment, dacă acestе rimese au fost făcute de proprietarul lor cu simplul mandat de a face să se încaseze valoarea lor şi de a o păstra în comptul său sau dacă ele au fost destinate de proprietarul lor pentru plăţi anume determinate. — *Ital. 802.*

813. — Pot asemenea să fie revendicate, dacă se posedă în natură, în tot sau în parte, de către falit, în ziua sentinţei declarative de faliment, mărfurile cari i-au fost predate cu titlul de depozit spre a fi vândute în comptul proprietarului, cu rezerva, însă, a dispoziţiilor din acest codice

www.digibuc.ro

relative la revendicaţiunea titlurilor la purtător perdute sau furate şi ale art. 1909 din codicele civil.

Poate asemenea să fie revendicat preţul sau parte din preţ al aceloraş mărfuri care nu fusese plătit în bani sau altfel, nici trecut în compt curent între falit şi cumpărător.—*Ital. 803.*

814. — Mărfurile expediate falitului, al căror preţ el nu l-a plătit încă pot fi revendicate dacă, în ziua declarării falimentului, nu ajunseseră încă în magazinele sale, sau nu fuseseră primite la dispoziţia lui în magaziile publice sau în alt loc de depozit sau de pază, sau chiar în magaziile sau locurile de depozit ori de pază ale comisionarului însărcinat să le vândă pentru comptul lui.

Revendicaţiunea nu este admisă dacă mărfurile înainte de sosirea lor fuseseră vândute fără fraudă prin girarea facturei, a poliţei de încărcare sau a scrisorei de cărat, când acestea sunt la ordine, sau prin remiterea acelor titluri când sunt la purtător.

Acela care revendică trebue să despăgubească masa de sumele plătite în comptul lui şi de toate anticipaţiunile făcute pentru navlu sau port, pentru comision, pentru asigurări sau alte

www.digibuc.ro

speze şi să plătească sumele ce ar fi datorite pentru aceleaşi cauze. — *Ital. 804.*

815. — Vânzătorul poate să reţină mărfurile vândute cari n'au fost predate falitului, sau cari nu i-au fost expediate lui sau unei alte persoane pentru comptul său. — *Ital. 805.*

816. — In cazurile prevăzute de cele două articole precedente, judecătorul-sindic, cu autorizarea tribunalului, va putea cere predarea mărfurilor, plătind vânzătorului preţul convenit. — *Ital. 806.*

817. — Cererile de revendicare trebue să fie propuse înaintea judecătorului-sindic.

Judecătorul-sindic este dator ca, în 48 ore, să comunice falitului şi creditorilor copie de pe acţiune, arătându-le şi termenul de înfăţişare.

Comunicarea se va face conform art. 937 din codul comercial.

Fiecare din creditori şi chiar falitul sunt admişi să contesteze cererile de revendicare.

Dacă nu există contestaţiune sau dacă contestaţiunea după valoarea lucrului revendicat, este de competinţa judecătorului de ocol, revendicarea, este admisă sau respinsă printr'o ordonanţă a

www.digibuc.ro

judecătorului-sindic, supusă apelului la tribunal în termen de trei zile libere dela pronunțare. In caz contrariu, judecătorul trimite judecarea afacerei înaintea tribunalului de comerț. — *Ital. 807*

818. — Cererile de revendicațiune în natură suspendă vânzarea lucrurilor revendicate, dar nu pot anulă vânzările deja efectuate.

Cererile de revendicarea prețului nu au efect asupra sumelor deja distribuite înaintea lor. — *Ital. 808.*

TITLUL V.

Despre repartițiunea intre creditori și despre inchiderea falimentului.

819. — Sumele de bani aparținând falimentului, scăzând cheltuelile de justiție și de administrațiune și ajutoarele acordate falitului și familiei sale, trebue, înainte de toate, să se întrebuințeze cu autorizarea tribunalului, la plata creditorilor cu gaj sau alt privilegiu, și restul va fi distribuit între toți creditorii în proporțiune cu creanțele lor verificate.

In acest scop, judecătorul-sindic trebue să prezinte, în fiecare lună tribu-

www.digibuc.ro

nalului un stat de situaţiune al falimentului şi al banilor disponibili, pentru a fi repartizaţi. Tribunalul va ordonă, de va fi loc, o repartiţiune, fixând suma de distribuit, şi va îngriji ca toţi creditorii să fie avizaţi despre aceasta. — *Ital. 809.*

820. — Statul de repartiţiune va fi format de judecătorul-sindic şi va deveni executoriu prin ordonanţa tribunalului.

Pentru repartizarea banilor aflaţi în depozit, judecătorul-sindic va remite fiecăruia din creditori mandatul de plată după statul de repartiţiune.

Plăţile se efectuează d'adreptul de către casă. — *Ital. 810.*

821. — Nu se va procede la nici o repartiţiune decât rezervându-se porţiunea corespunzătoare conform bilanţului la creanţele pentru cari termenul verificărei a fost prorogat, dacă aceste creanţe n'au fost încă admise la pasivul falimentului în momentul repartiţiunii.

Dacă aceste creanţe n'au fost trecute în bilanţ pentru o sumă determinată, sau dacă creditorul pretinde o sumă, mai mare decât cea trecută în bilanţ judecătorul-sinidc va determină suma de rezervat, cu apel la tribunal. Ordo-

www.digibuc.ro

nanța judecătorului-sindic este provizoriu executorie. — *Ital. 811.*

822. — Porțiunea rezervată rămâne în depozit până la împlinirea termenelor prorogate după dispozițiunile art. 769. Dacă creditorii pentru cari termenele au fost prorogate nu au făcut să li se verifice creanțele conform dispozițiunilor precedente, porțiunea rezervată se va împărți între creditorii admiși la pasiv.

Aceeași rezervă are loc și pentru creanțele în privința admiterii cărora nu s'a fost statuat definitiv.

Dacă sumele rezervate produc interese, acestea se cuvin creditorilor pentru cari s'au rezervat.

In toate cazurile, depozitul este în rizicul și pe cheltuiala lor.— *Ital. 812.*

823. — Nici un mandat de plată nu se va emite de judecătorul-sindic decât numai după prezintarea titlului consitutiv al creanței.

Judecătorul-sindic va menționà pe titlu mandatul de plată.

Dacă nu există titlu scris, sau dacă nu este posibil a'l prezintà, tribunalul va puteà autoriza plata asupra prezintării extractului de pe procesul-verbal de verificarea creanțelor.

Creditorul va da chitanță pe margi-

www.digibuc.ro

nea statului de repartiţiune.—*Ital. 813.*

824. — Creditorii cari vor fi declarat tardiv creanţele lor, conform dispoziţiunilor art. 773, nu vor putea reclama în contra repartiţiunilor activului deja făcute, nici să se opună la cele deja ordonate de judecătorul sindic; dar vor concurà numai la repartiţiunile următoare în proporţiune cu creanţa lor, şi când vor fi fost admişi provizoriu la pasiv în proporţiune cu suma determinată de tribunal. Dacă însă ei justifică că au fost în imposibilitate de a face declaraţiunea creanţei lor în termenele stabilite, ei vor putea fi admişi a preluà asupra activului nedistribuit încă şi devidendele ce li s'ar fi cuvenit în distribuţiunile anterioare.

In caz de opoziţiune tardivă în contra admiterei unei creanţe, tribunalul poate ordona ca sumele cuvenite pentru această creanţă în repartiţiunile următoare, sau pentru partea contestată a acestei creanţe, să fie ţinute în rezervă: şi dacă, în virtutea acelei opoziţiuni, creanţa va fi în tot sau în parte declarată neexistentă, chiar sumele pe nedrept primite în repartiţiunile precedente vor trebui să fie restituite la masă. — *Ital. 814.*

825. — După terminarea repartiţiu-

www.digibuc.ro

nii sumelor provenite din averea mobiliară şi imobiliară a falitului, procedura falimentului va fi închisă; însă fiecare creditor îşi păstrează dreptul la plata restului creanţei sale.

Cu toate acestea, procedura falimentului se va redeschide când debitorul va face o asemenea cerere, oferind creditorilor săi de a le plăti, cel puţin încă o zecime din creanţele lor şi dând cauţiune pentru cheltueli. In acest caz, tribunalul va rechemà la însărcinarea sa pe judecătorul-sindic, sau îl va numi din nou, şi va luà toate măsurile prevăzute în dispoziţiunile precedente în privinţa conservaţiunei şi a administraţiunii patrimoniului existent, cum şi în privinţa lichidaţiunei lui, şi în privinţa pasivului care ar fi survenit.

Nu se va procede la nici o repartiţiune decât numai după expirarea, în privinţa nouilor creditori, a termenelor stabilite conform dispoziţiunilor art. 708. *Ital. 815.*

826. — Falitul, care va plăti integral în capete, interese şi cheltueli, toate creanţele admise la masa falimentului va puteà obţine reabilitarea sa. — *Ital. 816.*

827. — Cererea de reabilitare se va adresà către tribunalul care a pronun-

www.digibuc.ro

tat sentința de declarare a falimentului. Președintele tribunalului, primind această cerere, va ordonà ca o copie identică să steà afișată, în timp de două luni, pe ușa tribunalului, la bursă și la Camerad e comerț, publicându-se de două ori, la interval, de câte o lună, și în *Monitorul Oficial*.

828. — Creditorul care nu va fi primit pe deplin plata capitalului său cu procente și cheltueli, cum și ori ce parte interesată, va puteà în curgerea timpului în care copia va sta afișată, să se opună la reabilitare printr'o petițiune depusă la grefa tribunalului însoțită de actele pe cari se întemeiază.

Oponentele nu poate figurà ca parte în proces.

829. — Tribunalul, la ziua fixată pentru cercetarea acestei cereri, va examinà, în prima linie, dacă formalitățile mai sus arătate au fost îndeplinite; apoi, ascultând pe falit și examinând actele pe cari se întemeiază cererea, întâmpinarea oponentului, dacă opoziție s'a făcut, și actele depuse, va puteà încuviința cererea. Sentința care a respins reabilitarea va putea fi atacată, pe calea apelului, numai de către falit, în termen de 15 zile dela pronunțare.

www.digibuc.ro

Dacă cererea de reabilitare a fost respinsă, falitul nu va puteà introduce din nou altă cerere decât după un an dela data sentinţei.

830. — Falitul va puteà fi reabilitat după moartea sa, după cererea moştenitorilor.

831. — Bancrutarii fraduloşi şi cei condamnaţi pentru falş, furt, abuz de încredere, escrocherie şi delapidare de bani publici, nu pot obţine reabilitarea.

Cererea de reabilitare este inadmisibilă până la închiderea acţiunei penale.

Bancrutarii simpli nu pot fi reabilitaţi dacât după ce au făcut pedeapsa la care au fost condamnaţi. — *Ital. 816.*

TITLUL VI.

Despre incetarea şi suspendarea falimentului.

CAPITOLUL I

Despre neajungerea activului.

832. — Dacă operaţiunile falimentului nu vor putea continuà în mod util din cauza insuficienţei activului, tribunalul, ascultând pe judecătorul şi pe falit, va puteà declara, chiar din oficiu, încetarea acelor operaţiuni.

www.digibuc.ro

Această declarațiune va reintegra pe creditori în exercițiul drepturilor lor asupra bunurilor falitului, menținându-se în privința acestuia efectele declarațiunei de faliment. — *Ital. 817.*

833. — Falitul și ori ce interesat va puteà ori când cere tribunalului revocarea sentinței prin care s'a declarat încetarea operațiunilor falimentului, plătind cheltuelile judecății arătate în articolul precedent și dând cauțiune pentru cheltuelile ulterioare.

Dacă revocațiunea este admisă, se va procedà conform primului aliniat al art. 825. — *Ital. 818.*

CAPITOLUL II.

Despre Moratoriu.

834. — Dacă sentința declarativă de faliment a fost pronunțată după cererea creditorilor sau din oficiu, falitul, justificând cu probe valabile că încetarea plăților a fost consecința unor evenimente extraordinare și neprevăzute, sau în alt mod scuzabile, și stabilind cu documente sau cu dare de garanții îndestulătoare că activul patrimoniului său covârșește pasivul, va putea să ceară tribunalului, în cele trei zile ce urmează după publicarea acelei

www.digibuc.ro

sentinţe, ca să se suspende execuţiunea ei.

Cererea nu va putea fi primită dacă falitul nu a prezintat sau nu prezintă, împreună cu dânsa, registrele sale de comerţ regulat ţinute, bilanţul său comercial şi o listă nominativă de toţi creditorii săi, cu arătarea domiciliului şi a sumelor creanţelor lor. — *Ital. 819.*

835. — Preşedintele, verificând prezintarea registrelor, a bilanţului şi a listei creditorilor, va ordonà convocarea acestora înaintea judecătorului-sindic, pentru a discutà cererea de moratoriu şi va fixà, la trebuinţă, o zi, care să nu fie posterioară zilei primei adunări ordonată prin sentinţa declarativă de faliment.

Această ordonanţă se va notificà imediat judecătorului-sindic şi tutulor creditorilor prin îngrijirea falitului.

Această ordonanţă nu va împiedicà îndeplinirea actelor decurgând din declaraţiunea de faliment în privinţa persoanei şi bunurilor falitului. — *Ital. 820.*

836. — Procesul-verbal al adunării trebue să arate numele şi pronumele creditorilor cari au compărut şi declaraţiunile fiecăruia dintr'înşii şi a judecătorului-sindic, în privinţa veracităţii

www.digibuc.ro

şi fiinţei fiecărei creanţe, a cererii de moratoriu şi a duraiei lui.

Va trebui asemenea să arate propunerile măsurilor conservatorii necesare, modurile de lichidaţiune prin bună înţelegere şi persoanele cărora se poate încredinţà administraţiunea sau supravegherea patrimoniului falitului în timpul moratoriului — *Ital. 821.*

837. — La cea dintâiu audienţă care va urmà după ziua adunării sus zise, tribunalul va statuà contradictoriu cu falitul, cu judecătorul sindic şi cu creditorii intervenienţi asupra cererii de suspensiune, ţinând mai cu seamă compt de dorinţa exprimată de majoritatea creditorilor.

Dacă tribunalul găseşte această cerere admisibilă, el ia următoarele măsuri:

1) Fixează termenul moratoriului, fără ca acest termen să poată trece peste 6 luni;

2) Ordonă debitorului ca înăuntrul aceluiaşi termen, să producă dovadă cum că a plătit toate datoriile sale ajunse la scadenţă, sau că a obţinut de la creditori amânarea plăţii;

3) Prescrie măsurile conservatorii şi precauţiunile ce va crede necesarii pentru a asigurà integritatea patrimoniului debitorului;

www.digibuc.ro

4) Numeşte o comisiune de creditori, însărcinată de a supraveghia administraţiunea şi lichidarea patrimoniului căzut în faliment.

Suspendarea procedurei comerciale a falimentului nu împiedică cursul urmăririi penale. — *Ital. 822.*

838. — Debitorul, care a obţinut moratoriul, are dreptul să procedeze la lichidaţiunea voluntară a activului falimentului său şi la stingerea pasivului, cu concursul comisiunii creditorilor sus numită şi sub direcţiunea judecătorului-sindic.

Regulile speciale ale lichidaţiunei şi autorizaţiunile de a vinde, de a constitui ipoteci sau gajuri, de a lua bani împrumut, de a tranzige, de a încasa bani sau a face plăţi, sau de a face alte acte strict necesarii în scopul lichidării, trebue să fie prescrise de tribunal prin sentinţa care acordă moratoriul sau prin alte sentinţe ulterioare ascultându-se şi comisiunea lichidatoare. — *Ital. 823.*

839. — In timpul moratoriului, nici un act de urmărire nu se va puteà întreprinde sau continuà contra debitorului şi nici o acţiune nu se va puteà intenta sau continua contra lui dacă

www.digibuc.ro

nu rezultă din fapte posterioare acordării moratoriului.

Moratoriul nu are efect în privinţa creanţelor Statului provenind din contribuţiuni, nici în privinţa drepturilor creditorilor având ipotecă, gaj sau alt privilegiu. — *Ital. 824.*

840. — Dacă în timpul moratoriului intervine o înţelegere de bună voie cu toţi creditorii, re aţiunile ulterioare între aceştia şi debitor se regulează conform acelei convenţiuni.

Invoiala se poate de asemenea stipulà în mod valabil numai cu majoritatea creditorilor, care ar reprezinta cel puţin trei pătrimi din pasiv, cu condiţiune numai ca creditorii, cari au consimţit să ia asuprăle, împreună cu debitorul, consecinţele ori cărui litigiu cu creditorii disidenţi şi, la trebuinţă, obligaţiunea plăţii integrale a creanţelor lor.

In ambele aceste cazuri, dacă declaraţiunea de faliment intervenise dejà, învoiala trebue să fie omologaţă de tribunal şi produce efectele concordatului întrucât priveşte închiderea falimentului. — *Ital. 825.*

841. — Dacă cererea de moratoriu nu este admisă, tribunalul, dacă este necesar, fixează, prin aceeaşi sentinţă,

www.digibuc.ro

noui termene pentru verificarea creanţelor.

Dacă, după acordarea moratoriului, se descoper. în timpul duratei sale, datorii nedeclarate de falit, sau neexistenţa unora din creanţele declarate, sau dacă acesta nu îndeplineşte obligaţiunile cari i-au fost impuse în privinţa administaţiunii şi lichidării patrimoniului său, sau dacă s'a făcut culpabil de fapte de dol ori rea credinţă, sau dacă activul său nu mai oferă speranţa plăţii integrale a datoriilor sale, tribunalul va putea revoca chiar din oficiu moratoriul şi prescrie măsurile necesare pentru continuarea procedurii falimentului. — *Ital. 826.*

842. — Chiar înaintea declaraţiunii de faliment, comerciantul va putea cere un moratoriu, numai să fie în stare a justifica concursul condiţiunilor prescrise de art. 834, depunând la grefa tribunalului documentele acolo arătate şi suma necesară pentru cheltueli.

Dacă justificările prezintate se găsesc suficiente, tribunalul, ascultând pe reclamant în camera de consiliu va putea ordona convocarea creditorilor în cel mai scurt termen posibil, fără a trece peste 15 zile, şi prescrie măsurile provizorii ce le va crede necesare,

www.digibuc.ro

însărcinând pe un judecător cu direcţia executării.

Sentinţa va fi notificată procurorului tribunalului în scopul indicat la art. 712.

Acest moratoriu se regulează prin dispoziţiunile acestui capitol cari nu ar fi incompatibile cu dânsul.

Dacă tribunalul găseşte că cererea nu este justificată sau dacă se iveşte unul din cazurile prevăzute în articolul precedent, se păşeşte fără întârziere la declararea de faliment. — *Ital. 827.*

843. — Ori de câte ori s'a acordat un moratoriu, dacă în cursul duratei lui se dovedeşte a se fi plătit creditorilor anteriori o parte considerabilă din creanţele lor, sau dacă mijlocesc împrejurări speciale, tribunalul va putea intervenind un vot favorabil al majorităţii creditorilor cari ar reprezinta cel puţin jumătate din restul pasivului, să acorde un al doilea moratoriu pentru un termen, care asemenea nu va trece peste 6 luni. — *Ital. 828.*

844. — Documentele şi celel'alte mijloace de probaţiune, având de scop a lumina judecata tribunalului asupra cererii de moratoriu, pot să fie prezintate fără a fi necesare de a le învesti cu formalităţile prescrise de legi pentru timbru şi înregistrare. — *Ital. 829.*

www.digibuc.ro

CAPITOLUL III.

Despre concordat

845. — In orice stare a procedurii falimentului se poate încheia concordat între falit şi creditorii săi, ori care ar fi cota concordatară, dacă toţi consimt la aceasta.

In concordat se poate conveni încetarea sau suspendarea procesului comercial al falimentului, dar nu se poate împiedica continuarea instrucţiunii penale.

Concordatul va fi supus omologării tribunalului. — *Ital. 830.*

846. — Dacă nu s'a obţinut un concordat prin consimţimântul tuturor creditorilor, judecătorul-sindic este dator ca, în termen de trei zile dela verificarea creanţelor, să convoace pe creditori pentru a fi consultaţi asupra încheiării unui concordat.

Falitul sau un număr de creditori, reprezintând cel puţin a patra parte din pasivul falimentului, pot cere, în acelaş termen, o convocare a creditorilor, pentru a li se propune un concordat.

Ordonanţa de convocare trebue să fie notificată creditorilor şi falitului.

www.digibuc.ro

Propunerea concordatului nu suspendă actele întreprinse pentru lichidarea falimentului, cu rezerva dispoziţiunilor primului aliniat din art. 803. — *Ital. 831.*

847. — In adunarea pentru concordat, falitul trebue să se prezinte în persoană, dar poate să fie autorizat, pentru juste motive, de către judecătorul-sindic, să se reprezinte printr'o altă persoană.

Judecătorul-sindic trebue să prezinte adunării o relaţiune scrisă în privinţa stării falimentului, a îndeplinirii formalităţilor, a operaţiunilor ce au avut loc şi a măsurilor ce crede necesare a înlesni acea încheiere. Relaţiunea trebue să fie subscrisă de judecătorul-sindic.

Procesul-verbal al adunării va menţiona tot ce s'a deliberat şi decis într'însa. — *Ital. 832.*

848. — Concordatul nu se poate face decât cu primirea majorităţii tuturor creditorilor ale căror creanţe au fost verificate sau admise provizoriu, cu condiţiune ca creditorii aderenţi să reprezinte cele trei pătrimi din totalitatea acelor creanţe ; altfel concordatul e nul.

Variaţiunile în numărul creditorilor şi în suma creanţelor, derivând din sentinţa arătată în art. 775, nu au influ-

www.digibuc.ro

enţă asupra validităţii concordatului încheiat cu majoritatea sus zisă. — *Ital.* 833.

849. — Soţia falitului nu poate lua parte la votarea concordatului cu creanţa sa dotală.

850. — Pentru formarea majorităţii cerută pentru validitatea concordatului nu se ţine socoteală de creanţele cu ipotecă, gaj sau alt privilegiu, dacă creditorii nu renunţă la ipotecă sau privilegiul lor, nici de creanţa dotală.

Renunţarea poate asemenea să se refere la o parte din creanţă şi la accesorii, numai ca suma, în capital şi accesorii pentru cari ea are loc, să fie determinată şi ca această sumă să nu fie inferioară la a treia parte din creanţa întreagă.

Votul dat fără nici o declaraţiune de renunţare limitată, implică de drept renunţarea la ipotecă sau la privilegiu pentru întreaga creanţă.

Efectele renunţării încetează de drept, dacă concordatul nu are loc sau se anulează în urmă.

Deciziunile celor-lalţi creditori nu vor vătăma drepturile creditorilor ipotecari sau privilegiaţi. — *Ital.* 834.

851. — Concordatul trebue să fie subscris în aceeaşi adunare în care a fost consimţit.

www.digibuc.ro

Dacă concordatul s'a primit numai de majoritatea în număr a creditorilor prezenţi sau de majoritatea celor trei pătrimi a sumei totale a creanţelor, judecătorul-sindic poate, dacă creditorii aderenţi nu'şi retrag consimţimântul, să amâne deliberaţiunea la altă adunare, sau să fixeze un termen pentru culegerea şi altor adeziuni.

In caz de vre-o schimbare în condiţiunile concordatului adeziunile date în prima adunare rămân fără efect.

Creditorii au dreptul să ia notiţe în cancelarie de pe procesele-verbale ale adunării.

Judecătorul-sindic nu poate acorda decât o singură convocare pentru concordat, nici poate acorda de cât o singură amânare pentru deliberaţiune de noui adeziuni — *Ital. 835.*

852. — Concordatul va trebui să fie supus omologării tribunalului.

Tribunalul, examinând circumstanţele falimentului, condiţiunile concordatului şi dacă condiţiunile cerute de lege au fost îndeplinite, va puteà încuviinţa omologarea. — *Ital. 836.*

853. — Concordatul judiciar este inadmisibil:

1) Când falitul este dosit;

2) Când falitul este înculpat pentru

www.digibuc.ro

bancrută frauduloasă şi până ce n'a fost definitiv achitat;

3) Când falitul a mai fost în stare de faliment;

4) Când falitul nu se obligă a plăti cel puţin 60% din capitalul creanţelor;

5) Când termenul stipulat pentru plata cotei trece de 18 luni;

6) Când nu se garantează plata cotei concordatare, fie printr'o ipotecă, fie printr'un depozit în bani sau efecte, putând a acoperi suma reprezintată prin cota promisă.

In acest caz, falitul nu va fi pus în posesiunea activului său decât după formarea actului autentic de ipotecă de către falit sau terţiu cu judecătorul-sindic, în numele masei credale, sau după consemnarea banilor sau efectelor la Casa de depuneri şi înaintarea recipisei la tribunalul de comerţ.

Inscripţiunea ipotecară se va puteà cere numai de către judecătorul-sindic, în numele masei credale, care va achità şi taxele de timbru şi înregistrare şi ori ce alte cheltueli ocazionate cu facerea ipotecei.

Aceste măsuri asigurătoare vor trebui să fie efectuate înainte de omologarea concordatului.

In lipsă de asemenea garanţii, falitul

www.digibuc.ro

va putea încă să încheiă concordat, cu îndatorirea ca, după punerea lui în posesiunea activului şi până la plata cotelor concordatare, el să gereze comerţul sub supraveghiarea unui delegat al creditorilor, care va puteà să deà falitului şi avizul său asupra diferitelor operaţiuni ale comerţului.

Dacă creditorii consimt, ei numesc, sub răspunderea lor, pe delegat, prin actul de concordat, dintre persoanele cunoscătoare în comerţul falitului, fixându-i în acelaşi timp şi onorariul lunar.

Banii, proveniţi din încasări şi vânzări, se vor remite delegatului, care 'i va consemnà la Casa de depuneri; iar recipisele se vor depune la tribunal pentru a servi la achitarea cotelor.

Indată ce plata cotelor va fi achitată, încetează însărcinarea delegatului.

Prin neplata cotelor, falitul se va face pasibil de penalităţile edictate de codul de comerţ pentru bancruta simplă.

Ivindu-se unul din cazurile prevăzute la numerele 1 şi 2, încheiarea concordatului se suspendă de drept.

854. — Creditorii, cari n'au consimţit sau n'au intervenit la concordat, vor putea face opoziţiune la omologare, în termen de opt zile de la închiderea procesului-verbal care cons-

www.digibuc.ro

tata operaţiunile votării concordatului, sau dela expirarea termenului concedat de judecătorul-sindic.

Cererea de opoziţiune va fi motivată şi va trebui să fie notificată judecătorului-sindic şi falitului de odată cu citaţiunea pentru audienţa fixată înaintea tribunalului.

Dacă termenul sus zis a trecut fără să se fi făcut vre-o opoziţiune, tribunalul statuează în camera de consiliu asupra omologărei.

855. — Dacă tribunalul încuviinţează omologarea, se poate face apel în contra acelei sentinţe, atât de creditorii cari au votat contra concordatului, cât şi de către cei cari n'au intervenit la votare; iar dacă se respinge omologarea, se poate face apel de către falit şi de către creditorii cari au votat concordatul.

856. — Dacă opoziţiunea la omologare a fost făcută, tribunalul se va pronunţa asupra opoziţiunei şi asupra omologărei prin una şi aceeaşi sentinţă, numai cu apel pentru cei interesaţi.

Dacă opoziţiunea este admisă, tribunalul anulează concordatul faţă cu toţi interesaţii.

Dacă opoziţiunea este respinsă, tribunalul sau Curtea va putea să con-

www.digibuc.ro

damne pe oponent la o amendă de 100 până la 5.000 lei, când opoziţiunea va fi fost făcută cu rea credinţă şi în scop înverderat de a întârzia executarea concordatului.

Tribunalul, respingând opoziţiunea, va putea acorda execuţia provizorie pentru sentinţa care omologă concordatul.

Nici Deciziunea Curţei, care statuează asupra omologărei concordatului, nu este supusă opoziţiunei.

857. — Dacă judecarea vre-unei opoziţiuni depinde de rezolvarea unor cestiuni cari, din cauza materiei, nu ar fi de competinţa tribunalului de comerţ, acest tribunal nu se va putea pronunţa decât după rezolvarea acestor cestiuni; însă va trebui să fixeze un termen scurt, în lăuntrul căruia creditorul oponent va fi obligat să pornească judecata înaintea autorităţii competinte şi să justifice că a făcut aceasta cu deşteptare că, în caz contrariu, se va urma judecata asupra celor-lalte opoziţiuni, fără a se mai lua în consideraţiune pretenţiunile sale. — *Ital. 837.*

858. — Dacă, prin concordat, s'a consimţit ipoteci pentru garantarea celor interesaţi, tribunalul, pronunţând omologarea concordatului, va trebui să

www.digibuc.ro

fixeze un termen scurt pentru luarea inscripţiunilor ipotecare.

Omologarea nu produce efect de cât din ziua luărei inscripţiunilor.—*Ital. 838.*

859. — Omologarea face concordatul obligatoriu pentru toţi creditorii trecuţi sau netrecuţi în bilanţ, a căror creanţe sunt sau nu verificate şi chiar pentru creditorii cari au reşedinţa afară din ţară, şi pentru ace a cari au fost admişi provizoriu la pasiv, ori care ar fi suma definitiv lichidată în favoarea lor. — *Ital. 840.*

860. — Indată ce sentinţa de omologarea concordatului a rămas definitivă, încetează starea de faliment şi tot deodată încetează funcţiunile judecătorului-sindic, cu rezerva însă a dispoziţiunilor articolelor următoare.

Judecătorul-sindic va trebui să dea seamă tribunalului de administraţiunea sa şi va remite falitului toate bunurile sale, registrele, hârtiile şi orice alte efecte, luând descărcarea, conformându-se condiţiunilor şi precauţiunilor stabilite prin concordat.

Judecătorul-sindic va încheia despre toate proces-verbal şi funcţiunile sale încetează.

Tribunalul va judeca contestaţiunile ivite.

www.digibuc.ro

Neachitarea cheltuelilor de justiţie şi de administraţiune ale falimentului. precum şi neachitarea celor-lalte datorii privilegiate, în termen de trei zile de la rămânerea definitivă a hotărârii de omologarea concordatului dă drept judecătorului-sindic a cere dela tribunal autorizarea pentru a vinde, conform art. 804, parte din patrimoniul falitului până la concurenţa sumelor datorite.— *Ital. 841.*

861. — Falitul concordatar, mai înainte de îndeplinirea obligaţiunilor luate prin concordat, nu va putea constitui fondul său de comerţ în gaj, nici înstrăina acest fond în alt mod de cât acela cerut de felul comerţului său. Orice constituire de gaj sau înstrăinare, făcute în contra dispoziţiunilor acestui articol, sunt nule de drept şi creditorii interesaţi pot cere chiar anularea concordatului şi restabilirea stării de faliment.

862. — Concordatul, de şi omologat, va putea să fie anulat de tribunal, după cererea judecătorului-sindic sau a oricărui creditor, după ce va asculta contradictoriu pe sindic şi pe falit dacă se descoperă, după omologare, că s'a exagerat în mod fraudulos pasivul sau că s'a disimulat o parte importantă din

www.digibuc.ro

activ. Această anulare liberează de drept garanţiile date pentru concordat. *Ital. 842.*

863. — Dacă falitul nu îndeplineşte condiţiunile concordatului, unul sau mai mulţi creditori, cari au luat parte la deliberaţiuni şi cari nu au fost îndestulaţi cu sumele cuvenite prin concordat, vor putea cere reziliarea lui.

Prin faptul rezilierii concordatului se redeschid operaţiunile falimentului, şi creditorii neîndestulaţi reintră în întregimea drepturilor faţă cu falitul, ţinându-se însă în seamă partea proporţională din creanţa stinsă prin plata cotelor deja efectuată.

Rezilierea concordatului nu liberează pe fidejusori nici face să înceteze ipotecele sau celelalte garanţii constituite printr'însul.

Repunerea în stare de faliment pentru neplata cotelor stipulate prin concordat, va atrage pentru falit pedeapsa prevăzută pentru bancruta simplă.

864. — Asupra prezintării sentinţei, care anulează sau reziliază concordatul, tribunalul va procedă conform dispoziţiunilor secundului aliniat al art. 825.

Actele făcute de falit, în urmă omologărei concordatului şi mai înainte de

www.digibuc.ro

anularea sau reziliarea lui, nu vor puteà fi declarate nule de cât numai dacă vor fi fost făcute în frauda drepturilor creditorilor. — *Ital. 844.*

865. — Creditorii anteriori concordatului reintră în intregimea drepturilor lor numai faţă cu falitul, dar nu vor puteà participa la masa falimentului de cât numai în proporţiunile urmàtoare:

Dacă nu au primit nici o parte din dividend participă pentru totalitatea creanţelor lor;

Dacă au primit o parte, participă numai pentru portiunea creanţei primitive corespunzătoare cu porţiunea de dividend promisă şi neprimită.

Dispoziţiunile acestui articol se aplică şi în cazul când un al douilea faliment va fi fost declarat, fără ca falimentul anterior să fi fost anulat sau reziliat.— *Ital. 845.*

TITLUL VII.

Dispoziţiuni privitoare la falimentul societăţilor comerciale.

866. — Falimentul unui societăţi comerciale se declară de tribunalul comercial din jurisdicţiunea cărui societatea îşi are sediul ei. — *Ital. 846.*

www.digibuc.ro

867. — Falimentul unei societăţi în nume colectiv sau în comandită produce şi falimentul soţilor ilimitat responsabili.

Tribunalul va declară, prin aceeaşi sentinţă, falimentul societăţei şi al soţilor: va arătà numele, prenumele şi domiciliul acestora şi va numi un judecător-sindic.

Cu toate acestea, patrimoniul societăţii va fi ţinut deosebit de acel al fiecărui soţ, atât la formarea inventariului, cât şi în operaţiunile administraţiunii şi ale lichidaţiunii activului şi pasivului.

Numai creditorii societăţii iau parte la deliberaţiunile cari interesează patrimoniul social, dar ei concură cu creditorii fiecărui soţ la deliberaţiunile cari interesează patrimoniul individual al fie-cărui soţ căzut în faliment.

Sentinţa declarativă de faliment produce pentru toţi soţii faliţi efectele arătate în titlul I al acestei cărţi. — *Ital. 847.*

868. — Falimentul unui sau mai multor soţi nu trage după sine falimentul societăţii.

Falimentul tutulor soţilor, ilimitat responsabili în societăţile în nume colectiv sau în comandită, nu trage după

www.digibuc.ro

sine falimentul societăţei, dacă aceasta nu se află în stare de încetare de plăţi. — *Ital. 848.*

869. — In caz de faliment al unei societăţi în comandită prin acţiuni sau anonimă, actele de procedură se fac contra administratorilor, directorilor şi lichidatorilor. Ei sunt ţinuţi să compare înaintea judecătorului sindic, ori de câte ori ar fi chemaţi, şi în special a procurà informaţiunile necesare pentru formarea şi verificarea bilanţului şi pentru descoperirea cauzelor şi împrejurărilor falimentului. Ei vor trebui să fie ascultaţi ca representanţi legali ai societăţii falite în toate cazurile în cari legea prescrie ca falitul să fie ascultat. — *Ital. 849.*

870. — Creditorii particulari ai unui soţ nu sunt admişi la pasivul falimentului societăţii. Ei nu au drept decât asupra aceea ce va mai rămânea soţului după îndestularea creditorilor societăţii exceptându-se drepturile derivând din privilegiu sau ipotecă.

Asociaţii în participaţiune ai comerciantului falit nu sunt admişi la pasivul falimentului decât numai pentrn acea parte a capitalului adus de dânşii, pe care vor putea-o proba că nu a fost

www.digibuc.ro

absorbită de partea perderilor ce cad în sarcina lor. — *Ital. 850.*

871. — Dacă societatea falită a emis obligaţiuni la purtător, posesorii acestor obligaţiuni vor fi admişi la pasivul falimentului în raport cu valoarea de emisiune a obligaţiunilor, scăzându se aceea ce li se va fi plătit, cu titlul de amortisment sau de ramburs asupra capitalului, de fiecare obligaţiune. — *Ital. 851.*

872. — Dacă soţii, cu responsabilitate limitată în societăţile anonime sau în comandită, nu efectuase încă, în momentul declaraţiunei falimentului, vărsămintele părţilor luate asupră-le, judecătorul-sindic poate fi autorizat să le ceară vărsămintele ulterioare, a căror necesitate va fi recunoscută de tribunal. — *Ital. 852.*

873. — In falimentul unei societăţi anonime, care nu se găseşte în stare de lichidaţiune, concordatul poate avea de obiect continuarea sau cedarea intreprinderii sociale, şi în asemenea caz, el trebue să determine condiţiunile exploatării ulterioare. - *Ital. 853.*

874. — In societăţile în nume colectiv şi în comandită creditorii pot consimţi un concordat chiar în favoarea

www.digibuc.ro

unuia sau mai multor dintre soţi, cu responsabilitate ilimitată.

In acest caz, tot activul social se va supune administraţiunii şi operaţiunilor judecătorului sindic. Numai bunurile particulare ale soţului căruia s'a acordat concordatul sunt excluse, şi nici o parte a activului social nu va puteà fi întrebuinţată pentru plata obligaţiunilor derivând din concordat.

Soţul, care a obţinut un concordat particular, este liberat de obligaţiunea solidară către creditorii societăţii; dar, pentru ca să obţină sentinţa indicată în art. 826 el trebue să probeze că toate datoriile so ietăţii falite au fost plătite; capete, interese şi cheltueli. — *Ital. 854.*

TITLUL VIII

Despre infracţiuni penale în materie de faliment.

875. — Acţiunea penală pentru infracţiunile coprinse în acest titlu este de ordine publică.

Ea poate fi pusă în mişcare chiar înainte de declaraţiunea de faliment, când încetarea plăţilor este însoţită de faptul de dosire, de ascundere, de in-

www.digibuc.ro

chiderea magazinelor, de daroa la o parte, sustragerea sau împuţinarea frauduloasă a patrimoniului în dauna creditorilor.

In aceste cazuri, procurorul tribunalului trebue să comunice îndată încetarea plăţilor preşedintelui tribunalului comercial, pentru îndeplinirea dispoziţiunilor titlului I al acestei cărţi. — *Ital. 855.*

CAPITOLUL I.

Despre bancrută.

876. — Este culpabil de bancrută simplă comerciantul care a încetat plăţile şi care se găseşte într'unul din cazurile următoare:

1) Dacă cheltuelile sale personale sau acelea ale familiei sale au fost prea mari, în raport cu starea sau condiţiunea sa economică;

2) Dacă a perdut o mare parte din patrimoniul său în operaţiuni curat de noroc, sau manifest imprudente;

3) Dacă, în scopul de a-şi întârzia falimentul a făcut cumpărări cu intenţiunea urmată de fapt de a revinde lucrurile cumpărate cu preţuri sub valoarea lor curentă, sau dacă a avut

www.digibuc.ro

recurs la împrumuturi, girare de efecte sau alte mijloace ruinătoare pentru a-şi procură fonduri;

4) Dacă, în urma încetării plăţilor, a plătit pe veri un creditor în detrimentul masei;

5) Dacă nu a ţinut de loc registrele prescrise de lege, ori dacă nu le-a ţinut în mod regulat, sau cel puţin registru-jurnal încheiat şi vizat conform art. 27;

6) Dacă nu a plătit, la epocile stipulate prin concordat, partea promisă creditorilor săi, precum s'a zis la art. 863, ultim aliniat. — *Ital. 856.*

877. — Este asemenea culpabil de bancrută simplă comerciantul care a încetat plăţile şi care se găseşte în veri-unul din cazurile următoare:

1) Dacă nu a făcut în mod exact inventariul anual sau dacă registrele şi inventariile sale sunt incomplecte sau neregulat ţinute, sau nu dau seama de adevărata stare a activului şi pasivului său, chiar când n'ar fi fraudă;

2) Dacă, având contract de căsătorie, nu s'a conformat dispoziţiunilor art. 19 şi 20;

3) Dacă, în cele trei zile dela încetarea plăţilor nu a făcut declaraţiunea prescrisă de art. 703 sau dacă, fiind

www.digibuc.ro

vorba de falimentul unei societăţi, declaraţiunea făcută nu arată numele tuturor soţilor solidari;

4) Dacă, fără împiedicare legitimă, nu s'a prezintat în persoană înaintea judecătorului-sindic, în cazurile şi în termenele prescrise şi dacă, prezentându-i-se, 'i-a dat informaţiuni false, sau dacă s'a depărtat fără permisiune dela domiciliul său în timpul falimentului;

5) Dacă nu a îndeplinit obligaţiunile luate într'un concordat, obţinut într'un faliment anterior. — *Ital. 857.*

878. — Ori cine, exercitând obişnuit profesiunea de mijlocitor, va fi căzut în faliment, e culpabil de bancrută simplă— *Ital. 858.*

879. — E culpabil de bancrută simplă comerciantul care chiar înainte de declaraţiunea de faliment şi numai pentru a-şi facilità obţinerea unui moratoriu, şi-a atribuit, cu bună ştiinţă şi în contra adevărului, o parte din activ, sau a simulat datorii neexistente pentru a face să intervie în adunări creditori în tot sau în parte fictivi. — *Ital. 859.*

880. — E culpabil de bancrută frauduloasă comerciantul falit care a sustras sau falşificat registrele sale, distras, tăinuit sau disimulat o parte din

www.digibuc.ro

activul său, şi comerciantul care, într'un alt scop decât cel indicat în articolul precedent, a înfăţişat datorii neexistente, sau care, în registre, în scripte sau în acte autentice ori private, sau în bilanţ, s'a dat în mod fraudulos dator de sume ce nu datoreà.

Mai pot fi declaraţi bancrutari fraduloşi comercianţii cari, înainte de declararea în faliment, vor fi înstrăinat o parte însemnată din mărfuri sau activ pe preţuri reduse şi mai scăzute decât costul lor, în scopul fraudulos de a frustra pe creditori. — *Ital. 860.*

881. - Delictele de bancrută simplă se pedepsesc cu închisoare dela 15 zile până la doui ani.

Cel ce se face culpabil de bancrută simplă va putea fi, osebit de aceasta, declarat incapabil de a exercità profesiunea de comerciant şi a i se interzice dreptul de intrare în localurile de bursă. — *Ital. 861.*

882. — Bancruta frauduloasă se va pedepsi cu maximul închisorii correcţionale şi cu interdicţiunea pe timp mărginit.

Pedeapsa închisorei, chiar când judecata găseşte circumstanţe uşurătoare, nu poate fi redusă la mai puţin de un an.

www.digibuc.ro

Cel ce este condamnat pentru faptul de bancrută frauduloasă va fi, osebit de aceasta declarat incapabil de a mai exercita profesiunea de comerciant şi i se va interzice dreptul de intrare în localurile de bursă.

Contra acelora ce vor fi exercitat obişnuit profesiunea de mijlocitori, în caz de bancrută frauduloasă, se va aplica maximum pedepsei. — *Ital. 861.*

CAPITOLUL II

Despre delictele altor persoane afară de falitul, fără complicitate în bancrută.

883. — Prepusul sau reprezentantul comerciantului falit care, în gestiunea lui încredinţată, s'a făcut culpabil de veri-una din faptele indicate la No. 2, 3, 4 şi 5 din art. 876, şi la No. 1 din art. 877, sau la art. 880, se va pedepsi conform dispoziţiunilor pentru bancrută frauduloasă. — *Ital. 862.*

884. — In caz de faliment a unei societăţi în comandită prin acţiuni sau anonimă, administratorii şi directorii ei vor fi pedepsiţi după dispoziţiunile art. 881, dacă falimentul a provenit din culpa lor, sau dacă nu au fost îndeplinite dispoziţiunile art. 92, 93, 95, 96, 101, 104, 142, 146, 147, 148, 157, 168,

www.digibuc.ro

173, 174, 175, 178, 179, 182, 183 şi 184, sau dacă sunt culpabili de veri-unul din faptele arătate la No. 2, 3, 4, şi 5 ale art. 876 şi la No. 1, 3 şi 4 ale art. 877.

Ei se vor pedepsi cu aceeaşi pedeapsă, dacă sunt culpabili de veri unul din faptele indicate la art. 880.

Asemenea şi :

1) Dacă a omis cu dol de a publica contractul social şi schimbările ulterioare în modurile prescrise de lege;

2) Dacă au arătat în mod falş capitalul subscris sau vărsat;

3) Dacă au distribuit societarilor dividende evident fictive şi, cu chipul acesta, au micşorat capitalul social;

4) Dacă cu dol au făcut preluări mai mari decât cele permise prin actul social;

5) Dacă au ocazionat cu dol, sau prin mijlociri de operaţiuni doloase, falimentul societăţei. — *Ital. 863.*

885. — Judecătorul-sindic al falimentului, care se va fi făcut culpabil de malversaţiuni în administraţiunea sa, se va pedepsi cu maximul închisorii; iar dacă paguba cauzată este mică, închisoarea se va putea reduce până la trei luni.

Dispoziţiunile acestul articol se vor aplica asemenea auxiliarilor şi celor însărcinaţi de către judecătorul-sindic cu

www.digibuc.ro

executarea operațiunilor falimentului[1] *Ital. 864.*

886. — Se vor pedepsi cu maximul închisoarei acei cari, deși n'ar fi complici în bancrută, se vor dovedi culpabili:

1) Că într'un faliment, cu bună știință au distras, tăinuit sau disimulat, prin declarațiuni publice sau private, bunuri mobile sau imobile de ale falitului;

2) Că în mod fraudulos, au produs în faliment creanțe simulate, în numele lor propriu sau prin persoane interpuse;

3) Că au săvârșit veri-unul din faptele arătate în art. 880, exercitând comerțul sub numele altuia sau sub nume simulat. Aceeași pedeapsă se va aplica și comerciantului care își a prestat numele.

Ascendenții, descendenții, afinii și soțul falitului, cari cu știință, vor fi distras sau tăinuit valori sau alte lucruri aparținând falimentului, se vor pedepsi cu închisoare corecțională. — *Ital. 865.*

887. — Creditorul care va fi stipulat cu falitul, sau cu altă persoană, avantagii în folosul său propriu pentru votul său în deliberările falimentului, sau în cererea de moratoriu, sau acela care, prin alte moduri decât cele pre-

www.digibuc.ro

văzute în art. 880, își va fi procurat avantagii în sarcina activului falimentului, se va pedepsi cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2.000 lei. — *Ital. 866.*

888. — In cazurile prevăzute de cele două articole precedente, sentința penală de condamnare va trebui să ordone:

1) Reîntegrarea, dacă este cazul, la masa creditorilor a bunurilor sau valorilor sustrase și restituirea celor în drept a sumelor ce creditorul primise fără să'i fi datorat;

2) Despăgubirea daunelor pentru sumele câte s'au constatat, cu rezerva despăgubirei și a altor daune mai mari dacă s'ar dovedi în urmă;

3) Anularea în privința tuturor, și chiar a falitului, a convențiunilor particulare ce vor fi fost încheiate pentru a procura creditorilor avantagiile menționate în articolul precedent.

Dacă cererile pentru obiectele sus indicate nu au fost propuse în instanța penală, sau dacă, fiind propuse, a intervenit o ordonanță de neurmărire sau o sentința absolutorie, acele cereri vor putea fi în urmă introduse și judecate înaintea tribunalului de comerț. — *Ital. 867.*

www.digibuc.ro

CARTEA IV.

DESPRE EXERCIŢIUL ACŢIUNILOR COMERCIALE ŞI DESPRE DURATA LOR

TITLUL I

Despre exerciţiul acţiunilor comerciale.

CAPITOLUL I.

Dispoziţiuni generale.

889. — Exerciţiul acţiunilor comerciale se regulează de codicele de procedură civilă, afară de dispoziţiile codicelui de faţă. *Ital.—868.*

890 — Aparţine jurisdicţiunei comerciale a judeca:

I) Toate contestaţiunile relative la fapte de comerţ între orice persoane;

II) Acţiunile de revocare sau de confirmare a sechestrului unei nave, chiar când ar fi înfiinţat în temeiul unei creanţe civile;

III. Acţiunile contra căpitanilor de nave, contra prepuşilor sau reprezentaţilor, contra comişilor călători de co-

www.digibuc.ro

merţ şi contra comişilor de negoţ, derivate din faptele de comerţ cu cari sunt însărcinaţi; precum de asemenea şi în aceleaşi limite acţiunile acestor persoane contra patronilor lor;

IV. Contestaţiunile dintre călfi sau ucenici, băeţi şi servitori de magazine, comisionari de stradă şi lucrători cu ziua, luna sau anul, cu comerciantul sau şeful unei întreprinderi comerciale, pentru îndeplinirea serviciului la care ei s'au obligat, sau pentru plata de salariu ori altă lucrare.

V. Acţiunile pasagerului contra căpitanului sau armatorului unei nave, precum şi acţiunile acestora contra pasagerilor;

VI. Acţiunile întreprinzătorului de spectacole publice contra artiştilor teatrali, precum şi acţiunile acestora contra întreprinzătorului;

VII. Contestaţiunile relative la vânzarea cu licitaţiune a mărfurilor sau productelor depuse în magazine generale, dockuri ori intrepozite;

VIII. Tot ce priveşte la falimente după dişpoziţiunile cărţii III din acest codice;

IX. Contestaţiunile privitoare la calitatea de comerciant sau la existenţa unei societăţi comerciale. *Ital. 869.*

www.digibuc.ro

891. — Acţiunile aparţinând jurisdicţiunei comerciale se vor judeca de judecătoriile comunale în ultimă instanţă până la valoarea de 5 lei inclusiv şi cu drept de apel la judecătoria de ocol respectivă până la suma de 50 lei inclusiv, capete şi dobânzi; iar de către judecătoriile de ocoale în ultimă instanţă dela 50 de lei până la valoarea de 200 de lei inclusiv, capete şi dobânzi, şi cu drept de apel la tribunalul comercial în coprinsul căruia se află până la valoarea de 1.500 lei inclusiv, capete şi dobânzi.

892. — Dacă înaintea unui tribunal comercial se ridică un incident civil, acelaşi tribunal este competent a statua şi asupra incidentului, afară de cazul când contestaţiunea incidentă ar purta asupra filiaţiunei, asupra calităţei de erede, sau asupra unui drept de proprietate sau servitute imobiliară. In aceste cazuri, tribunalul comercial va trimite pe părţi, pentru judecarea incidentului, înaintea tribunalului civil competent, sau îl va judeca însuşi, dacă e de competinţa tribunalului civil local.

In toate cazurile în cari incidentul se rezolvă de acelaşi tribunal apelul şi recursul în casaţiune nu se poate face,

www.digibuc.ro

contra hotărîrei intervenile asupra incidentului, decât odată şi în aceleaşi termene cu apelul sau recursul contra hotărîrei asupra fondului.

Incheierea prin care tribunalul comercial trimite la un alt tribunal sau reţine judecarea incidentului, nu este de asemenea supusă apelului sau recursului decât odată cu hotărârea asupra fondului. — *Ital. 869.*

893. — Chiar când actul este comercial numai pentru una din părţi, acţiunile ce deriv dintr'însul sunt de competinţa jurisdicţiunei comerciale. — *Ital. 870.*

894. — Când o contestaţiune de natură comercială se iveşte într'un loc unde se ţine un târg sau bâlciu, sau într'un port sau scheă, şi ea reclamă o grabnică soluţiune, judecătorul de pace poate să constate ori ce fapt şi să ordone provizoriu măsurile de asigurare prevăzute de art. 71 şi 72 din acest cod şi 455 şi următorii din procedura civilă, pâna când se va judeca cauza de autoritatea competintă. — *Ital. 871.*

895. — Excepţiunea de incompetinţă a jurisdicţiunei comerciale pentru causele civile, şi a jurisdicţiunei civile pentru cauzele comerciale, poate să fie

www.digibuc.ro

propusă în orice stare a cauzei, şi autoritatea judecătorească o poate pronunţa chiar din oficiu.

Cu toate acestea când autoritatea judiciară ce se invoacă exercită amandouă jurisdicţiunile: comercială şi civilă, omisiunea sau eroarea în indicaţiunea uneia sau alteia nu poate da loc la o declaraţiune de incompetinţă.

La tribunalele cu o secţiune specială, acţiunile şi apelurile asupra cărţilor de judecată date în materie comercială se vor adresa preşedintelui secţiunei respective. — *Ital. 874.*

896. — Dacă, cu ocaziunea judecărei unei afaceri comerciale, părţile sunt trimise înaintea tribunalului civil în urmarea unui incident oarecare, judecătoria comercială e în drept ca mai înnainte de hotărîrea asupra incidentului să ordone provizoriu ori ce măsuri folositoare în cauză. — *Ital. 875.*

897. — In materie comercială, acţiunile personale şi mobiliare se vor putea intenta, după alegerea reclamantului:

1) La tribunalul unde cel ce s'a obligat 'şi are stabilimentul său comercial, sau cel puţin domiciliul ori reşedinţa;

www.digibuc.ro

2) La tribunalul locului unde obligaţiunea a luat naştere sau unde va trebui executată.

3) La tribunalul locului unde s'a stipulat a se face plata ;

4) Dacă s'a ales un domiciliu pentru executarea unui act, acţiunea se va putea intenta la tribunalul acestui domiciliu.

898. — Acţiunile personale şi acţiunile reale mobiliare rezultând din operaţiunile întreprinse, pe comptul unei societăţi pământene sau străine, de către prepusul sau reprezentantul acestora, în afară de sediul social, se vor putea intenta de către cei de al treilea înaintea autorităţii judecătoreşti a locului unde prepusul ori reprezentantul societăţii exercită comerţul sau 'şi are reşedinţa. — *Ital. 872.*

899. — Acţiunile ce nasc din contractul de transport se pot intenta înaintea autorităţii judecătoreşti a locului unde se află staţiunea de plecare sau acea de sosire. Sunt aplicabile şefului de staţiune dispoziţiunile art. 400. — *Ital. 872.*

900. — Acţiunile rezultând din lovirea unui vas (abordaj) se pot intenta înaintea autorităţii judecătoreşti a locului unde faptul s'a întâmplat, sau în-

www.digibuc.ro

aintea aceleia a primului port unde vasul a ajuns ori a locului de destinaţiune.

Competinţa căpitanilor de porturi de a cunoaşte contestaţiunile ce le sunt deferite prin regulamentul dela 30 Martie 1879 se menţine. — *Ital. 873.*

901. — In toate cauzele comerciale, termenul obicinuit de înfăţişare fixat prin art. 78 din procedura civilă, se reduce la jumătate.

Prezidentul tribunalului va putea însă, după împrejurări, să permită ca citaţiunea să se facă pentru un termen şi mai scurt fără a fi obligat pentru aceasta să declare urgenţa cauzei.

Pentru cei domiciliaţi afară din România, termenul de înfaţişare va fi cel puţin de 40 zile dela eşirea citaţiunii.

Asupra înfăţişării de se va cere termen de pregătire, acel termen se va fixa de tribunal după împrejurări, ordonându-se provizoriu ori ce măsuri de asigurare se vor crede necesarii până la judecarea afacerii. — *Ital. 876.*

902. — Partea condamnată în lipsă poate face opositiune fără a fi ţinută a justifica cauzele absenţei sale. — *Ital. 877.*

903. — In materie comercială, ter-

www.digibuc.ro

menul de peremptiune este pe jumătate de cel fixat prin art. 257 din codicele de procedură civilă. — *Ital. 877.*

904. — In materie comercială termenul de apel contra hotărîrilor pronunţate în prima instanţă este de 30 zile.

Acest termen începe: pentru sentinţele date contradictoriu, din ziua pronunţării lor; pentru cele date în lipsă, din ziua primirei copiei de pe sentinţă, conform art. 74 şi 137 din codicele de procedură civilă.

Dacă hotărîrea s'a dat asupra unei opositiuni, termenul de apel curge din ziua respingerii opoziţiunei, fie că sentinţa s'a pronunţat în lipsă sau contradictoriu cu oponentul.

In contra hotărîrilor pronunţate în materie de faliment, termenul de apel va fi de 15 zile.

905. — Recursul în casaţiune contra sentinţelor sau deciziunilor pronunţate în ultimă instanţă va fi de 40 zile.

Acest termen va curge, pentru deciziunile sau sentinţele date contradictoriu, din ziua pronunţării lor; pentru cele date în lipsă, din ziua comunicării deciziunei sau sentinţei.

www.digibuc.ro

In contra deciziunilor sau sentinţelor pronunţate în materie de faliment, recursul este de 20 zile.

906. — Dispoziţiunile art. 321 şi 734 din procedura civilă se aplică în materie comercială şi pentru cazul când înăuntru termenului de apel sau recurs se va forma contra părţei condamnate cerere de interdicţiune sau de punere sub consiliu judiciar.

907. — Partea interesată în o cauză comercială va putea de odată cu intentarea acţiunei să ceară a se pune sechestru asigurător asupra averei mobile a debitorului său, conform art. 614 şi următorii din procedura civilă, după deosebirile mai jos enunţate.

Va putea de asemenea să urmărească şi să poprească pentru sumele coprinse în titlul său sumele sau efectele datorite debitorului său de către un al treilea, conformându-se dispoziţiunilor art. 456 şi următorii din codicele de procedură civilă.

908. — Sechestrul sau poprirea nu se va putea înfiinţa de cât numai cu dare de cauţiune, afară de cazul când cererea de sechestru sau de poprire se va face în virtutea unei cambii sau a unui alt efect comercial la ordin sau la purtător protestat de neplată.

www.digibuc.ro

Judecătoria se va pronunța asupra sechestrului în camera de consiliu, fără prealabilă chemare a părților.

Sechestrul asigurător nu poate fi ridicat decât dacă debitorul va consemnà suma, capital, interese și cheltueli, pentru cari s'a înființat acel sechestru.

909 — Când va fi loc a se cercetà socoteli, înscrisuri și registre de comerciu, tribunalul va puteà numi în acest scop unul sau mai mulți experți socotitori, cari, sub direcțiunea unui judecător delegat să asculte pe părți, să examineze socotelile, înscrisurile și registrele, să consemneze prin proces-verbal declarațiunile și recunoașterile părților, și să cerce a le împăcà de va fi cu putință; iar dacă nu, să raporteze în scris tribunalului despre rezultat.

Experții vor fi numiți de părți prin comun acord, și, în caz de neînțelegere între ele, se vor numi din oficiu de tribunal în termen scurt.

CAPITOLUL II.

Despre sechestrarea, urmărirea și vânzarea silită a vaselor.

910. — Ori ce creditor are dreptul ca, prin paza formelor mai jos arătate,

www.digibuc.ro

să poată procede la sechestrarea, urmărirea şi vânzarea silită a unui vas sau a unei părţi indivisă dintr'însul, care ar fi proprietatea debitorului său.

Creditorii privilegiaţi pot exercită acest drept chiar dacă vasul, care în totul sau în parte este afectat, ar fi trecut în mânile uneia a treia persoane.— *Ital. 879.*

911. — Vasul poate fi sechestrat în cazurile şi după formalităţile stabilite în art. 907 şi 908 din acest codice.

Sechestrarea fiind declarată valabilă de catre tribunalul de comerciu competent, vânzarea, colocaţiunea creditorilor şi repartiţiunea preţului se fac în conformitate cu regulele fixate în prezentul capitol. — *Ital. 880.*

912. — Vasul gata de plecare nu poate fi pus sub sechestru şi nici urmărit.

Vasul se consideră că este gata de plecare când căpitanul are asupră-şi hârtiele de navigaţiune necesare pentru călătorie. — *Ital. 881.*

913. — In orice stare a procedurei, după cererea unui creditor care are un privilegiu asupra unui vas sau a unui coproprietar al vasului şi chiar a însuşi debitorului, tribunalul, înaintea căruia se află cauza pendinte poate ordona

www.digibuc.ro

ca vasul să întreprindă una sau mai multe călătorii, prescriind în acelaşi timp precauţiunile ce, după împrejurări, s ar crede necesare.

Călătoria nu se poate începe până ce mai întâi sentinţa tribunalului care ar încuviinţa-o nu va fi transcrisă în registrele autorităţei maritime respective şi adnotată pe actul de naţionalitate.

Cheltuelile necesare pentru întreprinderea călătoriei se vor înainta de reclamant.

Navlul, după ce mai întâi se vor scădeà cheltuelile, se va adăuga la preţul vânzărei. — *Ital. 882.*

914. — Urmărirea vasului sau a unei părţi dintr'ânsul va fi precedată de un comandament făcut debitorului, cu invitarea de a plăti suma datorită în termen de 24 ore şi cu încunoştiinţare că în caz contrariu se va procede la urmărire.

Dacă este pericol de sustracţiune se poate ordona sechestrarea imediată în formele stabilite de codicele de procedură civilă. — *Ital. 883.*

915. — Prin comandament creditorul îşi va face alegere de domiciliu în comuna de reşedinţă a autorităţei judecătoreşti înaintea căreia are să se

www.digibuc.ro

facă urmărirea, arătându-se persoana la care domiciliul a fost ales.

Comandamentul va fi notificat proprietarului vasului, dacă este vorba de o acţiune generală de exercitat contra lui; el va puteà fi însă notificat şi căpitanului, dacà urmărirea se face în virtutea unui drept de privilegiu ce există asupra vasului.

Dacă, în termen de 30 zile dela notificarea comandamentului, creditorul nu procede la acte de execuţiune, urmărirea nu se va putea începe decât în urma unui nou comandament.

In caz de opoziţiune sau contestaţiune contra urmăririi, termenul de mai sus va curge dela notificarea sentinţei definitive care a respins contestaţiunea sau opoziţiunea, sau din ziua când contestaţiunea sau opoziţiunea s'a perimat. — *Ital. 884.*

916. — Procesul-verbal al agentului judecătoresc însărcinat cu urmărirea, afară de cele prescrise prin art. 416 din codicele de procedură civilă, va trebui să mai coprindă:

1) Alegerea sau declaraţiunea de domiciliu ori reşedinţă a creditorului urmăritor în localitatea unde se află autoritatea judecătorească însărcinată cu

www.digibuc.ro

vânzarea şi în localitatea unde vasul urmărit se găseşte ancorat;

2) Numele, pronumele şi domiciliul sau reşedinţa proprietarului vasului şi acela al căpitanului;

3) Numele felul şi capacitatea vasului;

4) Descrierea bărcilor, a şalupelor, meltelor, echipamentelor, armelor, muniţiunilor şi proviziunilor sale.

Agentul judecătoresc va numi un custode asupra vasului urmărit, care va urma să subscrie procesul-verbal.— *Ital. 885.*

917. — Dacă proprietarul vasului urmărit are domiciliul sau reşedinţă în comuna unde se face urmărirea, creditorul urmăritor este dator să-i notifice, în termen de trei zile, copie după procesul-verbal de urmărire şi să-l citeze înaintea tribunalului urmăritor pentru ca acesta să ordone vânzarea lucrurilor urmărite.

Dacă proprietarul nu are nici domiciliul, nici reşedinţa sa în localitatea unde se face urmărirea, comunicarea procesului verbal şi citaţiunea se vor face căpitanului vasului urmărit, şi, în lipsă-i, reprezentantului proprietarului sau al căpitanului.

Dacă proprietarul este străin, fără do-

www.digibuc.ro

miciliu sau reşedinţă în România, comunicarea şi citaţiunea mai sus vorbită se vor face în modul stabilit prin art. 75, numerile 6 şi 7 din procedura civilă.

O altă copie după procesul-verbal de urmărire se va depune de agentul judecătoresc la oficiul maritim unde vasul se găseşte înscris. — *Ital. 886.*

918. — Tribunalul, autorizând vânzarea, stabileşte condiţiunile ei şi trimite pe părţi înaintea unui judecător delegat, pentru ca să fixeze ziua în în care are să se facă vânzarea, şi să procedă la celelalte operaţiuni necesare. Tribunalul trebue de asemenea să ordone portărelului de a face afiptele şi publicaţiunile de vânzare. — *Ital. 887.*

919. — Urmărirea se perimă de drept şi creditorul urmăritor răspunde de cheltueli dacă vânzarea nu se face în cele 40 zile următoare.

Nu se socoteşte în acest termen timpul trecut pentru opoziţiunile sau contestaţiunile prevăzute de articolul 915. — *Ital. 888.*

920. — Afiptele şi publicaţiunile vor coprinde:

1) Numele, prenumele, profesiunea, domiciliul sau reşedinţa creditorului urmăritor ;

www.digibuc.ro

2) Titlul în puterea căruia se face urmărirea;

3) Suma datorită;

4) Alegerea de domiciliu făcută de creditorul urmăritor, atât în localitatea unde reşeade tribunalul înaintea căruia se face urmărirea, cât şi în aceea unde vasul este ancorat;

5) Numele, pronumele, domiciliul sau reşedinţa proprietarului vasului urmărit;

6) Numele, felul şi capacitatea vasului, dacă este armat sau în armare, precum şi numele şi prenumele căpitanului;

7) Locul unde vasul se găseşte, adică dacă este ancorat în port sau în altă parte;

8) Bărcile, şalupele, echipamentele, uneltele, armele, muniţiunile şi proviziunile ce se cuprind în vânzare;

9) Numele şi prenumele procuratorului creditorului urmăritor;

10) Condiţiunile vânzărei;

11) Ziua fixată pentru ţinerea licitaţiunei. — *Ital. 889.*

921. — Afiptele se vor lipi:

1) Pe catartul principal al vasului urmărit;

2) La uşa tribunalului unde are a se ţine licitaţiunea;

3) In piaţa principală a oraşului, pe

www.digibuc.ro

digul sau la debarcaderul portului unde vasul este ancorat şi la reşedinţa oficiului vamal din localitate;

4) In sălile bursei şi camerei de comerţ, dacă vor fi.

Un extract după afipt se va publica în foaia anunciurilor judiciare a locului cel puţin cu trei zile înainte de ziua fixată pentru ţinerea licitaţiunei.

Un exemplar după afipte se va comunica:

1) Debitorului sau căpitanului în cazurile prevăzute de art. 520;

2) Custodelui numit de către agentul judecătoresc;

3) Creditorilor privilegiaţi indicaţi în actul de naţionalitate sau în registrele oficiului *maritim* unde este înscris vasul, şi oricărui alt creditor chiar neprivilegiat, care, printr'un act notificat creditorului urmăritor a declarat că voeşte să intervină la procedura urmărirei. — *Ital. 890.*

922. — Dacă urmărirea are de obiect un vas care ar avea o capacitate mai mare de 30 tone, se vor face trei publicaţiuni consecutive din opt în opt zile, prin afipte afişate, cum mai sus se arată şi publicate în foaia anunciurilor judiciare.

După a treia publicaţiune a afiptelor

www.digibuc.ro

licitaţiunea se va ţine la ziua fixată de către judecătorul delegat şi vânzarea se va face către cel ce va oferi un preţ mai avantagios. — *Ital. 891.*

923. — Tribunalul, după raportul judecătorului delegat, pentru motive grave, poate acorda şi chiar ordona din oficiu ca vânzarea să nu aibă loc şi să încuviinţeze una sau două amânări de câte opt zile fiecare.

Amânarea va fi încunoştiinţată prin afipte atişate şi publicate precum mai sus se arată. — *Ital. 892.*

924. — Oricine poate să concureze la licitaţie.

Cel ce concurează pentru comptul altei persoane trebue să prezinte procură specială care se va ataşa la dosarul cauzei.

Orice concurent este dator să depună, în bani sau în efecte publice de ale Statului la purtător şi după cursul zilei, a zecea parte din preţul dela care are să înceapă licitaţiunea, atară numai dacă judecătorul delegat, ascultând şi pe creditorii prezenţi, nu-l va dispensa de aceasta.

Vânzarea se face prin strigări.

Strigările se vor începe dela preţul fixat de creditor sau dela acela pe care îl va însemna judecătorul delegat dela

www.digibuc.ro

sine şi se vor repeta de trei ori; între fiecare strigare va fi un termen de 5 minute cel puţin sau de 15 minute cel mult.

Lucrul se va adjudeca asupra aceluia care a oferit cel mai mare preţ.— *Ital. 893.*

925. — Judecătorul delegat va încheia proces-verbal de cele urmate.

Adjudecatarul va subscrie de preţul cu care lucrul s'a adjudecat asupră-i şi în acelaşi timp va face alegere de domiciliu în localitatea unde s'a urmat vânzarea. In caz contrariu, toate noticările ce i se vor adresa vor fi valabil făcute la grefa tribunalului. — *Ital. 894.*

926. — Procuratorul care va fi rămas adjudecatar pentru o persoană care ar aveà a o numi mai în urmă, trebue, în cele trei zile după licitaţie, să depună la grefă mandatul special anterior vânzărei, dacă acela în comptul căruia a concurat la licitaţie nu preferă de a face în persoană acceptaţiunea prin o declaraţiune depusă la grefă; în lipsă, procuratorul va fi considerat ca adjudecatar în numele său propriu. — *Ital. 895.*

927. — Adjudecatarul este dator ca, în termen de cinci zile dela adjudecare,

www.digibuc.ro

să depună preţul cu care s'a adjudecat asupră-i vasul.

Dacă acest termen expiră fără ca cumpărătorul să fi depus întregul preţ, tribunalul, dela sine sau după cererea părţei interesate, va pune lucrul din nou în vânzare.

Această nouă licitaţiune se va încunoştiinţă prin afipte, conform art. 921. iar afiptul se va publică cu trei zile cel puţin înainte de vânzare.

Nouile afipte vor coprinde, pe lângă enunţările prevăzute de art. 920, numele adjudecatarului ce nu a depus preţul şi suma cu cât lucrul a fost adjudecat asupră-i.

Licitaţiunea se va urmà conform art. 924.

Dacă preţul eşit la această nouă licitaţiune este mai mic, primul adjudecatar răspunde de diferinţă şi, în ori ce caz de toate cheltuelile ocazionate cu această nouă vânzare.

Dacă primul cumpărător, înainte de începerea acestei noui licitaţiuni, depune preţul cu cât lucrul s'a adjudecat asuoră-i dinpreună cu dobânzi şi cheltueli făcute cu această a doua vânzare el va fi menţinut în calitatea sa de adjudecatar. — *Ital. 896.*

928. — Dacă sunt urmărite bărci

www.digibuc.ro

şalupe sau alte vase de o capacitate nu mai mare de 30 tone. vânzarea se va face înaintea judecătorului delegat după publicaţiuni făcute în trei zile consecutive printr'un singur afipt lipit pe catart sau, în lipsă în'alt loc aparent al vasului, la uşa tribunalului şi pe zidul sau scara portului, fără nici o altă formalitate.

Vânzarea nu se poate face decât după trecere de opt zile dela notificarea procesului-verbal de urmărire. — *Ital. 897.*

929. — Urmărirea şi vânzarea batelurilor destinate transportului persoanelor sau pescăritului în porturi, limanuri, canaluri, lacuri şi râuri, precum şi altor asemenea plutitoare ce se află în aceste localităţi, şi cari nu ar avea o capacitate mai mare de 10 tone, se va face conform dispoziţiunilor articolelor precedente cu următoarele modificaţiuni:

1) Vânzarea se va face de judecătorul de ocol;

2) Afiptele nu vor mai fi publicate şi în foaia anunciurilor judiciare;

3) Preţul va fi răspuns îndată după terminarea licitaţiuni; iar în caz contrariu, se va procede imediat la o nouă licitaţiune pe comptul adjudecatarului.

www.digibuc.ro

Dispoziţiunile acestui articol nu se aplică în caz de vânzarea batelurilor şi a celor lalte plutitoare având maşină cu vapori. — *Ital. 898.*

930. — Vânzarea vasului face să înceteze funcţiunile căpitanului, cu rezerva dreptului său la despăgubire contra celui obligat. — *Ital. 899.*

931. — Adjudecatarul va primi un extract după procesul-verbal al licitaţiunei în care se va indică:

1) Numele, prenumele, domiciliul sau reşedinţa creditorului urmăritor şi al debitorului;

2) Numele, felul şi capacitatea vasului vândut;

3) Numele, prenumele şi reşedinţa adjudecatarului, precum şi preţul cu care vasul s'a adjudecat asupră-i.

Acest extract va fi semnat de judecătorul delegat sau de judecatorul de ocol şi va trebui să fie transcris în registrele autorităţii unde va fi înscris vasul şi vânzarea va trebui notată şi pe actul de naţionalitate. — *Ital. 900.*

932. — Cererile în distracţiune (separaţiune) asupra vasului urmărit se vor notifica creditorului urmăritor înainte de vânzare.

Daca cererile în distracţiune nu s'au format decât după adjudecaţiune, ele

www.digibuc.ro

se vor converti de drept în opoziţiuni asupra liberării preţului.

Cererea în distracţiune va conţine citaţiunea creditorului urmăritor de a compare pentru o audienţă fixă înaintea tribunalului competent, şi alegerea sau declaraţiunea de domiciliu sau de reşedinţă a reclamantului în comuna de reşedinţă a tribunalului sau judecătoriei prin care se face urmărirea.

Dacă cererea se va respinge, reclamantul, deosebit de cheltueli şi daune, poate fi osândit şi la o pedeapsă pecuniară până la suma de 500 lei. — *Ital. 901.*

933. — Opoziţiunile la distribuirea preţului rezultat din vânzarea unui vas vor fi facute, sub pedeapsă de perderea dreptului, în termen de trei zile socotit dela vânzare.

Creditorii oponenţi sunt datori de a prezinta la grefă titlurile lor de creanţe cel mult în termen de opt zile din ziua opoziţiunii, sub pedeapsă, în caz contrariu, de a se procede la distribuirea preţului fără a se ţine seamă de opoziţiunea ce au făcut. — *Ital. 902.*

934. — Colocaţiunea creditorilor şi distribuţiunea preţului între creditorii privilegiaţi se va face în ordinea prescrisă prin art. 687 şi între ceilalţi cre-

www.digibuc.ro

ditori în proporţiune cu creanţele lor. — *Ital. 903.*

935. — Pentru tot ce nu este expres regulat prin prezentul titlu, se aplică dispoziţiunile codicelui de procedură civilă relative la urmărirea silită a bunurilor mobile.

Regulele stabilite în prezentul capitol se vor observa, pe cât nu vor fi incompatibile, în ori ce alt caz de vânzare judiciară a unui vas sau a unei porţiuni dintr'un vas. — *Ital. 904.*

CAPITOLUL III.

Dispoziţiuni speciale de procedură în materie de faliment.

936. — Ori de câte ori legea prescrie ca falitul său veri un alt interesat să fie ascultat, nu se poate nimica hotărî în absenţa sa, dacă nu se va constata că a fost legalmente citat la o zi şi oră fixă şi dacă lipsa lui nu se va constata prin procesul-verbal. — *Ital. 905.*

937. — Ori de câte ori creditorii unui faliment urmează să fie convocaţi, sindicul este dator ca, afară de publicaţiunile prescrise de lege să trimită o anume încunoştiinţare fiecărui creditor.

www.digibuc.ro

Incunoştiinţarea se va face printr' scrisoare recomandată la poştă, cel puţin cu opt zile înainte de ziua fixată pentru întrunire sau pentru operaţiuni.e pentru cari s'a fixat.

Recipisa de predare la poştă a scrisoarei recomandate va servi ca probă că încunoştiinţarea a avut loc şi va sta ataşată la actele falimentului.

Scrisoarea de convocare adresată creditorului va trebui să coprindă cestiunile ce sunt a se supune deliberării creditorilor.

Ori ce deciziune luată asupra unei cestiuni necoprinsă în incunoştiinţare este nulă. — *Ital. 906.*

938. — Intrunirile creditorilor sunt prezidate de judecătorul-sindic.

Deciziunile se iau cu majoritatea absolută a creditorilor prezenţi, afară de cazurile în cari legea nu cere o anume majoritate.

Creditorii se pot prezinta în persoană sau prin mandatari. — *Ital. 907.*

939. — Procesul-verbal al întrunirei creditorilor se subscrie de judecatorul-sindic şi de grefier sau de secretarul-archivar al sindicatului tribunalului.

El coprinde, în rezumat, desbaterile urmate, deciziunile luate de creditori şi ordinea în care ele a avut loc şi indică

www.digibuc.ro

numirile făcute după ordinea numărului voturilor obţinute de fiecare, începând cu cel mai mare număr.

Procesul-verbal se înaintează tribunalului în termen de cel mult trei zile, spre a fi alăturat la celelalte acte ale falimentului. — *Ital. 908.*

940. — Dacă în ziua fixată pentru întrunirea creditorilor nu s'a putut delibera asupra tuturor cestiunilor ce erau prevăzute în actul de convocare sau în citatiune, continuarea deliberaţiunilor se va urma de drept în ziua următoare de lucru, fără să mai fie necesitate de veri o nouă încunoştiinţare specială a creditorilor prezenţi sau absenţi, şi aceasta până la rezolvarea tuturor cestiunilor puse în deliberaţiunea creditorilor. — *Ital. 909.*

941. — Ordonanţele judecătorului-sindic nu sunt supuse apelului decât în cazurile determinate de lege.

Apelul se face către tribunalul respectiv pentru audienţă fixă. — *Ital. 910.*

942. — Deliberaţiunile tribunalului în materie de faliment vor putea fi precedate de relaţiunea judecătorului-sindic. — *Ital. 911.*

943. — Sentinţele şi încheierile tribunalului, pronunţate conform art. 708, 722, 723, 735, 826, 835, 837, 841, 842,

www.digibuc.ro

843, 852 şi 864, sentinţele de condamnare la una din pedepsele pentru unul din delictele prevăzute în titlul VIII, al cărţei a III-a, se vor afige la uşa tribunalului şi la alte locuri obicinuite, în comuna unde reşeade tribunalul, în comuna unde reşeade Curtea de apel în comuna de reşedinţă a falitului, în toate locurile unde el avea stabilimentele de comerţ şi în saiele burselor şi Camerilor de comerţ din acele localităţi.

Un extract de pe aceste sentinţe sau încheieri se va publica în foaia anunciurilor judiciare ale locurilor sus arătate, cu dreptul pentru judecătorul-sindic de a ordona publicaţiunea şi în alte ziare, când împrejurările falimentului ar cere o mai întinsă publicitate.

Afigerea şi publicaţiunile sus zise vor fi făcute în cel mai scurt termen posibil, adică: dacă trebuesc făcute în localitatea unde se află tribunalul, cel mai târziu în trei zile dela data hotărîrei; dacă trebuesc făcute în altă parte, ele trebuesc să fie expediate pentru execuţiunea imediată în acelaşi termen.

Judecătorul sindic este dator a observa exacta îndeplinire a dispoziţiunilor coprinse în acest articol.—*Ital. 912.*

944. — Toate sentinţele date de

www.digibuc.ro

tribunalul de comerţ în materie de faliment sunt executorii.

Ele nu sunt supuse opoziţiunii sau apelului decât în cazurile prevăzute de lege.

Când tribunalul se pronunţă în prima instanţă asupra contestaţiunilor prevăzute de art. 775, sentinţa este supusă apelului.

Este asemenea supusă opoziţiunii şi apelului sentinţa prin care tribunalul respinge declaraţiunea de faliment cerută de unul sau mai mulţi creditori. — *Ital. 913.*

TITLUL II.

Despre prescripţiuni.

945. — Acţiunile derivând din acte cari sunt comerciale chiar numai pentru una din părţi, se prescriu pentru toate părţile contractante în conformitate cu dispoziţiunile legii comerciale. — *Ital. 915.*

946. — Prescripţiunea comercială curge chiar contra militarilor în serviciul activ în timp de rezbel, în contra femeei măritate, în contra minorilor chiar neemancipaţi şi a interzişilor, cu rezerva dreptului lor contra tutorului.

www.digibuc.ro

Intreruperea prescripţiunii se regulează după dispoziţiunile codicelui civil.

Cu toate acestea, în obligaţiunile cambiali, actele intreruptive de prescripţiune făcute în persoana unuia din coobligaţi nu produc nici un efect faţă cu ceilalţi coobligaţi. — *Ital. 916.*

947. — Prescripţiunea ordinară în materie comercială este de 10 ani în toate cazurile în cari prin acest codice sau prin alte legi nu s'a stabilit o prescripţiune mai scurtă. — *Ital. 917.*

948. — Acţiunea pentru revendicarea proprietăţei unui vas se prescrie prin trecere de 10 ani. Nu se poate opune lipsa de titlu sau a bunei credinţe.

Posesorul unui vas, în virtutea unui titlu stipulat cu bună credinţă, titlul fiind transcris conform legei şi care să nu fie nul pentru lipsă de formă, prescrie prin trecere de cinci ani, socotiţi dela data transcripţiunei titlului şi a adnotaţiunei lui pe actul de naţionalitate.

Căpitanul nu poate dobândi prin prescripţiune proprietatea unui vas. — *Ital. 918.*

949. — Se prescrie prin trecere de cinci ani:

1) Acţiunile ce deriv din contractul de societate sau din alte operaţiuni so-

www.digibuc.ro

ciale, dacă publicaţiunile prescrise în titlul VIII, cartea I, au fost regulat făcute ;

2) Acţiunile ce deriv din cambii şi din c· kuri.

Termenul curge :

Pentru acţiunile prevăzute la No. 1 al acestui articol, din ziua când obligaţiunea a ajuns la termen sau din ziua publ caţiunii actului de disolvare a societăţii, sau a declaraţiunei de lichidare dacă obligaţiunea n'a devenit exig bilă. In cazul prevăzut de art, 103, termenul curge din ziua în care actul de disolvare poate fi opus celor de al treilea. Pentru obligaţiunile derivând din lichidarea societăţii, termenul începe a curge dela data aprobărei ultimului bilanţ al lichidatorilor.

Pentru acţiunile prevăzute la No. 2, termenul curge din ziua scadenţei obligaţiunei sau din ultima zi a termenului prevăzut de art. 282. — *Ital. 919.*

950. — Acţiunile rezultând din contractele de imprumut maritim sau de gaj asupra vaselor, se prescriu prin trecere de trei ani socotiţi din ziua când obligaţiunea a ajuns la termen.— *Ital. 920.*

951. — Grefierii şi sindicul sunt liberaţi de îndatorirea de a da compt de

www.digibuc.ro

registrele de comerciu şi de hârtiele ce le sunt încredinţate în procedura asupra falimentului, după trecere de trei ani dela închiderea sau încetarea operaţiunilor falimentului. — *Ital. 921.*

952. — Se prescriu prin doui ani, socotiţi din ziua terminărei afacerei, acţiunile mijlocitorilor pentru plata dreptului lor de mijlocire.

Prin acelaşi termen se prescriu acţiunile de anulare sau de reziliare a concordatului în materie de faliment. Termenul curge pentru acţiunile în anulare din ziua când dolul a fost descoperit, iar pentru acţiunile în reziliere dela expirarea termenului scadenţei ultimei plăţi ce falitul urma a face conform concordatului. — *Ital. 922.*

953. — Se prescriu printr'un an, din ziua protestului sau a reclamaţiunei de care se vorbeşte în art. 677, acţiunile pentru plata daunelor cauzate prin lovirea unui vas, şi din ziua când vasul a fost complect descărcat, acţiunile pentru contribuţiune la avariele comune.

954. — Acţiunile rezultând din contractul de închiriere al unui vas se prescriu prin trecere de un an dela împlinirea călătoriilor, şi acelea derivând din contractul de înrolare prin trecere

www.digibuc.ro

de un an dela expirarea termenului convenit între părţi sau dela împlinirea celei din urmă călătorii, dacă contractul a fost prelungit.

Acţiunile ce decurg din contractul de asigurare se prescriu prin trecere de un an.

In asigurările maritime termenul începe a curge după terminarea călătoriei ce a fost asigurată, şi pentru asigurările cu termen din ziua în care se sfârşeşte asigurarea; în caz de presumpţiune de perdere a vasului pentru lipsă de nuvele, anul începe dela finele termenului fixat pentru presumţiunea de perdere. Se exceptează termenele fixate pentru dreptul de abandon prevăzute de titlul VI, cartea II.

In celelalte asigurări contra daunelor şi asupra vieţei, termenul curge din momenul când s'a întâmplat faptul care a dat naştere acţiunei. — *Ital. 924.*

955. — Se prescriu asemenea prin trecere de un an:

I. Acţiunile pentru furniturile de proviziuni, lemnărie, combustibile şi alte lucruri necesarii pentru reparaţiunea sau prepararea unui vas de călatorie şi pentru lucrările făcute pentru aceste obiecte;

II. Acţiunile pentru plată de alimente

www.digibuc.ro

date marinarilor şi celor lalţi oameni al echipagiului, din ordinul căpitanului.

Prescripţiunea începe a curge dela data furniturilor şi dela facerea lucrărilor, dacă părţile nu au stipulat un termen de plată. In acest caz, prescripţiunea rămâne suspendată pe timpul convenit.

Dacă furniturile sau lucrarea s'a urmat mai multe zile succesive, termenul de un an începe a curge din ultima zi. — *Ital. 925.*

956. — Acţiunile contra cărăuşilor derivând din contractul de transport se prescriu :

I. Prin trecere de şease luni dacă transportul a fost făcut în Europa, afară de Islanda şi insulele Feroe, într'o piaţă maritimă a Asiei sau Africei de pe Mediterana, Marea-Neagră, canalul de Suez sau Marea-Roşie, ori într'o piaţă de pe uscat legată prin calea ferată, cu o piaţă maritimă din localităţile sus arătate ;

II. Prin trecere de un an dacă transportul s'a făcut în alt loc.

In caz de perdere totală, termenul începe a curge din ziua în care lucrurile transportate trebuiau să ajungă la destinaţiunea lor ; iar în caz de per-

www.digibuc.ro

dere parţială, avarie sau întârziere, din ziua predărei mărfurilor în primirea destinatarului. — *Ital. 926.*

TITLUL III.

Dispoziţiuni transitorii.

957. — Dispoziţiunile legilor şi regulamentelor în vigoare asupra burselor de comerciu, asupra mijlocitorilor de schimb şi mijlocitorilor de mărfuri, şi asupra magazinelor generali, docuri şi întrepozite, vor continuà a avea forţă obligatorie chiar după punerea în aplicaţie a acestui codice, întru cât nu vor fi contrarii dispoziţiunilor lui sau nu vor fi modificate prin legi ulterioare.

958. — Societăţile şi asociaţiunile comerciale existente la epoca punerei în aplicaţiune a acestui codice vor fi regulate de legile anterioare, afară de următoarele dispoziţiuni:

1) Societăţile în comandită prin acţiuni şi anonime sunt scutite de ori ce altă autorizaţiune şi supraveghiare din partea guvernu ui şi de sarcinele relative, însă sunt supuse dispoziţiunilor din art. 104, 142, 144, 149, 153, 155, 165, aliniatul ultim, 169, 174, 175, 176, 177, 179, 181, 182 185, 186, 187, 264,

www.digibuc.ro

265, 266, şi 268 ale acestui codice, şi acelora cari se raportă la reducerea capitalului, la fuziunea şi lichidarea societăţilor

Ele mai sunt încă supuse dispoziţiunilor art. 124 privitoare la administratorii realeşi sau numiţi în urma punerei în lucrare a acestui codice;

2) Asociaţiunile mutuale cari nu au de obiect exclusiv asigurările maritime sunt supuse art. 260 al acestui codice, cu rezerva dispoziţiunei din numărul următor;

3) Societăţile şi asociaţiunile de asigurare asupra vieţei şi administratoare de tontine sunt supuse dispoziţiunilor art. 147 al acestui codice pentru toate primele ce le vor percepe în urma aplicaţiunei sale cu rezerva reducerei proporţională a cauţiunilor date pentru operaţiunile anterioare în modurile şi în termenele ce se vor stabili prin osebit regulament;

4) Societăţile şi asociaţiunile cari voesc să introducă modificări în actele lor constitutive şi să prelungească termenul fixat pentru durata lor, trebuesc să se conformeze dispoziţiunilor noului codice — *Decret. II. 4*

959. — Pentru executarea dispoziţiunilor articolului de mai sus numirea

www.digibuc.ro

censorilor trebue să fie făcută în cea d'intâiu adunare generală care va avea loc în cursul celor şease luni după punerea în aplicaţie a acestui codice sau într'o adunare specială, care se va convocà, spre acest sfârşit, în acelaşi termen, sub responsabilitatea administratorilor.

Adunarea generală, dacă cel puţin jumătate din capitalul social se află reprezintat într'însa, va puteà, cu votul afirmativ a două treimi din capitalul reprezintat în adunare, să decidă că administratorii actuali să fie, în caz de realegere, dispensaţi de obligaţiunea de a da cauţiunea prescrisă de acest codice. – *Decret. it. 5.*

960. – Cambiele şi biletele la ordin emise înaintea acestui codice, girurile şi acceptaţiunile şi avalurile făcute în orice epocă se vor regulà după legile anterioare.

Cu toate acestea, din ziua punerei în lucrare a noului codice, se vor aplica acestor titluri dispoziţiunile nouei legi, privitoare la forma şi la termenele protestului şi la măsurile de luat în cazul de perdere a acelor titluri.

Pentru cambiele şi biletele la ordin, a căror scadenţă va fi chiar în ziua punerii în vigoare a acestui codice,

www.digibuc.ro

protestul se va face asemenea în forma şi termenele prescrise de dânsul. — *Decret it. 9.*

961. — Mandatul prepusului care, în ziua punerii în aplicare a noului codice, începuse deja să exercite comerţul la care a fost prepus trebue să fie depus conform dispoziţiunilor art. 394 din acest codice, în cele trei luni de la aplicarea lui, pentru îndeplinirea formalităţilor prescrise de acel articol. — *Decret it. 10.*

962. — In cele d'intâiu trei luni după punerea în aplicaţie a acestui codice, administraţiunile de căi ferate, aplicând tarifele speciale în vigoare, nu vor fi supuse la responsabilitatea stabilită de acest codice, dacă ea ar fi mai mare decât cea existentă după regulamentele lor. — *Decret it. 11.*

963. — In cele şease luni dela punerea în aplicaţie a noului codice, toate vasele supuse dispoziţiunilor art. 510 trebue să se conformeze lor.

Pentru vasele în curs de călătorie, în momentul punerei în lucrare a acestui codice, termenul sus zis începe a curge din ziua sosirei lor într'un port al Regatului. — *Decret it. 14.*

964. — Privilegiile asupra vaselor debândite mai 'nainte de punerea în

www.digibuc.ro

aplicare a noului codice, după formele legei anterioare, 'şi păstrează rangul lor chiar în privinţa privilegiilor dobândite sub imperiul acestui codice.

Dispoziţiunile art. 690 şi următorii ale cărţei II din noul codice se aplică de asemenea la privilegiile dobândite înainte de punerea lui în aplicare. — *Decret it. 15.*

965. — Termenele pentru neadmisibilitatea acţiunii se vor regula după legea în vigoare la epoca evenimentului care dă loc acţiunei. — *Decret it. 18.*

966. — Prescripţiunile începute înainte de aplicaţiunea acestui codice se regulează după legile anterioare.

Cu toate acestea, prescripţiunile începute înainte de acea pun re în aplicaţiune şi pentru care după legile anterioare s'ar cere încă un timp mai lung decât cel fixat prin acest codice, se vor împlini cu trecerea acestui termen mai scurt calculându'l din ziua punerei în aplicaţiune a noului codice. *Decret it. 19.*

967. — Prezentul codice va intra în vigoare cu începere dela 1 Septembrie 1887; iar dacă promulgarea lui nu se va putea face înainte de această

www.digibuc.ro

dată, el se va pune în lucrare la o lună după data promulgării lui.

968. — Judecătorii-sindici ai tribunalelor primesc retribuţiunea judecătorilor de şedinţă. Pe lângă acest onorariu, judecătorii-sindici ai tribunalului de Ilfov mai primesc o diurnă de 150 lei pe lună; judecătorii sindici ai tribunalelor Iaşi, Dolj, Covurlui, şi Brăila o diurnă de 75 lei.

Secretarii-archivari ai judecătorilor-sindici primesc retribuţiunea grefierilor de tribunal.

969. — (Modificat la 11 Martie 1925). Pentru acoperirea cheltuelilor de personal şi material necesare funcţionării sindicatelor falimentelor de pe lângă tribunale, Statul va percepe o cotă de maximum 20 % din activul brut al falimentelor, care se va fixa în fiecare an prin legea bugetară.

970. — Un regulament special va determina modul de percepere al contribuţiunii.

971. — Falimentele deja deschise la aplicaţiunea legei celei noui vor continua a fi administrate şi lichidate conconforma legei celei vechi.

www.digibuc.ro

REGULAMENTUL

Pentru

PUNEREA IN APLICAŢIUNE A CODICELUI DE COMERŢ

TITLUL I.

Despre transcripţiuni şi despre registrele grefei

Art. 1. — Pentru transcripţiunile ce trebuesc să se facă la tribunalul de comerţ, petiţionarul va prezinta preşedentului, pe lângă cerere, actul în dublu exemplar, din care unul pe hârtie liberă pentru tribunal.

Actul de transcris va trebui să fie depus în original, dacă va fi vorba de un act sub semnătură privată; în celelalte cazuri va putea să fie depus şi în copie legalizată.

Petiţiunea, afară de ceeace se dis-

Notă. — Articolii citaţi în acest regulament, adică: 701, 757, 822 şi 9 0 corespnnd cu art. 703, 754, 819 şi 958 din noua lege a falimentelor, iar vechile art. 737 şi 775 s'au suprimat.

www.digibuc.ro

pune în articolele următoare, va trebui să arate:

1) Data, natura şi obiectul actului de transcris;

2) Numele autorităţii care autentifică actul sau al autorităţii dela care el emană;

3) Numele şi prenumele sau firma comerciantului, sau firma socială ori denumirea societăţii pentru care transcripţiunea se cere;

4) Domiciliul sau reşedinţa comerciantului, ori sediul societăţii.

Art. 2. -- Afară de registrele prescrise prin regulamentul pentru organizarea grefelor tribunalelor de judeţ, se vor mai ţine la grefa tribunalului de comerţ, pe hârtie liberă şi în conformitate cu modelele anexate:

1) Registru de *ordine*;

2) Registru de *transcripţiuni*;

3) Registru pentru *registrele de comerţ*;

4) Registrul *societăţilor*;

5) Registrul de mersul lucrărilor relative la falimente.

Aceste registre va trebui să fie numerotate şi parafate în conformitate cu dispoziţiunile art. 26 al codicelui pe comerţ, şi cele trei d'întâi ţinute în con-

www.digibuc.ro

formitate cu dispoziţiunile art. 29 al aceluiaş codice.

Art 3. — Documentele depuse în original sau în copii legalizate trebuesc să fie conservate, d'impreună cu petiţiunea, în dosare separate destinate anume pentru această întrebuinţare.

Fiecare dosar trebue să conţină o listă de documente în el depuse, şi acestea aşezate şi cusute după data depunerii lor, arătată în această listă.

Aceleaşi dosare vor servi, de asemenea, pentru a conserva actele a căror depunere este prescrisă de codicele de comerţ a se face la grefa tribunalului.

Art. 4. — *Pe registrul de ordine* (model A) grefierul trebue să înscrie, zi cu zi şi în momentul remiterii, orice cerere relativă la depozitul actelor indicate în art. 3, arătând persoana care a făcut cererea, aceea pentru care s'a făcut, obiectul cererii şi documentele prezintate

După efectuarea înscrierii, grefierul va da imediat, la cerere, chitanţă pe hârtie liberă, fără nici o plată, petiţionarului, arătând în ea numărul de ordine.

Registrul de ordine trebue să conţină o rubrică alfabetică în care să se treacă

www.digibuc.ro

numele părţilor şi trimiterile la celel'alte registre după număr şi obiect.

Art. 5. — Grefierul va trece, în rezumat, în *registrul de transcripţiuni* model B) conţinutul petiţiunii, indicând ziua remiterii, numărul de ordine, numărul progresiv al registrului societăţilor, numărul dosarului în care se află actele şi numărul progresiv al tabelei aceluiaşi dosar.

După efectuarea transcrierii, grefierul va da petiţionarului o dovadă pe hârtie liberă, prin care să ateste că transcrierea s'a făcut cu indicaţiunile sus enunţate.

Art. 6. — Pe registrul *registrelor de comerţ* (model C) grefierul trebue să înscrie toate cererile comercianţilor şi ale societăţilor, relative la registrele lor numerotate şi parafate, conform cu dispoziţiunile art. 26 din codicele de comerţ.

Primind cererea, grefierul trebue să indice, deosebit de dată:

1) Numele şi prenumele sau firma socială şi domiciliul sau reşedinţa comerciantului, chiar dacă acesta ar fi un minor emancipat, o femeie măritată, sau un minor în interesul căruia alţii exercitează comerţul, precum şi firma socială, denumirea şi sediul societăţei:

www.digibuc.ro

2) Felul comerţului exercitat şi locul unde se exercitează ;

3) Numele, prenumele şi domiciliul prepusului sau al aceluia care exercitează comerţul pentru minor, şi numele administratorilor sau al directorului societăţii.

Art. 7. — Pe registrul societăţilor (model D) societăţile şi asociaţiunile existente se vor înscrie atunci când pentru prima dată va fi necesar a se face vreo inscripţiune relativă la ele, conform nouei legi.

Societăţile din nou constituite şi societăţile străine, cari îşi stabilesc în România un sediu secundar, sau o reprezentanţă, se înscriu atunci când se va cere pentru ele transcripţiunile indicate în art. 91, 92, 238 din codicele de comerţ.

Pentru fiecare societate se va rezerva în registru o filă întreagă consistând din două pagini una în faţa alteia. Adnotaţiunile succesive se fac pe aceiaş foae.

Când foaia rezervată pentru o societate se va complecta cu adnotaţiunile făcute pe ea, partida va trebui să se transporte pe foaia următoare, constatându-se lămurit lucrul acesta pe pagina terminată şi repetând pe

www.digibuc.ro

noua foaie același număr progresiv al partidei transportate.

Art. 8 — Inspripțiunea pe registrul societăților trebue să indice:

1) Firma socială sau denumirea societății și speța sa, cu calificațiunea de cooperativă dacă va fi astfel;

2) Numele și prenumele, sau firma de comerț și domiciliul sau reședința tutulor asociaților responsabili fără limită, și a acelor cari au semnătura socială;

3) Sediul societăților și al stabilimentelor sau reprezentanțelor sale;

4) Numele, prenumele și domiciliul sau reședința administratorilor și a directorului:

5) Obiectul societății;

6) Capitalul social și modul constituirei lui, cotele plătite și cele promise de către comanditari, și, în societățile prin acțiuni, capitalul subscris și vărsat;

7) Valoarea nominală a acțiunilor;

8) Numele, prenumele, domiciliul sau reș- dința censorilor;

9) Timpul când societatea trebue să înceapă și când trebue să finească;

10) Data contractului social, schimbările introduse în el și transcripțiunile respective.

Art. 9 — Actul constitutiv și sta-

www.digibuc.ro

tutele societăţilor în comandită prin acţiuni sau anonime, şi actele indicate în articolele 96, 174 şi 129 din codicele de comerţ, nu pot fi primite, nici transcrise, decât numai de se va prezenta în acelaşi timp, ordonanţa sau încheierea tribunalului, prevăzută de art. 92, 93 şi 138 din codicele de comerţ, şi pentru societăţile străine, cari îşi stabilesc în România un sediu secundar sau o sucursală autorizaţiunea guvernului prevăzută de art. 244 din codicele de comerţ. Adnotaţiunea indicată în art. 7 trebue să menţioneze despre această ordonanţă sau încheiere.

Art. 10. — Nu se poate primi nicio cerere de transcripţiune dacă, în acelaşi timp cu originalul sau copia actului ce trebueşte să se conserve, nu se va prezintă şi copiile legalizate sau extractele după acelaşi act, necesarii pentru afişarea şi publicarea în jurnale şi în „Monitorul Oficial".

Pe aceste copii sau extracte grefierul va scrie certificarea indicată în art. 5 şi le va restitui petiţionarului, dacă înserţiunea în jurnale şi în „Monitorul Oficial" nu va trebui făcută din oficiu.

Raporturile portăreilor pentru afişările efectuate şi probele publicaţiunii în

www.digibuc.ro

jurnale şi în „Monitorul Oficial“ trebuesc să fie înserate şi conservate în dosarul de documente.

Art. 11. — Grefierii sunt ţinuţi să libereze copie, cui va cere, despre transcripţiunile şi adnotaţiunile ce conţin registrele indicate în art 2, sau certificat că nu există.

Vor permite, de asemenea, oricui inspectarea acelor registre şi documente în timpul orelor de serviciu, şi vor libera copie după documentele ce li se vor fi depus în original.

Art. 12. — In caz de omisiunea sau de execuţiune neregulată a prescripţiunilor conţinute în articolele precedente, grefierii se vor pedepsi conform dispoziţiunilor art. 51 din regulamentul organizării grefelor tribunalelor de judeţe dela 23 Iulie 1880, deosebit de ori ce altă acţiune civilă sau penală.

TITLUL II.

Dispoziţiuni relative la societăţi

Art. 13. — Societăţile în nume colectiv şi în comandită simplă constituite în ţară străină vor trebui să depună, în întregul său actul constitutiv, la

www.digibuc.ro

grefa tribunalului de comerţ în resortul căruia ele voesc a-şi stabili principalul lor stabiliment, pentru efectele indicate în art. 91.

Art. 14. — Prospectele şi actele pentru cari legea cere publicaţiunea în jurnale sau în „Monitorul Oficial" nu pot, în niciun caz, să fie publicate decât numai dacă cu ele nu se va publica în acelaşi timp şi certificatul grefierului constatând că aceleaşi acte au fost depuse şi transcrise la grefa tribunalului de comerţ.

In caz de contravenţiune la această prohibiţiune, editorul jurnalului şi tipograful sunt pasibili de daune-interese.

Art. 15. — Intrebuinţarea pătrimii sau jumătăţii din sumele încasate pentru asigurări, impusă prin art. 147 şi 260 din codicele de comerţ, societăţilor şi asociaţiunilor de asigurare asupra vieţii sau administratoare de tontine, şi depunerea contra-valorei acestor întrebuinţări în titluri române, acceptate drept garanţie la casele statului, sau în creanţe ipotecare şi în imobilele situate în România şi aparţinând societăţilor, la Casa de depuneri, consemnaţiuni şi economie, trebuesc făcute, cel mai târziu în cursul lunei care urmează fiecărui trimestru al exerciţiului social. Cu-

www.digibuc.ro

poanele titlurilor depuse şi titlurile eşite la sorţi, din acelea cari formează depozitul se vor eliberà societăţilor deadreptul de Casa de depuneri, în schimbul altor titluri, de aceiaşi natură, cari să reprezinte contra-valoarea cupoanelor scăzute şi a titlurilor eşite la sorţi.

Societăţile cari voesc a depune, în loc de titluri, creanţele ipotecare ce posed, vor înainta ministerului de comerţ un tablou care va arăta:

1° Situaţiunea imobilului ipotecat;

2° Numele proprietarului debitor;

3° Intinderea şi dimensiunile imobilului;

4° Evaluarea făcută de societate;

5° Venitul imobilului;

6° Sarcinele imobilului având prioritate asupra creanţii societăţii;

7° Creanţa societăţii;

8° Termenul pentru care ipoteca este făcută;

9° Data, numărul şi tribunalul de inscripţiune a ipotecei.

Ministerul va putea verifica aceste indicaţiuni printr'un delegat, şi dacă va accepta gajul, va da autorizaţiune Casei de depuneri de a primi în gaj aceste ipoteci, pentru sumele împrumutate pe ele de societate.

Despre această punere în gaj a crean-

www.digibuc.ro

ţelor ipotecare se va face menţiune în marginea inscripţiunei ipotecare.

Societăţile cari, în loc de a depune titluri sau a angaja creanţe ipotecare, vor voi să garanteze întrebuinţările pun afectarea, în numele Statului, a imobilelor ce posedă în România, vor înainta ministerului de comerţ un tablou care va arăta:

1° Situaţiunea imobilelor de afectat;

2° Intinderea sau dimensiunile imobilului;

3° Preţul cumpărării;

4° Anul cumpărării;

5° Venitul imobilului după scăderea impozitelor şi a datoriilor pasive;

6° Sarcinele cari grevează imobilul;

7° Suma pentru care se afectează pe numele Statului;

Ministerul va putea verifica printr'un delegat, aceste indicaţiuni, şi dacă acceptă ipoteca, va lua o inscripţiune pe numele Statului în temeiul art. 1.753, alin. III din codul civil.

Tot aşa se va procede când societăţile ar voi să retragă—în total sau în parte—titlurile ce le au depuse la Casa de depuneri înlocuindu-le cu creanţe ipotecare sau prin afectare de imobile, sau când vor voi, după trebuinţa operaţiunilor lor, să preschimbe creanţele

www.digibuc.ro

puse în gaj sau imobilele ipotecate cu altele sau cu titluri.

Pentru înlesnire, societăţile vor puteà să depună în gaj creanţe ipotecare sau să afecteze în ipotecă imobilele lor, pentru sume mai mari de cât cele necesare pentru întrebuinţări datorite, rămânând ca escedentul să fie ţinut în seamă la întrebuinţările viitoare.

In bilanţurile lor anuale, şi în temeiul art, 178. alin. V. c. de com., societăţile vor desemnà imobilele şi sumele pentru cari sunt afectate, pe numele Statului, spre îndeplinirea dispoziţiunilor din art. 147 c. de com.

In cursul lunilor Ianuarie şi Iulie ale fiecărui an, societăţile, drept dobândă de capitalizat a întrebuinţărilor pentru cari nu există titluri, vor depune la Casa de depuneri în titluri creanţe ipotecare sau imobiliare, echivalentul de 2 1/4 % pe semestru din suma întrebuinţărilor efectiv datorite şi garantate prin creanţe ipotecare depuse în gaj sau prin imobile afectate cu ipotecă.

Art. 15. –Pentru a se stabili dacă suma întrebuinţată în modul indicat în articolul precedent corespunde cu ţifra sumei a cărei întrebuinţare este prescrisă prin dispoziţiunile sus citate, se evaluează titlurile depuse după cursul

www.digibuc.ro

bursei pieţei în care rezidă societatea şi al zilei care precede depunerea; dacă aceasta este zi de sărbătoare după cursul zilei lucrătoare din ajun.

Art. 17. — Poliţa sus ziselor depozite trebue să fie emisă de către casa de depuneri şi consemnaţiuni în numele societăţii depozitare, cu obligaţiune în favoarea asiguraţilor pentru realizarea dispoziţiunilor art. 147 codicele de comerţ.

Art. 18.—Ministerul agriculturii, domeniilor, industriei şi comerţului are facultatea de a se asigura ori când, prin examinarea registrelor societăţilor şi asociaţiunilor de către delegaţii săi, că dispoziţiunile art. 147 c. de comerţ, şi ale art. 15, 16, 17, 19, 20 şi 21 din prezentul regulament sunt exact observate. Delegaţii, dacă constată veri-o abatere, trebuesc să reclame autorităţii judiciare competinte, pentru aplicaţiunea dispoziţiunilor art. 265, din c com. adresând preşedintelui consiliului de administraţie al societăţii o copie de pe această reclamaţiune.

Societăţile sunt scutite de orice cheltuială pentru aceste verificări.

Art. 19. — Societăţile şi asociaţiunile indicate în art. 15 au dreptul la liberaţiunea sumelor întrebuinţate

www.digibuc.ro

treptat, după cum obligaţiunile luate se sting, şi în proporţiune cu sumele plătite pentru fiecare asigurare.

Ca degajări (stingere de obligaţiuni) se vor considera, pentru pătrimea sau jumătatea depusă împreună cu dobânda capitalizată:

a) La asociaţiuni (tontine).

1° Imprumuturile ce se acordă asociaţilor, în temeiul condiţiunilor de asigurare, din chiar vărsămintele lor, cu observaţie că, restituindu-se asemenea împrumuturi, iarăşi se va depune cota legală.

2° Inchideri (lichidări) de grupe.

b) La asigurări asupra vieţii:

1° Daunele, adică plata sumei asigurate, în urma morţii asiguratului sau a expirărei termenului pentru care asigurarea era contractată.

2° Stingerea obligaţiunei prin rescumpărarea poliţei de către societate, sau la rente viagere, prin moartea rentierului.

3° Eşirea din vigoare a asigurărilor pentru neplata primelor exigibile sau din orice alte cauze, dând loc la stingerea obligaţiunii, anume prevăzute de condiţiunile de asigurare sau de art. 473 şi următoarele din codul de comerţ.

Art. 20 — Pentru a justifica com-

www.digibuc.ro

pensaţiunea operată şi a dovedi degajările, în cazurile indicate de articolul precedent, se vor înfaţişa delegatului ministerului:

1° Chitanţa de plata sumei asigurate sau probele pentru stingerea obligaţiunilor în alt mod.

2° Poliţa de asigurare răscumpărată şi declaraţiunea asiguratului de primirea echivalentului.

3° Registrele societăţii sau corespondenţa cu agenţii, spre a face dovadă că prima de asigurare a fost plătită la termen.

4° Actul de deces şi procesul-verbal încheiat de autoritatea competinte, în cazul când asigurarea ar fi eşită din vigoare, în temeiul dispoziţiunilor art. 473 şi următoarele c. c., sau în conformitate cu condiţiunile generale sau speciale de asigurare. In acest caz, degajarea va fi ţinută în seamă numai atunci dacă se va prezinta o hotărâre definitivă, declarând stinsă obligaţiunea societăţii sau când succesorii în drept ai asiguratului vor fi recunoscut în scris că asigurarea nu a fost în vigoare.

5° Orice acte cari ar dovedi, în mod cert, stingerea obligaţiunei pentru alte cauze.

www.digibuc.ro

Delegatul ministerului, după verificare, încheie un proces-verbal în dublu, din cari unul rămâne la societate, iar altul se înaintează ministerului împreună cu statul asigurărilor stinse. Ministerul va autoriza Casa de depuneri a restitui societăţii suma depusă, cu procentele acumulate, privitoare la asigurările stinse, în titluri, în creanţe ipotecare depuse de gaj, sau prin degrevare de imobile afectate, după cum va cere societatea.

Art. 21. — Când se închide o tontină, societăţile şi asociaţiunile administratoare de tontine sunt datoare să prezinte spre verificare delegatului ministerului statul repartiţiunii, în care se va arăta suma totală de repărţit şi partea cuvenită fiecărui asociat, împreună cu piesele justificative, adică: comptul de lichidare cu toate anexele lui şi procesul-verbal al comitetului asociaţiunilor.

Un exemplar al acestui stat de repartiţiune, vizat pentru exactitate de delegatul ministerului, se va înainta ministerului, care ordonă publicarea lui pe cheltuiala Statului, prin *Monitorul Oficial*, dar fără numele asociaţilor, şi autorizează Casa de depuneri a restitui

www.digibuc.ro

societăţii suma depusă cu procentele acumulate privitoare la grupa intrată în repartiţiune, în titluri, în creanţe ipotecare depuse în gaj, sau prin degrevare de imobile afectate, după cererea societăţii.

Art. 22. — Formularele statelor trimestriale ce urmează a se publica de către societăţile şi asociaţiunile cari au de obiect exerciţiul creditului sau cari în temeiul art. 173, vor emite obligaţiuni pentru o sumă mai mare decât capitalul vărsat şi existent şi acelea pentru bilanţul societăţilor şi asociaţiunilor cari au de obiect asigurările, se vor alcătui printr'o deciziune a ministerului de comerţ, care se va publica în *Monitorul Oficial* până la 31 Octomvrie 1900.

Art. 23. — Cererea de liberaţiune sau de reducţiune a cauţiunilor date de societăţile existente la punerea în aplicaţiune a noului codice de comerţ conform dispoziţiunilor art. 950, numărul 3, trebue să fie prezintată camerii de comerţ în resortul căreia societatea reclamantă îşi are sediul, şi afişată în localurile bursei şi în sala camerii şi a tribunalului de comerţ din acelaş loc şi din toate locurile în cari societatea are stabilimente, reprezentanţe sau a-

www.digibuc.ro

genţii, cu încunoştiinţare expresă că fiecare este liber de a face opoziţiune în termen de trei luni.

Sus zisa publicaţiune trebue să se facă împreună cu aceleaşi încunoştiinţări şi în foaia anunciurilor judiciare, precum şi în unul din jurnalele cele mai răspândite din aceleaşi locuri.

Art. 24. — Opoziţiunea la cererea prevăzută în articolul precedent trebue să se facă prin citaţiune înaintea tribunalului de comerţ căruia s'a adresat cererea.

Dacă termenul sus zis a trecut fără opoziţiuni, sau dacă opoziţiunile făcute s'au retras ori au fost respinse prin sentinţe nesusceptibile de opoziţie sau apel, camera de comerţ trebue să transmită cererea cu avizul său, ministerului agriculturei, domenielor, şi comerciului, care urmează a statua în conformitate cu dispoziţiunile art. 20 şi 21.

Cu toate acestea, reducţiunea cauţiunilor date de către societăţile şi asociaţiunile de asigurare asupra vieţei sau administratoare de tontine poate fi acordată numai atunci când pentru garanţia obligaţiunilor existente rămâne cel puţin o sumă corespunzătoare cu partea capitalului şi a procentelor acumulate, care ar fi fost afectată în fa-

www.digibuc.ro

voarea aceloraşi obligaţiuni pentru rêservele determinate în art. 147 din codicele de comerţ, dacă dispoziţiunea zisului articol ar fi fost aplicată încă dela încheierea fiecărui contract în vigoare.

TITLUL IV.

Dispoziţiuni relative la cambie.

Art. 25. — In marginea registrului prescris de codicele de comerţ pentru transcripţiunea actelor de protest, numerotat, parafat şi vizat de preşedinte, portărelul şi judecătorul de ocol va indica:

1) Data fiecărui protest;

2) Numele, prenumele şi domiciliu sau reşedinţa reclamantului;

3) Numele, prenumele, firma comercială şi domiciliul sau reşedinţa persoanei, ori firma socială sau denumirea şi sediul societăţii contra căreia s'a făcut protestul;

4) Suma datorită;

5) Motivele refuzului de plată.

www.digibuc.ro

TITLUL V.

Dispoziţiuni relative la comerţul maritim şi la navigaţiune

Art. 26. — Declaraţiunile şi contractele cari au de obiect construcţiunea, proprietatea sau folosinţa vaselor, precum asemenea contractele de gaj şi de împrumut maritim, în cazul când sunt făcute prin acte sub semnătură privată, nu pot fi primite pentru transcripţiune în registrele maritime, dacă semnăturile părţilor nu vor fi autentificate conform legii.

Cu toate acestea, actele sus zise, cari au de obiect vasele sau alte bastimente scutite de obligaţiunea de a avea actul de naţionalitate, pot fi primite pentru adnotare în registrul maritim, deşi numai semnăturile dintr'însele ar fi legalizate.

Art. 27. — Vasele şi celelalte bastimente destinate exclusiv la navigare pe lacuri şi pe râuri vor trebui să fie înscrise într'un registru format după modelul anexat E, la biuroul destinat pentru aceasta, şi în lipsă, la autoritatea comunală a locului unde vasele sau bastimentele sunt de ordinar staţionate.

Dacă locul de staţionare se schimbă,

www.digibuc.ro

biuroul sus zis sau autoritatea comunală unde inscripţiunea s'a făcut, va transmite o copie a partidei, cu toate adnotările făcute, autorităţei comunale a locului nouei staţiuni.

Art. 28. — Declaraţiunile şi contractele cari au de obiect construcţiunea, proprietatea sau folosinţa vaselor şi a bastimentelor arătate în aliniatul articolului precedent şi în acest articol, şi orice limitare la libera lor disponibilitate derivând din gaj sau din alt contract, nu au efect, în privinţa celor de al treilea, dacă actele cari le conţin nu vor fi depuse în original sau în copie autentică la autoritatea respectivă şi adnotate în registrele indicate în aceste articole.

Adnotările se vor face imediat, sub responsabilitatea personală a funcţionarului sau a primarului respectiv, şi documentele prezintate în sprijinul cererei de inscripţiune vor fi conservate într'un dosar prevăzut cu o listă şi o rubrică alfabetică de numele proprietarilor sau a altor îndrituiţi.

Art. 29. — Inventarul bordului indicat în art. 510 din codicele de comerţ va fi format după modelul stabilit de ministerul afacerilor străine.

El va coprinde arătarea imprimată a

www.digibuc.ro

tuturor uneltelor şi aparatelor fixe şi mobile prescrise în legile maritime, pentru orice fel de călătorie, după natura vasului, cu pânză sau cu vapori. El va mai coprinde arătarea în scris a cantităţii aceloraşi obiecte şi altora cari se găsesc de fapt pe bordul vasului.

Inventariul va fi subscris de căpitan şi vizat de funcţionarul competinte sau de experţii însărcinaţi cu vizitarea vasului, conform regulilor de marină mercantilă.

Art. 30. — Schimbările făcute în inventariul bordului se vor adnota în locurile anume indicate pentru aceasta, în modelul prevăzut prin articolul precedent, şi vor fi justificate, în mod sumar cu o simplă trimitere la adnotările ce se găsesc în jurnalul general al vasului.

In vizitele succesive ce se fac vasului conform dispoziţiunilor legilor maritime, funcţionarul sau experţii vor certifica prin *viza lor* regularitatea inventariului şi a sus ziselor schimbări.

Inainte de plecarea dintr'un port unde căpitanul şi-a făcut raportul său despre sinistrele suferite cu perderea sau deteriorarea obiectelor descrise în inventariu, căpitanul va face a se constata în inventariu, prin *viza* auto-

www.digibuc.ro

rităţii maritime sau consulare, că a substituit alte obiecte în locul celor perdute sau deteriorate, cu care vasul trebue să fie echipat.

In privinţa vaselor cari, după legile sus zise, nu sunt supuse la vizite, vizita pentru verificarea inventariului se va face la fiecare doui ani.

Art. 31. — Raportul căpitanului, în cazurile prevăzute de art. 527 din codicele de comerţ, dacă nu l-a prezintat în scris, se va primi cu proces-verbal de prezidentul tribunalului, de judecătorul delegat sau de judecătorul de ocol respectiv, asistat de grefier sau ajutor.

Aceeaşi autoritate va constata în jurnalul general al vasului că a primit raportul

Deciziunea care fixează ziua pentru verificarea raportului se va scrie pe marginea lui, şi atât afiptele cât şi raportul portăreilor pentru efectuarea afişării se vor face pe hârtie liberă şi fără nici o plată de taxe,

Ziua fixată se va notifica, prin îngrijirea grefii, biuroului maritim, care este dator să transmită în orice caz, autorităţii judiciare care a primit raportul, toate documentele arătate în regulamentele marinei mercantile.

Art. 32. — Intelegerea prevăzută în art. 509 din codicele de comerţ între proprietarii spu armatorii vasului şi

www.digibuc.ro

căpitan, pentru întocmirea echipagiului şi fixarea retribuţiunii personalului ce-l compune, poate rezulta din concursul ambelor parţi in contractul de înrolare; iar dacă căpitanul nu poate sau voeşte să uzeze de drepturile ce îi sunt acordate şi înrolarea s'a făcut de proprietari sau armatori, ei pot să subscrie şi contractul.

In cazul când aceştia au mai multe vase, înrolarea se poate face printr'un singur contract; însă înrolaţii să se obligea dresà serviciile lor pentru timpul convenit pe acel din vase aparţinând aceloraşi proprietari sau armatori la cari au fost succesiv destinaţi şi pentru diferitele călătorii ce aceleaşi vase întreprind.

Art. 33. — In cazurile prevăzute în ultimul aliniat al art. 532 din codicele de comerţ, indicaţiunile rolului echipajului, formate în conformitate cu dispoziţiunile regulamentului marinei mercantile, ţin loc de contract de înrolare pentru toate efectele ce legea îi atribue.

Art. 34. — In aplicaţiunea art. 688 din codicele de comerţ, girantul, cesionarul, subrogatul sau creditorul, care a primit în gaj o creanţă asupra unui vas transcrisă în registrele căpităniei şi adnotată pe actul de naţionalitate,

www.digibuc.ro

poate cere să se facă adnotarea girului, cesiunii, subrogaţiunii sau a constituiri gajului ori unde se găseşte vasul, dacă prezintă titlul său, în formă autentică, autorităţii maritime sau consulare a aceluiaşi loc, şi dacă îi prezintă şi actul de naţionalitate al vasului.

Autoritatea maritimă sau consulară transcrie actul în registrele sale, îi face adnotarea pe actul de naţionalitate, şi transmite o copie autentică după dânsul biuroului maritim unde vasul este înscris.

Acesta va face îndată o adnotare pe marginea transcrierii creanţii şi pe matricola vasului.

TITLUL VI.

Dispoziţiuni relative la faliment.

Art. 35. — Tabloul lunar al protestelor cambiale prescrise de art. 701 din codicele de comerţ trebue să conţină indicaţiunile arătate în art. 24 din regulament.

Fascicolele lunare ale tablourilor sus zise vor fi întrunite din an în an într'nn dosar destinat pentru aceasta.

Art. 36. — Incunoştiinţările prevăzute de art. 737, 757, 775 şi 822 din

www.digibuc.ro

codicele de comerţ şi cele ce ar mai fi necesarii în procedura falimentului trebue să fie remise persoanei în drept, sub luare de chitanţă din parte-i, sau trimise prin poştă cu epistolă recomandata. (Vezi Nota de la pag. 445),

Probele remiterii sau a depunerii la poştă vor fi alăturate la actele falimentului.

Art. 37. — La fiecare tribunal de comerţ se va ţine un registru în care se va înscrie.

1) Numele, prenumele, domiciliul şi protecţiunea falitului;

2) Felul comerţului ce exercită;

3) Data prenunţării falimentului, epoca încetării plăţilor şi numele sindicului;

4) Diversele lucrări săvârşite în cursul falimentului, de exemplu depunerea relaţiei provizorie, vânzarea mărfii supusă stricăciunii, deschiderea magazinului, împrumuturi, etc.;

5) Data relaţiei sindicului despre depunerea sumelor de bani strânşi din vânzarea averii falitului înainte de încheierea concordatului;

6) Activul mobiliar şi imobiliar;

7) Pasivul privilegiat, hipotecar şi chirografar;

www.digibuc.ro

8) Data convocării creditorilor pentru verificarea creanţelor.

9) Data convocării creditorilor pentru concordat;

10) Data concordatului şi cât s'a oferit la sută;

11) Data omologării concordatului.

12) Sumele realizate din vânzarea activului mobiliar şi imobiliar;

13) Data vânzării;

14) Data depunerii tablourilor de împărţeală şi cât la sută au luat creditorii;

15) Specificarea averii rămasă nevândută;

16) Dacă s'a cerut şi obţinut moratoriu;

17) Calificarea dată falimentului, dacă este bancrută simplă sau frauduloasă;

18) Lucrările efectuate pentru închiderei falimentului;

19) Data încheierii tribunalului pentru încuviinţarea reabilitării falitului;

20) Observaţii.

www.digibuc.ro

Art. 38 — Pentru a se facilita culegerea acestor informaţiuni se va remite sindicului, îndată după numirea sa, o listă coprinzătoare de toate aceste informaţiuni, şi el va fi dator s'o înapoeze grefei îndată după terminarea deliberaţiunei asupra încheerei concordatului.

Regulamentul pentru punerea în aplicaţiune a Codului de Comerţ e aprobat prin Decretul Regal din 7 Septembrie 1887 şi a fost modificat prin Decretul din 4 Aprilie 1900.

www.digibuc.ro

REGULAMENT

DE

SERVICIU şi COMPTABILITATE

AL

SINDICILOR TRIBUNALELOR DE COMERŢ*)

TITLUL I.

Despre sindici.

Art. 1. — Sindicii tribunalelor sunt însărcinaţi, în special, cu administraţia falimentelor.

Art. 2. — Sindicii tribunalelor cari nu au secţiune specială comercială pot fi delegaţi de tribunal cu lucrări, de orce natură, afară de tribunal.

Ei pot fi delegaţi de ministrul justiţiei pentru a înlocui pe judecătorul tribunalului sau pe judecătorul de instrucţie, în caz de vacanţă sau de absolută necesitate.

Art. 3. — In caz de lipsă sau de recuzare a sindicului unui tribunal, or de insuficienţă de personal la un tri-

---

*) Din 19 Iunie 1895.

www.digibuc.ro

bunal, ministrul justiţiei poate delega pe sindicul unui tribunal din resortul curţei de apel respective, spre a ţine locul, fie până la încetarea absenţei, fie până la terminarea falimentului.

Odată cu admiterea recuzării, tribunalele cu mai mulţi sindici desemnează pe sindicul care să înlocuiască pe cel recuzat.

La tribunalele cu un singur sindic, preşedintele va aduce la cunoştinţa ministerului justiţiei încuviinţarea recuzării, pentru a delega un sindic de la alt tribunal, conform art. 730 din codul comercial.

Art. 4. — Sindicii sunt datori să refere tribunalului îndată ce s'ar ivi procese cu interese opuse în falimentele ce conduc.

In asemenea caz, tribunalele cu mai mulţi sindici vor desemna câte un sindic care să reprezinte în justiţie interesele fiecărui faliment; dacă tribunalul are un singur sindic, preşedintele va încunoştiinţa pe ministrul justiţiei ca să delege un sindic dela alt tribunal.

Sindicii tribunalelor străine, delegaţi în cazurile prevăzute de aceste două articole, vor primi, afară de costul transportului, o indemnizare de 15 lei pe zi.

www.digibuc.ro

Art 5. — Sindicii tribunalelor intră în administraţia falimentului din momentul se li s'a adus la cunoştinţă, formal, sentinţa de declarare în stare de faliment.

Art. 6. — Sindici sunt obligaţi să facă, personal, toate actele de administraţie şi să susţină înaintea tuturor instanţelor judecătoreşti procesele de-ori ce natură ar avea falimentul ce conduc.

Ei nu pot fi ajutaţi de alte persoane decât în cazul prevăzut de art. 733 din codul comercial, şi numai după îndeplinirea formelor cerute de dispoziţiunile citatului text de lege.

Încheiarea tribunalelor relativă la desemnarea advocaţilor va fi totd'auna motivată.

Retribuţiunea unor asemenea advocaţi, oricare ar fi natura procesului, nu poate trece peste suma de lei 600 pentru o instanţă.

Preşedintele tribunalului este dator ca, la finele fiecărei luni, să comunice ministerului de justiţie o listă de numele persoanelor cari ar fi primit delegaţiuni conform acestui articol, cu arătarea cuantumului retribuţiunilor ce li s'a fixat şi falimentului în care au lucrat.

www.digibuc.ro

Art. 7. — Sindicii tribunalelor funcţionează în toate zilele de lucru.

Cancelaria sindicilor va fi deschisă publicului, *pentru cereri sau informaţiuni*, în toate zilele de lucru, dela orele 11 până la 3 p. m.

Art. 8. — Sindicii tribunalelor sunt obligaţi a se conformà, ca şi judecătorii tutulor dispoziţiunilor regulamentului de serviciu interior al tribunalelor.

Ei nu pot părăsi tribunalul fără interes de serviciu, bine constatat, înainte de a se fi terminat lucrările tribunalului în acea zi.

Sindicii sunt datori să încunoştiinţeze formal sau printr'o simplă scrisoare, după împrejurări pe preşedintete tribunalului or de câte ori pleacă sau sunt reţinuţi afară din tribunal cu afaceri de ale falimentului ce administrează.

TITLUL II.

Despre secretarii-archivari.

Art. 9. — Secretarii-archivari, la tribunalele Ilfov, Iaşi, Covurluiu, Dolj şi Brăila, conduc cancelaria sindicatului şi sunt depozitarii tutulor actelor, proceselor-verbale, registrelor, etc.

Ei păstrează, sub a lor răspundere,

www.digibuc.ro

toate recepisele, efectele de valoare, banii, actele, documentele, etc., ce li se încredinţează, fie de sindic, fie de părţi, relative la falimentele declarate.

Pentru acest sfârşit, ei vor ţine un registru special, în care vor notà zi cu zi, în ordinea primirei, tot ce li se va încredinţà, liberând, când li se va cere, chitanţă de primire.

Fiecare secretar-archivar va aveà la dispoziţie o casă de fer pentru conservarea recipiselor şi valorilor

Aceste case se vor procura de ministerul justiţiei.

Art. 10. — Secretarii-archivari sunt obligaţi să ţină registrele prevăzute de art. 38, alin. *a*, *b* şi *c* din regulamentul grefei.

In afară de acestea şi pe lângă registrul cerut de art. 37 din regulamentul codului de comerţ, ei sunt datori să mai ţină următoarele două registre:

1) Un registru, numerotat, parafat, şnuruit şi sigilat, în care vor înscrie, pentru fiecare faliment, articol cu articol şi la data lor respectivă, actele relative la gestiunea sindicilor, încasări, cheltueli şi depozite la casa de depuneri şi consemnaţiuni, după situaţiile

www.digibuc.ro

prezintate şi semnate de sindici (model No. 1);

2) Un regîstru, zis „registru de procese", în care vor trece numărul dosarului, numele adversarului, felul procelui, data înregistrărei, obiectului procesului, suma reclamată, instanţa şi numărul dosarului ei, modul terminărei, având la margine o coloană de observaţie (model No. 2).

3) Pentru ţinerea regulată a acestor două registre, sindicii vor remite, zilnic, secretarilor-archivari o foaie-jurnal, semnată de dânşii (model No. 3), coprinzând lucrările ce au făcut.

Toate aceste foi se vor ataşa, după ordinea intrărei lor, la finele dosarului falimentului.

Art. 11. — Secretarii-achivari vor înfiinţà pentru fiecare proces al falimentului un dosar special. Aceste dosare, odată cu terminarea falimentului, se vor şnurui, numerotà, sigilà şi se vor anexa la dosarul falimentului.

Ei vor înfiinţa, asemenea, un dosar special pentru diferitele corespondenţe ce se vor ţine cu autorităţile şi cari nu se raportă la o afacere cu dosar special.

Art. 12. — Când veri-un secretar-archivar va fi împiedicat, prin veri-o împrejurare oarecare, de a fi la postul

www.digibuc.ro

său, președintele tribunalului va delegà pe grefier sau pe unul din ajutoarele sale a-i ține locul.

Art. 13. — La tribunalele unde sindicii n'au secretari-archivari, grefierii tribunalelor sau ajutoarele de grefă, delegați de dânșii sub a lor răspundere și control, se vor conformà în totul dispozițiunilor de mai sus.

Grefierii, sau ajutoarele de grefă delegați, vor fi ajutați, în ce privește ținerea registrelor de intrare și eșire, de către registratorii tribunalelor; iar în ce privește formarea și conservarea dosarelor, de către archivari.

Art. 14.—Incunoștiințările prevăzute de art. 754 și 819 din codul de comerț, și cele ce ar fi necesare în procedura falimentului, se vor remite persoanei în drept sub luare de dovadă, sau se vor trimite prin poștă cu scrisori recomandate.

Dovezile de predare și recipisele dela poștă vor fi alăturate la actele falimentului.

Art. 15. — Registrul de comptabilitate, precum și registrul de procese, prevăzute de art. 10 din acest regulament, vor fi ținute sub controlul președintelui tribunalului.

www.digibuc.ro

Aceste registre se vor comunica creditorilor şi falitului, la cerere.

Art. 16. — Unul din aprozii tribunalului va fi, în special, însărcinat de preşedinte cu serviciul cancelariei sindicului.

Art 17. — Pentru cheltuelile de cancelarie se acorda secretarilor-archivari suma de 20 lei pe fiecare lună.

La tribunalele unde nu există o cancelarie separată de grefa tribunalului rămâne a se spori anual cheltuelile de cancelarie, după trebuinţele constatate de preşedinte.

Art. 18. — Infracţiunile din partea sindicilor, secretarilor-archivari, grefierilor sau ajutoarelor ce le ţin locul, la dispoziţiunile prezentului regulament, vor fi reprimate de ministrul justiţiei, prin aplicarea pedepselor disciplinare prevăzute de art. 101 din legea din organizare judecătorească, în urma raportului preşedintelui tribunalului.

TITLUL III.

Comptabilitatea.

Art. 19 — Comptabilitatea falimentelor se ţine: prin înfiinţarea registrului prevăzut de art. 9 din prezentul regu-

www.digibuc.ro

lament (model No. 1), prin depunerea foilor-jurnal (model No. 3) şi de recapitulaţie (model No. 4).

Pentru acest sfârşit, sindicii sunt datori să depună zilnic, secretarilor-archivari foaia-jurnal de operaţiunile făcute, de sumele găsite la falit, de încasările făcute în fiecare zi şi de cheltuelile şi plăţile efectuate.

Sindicii vor face, la finele fiecărei luni, o foaie de reçapitulaţie după toate foile-jurnal din cursul lunei.

Art. 20. — Compturile fiecărui faliment se împart în două:

1) Compturi relative la activul falimentului, şi

2) Compturi relative la cheltuelile falimentului.

Art 21. — Compturile relative la activul falimentului sunt:

1) Tot ce s'a găsit numerariu în casa falitului, la aplicarea sigiliilor.

2) Tot ceea ce s'a încasat din vânzări şi din realizarea creanţelor active;

3) Ceeace ce s'a depus de alţii în comptul falimentului.

Art. 22. — Compturile relative la pasivul falimentului sunt:

1) Cheltuelile făcute cu transporturi, timbre, mărci poştale, taxe de publicaţie şi taxe de portărei, relative la toate

www.digibuc.ro

operaţiunile falimentului, atunci când necesitează întrebuinţarea şi plata lor;

2) Cota de percepere, fixată prin budgetul anual, pentru acoperirea retribuţiunii sindicilor, secretarilor-archivari şi pentru cheltuelile de cancelarie;

3) Sumele ce s'au încuviintat a se da ca ajutor falitului, precum şi cele ce s'au dat pentru achitarea taxelor de vamă, accise şi impozite;

4) Sumele plătite advocaţilor, experţilor, etc., şi, în general, persoanelor autorizate a funcţiona alături cu sindicii, în puterea dispoziţiilor art. 733 din codul comercial;

5) Sumele plătite, conform art. 782 din codul comercial, pentru retragerea în profitul falimentului al lucrului dat în gaj, şi în genere tot ce s'a cheltuit în timpul administraţiei falimentului.

Art. 23. — Cu ocaziunea dării de seamă a compturilor falimentului, cerută de art. 860 din codul comercial, precum şi cu ocaziunea formării statului de situaţiune al falimentului, prevăzut de art. 819 din codul comercial, sindicii trebue să prezinte acte justificative pentru toate cheltuelile făcute.

Cheltuelile pentru cari nu s'au putut procura la timp acte justificative, vor fi constatate prin procese-verbale în-

www.digibuc.ro

cheiate chiar în ziua când au fost făcute.

TITLUL IV.

Modul de percepere al Contribuțiunii.

Art. 24. — Cota perceperii prevăzută de art. 969 din codul de comerț se calculează de către sindici asupra activului brut al falimentului și se fixează îndată ce s'a terminat facerea inventariului.

Art. 25. — Ori de câte ori falimentul se termină prin încheiare de concordat, falitul este obligat să depună, pe lângă celel'alte cheltueli privilegiate, și cota ce urmează a se vărsa tezaurului public.

In cazul când falimentul se termină prin lichidare, suma fixată ca cotă de percepere se va vărsa tezaurului public din primele încasări, printr'un mandat de plată emis de casa de depuneri din fondurile falimentului aflate în depozit, după intervenirea președintelui tribunalului, făcută în urma confirmării statului de repartițiune format de sindic.

www.digibuc.ro

TITLUL V.

Modul de preîntâmpinarea cheltuelilor de justiție și de administrațiune al falimentelor

Art. 26. — Pentru preîntâmpinarea cheltuelilor de transport, timbre, mărci postale, taxe de publicații, taxe de portărei, etc., se pune la dispoziţiunea secretarilor-archivari şi grefierilor tribunalelor însărcinaţi cu funcţiunile de secretari- archivari ai sindicilor, după necesitate, un acompt din partea ministerului de justiţie dela 100—500 lei.

Art. 27. — Din sumele date ca acompt nu se pot cheltui decât atunci când nu există numerariu suficient în activul falimentului.

Art. 28. — Sumele date ca acompt se vor vărsa tezaurului public, pe numele ministerului de justiţie din primele încasări şi înainte de ori ce repartiţiune, cu aceleaşi forme ca şi pentru vărsarea cotelor de contribuţiune.

Art. 29.—Recipisa constatătoare de vărsarea acompturilor se va trămite ca act justificativ ministerului de justiţie, spre a se putea ordonanţa un nou acompt.

Art. 30. — Ajutoarele acordate de

www.digibuc.ro

tribunal falitului sau familiei sale, în puterea dispoziţiunilor art. 762, alin. I din codul comercial, se vor procura din numerariul aflat în activul falimentului.

In lipsă de numerariu, sindicii vor libera falitului sau familiei sale o ordonanţă de plată, conţinând suma încuviinţată de tribunal, plătibilă purtătorului la facerea repartiţiunei activului falimentului, sau la punerea în posesiune a falitului.

Ajutorul acordat de majoritatea în număr a creditorilor verificaţi, conform alin. II de sub art. 762 din codul comercial, în lipsă de numerariu, se va procura falitului sau familiei sale în modul cum se va hotărî de zisa majoritate.

www.digibuc.ro

TABLA DE MATERII

A

CODULUI DE COMERȚ

www.digibuc.ro

TABLA DE MATERII

A

CODULUI DE COMERȚ

CARTEA I.

DESPRE COMERȚ IN GENERAL.

Dispoziţiuni generale 1
Faptele de comerț 3
Comercianţi 7
Registrele comercianţilor . . . 22
Obligaţiunile comerciale în general 35
Vânzarea 60
Report 74
Societăţi şi asociaţiuni comerciale 77
Societăţi 77
Forma contractului de societate . 88
Deosebitele feluri de societăţi . 105
Societatea în nume colectiv . . 105
Societatea în comandită . . . 114

www.digibuc.ro

Societatea anonimă 121
Dispoziţiuni comune societăţilor în comandită prin acţiuni şi societăţilor anonime 127
Constituirea societăţii 127
Administratori 141
Adunările generale 156
Acţiuni 166
Obligaţiuni 173
Bilanţ 178
Cenzori 185
Excluderea asociaţilor, despre disoluţiunea şi fuziunea societăţilor 188
Excluderea asociaţilor 188
Disoluţiunea societăţilor . . . 191
Fuziunea societăţilor 195
Lichidarea societăţilor 199
Lichidarea în general 199
Regule speciale pentru lichidarea societăţilor în nume colectiv şi în comandită simplă 210
Regule speciale pentru lichidarea societăţilor în comandită prin acţiuni şi anonime . . . 212
Societăţile cooperative . . . 221
Dispoziţiuni relative la societăţile civile şi societăţile constituite în ţări străine 236
Asociaţiuni 251
Asociaţiunea în participaţiune 251

www.digibuc.ro

Asociaţiunea de asigurare mutuala 257
Dispoziţiuni penale şi tranzitorii . 264
Cambie şi despre cek 270
Cambia 270
Condiţiuni esenţiale ale cambiei . 270
Gir 277
Acceptaţiune 282
Dispoziţiuni generale 282
Acceptaţiunea prin intervenţiune sau pentru onoare 291
Aval 296
Duplicate şi copii 299
Duplicate 299
Copii 303
Scadenţă 305
Plată 359
Dispoziţiuni generale 309
Plata prin intervenţiune sau pentru onoare 322
Protest 326
Contra cambiă. . . . . ,335
Acţiunea cambială 339
Cambia purtând semnătura unor persoane incapabile s au o semnătură falşe ori falşificată . . 352
Cambia perdută sau sustrasă . . 354
Ordinea în producte sau mărfuri 358
Cek 364

www.digibuc.ro

Artic.

Comptul curent 370
Mandatul comercial şi comisionul 374
Mandatul comercial 374
Mandatul comercial în general . . 374
Prepuşi şi reprezentanţi 923
Comişii călători pentru comerţ . . 402
Comişii pentru negoţ 404
Comision 405
Contractul de transport 413
Contractul de asigurare 442
Dispoziţiuni generale 442
Asigurarea în contra daunelor . . 448
Dispoziţiuni generale 448
Unele specii de asigurare contra daunelor 464
Asigurările asupra vieţei 473
Gaj 478

CARTEA II.

DESPRE COMERŢUL MARITIM ŞI DESPRE NAVIGATIUNE.

Vase şi proprietarii lor 490
Căpitan 506
Inrolarea şi salariile persoanelor echipagiului 531
Contractul de închiriare . . . 557

www.digibuc.ro

Dispoziţiuni generale 557
Poliţa de încărcare 565
Navlu (chirie) 571
Călători 592
Imprumutul maritim 601
Asigurarea contra riscurilor navigaţiunei 616
Contractul de asigurare şi obligaţiunile asigurătorului şi asiguratului 616
Abandon 644
Avarii şi contribuţiune 654
Avarii 654
Contribuţiune 659
Pagubele cauzate prin lovirea vaselor (abordaj) 672
Creanţele privilegiate 678
Dispoziţiuni generale 678
Creanţele privilegiate asupra navlului 685
Creanţele privilegiate asupra vasului 686

CARTEA III.

DESPRE FALIMENT.

Declaraţiunea de faliment şi despre efectele sale 695
Administraţiunea falimentului 730

www.digibuc.ro

Persoanele însărcinate cu administraţiunea falimentului 730
Judecătorii sindici 731
Punerea sigiliilor şi inventariu 743
Funcţiunile relative la administraţiunea falimentului 754
Lichidaţiunea pasivului 768
Verificarea creanţelor 768
Diferitele specii de creditori 781
Creditorii având gaj sau alt privilegiu asupra bunurilor mobile . 782
Creditorii privilegiaţi sau ipoterari : Asupra imobilelor 786
Drepturile femei falitului 780
Coobligaţii şi fidejusori 798
Lichidarea activului 803
Mijloacele pentru a lichida activul 803
Vânzarea mobilelor şi a imobilelor falitului 808
Vânzarea mobilelor 808
Vânzarea imobilelor 810
Revendicaţiune 812
Repartiţiune între creditori şi despre închiderea falimentului 819
Incetarea şi suspendarea falimentului 832
Neajungerea activului 832
Moratoriu 834
Concordat 845

www.digibuc.ro

Dispoziţiuni privitoare la falimentul societăţilor comerciale 866
Infracţiuni penale în materie de faliment 875
Bancrută 876
Delictele altor persoane decât falitul. fără complicitate în bancrută 883

CARTEA IV.

DESPRE EXERCIŢIUL ACTIUNILOR COMERCIALE ŞI DESPRE DURATA LOR.

Exerciţiul acţiunilor comerciale 889
Dispoziţiuni generale 889
Sechestrarea urmărire şi vânzarea silită a vaselor 910
Dispoziţiuni speciale de procedură în materie de faliment 936
Prescripţiuni 945
Dispoziţiuni tranzitorii 957

Notă. — Se observă că la articolele compuse din mai multe paragrafe, prin cuvântul *aliniat* se înţelege paragrafele cari urmează după prima dispoziţiune a articolului.

www.digibuc.ro

INDEX ALFABETIC

AL

CODULUI DE COMERȚ

www.digibuc.ro

INDEX ALFABETIC

AL

CODULUI DE COMERȚ

A

Abandonul vasului către creditori 502
„ lucrurilor asigurate . . 644 urm.
Abordaj . . . . . 672 urm.; 900
Acceptarea ofertei p. contract. 35 urm.
„ cambiei . . . . . 282 urm.
„ prin intervenţiune . . . 292 urm.
„ pe copia cambiei . . . . 301 urm.
Act autentic ca probă în obligaţiunile comerciale . 46
„ pentru constituirea societăţilor anonime şi pe acţiuni 88
Act sub semnătură particulară, mijloc de probă 46

www.digibuc.ro

Act comercial pentru o parte 56, 893
„ de lichidare, publicare . . 200
Acte nule la faliment . . . 724 urm. 864
Activul falimentului — lichidare 803 urm. 819 urm.; 838
Acţiunea cambială . . . . . 339 urm.
„ „ Excepţiunile ce se pot opune . . 349
Acţiunea cambială. Perderea acţiunei contra trăgătorului şi giranţilor . 350; 949
„ **penală** la faliment . . 875 urm.
Acţiunile la societăţi . . . . . 166 urm.
Acţiuni comerciale. Exerciţiul lor . . . . . 889 urm.
Acţiuni comerciale din lovirea de vase 900
„ „ Termenele de înfăţişare 901
„ „ Opoziţiune perimare, apel, recurs 902 urm.
„ „ Sechestru, popriri . . . . . 907 urm.
„ „ Experţi socotitori 909
Acţiuni Constituire în gaj . . 479
„ contra administratorilor Societăţilor anonime . 152 urm.
Acţiunile contra cărăuşilor 423 urm.; 956
„ contra coobligaţilor, fidejusorilor la faliment 802

www.digibuc.ro

Acţiunile contra lichidatorilor 208 urm.
Acţiuni din acte de comerţ.
Prescripţie 945 urm.
„ Subscripţiune 131 urm.
„ pot fi urmărite 86
Adjudecarea vasului 926 urm.
„ averei falitului 803 urm.
Administraţiunea societăţii anonime 122 urm.
„ falimentului 730 urm.
Administratorii societăţilor. Răspunderea penală 265 urm. 883 urm.
Adunările generale 120 urm. 156 urm.
Afipte pentru vânzarea vasului 918 urm.
Anularea acfelor la faliment 724 urm.
„ concordatului 862 urm.
Arbitru la vânzare 61
Arestarea falitului 713
Asigurări terestre. Faptă de comerţ 3
Asigurare. Contractul de 442 urm.
„ **mutuală.** 257 urm.
„ contra riscurilor navigaţiunii 616 urm.
Asigurător. Sechestru 907 urm.
Autorizarea minorului pentru a face comerţ 10 urm.
„ femeei măritată pentru a face comerţ . . . . . 15 urm.
„ pentru societăţi pe acţiuni şi cooperative 92. 98. 138. 223.

www.digibuc.ro

Autorizarea pentru societăţile străine prin acţiuni . 244 urm.
Aval . . . . . 296 urm.
Avarii . . . . . 627 urm.
Avizul. Camerii de Comerţ pentru societăţi anonime şi prin acţiuni 138

B

Bâlciu. Scadenţa unui cambii . 308
Bancrută simplă . . . . . 20. 876 urm.
„ **frauduloasă** . . . . . 880 urm.
Beneficiile fondatorilor 128
Bilanţul la începutul comerţului şi la sfârşit de an 24. 178 urm. 202 urm. 697
Bunurile dobândite de femeea falitului . . . . . 792 urm.
Bursă Contract de 2. 73

C.

Călători Contractul de transport . . . . . 592 urm.
Cambiile, fapt de comerţ . . . 3
Cambii. Data lor face credinţă 57
„ Condiţiuni esenţiale . . 270 urm.
„ Protest . . . . . 326 urm.

www.digibuc.ro

Cambii Contra-cambie . . . . . 335 urm.
„ Acțiunea cambială . . 339 urm.
„ semnate de incapabili sau cu semnături falșe 352 urm.
Cambii perdute sau sustrase . 354 urm.
Camera de comerț; avizul la societățile pe acțiuni . 138
Căpitan de vas . . . . . 506 urm.
« » » Privilegiu pentru salariu 687
» » » Incetarea funcțiunei prin vânzarea vasu'ui 930
Cărat. Scrisoarea de . . . . . 414 urm.
Căsătoria Comerciantului Copia de pe actu de căsătorie 19 urm.
Cauțiune la cambie 340
„ cerută creditorului care denunță situația dificilă 697
„ la sechestru sau poprire 907
„ cenzorilor 186
„ cerută falitului pentru redeschiderea falimentului 825 urm.
„ societăților străine . . . 245 urm.
„ în caz de falimenf al asiguratului 458
Caz fortuit 65, 397, 419 urm. 594, 616 urm.
Cek . . . . . 6. 364 urm.
Cenzorii . . . . 90, 126, 153, 185 urm.
Cesiunea unei creanțe, retract litigios 45

www.digibuc.ro

Cesionarul asociatului raportul juridic cu societatea . 80
Cesiunea firmei sociale . . . 105
„ acţiunilor nominative . . 171. 226
„ drepturilor asiguratului 447
Cesiunea proprietăţei sau folosinţei unui vas . . . 493 urm.
Chelfueli de judecată în interesul creditorilor . . . 683 urm.
Chiriile datorite de falit, suspendarea executărei . 720
Clauza în gir: „pentru încasare“ etc. 280
„ „fără protest“ . . . 333
„ „fără avarii“ . . . 637
Codebitorii, solidaritate . . . 42
Colportorii 34
Comandament pentru urmărirea şi vânzarea unui vas . 914 urm.
Comercială. Jurisdicţiunea, competenţa . . . . 9. 889 urm.
Comerciale. Obligaţiuni şi probalor . . . . . 35 urm.
Comerciant . . . . . 7 urm.
„ minor . . . . . 10 urm. 18
Comerciantă femeie măritată . 15 urm.
Comerciantul. Copie după contractul de căsătorie . 20
„ interzis 14
„ pus sub consiliu . . . 14

www.digibuc.ro

Comerciant bancrutar fraudulos 882
„ falit după încetarea comerţului 707
„ falit după moarte 707, 729 753
Comerciu maritim. Abandon. 644 urm.
Comerciu maritim. Asigurarea contra riscurilor navigaţiunii . . . . . 616 urm.
„ „ Avarii şi contribuţiuni . . . . 654 urm.
„ „ Călători . . . 592 urm.
„ „ Căpitan . . 506 urm.
„ „ Creanţe privilegiate . . . . . 678 urm.
„ „ Imprumutul maritim . . . . . 601 urm.
„ „ Contractul de închiriere . . . . 557 urm.
„ „ Înrolarea echipajului . . . . . 531 urm.
„ „ Lovirea vaselor . . . . . 672 urm.
Poliţa de încărcare . 565 urm.
„ „ Sechestrarea, urmărirea şi vânzarea silită a vasului . . 910 uum.
„ „ Vase şi proprietarii lor . . . . 490 urm.
Comişii călători . . . . . 402 urm.
„ pentru negoţ . . . 404
„ **Comision** . . . . 405 urm.

www.digibuc.ro

Comisiune rogatorie 33, 709
Comptul curent . . . . 6, 370 urm.
Comunicarea registrelor . . . 31 urm.
Cumpărarea de producte şi mărfuri pentru uzul propriu 5
Concordat . . . . . 845 urm.
Consimţimântul bărbatului pentru ca femeea să poată face comerţ . . . . 15 urm.
„ bărbatului, revocare . 18
Consemnarea primelor la societăţile de asigurare şi tontine 147
Constatarea viciurilor mărfurilor cumpărate din altă piaţă . . . . . 70 urm.
Construcţiuni. Intreprinderi fapt de comerţ 3
Contra-cambie . . . . . 335 urm.
Contractul de căsătorie al comerciantului . . . . 19 urm.
Contract. Când devine perfect? 35 urm.
„ comercial. Unde să fie executat? 59
Contractele de construcţiuuea vaselor . . . . . 491 urm.
Contract de report . . . 3, 74 urm.
„ de transport . . . . 413 urm.
„ de vânzare . . . . 60 urm.
„ de împrumut maritim . 601 urm.

www.digibuc.ro

Contract de închirierea vasului, pentru transport de călători . . . . . 592 urm.
„ de închirierea vasului . 557 urm.
„ de înrolare . . . . 531 urm.
Contractele de înstrăinarea vaselor . . . . . 493 urm.
Contractele de înstrăinarea, unui vas ce se află în călătorie . . . . . 499 urm.
„ de gaj asupra vasului 495 urm.
Contractul de navlu (chirie) . 571 urm.
Contract de bursă 73
Contractul de locaţiune la faliment 721
Contribuţiune la avarii . . . 659 urm.
Corespondenţa ca probă . . 46
Cota bursei la evaluarea lucrurilor aduse de un asociat în societate . . 82
Creanţele comerciale, dobânda de drept 43
Creanţe comerciale. Proba . . 46 urm.
„ **în gaj** . . . . . 479 urm.
„ *din avarii* . . . . 654 urm.
„ privilegiate maritime . 683 urm.
Culpa asiguratului . . . . 453 urm.
„ cărăuşului . . . . 425 urm.
„ judecătorului-sindic . 885
„ terţiilor în paguba masei falimentului . . . . 886 urm.

www.digibuc.ro

Cultivatorul care vinde productele face act civil . . 5
Cumpărare de vase . . . . 493 urm. 691, 924 urm.

D.

Data actelor şi contractelor comerciale 57, 480
„ la cambie 270
„ telegramelor . . . 47
„ la cek . . . . . 365 urm.
„ încetării plăţilor . . 722 urm.
Datoriile comerciale dobândă de drept 43
Declararea falimentului . . 701 urm.
„ „ după încetarea comerţului, după moarte . . . 707
„ „ unei societăţi . . . . 866 urm.
Declaraţiunea creanţelor . . 768
„ tardivă 708, 824
Denunţarea cumpărătorului despre viciile lucrului cumpărat 70
Depozitele pentru cauză de comerţ 3
„ în dokuri şi intrepoz'te 3
Desfiinţarea contractului de locaţiune al falitului . . 721

www.digibuc.ro

Dobânda de drept, la datoriile comerciale 43
„ pentru creanţele aduse ca miză socială . . . 81 urm.
„ suspendare la faliment 712
Dokurile şi intrepozitele . . . 2, 3

E.

Editură. Intreprinderi 3
Efectele girului . . . . . 277 urm.
„ sentinţei declarative de faliment . . . . . 717 urm.
Excepţiunile la acţiunea cambială 349
Excepţiunea de incompetenţă a jurisdicţiunei comerciale 895
Excluderea din societate . . 188 urm.
Executarea contractelor. Locul . . . . . 59. 897 urm.
Exerciţiul acţiunilor . . . . 889 urm.
Expediţiunile maritime, . . 3
Expeditor . . . . . 413 urm.

F.

Fabrici, intreprinderi . . . 9
Facturile în păstrare 30
„ ca dovadă 46

www.digibuc.ro

Faliment. Declaraţiunea şi efectele . . . . . 695 urm.
„ Comerciant în situaţie dificilă . . . . 697 urm.
„ după retragerea din comerţ, după moarte 707
„ arestarea falitului . . 713
„ Data încetărei plăţilor . 722
„ efectele sentinţei . . 716 urm.
„ independent de instrucţiunea penală . . . 714
„ Actele nule . . . 724 urm.
„ Ajutoare falitului . . 762
„ atribuţiunile judecătorului sindic . . . 743 nrm.
„ aplicare sigiliilor inventar . . . . . 743 urm.
„ creanţele privilegiate . 783
„ Creditorii privilegiaţi asupra imobilelor . . 782 urm.
„ asupra mobilelor . . 786 urm.
„ retragerea lucrului dat în gaj 782
„ verificarea creanţelor . 768 urm.
„ Drepturile femeiei falitului . . . . . 790 urm.
„ Coobligaţi, fidejusori . 798 urm.
„ continuarea comerciului falitului . . . . 804 urm.
„ vânzarea averei mişcătoare a falitului . . 808 urm.

www.digibuc.ro

Faliment vânzarea imobilelor falitului . . . . . 810 urm
„ revendicare . . . . 812 urm
„ lichidarea activului . 803 urm.
„ „ pasivului . . 768 urm.
„ încetarea operaţiunilor 832 urm.
„ reabilitarea . . . . 826 urm.
„ repartizarea între creditori . . . . . 819 urm.
„ Concordatul . . . . 845 urm.
Faliment Societăţi comerciale . 866 urm.
„ Cum se convoacă creditorii la faliment . . 937
„ Cine prezidează şi cum deliberează întrunirile creditorilor . . . . 938 urm.
„ Apelul contra ordonanţelor judec.-sindic . . 941
„ Tribunalul comercial cere relaţiuni dela judele-sindic 94
„ Publicarea, afişarea sentinţelor 943
„ bancruta frauduloasă . 880, 882
„ bancrută simplă . . 876 urm.
„ infracţiunile în materie de faliment . . . . 875 urm
„ Sentinţele în materie de de faliment executorii, opoziţie, apel . . . 944

www.digibuc.ro

Faliment judecătorul-sindic mal-
versaţiuni 885
Fapte de comerţ 3 urm. 56 urm. 889 urm.
Femeea măritată comerciantă . 15 urm.
„ comerciantă copie de pe
contractul de căsătorie 20
„ măritată falimentul soţului 790 urm.
„ comerciantă separaţia de
patrimonii 21
„ falitului care a tăinuit . 886
Fidejusorele care garantează o
obligaţiune comercială. 42
Fidejusor la faliment . . . 798 urm.
Firma socială . . . . . 78 urm.
Forma cambiei . . . . . 270 urm.
Forţa majoră la protest . . . 334
Furnituri. Intreprinderile de;
fapt de comerţ . . 3
Fuziunea societăţilor . . . . 96, 195 urm.

G.

Gaj contract de . . . . . 478 urm.
Gajul asupra vasului . . . 495 urm.
„ creanţă privilegiată la co-
merţul maritim 683 urm. 910 urm.
Gajurile constituite de falit 726, 782 urm.
819
Gajul. Creditorul nu poate vota
concordatul 850

www.digibuc.ro

Garanţia solidară, pentru o obligaţiune comercială . 42
„ solidară din partea administratorilor . . . 149
„ solidară între asociaţi . 106, 114 urm.
„ solidară din partea fundatorilor societăţilor anonime şi pe acţiuni . . 127
„ solidară din partea giranţilor 277, 336
Gir . . . . . 277 urm.
„ pe copia cambiei . . . 304
„ Data se consideră adevărată 57
Girul acţiului de grij al unui vas 498
„ unei creanţe privilegiate, la ordin, transmite şi privilegiul 682
Girurile date de falit şi prezentate la verificare . . 773
Girul pe poliţă de încărcare . 565
Gir pe scrisoarea de cărat . . 414
Graţie. Termenul de la cambie 312
„ Termenul de la obligaţiuni 44

H.

Hrana călătorilor pe vas . . 596 urm.

www.digibuc.ro

I.

Imobilele falitului, urmărite . 810 urm.
Impiegaţii societăţilor, cărora li s'a acordat o parte din beneficii 87
Impiegaţii societăţilor, numirea lor 145
Imprimerii. Intreprinderile de, fapt de comerţ . . 8
Imprumut maritim . . . . 601 urm.
Incasarea creanţelor falitului de către judecătorul sindic 758
Incapabili de a fi comercianţi 14
Incapabilii cari au semnat o cambie 352
Incapacitatea femei măritate de a face comerţ . . . 15
„ minorului de a face comerţ 10
„ Statului, Judeţului şi Comunei de a fi comercianţi 8
„ de a fi comercianţi condamnaţi bancrutari 881 urm.
„ falitului de a-şi administra averea 717
„ femeei falitului de a lua parte la votarea concordatului 849

www.digibuc.ro

Incărcarea şi descărcarea vasului . . . . . 559, 571 urm.
Incărcare Poliţa de . . . . 565 urm.
Incendiu. Asigurare . . . . 465 urm.
Incetarea plăţilor 722
„ operaţiunilor falimentului pentru lipsă de activ 832 urm.
Inchirierea vasului 557 urm; 592 urm.
„ mobilelor pentru trebuinţele comerţului falitului, desfiinţare . . 721
Incidente civile dinaintea instanţei comerciale . . . 892 896
Incompetenţa jurisdicţiuni comerciale pentru cauze civile 895
Infăţişarea registrelor . . . 32 urm.
„ părţilor, termenul . . 901
Infracţiuni la societăţi . . . 264 urm.
„ la faliment . . . . 875 urm.
Inlocuirea judecatorului sindic în caz de absenţă sau recuzare 730, 732
Inrolarea echipajului . . . 531 urm.
Inscrierea gajului acţiunilor, etc. în registrele societăţilor 947
Inscripţiunile asupra averei debitorului falitului . . 758
Inscripţiunea ipotecară pentru garantarea cotelor concordatare 853

www.digibuc.ro

Instrăinarea acţiunilor societăţilor înainte de legala constituire . . . . 139 urm.
„ acţiunilor nominative . 171
„ lucrurilor asigurate . . 463
„ unui vas . . . . . 493 urm.
Instrăinări făcute de falit 724 urm. 729 797
Instrăinarea averei falitului de către judele sindic . 808 urm.
Intârzierea în transmiterea telegramelor 48
Intârzierea la transport de mărfuri . . . . . 419 urm.
„ călătorii vasului . . 559 urm. 578 urm. 595 urm.
„ călătorilor de a prezenta creanţele pentru verificare 780
Interdicţiunea în lăuntru termenului apel sau recurs 906
Interzisul incapabil de a fi comersant 14
Inventarul bordului 510
„ Registru 24
Ipoteca legală a femeii . . 796

J.

Judecătorul de ocol, vizarea registrelor 28

www.digibuc.ro

Judecătorul de ocol, proteste 326
Judecătorul-sindic . . . . 730 urm.
„ „ Malversaţiuni 885
Judeţul, comerciant 8
Jurământul supletoriu la registrele comerciantului . 53
Jurisdicţiunea comercială. Competinţă . . . . . 9, 890 urm.
Jurnal 22

L.

Librărie fapt de comerţ . . . 3
Lichidarea societăţilor . . . 199 urm.
Lista bursei la fixarea preţului şi cursul schimbului . . 40. 363
Locul unde trebuiesc executate obligaţiunile comerciale 59

M.

Mandat comercial . . . 49, 374 urm.
„ prepuşilor şi reprezentanţilor . . . . . 392 urm.
Mandat comişilor călători . . 402 urm.
„ „ pentru negoţ 404
Manufactură întreprinderi, fapte de comerţ 3

www.digibuc.ro

Mărfuri Ordinul în . . . . 358 urm.
Martorii 46, 55
Mercuriale 42, 82
Minor. Condiţiunile pentru a face comerţ . . . . . 10 urm.
„ Continuarea comerţului în interesul minorului 13
Mijlocitori . . . . . 3. 878 urm.
Moratoriul . . . . . 834 urm.
Mutuală. Asociaţiune de asigurare . . . . . 257 urm.

O

Obiecte de artă 3
Obligaţiunile comerciale . . . 35 urm. 897 urm.
Oferte . . . . . 37 urm.
Oficiuri de afaceri, fapte de comerţ 3
Ofiţerul stării civile . . . 19
Ordin. Bilet la ordin . . . 270
Ordinul în producte sau mărfuri 3. 358 urm.

P.

Paraferna femeii . . . . 16, 790 urm.
Participaţiune. Societate în participaţiune . . . . 251 urm.

www.digibuc.ro

Pasivul falimentului . . . . 768 urm.
Păstrarea registrelor . . . 30
Persoană juridică. Societatea 78
Personale. Acțiunile . . . 897 urm.
Plata, în monetă care nu are curs legal sau comercial 41. 315
„ cambii 315
„ cambii. Excepțiuni . . 349
Poliță de asigurare . . . . 445 urm.
„de încărcare . . . . . 565 urm.
Poprirea 907
Prepuși . . . . . 392 urm.
Prescripțiunea acțiunilor . . 945 urm.
Prețul curent 40, 61, 68, 337
Prezumțiuni probă 46
Prezumțiuni în privința averii femeii falitului . . . . . 790 urm.
Primele de asigurare . . . 954
Privilegiul creanțelor de faliment . . . . . 782 urm.
Privilegiul creanțelor asupra lucrurilor încărcate pe vas 683 urm.
„ asupra navlului (chirie) . 684
„ asupra vasului . . . 686 urm.
Privilegiile maritime . . . 678 urm.
Proba obligațiunilor și liberațiunilor . . . . . 46 urm.
„ testimonială când legea comercială cere probă scrisă. 55
Procuror în materie de faliment . . . 712 urm, 842, 875

www.digibuc.ro

Producte. Cumpărarea şi vinderea fapt de comerţ . 3
„ Cumpărarea pentru uzul casei, precum şi vânzarea productelor ce le are proprietarul sau cultivatorul după pământul său 5
„ Ordinul în . . . . 358 urm.
Productele solului pendinte de rădăcini. Constituirea în gaj 480
Proprietatea acţiunilor, cum se transmite . . . . 171 urm.
Proprietarul vasului responsabilitate 501
Protest de nedatare . . . 284
„ de neacceptare . . . 289
„ de neplată 314, 319
„ tablou 706
Publicaţiunea bilanţului societăţilor 178, 182, 196
„ fuziunei 197
„ numirei lichidatorilor . 199, 200
Publicarea sentinţelor şi încheerilor tribunalului . . 943
Punerea sigililor asupra averei falitului . . . 708 urm. 743 urm.

www.digibuc.ro

R.

Reabilitarea . . . . . 826 urm.
Recursul contra giranţilor . . 288. 292 339 urm.
„ în casaţie 138, 905
Redeschiderea falimentului . 825, 833 841. 863. 864
Reducerea capitalului social . 101, 160
Refuzul acceptărei cambii . . . 289
„ plăţei cambii 319
„ prezentării registrelor . 53
Registrele obligatorii . . . 22 urm.
„ comerciale, ca dovadă . . . . . 46. 50 urm.
„ administratorilor societăţilor . . . . 142 urm.
„ de transcripţiuni al actelor de gaj . . . 480
Registrul vasului . . 510, 526. urm. 669
Remiterea cambiei achitată . . 318
Repartiţiunea între creditorii falimentului . . . . . 819 urm.
Reprezentanţii societăţilor comerciale . . . . . 401 urm.
„ societăţilor străine . 237 urm.
Responsabilitatea solidară a codebitorilor şi fidejusorilor 42
„ între asociaţi în nume

www.digibuc.ro

colectiv şi în comandită 77, 106, 115
Responsabilitatea comanditarului 117 urm.
„ administratorului societăţei 119, 123, 149, 151, 152, 154, 194
„ fundatorilor 127
„ directorilor 150
„ cenzorilor 187
„ asociatului exclus . . 189 urm.
„ lichidatorilor . . . . 200 urm.
„ penală în materie de societăţi . . . . . 264 urm.
„ penală la cek fără dată sau cu dată falşă . . 369
Retractul litigios 45
Retragerea autorizaţiunei dată minorului sau femeei măritate spre a face comerţ 18
„ asociaţiilor . . . 96, 231 urm.
Revendicarea la faliment . . 812 urm.
„ titlurilor la purtător pierdute sau furate . . 58
Revocarea autorizaţiunei dată minorului, femeei măritate spre a face comerţ 18
„ contractelor comerciale 37

www.digibuc.ro

Revocarea administratorului societăţii în comandită prin acţiuni 119
„ **lichidatorului** . . . 201 urm.
„ actelor făcute în frauda creditorilor la Faliment 724 urm. 888
„ concordatului . . . 862 urm.
„ moratoriului . . . 841

S.

Samsăria (mijlocire) fapt de comerţ 3
Samsarii în caz de faliment . 878, 882
Scadenţa cambiei . . . 271, 305 urm.
Schimb. Operaţiunile de schimb, fapt de comerţ . . . 3
Scrisorile de cărat . . . . 414 urm.
Scutiri de taxe de timbru şi înregistrare în materii de facerea inventarului la falimente 751
Sechestrarea lucrului vândut . 71
„ beneficiilor asociaţilor din partea creditorilor lor personali . . 86
„ salariilor marinarilor este prohibită 555
Sechestrul judiciar se poate a-

www.digibuc.ro

plica, după cererea mandatarului, asupra lucrurilor trimise de mandante şi pe care dânsul refuză a le negocià 376
Sechestrul asigurător . . . 907 urm.
Sechestrarea vasului . . . 910 urm.
Sediul societăţilor comerciale 89 104, 130 147, 246
Semnătura socială (firma socială) 105
Separaţiunea de patrimonii dintre soţi 21
Sinalagmatic. Contractul între persoane depărtate . 35 urm.
Sindic. Judecător . . . . . 730 urm.
Societăţi comerciale . . . 77 urm.
Societate. Forma contractului . 88 urm.
„ în nume colectiv . . 105 urm.
„ în comandită . . . . 114 urm.
„ anonimă . . . . . 121 urm.
Societate Dispoziţiuni comune societăţilor în comandită prin acţiuni şi societăţilor anonime . . . 127 urm.
„ Administratori . . . 141 urm.
„ Adunările generale . . 156 urm.
„ Acţiuni . . . . . 166 urm.
„ Obligaţiuni (emitere de obligaţiuni) . . . 173 urm.
„ Bilanţ . . . . . 175 urm.
„ Cenzori . . . . . 185 urm.

www.digibuc.ro

Societate Excluderea asociaţilor 188 urm.
„ Disoluţiunea societăţilor . . . . . 191 urm.
„ Lihidarea în general . . 199 nrm.
„ Regule speciale pentru lichidarea aocietăţilor în nume colectiv şi în comandită simplă . . . . 210 nrm.
„ Regule speciale pentru lichidarea societăţilor în comandită prin acţiuni şi anonime . . . . . 212 urm.
„ cooperativă . . . . 221 urm.
„ civilă şi societăţi constituite în ţări străine 227 urm.
„ participaţiune . . . 251 urm.
„ de asigurare mutuală . 257 urm.
„ Dispoziţiuni penale . . 264 urm.
Solidaritatea co-debitorilor şi fidejusorilor 42
Soţia falitului la votarea concordatului 749
„ falitului la masa falimentului . . . . . 790 urm.
Soţul comerciant, copie de pe contractul de căsătorie 20
Spectacolele publice, fapte de comerţ 3
Statul nu poate fi comerciant . 8
„ şi societăţile străine . . 241 urm.
Stat de cheltueli de justiţie şi de administraţie a falimen-

www.digibuc.ro

tului 738
Stat de repartitiune între creditorii falitului . . . 320
Statutele societăţilor . . . . 90 urm
Subscriptiunea acţiunilor . . . 131
Suspendarea verificărei unei creanţe până la terminarea acţiunei penale 776
„ executărei la faliment bunurilor mobile care servesc la comerţul falitului 720
Suspenda ea vânzărei bunurilor falitului în cazul continuărei comerţului 804
Suspendarea faimentului din cauza lipsei activului . 832

T.

Tabloul de proteste 706
„ falitilor 815
„ format de secretarul-arhivar declaraţiunile creanţelor . . . . . 771 urm.
„ creditorilor, format de sindic 754
„ general de operaţiunile falimentului . . 767
Tacit. Consimţimântul tacii dat soţiei pentru comerţ 15

www.digibuc.ro

Telegramele ca probă . . . . 46 urm.
Termen pentru publicarea bilanţului societăţii . . 178
Titluri la purtător, stricate sau distruse 58
„ maritim. Închirierea vasului . . . . . 557 urm.
„ „ naviu . . . 571 urm.
„ „ călători. . . . 502 urm.
„ Acţiunile din contract-
„ tul de transport . . . 899, 953
Tranzacţiunea încheiată de sindic 807
Tutorele continuă comerţul în-
interesul minorului . 12
„ autoriza pe minorii să
facă comerţ . . . 10, 18

U

Urmărirea imobilelor falitului . 810 urm.
„ penală a falitului . . 713, 875 nrm.
„ penală a prepusului, a re-
prezentanţilor etc. etc. 883 urm.
„ şi poprirea sumelor . . 907. 908
„ şi vânzarea vaselor . . 910 urm

V.

Vânzarea pe preţ nedeterminat.
„ curent etc. . . . . 60 urm.

www.digibuc.ro

Vânzarea cu arătarea vasului . 63
„ mărfurilor cari călătoresc . . . . . 64 urm.
„ reziliere 67
„ constatarea viciurilor . . 70 urm.
„ fapt de comerţ 3
„ de vase fapt de comerţ 3
„ productelor pe care cultivatorul le are după pământul său . . . 5
„ imobilelor parafernale a femeei comerciante . 16
„ de acţiuni înaintea constituirii legale a societăţii 139
„ lucrurilor puse în gaj . . 482 urm.
„ unui vas . . . . . 493 urm.
„ vasului abandonat . . . 503
Vânzarea vasului cerută de coproprietari 505
„ lucrurile încărcate pe vas, cerută de căpitan. 519
„ lucrurilor trausportate pentru plata naviului. . 567, 585
„ lucrurile falitului supuse stricăciunii 760
„ averei imobile a falitului . 804 urm.
„ averei mobile a falitului . 810 urm.
„ fondul de comerţ interzisă falitului concordatar . . 861
Varante 3
Vas vândut după cererea pro-

www.digibuc.ro

prietarilor 505
Vas vândut după cererea creditorilor . . . . . 914 urm.
„ Vânzare . . . . . 943 urm.
„ vândut de căpitan . . . 523 nrm.
Viţiile mărfurilor vândute . . . 70 urm.
Vizarea creanţelor la faliment 772
„ registrelor 27

---

1 Martie 1928

www.digibuc.ro

ANTICARIAT Nr. 1
LEI 25

Au apărut:

No. 1. Codul Civil.
No. 2. Codul de Comerț.
No. 3. Codul Penal.
No. 4. Procedura Penală.
No. 5. Procedura Civilă.
No. 6. Legea privitoare la unificarea unor dispoziții de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și Curților de apel, precum și pentru unificarea competenței judecătorilor.
No. 7. Legea pentru unificare administrativă.
No. 8. Legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității.
No. 9. Noua Lege pentru Curtea de casație și justiție cu Legea pentru Contenciosul administrativ, din Dec. 1925.
No. 10. Legea asupra învățământului particular.
No. 11. Legea electorală pentru adunarea deputaților și Senat.
No. 12. Constituția nouă.

Prețul 70 Lei

www.digibuc.ro